

MICRO COSMIC TALES

ПОДБРАНИ ОТ АЙЗЪК АЗИМОВ
МАРТИН Х. ГРИЙНБЕРГ
И ДЖОУЗЕФ Д. ОЛАНДЕР

**100 УДИВИТЕЛНИ
НАУЧНОФАНТАСТИЧНИ РАЗКАЗА**

МИКРОКОСМИЧЕСКИ ИСТОРИИ

Превод: Милен Миленков, Владимир Йосифов, Огняна Иванова,
Атанас П. Славов, Драгомир Арабаджиев, Рени Димитрова,
Александър Божков, Виолета Чушкова, Юлиан Стойнов, Деница
Минчева, Емануел Икономов

chitanka.info

Колекция от 100 кратки научнофантастични разказа, включваща творбите на такива автори в жанра като Артър Кларк, Лари Нивън, Фриц Лейбър, Робърт Силвърбърг, Фредрик Браун, Харлан Елисън, Лестър дел Рей и Айзък Азимов.

АЙЗЪК АЗИМОВ

БЪРЗО ПОТАПАЯНЕ

За онези от вас, които се гмуркат с акваланг, водата представлява цял друг свят — триизмерна вселена, в която гравитацията е пренебрежително слаба, в която плътната среда забавя движенията и им придава грация, в която светът на животните и растенията е странен и далечен в сравнение с познатата обстановка наоколо.

Четенето на научна фантастика — добра научна фантастика — е като гмуркане за ума. Докато човек чете, той живее в едно необичайно общество, в свят, чието време и пространство са безкрайно различни и дори дружелюбният океан не може да се сравни с това изживяване.

Далечни планети, далечното бъдеще, самият космос, извънземни създания, извънземни идеи...

Какво възбуждане, колко зареждащо ни действа!

Но на всички ни е известно, че за да се създаде едно добро, пълноценно, самоосъзнато, осезаемо общество, в което човек да се потопи напълно, е необходим замах, пространство. Да, но какво става, ако нямаме време да се гмуркаме дълбоко и да се носим по течението с часове? Нима трябва да останем разочаровани?

Не! Напълно е възможно да се напише добра научнофантастична история в рамките на две хиляди думи или по-малко. Ако нямате възможност да се гмурнете изцяло в странния океан на ума, можете поне да се потопите набързо — да си позволите няколко освежаващи минути далеч от обичайното и прозаичното.

Но къде да намерите такива истории?

Точно тук! Ние, вашите селекционери, поехме задължението (изключително приятно задължение впрочем) да ви поднесем не едно, а сто великолепни научнофантастични бързи потопявания за онези кратки моменти, когато ви се ще да прочистите и освежите ума си.

Приятно четене!

АЙЗЪК АЗИМОВ

ПОСЛЕДНИЯТ ОТГОВОР

Мъри Темпълтън беше на 45 години, в разцвета на живота си и в отлична форма, ако изключим коронарните му артерии. Болката се появи изведнъж, стана непоносима, след което понамаля. Усети, че дишането му се забавя и го обзема спокойствие. Няма по-голяма наслада от внезапното изчезване на пронизваща болка. Мъри почувства почти замайваща лекота, сякаш се носеше плавно във въздуха. Отвори очи и му стана някак забавно от все още продължаващото вълнение сред хората в стаята. Беше в лабораторията, когато болката го връхлетя и беше чул викове преди всичко да потъне в мрак. Сега, след като болката беше отминала, останалите все още се суетяха загрижени около тялото му, което, изведнъж си даде сметка, той наблюдаваше отгоре. Той беше сгърчен на пода, с изкривено от болката лице и в същото време спокойно изучаваше всичко това отвисоко.

Каза си: „Чудо на чудесата! Откачалките, които вярват в задгробния живот, май ще се окажат прави!“

И въпреки че беше обидно за един физик, при това атеист, да умре по такъв начин, той беше само леко учуден, което с нищо не нарушаваше блаженството, в което беше изпаднал.

Помисли си, че някой ангел или нещо подобно, ще дойде да го вземе. Материалното започна да се топи. Тъмнина постепенно обземаше съзнанието му и в далечината, едва забележим, се появи силует, наподобяващ човешка фигура и излъчващ топла светлина.

Мъри си каза: „Супер! Отивам в рая!“

Светлината намаля, но топлината остана. Във Вселената бяха само той и Гласът.

— Правил съм го толкова много пъти и въпреки това продължава да ми доставя удоволствие — каза Гласът.

На Мъри му се искаше да каже нещо, но не беше сигурен дали има уста, език или гласни струни. Въпреки това се опита да издаде

звук. Опита се да произнесе думи или по-скоро да ги избута, контрактирайки и той не знаеше какво. И за негова изненада се получи. Чу собствения си глас, съвършено кристален, да пита:

— В Рая ли съм?

— Това не е място, не и в смисъла, който ти влагаш в думата място — каза Гласът.

Мъри беше смутен, но не можеше да не зададе следващия въпрос:

— Извинявам се ако ти се стори глупаво..., ти Господ ли си?

Въпреки че не промени интонацията си Гласът прозвуча развеселено:

— Странно е, че винаги ми задават този въпрос. Не мога да ти отговоря по разбираем за теб начин. АЗ СЪМ! И това е всичко, което мога да кажа, пък ти го наричай както ти харесва.

— А аз какво съм? — каза Мъри — Душа? Или някакво превъплъщение?

Опита се да не звучи саркастично, но му се стори, че не успя. Зачуди се дали да не добави „Ваша Светлост“ или „Ваше Преосвещенство“, за да компенсира иронията, но не успя да се насили, и за пръв път в живота си се запита дали няма да бъде наказан за тази си наглост и как ли изглежда Ада.

Гласът не изглеждаше обиден:

— Не е трудно да се обясни, дори на теб. Ако ти харесва, наричай се душа, но същност ти си нексус — един вид мрежа от електромагнитни сили, свързани помежду си по такъв начин, че да възпроизведат до най-дребния детайл връзките на твоя мозък от предишната му материална форма. По този начин запазваш способността си да разсъждаваш, спомените си, личността си. Затова продължава да ти се струва, че си все още жив.

Мъри попита с недоверие:

— Това означава ли, че същността на мозъка ми е вечна?

— Ни-най малко. Нищо от теб не е вечно, освен ако аз не реша да го направя такова. Аз създадох този нексус. Конструирах го докато ти имаше материална форма и го синхронизирах с момента, в който тя се разпадна.

Гласът определено изглеждаше доволен от себе си и след кратка пауза продължи:

— Сложна, но невероятно прецизна конструкция. Разбира се бих могъл да го направя с всяко едно човешко същество, но предпочитам да не го правя. Подбирането ми доставя удоволствие.

— Значи избираш малко хора?

— Много малко.

— А какво става с останалите?

— Забвение! — О, разбира се ти веднага си представяш Ада?

Мъри би се изчервил ако можеше:

— Не съвсем... Просто още не мога да възприема, че съм толкова безгрешен, за да бъда част от Избраните!

— Безгрешен?! — О, схващам какво имаш предвид. Невинаги е лесно да принизя собствените си мисловни процеси достатъчно ниско, за да разбере твоите. Не, избрах те заради способността ти да разсъждаваш, както и трилионите други от всички разумни видове във Вселената.

Мъри изведнъж изпита любопитство, по навик, като учен:

— Ти сам ли ги избра или има и други като теб?

За миг на Мъри му се стори, че забелязва раздразнение, но в крайна сметка Гласът прозвуча без промяна:

— Дали има други или не, теб не те засяга. Тази Вселена е моя и само моя. Тя е мое творение, предназначено единствено за мое лично ползване.

— И при положение, че съществуват трилиони други нексуси, ти си губиш времето с мен? Толкова ли съм важен?

— Изобщо не си важен. Аз съм свързан и с всички останали по начин, който ти с твоите разбирания би нарекъл симултанен.

— И въпреки това си единствен?

Гласът отново беше развеселен:

— Опитваш се да ме хванеш в противоречие. Ако ти беше амеба, за която понятието индивидуалност се изразява под формата на една единствена клетка, и ако попитах един кашалот, съставен от тридесет милиона милиарда клетки, дали представлява един индивид или не, как би могъл кашалотът да отговори по начин, разбираем за една амеба?

Мъри каза сухо:

— Ще помисля върху това. Може и да го схвана.

— Точно така. Това ще е твоята функция. Да мислиш.

— С каква цел? Предполагам, че ти и без това знаеш всичко.

Гласът каза:

— Дори и да знаех всичко, няма как да съм сигурен, че наистина знам всичко.

Мъри каза:

— Това звучи малко като Източните философии — нещо толкова безсмислено, че чак изглежда мъдро.

Гласът каза:

— Отговаряш на моя парадокс с парадокс — като изключим, че моят не е такъв. Помисли! Аз съществувам от безкрайно дълго време, но какво означава това? Означава, че не си спомням как съм се появил. А пък ако си спомнях, това щеше да означава, че не съм съществувал вечно. Щом не си спомням как съм се появил, значи има поне едно нещо — моето създаване — което не знам.

— Освен това, въпреки че моето познание е безкрайно голямо, също така е вярно, че нещата, които могат да се научат също са безбройни, и как бих могъл да съм сигурен, че тези две множества са еднакво големи. Безкрайността на потенциалното познание може да се окаже безкрайно по-голяма от тази на моите настоящи знания. Ето ти един прост пример: Ако знаех всяко едно от всички четни числа, това означава че мога да знам безброй числа без да знам дори едно единствено нечетно число.

Мъри каза:

— Да, но нечетните числа могат да бъдат изведени от четните. Ако разделиш всички четни числа на две, ще получиш друга безкрайна серия от числа, която ще съдържа и нечетните.

Гласът каза:

— Харесва ми, че схващаш идеята. Твоята задача ще бъде да намериш други такива начини, далеч по-сложни, за извеждане на нови, непознати понятия от познатите. Паметта ти е запазена. Ще си спомниш всичката информация, която някога си научавал, а което не можеш, ще изведеш от това, с което разполагаш. Ако е необходимо, можеш да получиш допълнителна информация по всеки въпрос, който намериш за уместен.

— Не можеш ли да направиш всичко това сам?

Гласът каза:

— Мога, но така е по-интересно. Аз създадох тази Вселена, така че да трябва да се справям с все повече и повече обстоятелства. Добавих принципа на неопределеност, ентропията и принципа на случайността, за да направя всичко непредсказуемо. Доста добре стана, защото никога досега не съм се отегчавал. Това позволи комплексност, от която се родиха животът, а по-късно и разумът, който използвам като основа за изследователски екип, не защото се нуждая от помощ, а защото това въвежда още един елемент на случайност. Открих, че така не мога да предвидя бъдещите скокове на познанието, откъде ще дойдат, по какъв начин ще бъдат направени.

Мъри каза:

— Това случвало ли се е изобщо?

— Разбира се. Не минава век без някъде във Вселената да бъде открито нещо интересно.

— Нещо, което и сам би могъл да откриеш, но за което не си се сетил все още?

— Да.

Мъри каза:

— Наистина ли мислиш, че бих могъл да ти бъда полезен?

— В следващия един век ли? Най-вероятно не. Но в края на краищата успехът ти е несъмнен, тъй като ще правиш това вечно.

Мъри каза:

— Ще мисля вечно? Завинаги?

— Да.

— С каква цел?

— Казах ти вече. Откриване на нови знания.

— Но с каква цел ще трябва да откривам нови знания?

— Това правеше и в предишния си живот, нали? Каква беше целта ти тогава?

Мъри каза:

— Да откривам нови знания, които само аз можех да открия. Да спечеля уважението на колегите си. Заради удовлетвореността от постигнатото, имайки предвид ограниченото време, с което разполагах. А сега мога да постигна нещо, което и ти би могъл, ако ти се занимаваше. Няма да го правя, за да спечеля почитта ти, а само за твое развлечение. И няма да изпитам никакво удоволствие от резултата, щом разполагам с цялата вечност, за да го постигна.

Гласът каза:

— И не намираш мисленето и откритието достойни сами по себе си? Без да имат някаква допълнителна цел?

— Ако е за ограничено време — да, не и ако разполагаш с вечността.

— Разбирам позицията ти. Въпреки това просто нямаш избор.

— Ти каза, че ще трябва да мисля, но не можеш да ме накараш насила.

Гласът каза:

— Не искам да те принуждавам. Няма нужда. Предвид факта, че ти не можеш да правиш нищо друго освен да мислиш, ще си принуден да мислиш. Ти просто не знаеш как да не мислиш.

— Тогава ще си намеря моя собствена цел.

Гласът каза великодушно:

— Това, разбира се, можеш да направиш.

— Вече намерих цел.

— Може ли да знам каква е?

— Ти вече знаеш. Знаем, че не говоря наистина. Ти нагласяш електромагнитния ми нексус, така че да ми се струва, че те чувам и че говоря, но всъщност ти вкарваш и изтегляш мисли от мен директно. И когато връзките ми се променят заради мислите ми, ти мигновено го знаеш и нямаш нужда от моето съзнателно изказване.

Гласът каза:

— Изненадващо прав си. Което ми доставя удоволствие. Но също така ми доставя удоволствие да изказваш мислите си по твоя собствена воля.

— Тогава ще ти кажа следното. Целта на мисленето ми ще бъде да открия начин да разруша тази електромагнитна мрежа, в която ме превърна. Не искам да мисля безцелно, само за да ти доставя удоволствие. Не искам да мисля вечно, да съществувам вечно, само за да ти доставя удоволствие. Всичките ми усилия ще бъдат насочени към собственото ми унищожение. *Това* ще ми достави удоволствие *на мен*.

Гласът каза:

— Нямам възражения. Дори мислене, съсредоточено изцяло върху прекратяването на собственото ти съществуване, може, против волята ти, да доведе до нещо ново и интересно. И разбира се, дори и да успееш в този си опит за самоубийство, няма да постигнеш нищо

съществено, тъй като бих могъл да те възстановя мигновено и то по такъв начин, че да направя метода ти за самоубийство невъзможен. И ако намериш друг, още по-изобретателен начин да се самоунищожиш, ще те възстановя отново и така до безкрайност. Може да стане интересна игра, но въпреки всичко, ти пак ще съществуващ вечно, защото такава е волята ми.

Мъри почувства треперене в гласа си, но думите му прозвучаха абсолютно спокойно:

— Значи все пак съм в Ада? Ти загатна, че няма Ад, но ако имаше, ти би ме излъгал, като част от тази твоя игра.

Гласът каза:

— В такъв случай, какъв е смисълът да те убеждавам, че Адът не съществува. Въпреки това, уверявам те, няма нито Рай, нито Ад. Само мен ме има.

Мъри каза:

— Представи си тогава, че моето мислене се окаже безполезно за теб. Ако не стигна до нищо полезно, няма ли да бъде по-добре да ме унищожиш и да не се занимаваш повече с мен?

— Като награда? За провала ти, който възнамеряваш да постигнеш? Не можеш да се пазариш с мен. Няма да се провалиш. С цялата вечност на твое разположение, няма как да не стигнеш до поне една интересна мисъл, колкото и да се опитваш да го предотвратиш.

— Тогава ще си намеря друга цел. Няма да се опитвам да се самоунищожа. Ще си поставя за цел да те унижа. Ще открия нещо, за което не само никога не си се сещал, но и за което никога не би могъл да се сетиш. Ще търся последния отговор, отвъд който няма повече знание.

Гласът каза:

— Не разбираш същността на безкрайността. Може и да има неща, които досега не съм си направил труда да открия. Но няма нищо, което да не мога да открия.

Мъри каза замислено:

— Не можеш да научиш откъде си дошъл. Ти го каза. Следователно няма как и да знаеш как ще завърши твоето съществуване. Много добре. Това ще бъде моята цел и това ще бъде последният отговор. Няма да се самоунищожа. Ще унищожа *теб* — ако ти не ме унищожиш преди това.

Гласът възкликна:

— А! Ти стигна до това доста по-бързо от обичайното. Мислех, че ще ти отнеме повече време. Няма нито един от всички, които ме съпровождат в това съществуване на съвършен и вечен размисъл, който да не се стреми да ме унищожи. Това е невъзможно.

Мъри каза:

— Имам на разположение цялата вечност, за да намеря начин да те унищожа.

Гласът каза с безразличие:

— Тогава опитай — и изчезна.

Сега Мъри имаше цел и беше доволен. Тъй като за какво друго би могло да копнее едно Същество, осъзнаващо собственото си вечно съществуване, освен за неговия край. Какво друго би могъл да търси Гласът в продължение на безброй милиарди години? И за какво друго е бил създаден разумният живот, и някои негови представители избрани, ако не за да помогнат в това грандиозно търсене. И Мъри възнамеряваше да бъде този, който щеше да успее.

Обзет от треската на това предизвикателство, Мъри започна да мисли.

ДОНАЛД ФРАНСОН

ПАКЕТЪТ

„Аз, Върнан Луис, бидейки с ясно съзнание...“

Пакетът пристигна със следобедната поща — леко очукан, обвит в кафява амбалажна хартия и облепен с кафяво тиксо. На пръв поглед по нищо не се отличаваше от хилядите други пакети, минаващи през пощите всеки ден. Но този беше различен — безкрайно различен.

Беше от бъдещето.

Върнан Луис разчисти схемите и диаграмите, пръснати по кухненската маса и сложи пакета върху нея. Претеглен на ръка, пакетът сякаш съдържаше книги или хартия, както и беше очаквал. Адресът беше точен — и защо да не бъде? — написан със собствения му почерк. Той дори сам беше залепил марките. Печатът за неуспешна доставка беше размазан, но това не беше важно. Придърпа стол, седна и се усмихна широко.

Очакваше този пакет още от деня, когато лично беше написал адреса си на опаковъчната хартия, беше я пъхнал в достатъчно голям плик и я беше сложил в наетия банков сейф. През ума му набързо мина мисълта, че съща тази опаковъчна хартия все още се намира в банковия сейф, т.е. е на две места едновременно. Това за момент го притесни, но той си напомни, че не трябва да обръща внимание на парадоксите, нито да се опитва да ги проумее, а да се концентрира върху резултата. Пакетът беше пристигнал. Най-последно.

Луис, наскоро дипломиран колежанин, беше изобретател и инвеститор — нищо че засега не беше постигнал особени успехи и на двете поприща. В момента работеше по изобретение за изпращане на предмети назад във времето, но нямаше как да продължи работата си, ако не се сдобиеше с повече средства. Ако кандидатстваше за

финансова помощ от държавна или частна институция, те щяха да придобият контрол върху изобретението, което той много държеше да избегне.

Както той ги разбираше нещата, това изобретение имаше само едно предназначение — да му помогне да забогатее. Което пък нямаше как да се случи, ако проектът станеше обществено достояние.

Не беше възможно да изкара сериозни пари от спортни залози, ако всички можеха да се сдобият с резултатите предварително. Нещо повече — шансовете му за успех щяха да бъдат сринати, дори само някой заподозреше, че съществува начин да се предвижда бъдещето. Ето защо никой никога не трябваше да научи, че той разполага с начин... почти разполага... не, *разполага* с начин да получава информация от бъдещето.

Живееше сам, така че не се тревожеше, че някой ще го разкрие. Освен това пакетът очевидно не беше отварян по време на странното си пътуване — не си личеше да е преопакован. Луис се почувства донякъде гузен, че използва толкова значимо изобретение изключително за лична облага, но се утеши с мисълта, че по-късно, когато натрупа състояние, винаги може да сподели успеха си с човечеството. Постара се да изтика тази мисъл в покрайнините на съзнанието си, където тя не можеше да му навреди.

Пакетът беше пристигнал точно навреме. Той спешно се нуждаеше от още пари за експериментите си, тъй като за момента изобретението му не можеше да се самоиздържа. Това щеше да се случи, когато бъдеше завършено.

Или пък, преди да е завършено.

Всичко, с което разполагаше в момента, беше устройство, на теория все още не работещо истински, което би могло да изпраща малки предмети назад във времето, като ги придвижва срещу времевия поток. Само към *миналото*, не и към бъдещето, макар че, парадоксално, неговата цел беше да се свърже именно с бъдещето.

Той нямаше нужда от машина на времето, за да прати нещо напред. Все пак, всичко естествено се движи към бъдещето с постоянна скорост от една секунда в секунда. Всичко, което правеше изобретението му, беше да обърне този ход и да изпрати нещо назад със същата скорост. Нямаше какъде да бърза, след като предметът

щеше да е неосезаем по време на пътуването си и щеше да си върне плътната форма едва при достигане на определеното време.

Съществуваше само един експеримент, който можеше да му покаже, че някога успешно е пратил нещо назад — получаването на такъв предмет в миналото.

За момента нямаше работещ модел, но той беше сигурен, че все някога ще проработи. Последният прототип едва не беше се самоунищожил, защото беше пропуснал да го премести встрани от началното му положение, няколко секунди *преди* да завърти ключа. За щастие една гумена топка попречи на връщания се обект да заеме същото пространство, заедно с по-ранната си форма. Топката се изгуби някъде и той така и не я намери, макар да претърси цялото жилище.

Теорията му беше, че топката се е изгубила във *времето* и е удължила пътуването си назад от само няколко секунди, до години, така че беше концентрирал изцяло усилията си в тази нова посока. Беше разглобил първоначалния модел след още няколко неуспешни опита. Дори да беше искал да демонстрира изобретението си, нямаше как да го направи. Веднъж само да се сдобие с нужните средства, смяташе да построи по-добър модел.

Изготвянето на чертежите и калкулациите се проточи. Теоретично беше в състояние да изпрати нещо не секунди, а години назад във времето и да предвиди точната дата, когато то ще се материализира. По редица геодезични причини обаче нямаше как да предвиди *къде* точно ще се появи връщаният се предмет. Можеше единствено да го върне някъде из града и да се надява, че ще попадне на подходящо място, така че някой да го намери и прибере.

Тогава му хрумна идеята да увие пакета като пощенска пратка и да го адресира до себе си. Пакетът щеше да се появи някъде в града, все някой щеше да го намери, да реши, че е изпаднал от колата на пощальона и да го занесе в пощата. Беше замислил този план от доста време, но все още не бе получил нищо от себе си. До днес.

Той, разбира се, беше свършил своята част от плана — в банковия сейф, заедно с опаковъчната хартия, беше сложил спецификациите на замисленото изобретение и беше описал прогреса си. Веднъж месечно посещаваше банката, за да актуализира тази информация. На теория замисълът беше почти свършен. Бяха му нужни пари за още експерименти и да построи голям работещ модел.

Техническата спецификация щеше да е от полза в някакъв бъдещ момент, когато вече щеше да разполага със средства и би могъл да прати цял пакет назад.

И сега вече беше ясно, че в бъдещето той беше успял да усъвършенства изобретението си. Иначе как е успял да прати пакета?

Независимо от вълнението си, не му се щеше още да го отваря. Пратката вероятно съдържаше, ако не пари, то нещо, което щеше да му помогне да забогатее, така че да може да финансира експериментите, които да доведат до усъвършенстване на устройството, без което не би могъл да прати пакета... Един безкраен цикъл. А ето и още един парадокс — за да бъде затворен цикълът, той трябваше да отвори пакета и да се възползва от съдържанието му. Да, но какво щеше да се случи, ако не го направеше?

Той разкъса тиксото и разви хартията. Пред очите му попадна алманах. Тазгодишен? Усети разочарование, но после забеляза, че изданието е от следващата година, но маскирано в корицата на тазгодишния. Той — бъдещата му личност — беше постъпил така, в случай че някой отвори пакета и разгледа съдържанието. Явно, за да избегне всякакъв риск някой друг случайно да разкрие тайната.

Другите предмети изглеждаха също тъй безобидни на пръв поглед — спортни страници от вестник с дата следващия месец; копие на *Уолстрийт Джърнал* за следващата година; каталог на антики, чиято стойност скоро щеше рязко да се покачи; брошура относно стари монети, марки и списания — все дългосрочни инвестиции в допълнение към краткосрочните печалби от спортни залози. Карти на недвижими имоти.

Той не беше дал твърде подробни указания в плика, оставен в банката, защото бе сигурен, че бъдещата му личност ще има по-добри идеи за бързо печелене на пари. Доколкото можеше да прецени, получената информация беше достатъчна да го направи заможен до края на месеца, богат в рамките на година и приказно богат в следващите десет години. Той беше инвеститор в известен смисъл, макар и ограничен поради липсата на средства, и познаваше добре правилата. А ето че сега имаше и сигурна информация. Нещата изглеждаха добре. Просто прекрасно.

Измежду документите имаше и една сгъната бележка.

Луис се намръщи. Това беше неочаквано. Той изрично си беше напомнил да не праща нищо лично, в случай че някой друг отвори пакета.

Разтвори листчето. Бележката съдържаше само няколко думи, при това написани с чужд почерк.

От вашите признателни наследници.

Към бележката беше прибавена и изрезка от вестник с публикуван некролог.

Луис смачка изрезката, без да я прочете и я хвърли в коша.

Заразглежда алманаха и вестниците, вече с помръкнало настроение. Беше сложил най-актуалните си чертежи и схеми в банковия сейф, но сега вече знаеше, че ще е нужна много повече работа върху изобретението. Явно щеше да се труди върху него цял живот, без да успее да го довърши. Наследниците му, все още неродени, щяха да се облагодетелстват от неговия труд.

Изобретението му щеше да постигне успех, но той нямаше да доживее да го види, без значение колко се старае. Простена при мисълта за дългите години, в които щеше да продължи да работи тайно върху своята машина на времето и да се тревожи, че някой може да разкрие проекта му. Независимо с колко пари се сдобиеше, щеше да се наложи да свърши всичко сам. И при това нямаше да види крайния резултат.

От друга страна, ето че резултатът беше точно тук, пред очите му.

Но за да постигне резултата, той трябваше да изпълни цикъла — да спечели пари, да работи упорито и накрая да умре на датата, обявена в изхвърления некролог.

Луис подравни книгата пред себе си. Вече не му изглеждаха толкова добре. Взира се в тях дълго време.

И реши, че има по-добра идея.

Отвори спортните страници на резултатите от конните надбягвания и започна да планира залозите. Малки суми, пръснати безразборно тук и там, някои за очевидния фаворит, някои за кон,

спечелил противно на всички очаквания; малки печалби, които да отворят пътя към по-големи и накрая към сериозни инвестиции.

С това темпо щеше да натрупа цяло състояние само за няколко години. А след това можеше да се оттегли, без да е нужно да работи или печели повече пари до края на живота си. Просто щеше да се забавлява и да остави парите да трупат лихви.

Нека *наследниците* му работят върху изобретението.

НОРМАН ХАРТМАН

ЛИКАНТРОП

Просто убиец!

— Казвам ти, Норм, наистина съществуват върколаци!

— Ти си се побъркал, Ед. Пък даже и да беше вярно, как ще го докажеш?

Пак бяхме подкарали старата песен. Любимата тема на Ед — ликантропията, древното поверие, че човек може да се превърне в животно. Според Ед, типът животно зависи от произхода и културното наследство на всеки човек.

— Много хора вярват във вещици и върколаци, все повече всеки ден, ако може да се вярва на специализираните издания. Тъкмо онзи ден чух за една книга, от която можеш да научиш всякакви неща — как да призовеш демони или да изпълниш магически заклинания. Била изключително подробна и дори обяснявала всяка една стъпка от процеса.

— Ти вярваш на всичко, което четеш в тия твои побъркани списания, Ед. Ако имахме копие от книгата, щях да изпълня което искаш заклинание, само за да ти докажа, че не струва пет пари.

— Запомни си думите! В рецензията на книгата в *Плейбой* пишеше, че точно в момента я преиздават в Англия и имаше адрес, на който може да се поръча. Струва двадесет и пет долара, което е чудесна инвестиция за мен, защото, ако се окаже, че заклинанията работят, ти ще платиш книгата!

— Става! Ти намери адреса, аз ще подготвя поръчката.

Писмото, съдържащо поръчка за едно копие от „Вещерството в Централна Европа“ на Ван дер Камп, замина на следващия ден. Ед и аз прекарахме следващите няколко седмици в университетската библиотека, като изчетохме всичко, което намерихме за некромантията

и разни подобни неща. Дори убедихме библиотекарката да ни позволи да прегледаме някои томове, до които имаха достъп само акредитирани изследователи. Книгите бяха стари и прашни, някои от тях написани на староанглийски, но колкото и да бяха интересни, никак не бяха от полза за двама абсолютно начинаещи.

Най-накрая книгата пристигна. Беше всичко, на което се бяхме надявали и още как. Пълно бяха описани формули, ритуали и заклинания; бяха посочени най-подходящите моменти за събиране и обработване на съставките; най-важните, с точност до минутата, фази на луната, за постигане на най-добър резултат. За да се получат заклинанията, трябваше да спазваме указанията до най-малката подробност, което ни отне известно време, но накрая бяхме готови. Необходимите материали бяха осигурени, а ние репетирахме ритуалите и заклинанията, докато ги научим наизуст.

— Ед, абсолютно ли си сигурен, че искаш да го направим? Кой знае в какво ще се превърнеш, ако магията проработи. — Бях почнал сериозно да се притеснявам. Някак усещах, че заклинанията не са само празни приказки.

— Естествено, че искам! Не съм вложил толкова пари и усилия, за да се откажа в последния момент. Само си помисли — може да се превърна в лъв или в тигър, или в орел. Но каквато и форма да приема, винаги ще мога да изпълня жестовете, които ще ми върнат човешкия облик.

— Добре де, но какво ще стане, ако не успееш? — опитах да го разубеда аз. — Не забравяй, че тези заклинания са създадени в далечното минало, когато хората са живеели по-близо до природата и целта им е била да превърнат човек в най-опасната и разрушителна сила на онова време. В Европа и Англия хората опитвали да се превърнат във вълци и прилепи-кръвопийци, а в Скандинавия — в мечки. В Малайския полуостров и Индия опитвали да приемат формата на тигри и змии, а в Африка — хиени, биволи и леопарди. Всяко едно от тези създания е било най-опустошителният хищник в дадения регион, който отнемал най-много от живота на обикновените хора. В наши дни ние имаме съвсем други страхове и страдаме от съвсем други напасти.

— И така да е, след милиони години еволюция, онези стари страхове от всякакви опасни животни са вложени дълбоко в човешкото

подсъзнание. И ние се страхуваме от същите неща, от които са се бояли предците ни — аз лично бих умрял от страх при вида на мечка или вълк, макар никога да съм ги виждал на живо.

Беше студена, ветровита нощ. Противно подпухнала, луната просветваше на пресекулки през отвори в парцаливите облаци. Ние очертахме преплетени пентаграми в пръстта на пресен гроб, запалихме преносимата горелка и започнахме да приготвяме нечестивата отвара, описана в книгата.

— Сигурен ли си, че искаш да го направиш?

— За последен път, ДА!

Ние припряно изрецитирахме заклинанието, Ед вдигна съда с отвратително вонящата течност и я изпи наведнъж. Последва светкавица, трясък и облак плътен дим.

Когато хората се възхищават на новата ми спортна кола, аз им казвам, че е европейска, изработена по поръчка... Само не знам откъде ще й търся резервни части?

ДЖАК РИЧИ ДЖЕМИНИ 74

И си губехте времето с шах?

— Предстои ни да започнем първата партия шах, изиграна в орбита — обяви Орлоф.

Бяхме на двадесет и втората си обиколка и за момента нямахме нищо особено важно за вършене.

— Но аз не знам нищо за тая игра — отговорих аз.

Орлоф закрепил малката шахматна дъска на плота между двама ни.

— Е, все трябва да знаеш как се движат фигурите? Ще ти дам да играеш с белите и да направиш първия ход.

Аз прикрих една прозявка и преместих царската пешка на е4. Орлоф повтори моя ход със своята черна пешка — е5.

— Това е рутинен полет, нали?

— Да, съвсем същият е провеждан и преди — кимнах утвърдително аз.

В известен смисъл. Аз лично доста харесвах Орлоф, но нямаше как да пренебрегнем факта, че нашите две държави нямаха никакво взаимно доверие и никога не биха разкрили никакви технически или тактически постижения. Съвместните полети обаче изглеждаха добре за пред обществеността и хората се радваха на международното сътрудничество.

— Ето че имаме шанс да разведрим този рутинен полет с една неочаквано нова ситуация. Дали първият човек спечелил шахматна партия в орбита ще е представител на американската или руската нация? — усмихна се Орлоф.

— Голяма работа — свих рамене аз.

Орлоф изглежда се засегна.

— За руснаците шахът не е просто игра, а начин на живот.

— И ако спечелиш, какво? Медал ли ще ти дадат? — въздъхнах аз и огледах дъската. Накрая преместих коня си — Kf3.

Орлоф премести черния кон — Kс6. Аз преместих офицер на b5.

— Знаеш ли какво направи току-що? — попита моя опонент.

— Не, какво?

— Това се нарича *испанска партия* — шахматен дебют, който датира още от седемнадесети век.

— Сериозно? — възкликнах аз. — Е, може да се случи на всеки.

— Така е, но ние, шахматистите, обичаме да даваме имена на всяка част от играта — обясни Орлоф и, като хвърли поглед към часовника на командното табло, се пресегна за дневника на мисията. — Трябва да вкарам поредния запис в дневника. Мести Ng6 заради мен, моля те.

Аз преместих черния кон на g6. Орлоф внезапно придоби подозрителен вид.

— Откъде знаеше какво значи Ng6?

Аз разсеяно си почесах ухото.

— Трябва да съм го прочел някъде.

Изглежда англоговорещите страни използват описателна нотация за шахматните си ходове, а всички останали използват алгебричната. Полетата на дъската от ляво надясно от гледна точка на белите фигури са обозначени с буквите a, b, c, d, e, f, g и h. Редовете са номерирани от полето на белите към черните с цифри от 1 до 8. Това ще рече, че ходът Ng6 на Орлоф изискваше да се премести кон на g6.

Орлоф присви очи подозрително.

— Струва ми се, че се опитваш да ме праметнеш. Ако не се лъжа, ти каза, че не знаеш нищичко за тази игра.

Аз прочистих гърло.

— Така си е. Имах предвид в сравнение с истинските майстори. Аз не съм нито Фишър... нито Ивков... нито Смилов.

— Но поне знаеш, че всички те не са футболисти — усмихна се Орлоф кисело и огледа дъската. — Ще ми се Метчиков да беше тук вместо мен. Той е най-добрият шахматист от целия ни екип. Но пък аз съм най-добрият астронавт, което беше малко по-важно за изпълнението на мисията.

Аз се пресегнах за царя си и направих рокада. Лицето на Орлоф се сбръчка в усилие да се концентрира. След петнадесет минути, аз вметнах:

— Ти си на ход.

— Знам, не ме препирай!

Шест минути по-късно получихме редовното обаждане от контролния център на мисия „Джемани 74“ в Кейп Кенеди. На микрофона беше Метчиков.

— Как я карате там? — попита той.

— Играем шах — отговори Орлоф. — Първата шахматна партия в орбита.

— О? И ти печелиш?

— Не знам — промърмори Орлоф. — Струва ми се, че имам по-сериозен опонент, отколкото предполагах.

— Хм... — след кратка пауза, Метчиков отново се обади. — Може би бихте могли да опишете ходовете си до тук за всички нас, на земята? Целият *свят* е в очакване.

— Знам, знам — съгласи се Орлоф и изрецитира ходовете.

— Хм — повтори Метчиков. — Е, желая ти късмет. — След което изглежда се сети нещо друго. — Между другото, Орлоф, онова писмо, което остави за чичо си *Дмитрий*, не го мисли. Изпратих го по пощата тази сутрин в *шест*.

Дмитрий, помислих си аз. *Шест*. Това дали не означава d6?

Оказах се прав. Орлоф мести, погледна ме и се изчерви.

Аз поклатих глава разочарован.

— Даже една игра на шах е толкова важна, че трябва да прибегвате до...

От наземния контрол се обадиха отново и аз чух гласа на доктор Уикърсън, който спечели шахматния турнир в нашата база миналата година.

— Я слушай, Джери, чувам от сестра ти, че *далиите* ти са увехнали. Да не си забравил да ги поливаш последните *четири* дни?

Далии? Четири дни? d4?

Едва бях направил своя ход, когато Метчиков отново се обади.

— Орлоф! — провикна се той. — Помниш ли онази чудесна екскурзия до морския *бряг*? Не беше ли... ъм... *дивно* като *осъмнахме* там?

Той естествено се опитваше да каже bd8.

Лицето на Орлоф стана тъмночервено. Аз изключих радиото.

— Тази игра си е наша, Орлоф. Ще я играем само двамата.

Цели седем партии по-късно аз най-после станах първият мъж, спечелил шахматна партия в орбита.

Стефани Орлоф, разбира се, беше първата жена.

ЧАРЛЗ ФРИЧ ПОЛЕТЪТ НА ГИЙВЪР

Щом хапеш ръката, която те храни...

Имало едно време една страна, наречена Градът, където живеела една машина, наречена Гийвър.

Гийвър бил женен за жена, която всички наричали Съпругата на Гийвър. Гийвър живеел в покрайнините на Града, близо до ръба на света, но всеки ден отивал на работа с колата си и вършел нещо маловажно за човек, който бил известен като Началника на Гийвър.

Всяка вечер, когато се прибирал от работа, жена му казвала: „Добре дошъл у дома, Гийвър.“

От време на време на Гийвър му се струвало, че целият свят се върти около него и в тези моменти на изключителна суета, Гийвър бил убеден, че е избран от Сенчестия Бог да е различен от всички останали.

Веднъж, в отрязък от време, официално възприето като Един Следобед, Гийвър работел в гаража си върху своята ракета, когато чул звука. Няма как да обърка този тропот, който разтърсвал целия Град. Сенчестият Бог! Гийвър набързо покрил ракетата си. Богът вероятно можел да види какво се случва в гаража му направо през покрива, но Гийвър се почувствал по-добре, след като предприел тази защитна мярка — особено след онова, което се случило по-рано между него и жена му...

Всичко започнало, когато Гийвър ѝ споделил част от своите размисли.

— Светът — казал той на жена си, — е във формата на правоъгълник.

— Е, и? — свила рамене Съпругата на Гийвър.

— И аз искам да знам защо е така.

Жена му отново свила рамене. За нея било очевидно, че светът е във формата на правоъгълник, защото така е пожелал Сенчестият Бог. Тя била сигурна, че Гийвър е бунтар и затова не се съмнявала, че някой ден Сенчестият Бог щял да дойде и да прибере Гийвър, което щяло да реши проблема.

— Има толкова много неща, които бих искал да направя — продължил Гийвър, вперил замислен поглед през прозореца към пътя, където малки червени коли профучавали в двете посоки и към зеленината на високите дървета, които се простирали чак до ръба на Сивия хоризонт.

— Какво искаш да направиш? — попитала жена му.

— Искам да пиша поезия, но не съм сигурен какво точно е поезията — отвърнал той. — Освен това искам да танцувам и да пиша музика.

— Какво е музика?

— Не съм сигурен — признал си Гийвър. — Но знаеш ли какво искам най-много от всичко?

— Какво?

— Искам да открия какво има от другата страна на света.

Съпругата на Гийвър само примигнала, абсолютно шокирана.

— Най-добре бъди внимателен, Гийвър — успяла да каже накрая.

Гийвър довършил Сутрешното Кафе, проверил ключалката на гаража и заминал на работа. Яркочервената му кола била паркирана пред къщата. Гийвър седнал зад волана, подкарал колата по улицата, активирал вертикалния прът, който се закачал в релсата, минаваща точно по средата на магистралата и се отпуснал, за да поразмисли.

Чудел се защо са му чудни толкова много неща. Може би не бил настроен като всички други. Може би Сенчестият Бог бил настроил само него да Мисли и затова бил толкова любопитен за всичко. Всички други хора изглежда били доволни от Света и от Града. Всички, освен един познат на Гийвър, който си бил построил странно превозно средство с две големи перки, които завихряли въздуха. Всички в Града били наблюдавали как Приятелят на Гийвър се качил в превозното си средство, след като моторът му вече бил включен и перките се въртели.

Всички го видели да се издига в небето, при което Гийвър бил толкова развълнуван, че едва дишал.

Тогава внезапно откъм небето се чул гръмовен звук и се появил Сенчестият Бог. Една гигантска ръка сграбчила леталния апарат, пръстите се ключили около него и го смачкали, а Гийвър захлупил лицето си с ръце и паднал на колене, ужасен.

Дълго време Гийвър опитвал да не мисли за приятеля си. Тогава, Един следобед, започнал да строи ракетата си.

Понякога, докато работел, Гийвър мислел за жена си. Независимо от своята невзрачност, тя щяла да му липсва. Може би дори щял да се върне за нея някой ден, след като откриел какво има от другата страна на света. А може би не. Гийвър не бил съвсем сигурен.

В периода от време, известен като Една вечер, Съпругата на Гийвър се обърнала към него по време на вечеря с думите:

— Довърши ли си вече глупавата ракета?

Гийвър се взрял в нея.

— Ти естествено разбираш, че аз няма да те взема с мен.

— Естествено — отвърнала жена му. Това явно не я притеснявало. — Кога смяташ да заминеш?

— Скоро — казал Гийвър.

Гийвър знаел, че не трябва да се бави. Ако и други научели за начинанието му, щели да се съберат, за да го гледат и Сенчестият Бог щял да разбере, че нещо се случва. Гийвър решил да замине същата нощ.

Сивото небе потъмняло и Гийвър се прозинал. Легнал си, а скоро го последвала и жена му. Когато се уверил, че е заспала, той станал, облякъл се и тихо отишъл в гаража.

Ракетата го очаквала — елегантна и блестяща. Гийвър ѝ се полюбувал за момент, след това отворил покрива на гаража, който бил на панти, и се качил в ракетата. Вече бил пред контролното табло, когато чул някой да го вика.

Съпругата на Гийвър стояла отвън до ракетата.

— Довиждане, Гийвър — казал тя, без да изглежда нито щастлива, нито тъжна.

За момент Гийвър се поколебал. Усетил думи да се надигат към устните му и едва не я поканил да тръгне с него на това изумително пътуване. Но замълчал и не казал нищо.

Тъкмо тогава забелязал, че зад нея на тъмната морава се събира тъпла зяпачи. Гийвър разбрал, че трябва да действа бързо, преди Сенчестият Бог да го е усетил. Припряно той завъртял колелцата, натиснал бутоните и настроил контролните инструменти.

Някъде в далечината се чул гръмовният звук. Земята се разтресла, ракетата се залюляла на стойката си. Сенчестият Бог се задавал! Като се огледал паникьосан, Гийвър видял туловището му да надвисва в небето.

Бързо! Гийвър натиснал стартовия бутон.

Оранжев пламък изпълнил гаража. Ракетата се изстреляла нагоре и притиснала Гийвър в седалката му. През илюминатора Гийвър виждал смаяващите се хора под себе си.

И точно тогава Гийвър изкрещял — едно огромно лице се носело над него. Гигантско лице с гигантски очи, гигантски нос и уста. Една грамадна ръка се протегнала към него...

Трескаво Гийвър задърпал контролните лостове. Ракетата се отклонила от курса си директно към великанското лице. Сенчестият Бог отстъпил, но не достатъчно бързо. Гийвър видял как едно грамадно око се вдига нагоре тревожно и веднага след това ракетата се забила в огромното чело. Сенчестият Бог паднал назад с ужасен трясък.

За момент ракетата се задържала във въздуха, а след това и тя се строполила долу сред зяпачите, които били дошли да видят Полета на Гийвър.

Като се измъкнал от разбитата ракета, Гийвър видял жена си. Тя била ударена от една от отломките и едната ѝ ръка липсвала. През отвора в рамото ѝ се виждали зъбчати колелца, жици и стъклени тръбички.

— Добре дошъл у дома — казала тя, видимо обърквана.

На следващата сутрин Гийвър не отишъл на работа. Колата му не се движела, пък и той нямал желание да работи. Чувствал се потиснат.

Кафето било кисело и жена му се оправдала с кухненската печка, която изглежда не работела като хората. Съпругата ни Гийвър също не функционирала особено добре. Изглежда била изтощена.

Гийвър погледнал през прозореца и видял, че колите отвън едва се движат. Тревата на моравата била повехнала през нощта.

— Никак не ми харесва как изглеждат нещата — казал Гийвър, но жена му не отговорила. Тя стояла замръзнала на място, втрещена в

една точка.

Гийвър излязъл навън. Улицата била пълна с хора, които се движели много бавно или въобще не се движели. Повечето коли също били спрели. Близко до Гийвър един възрастен човек паднал на земята и се счупил на две при удара.

Гийвър отишъл в Парка, където всички зелени дървета били почернели. Той седнала на една пейка и се замислил, колко хубаво би било, ако можел да напише само няколко стиха или да изтанцува един танц. Но не знаел как, пък и изведнъж се усетил страшно изморен.

Тогава се почувствал изключително тъжен, като се сетил, как убил Сенчестия Бог.

Малко след това Гийвър вече не можел да мисли за нищо.

ФИЛИС АЙЗЕНЦАЙН ИЗГУБЕНИ/НАМЕРЕНИ

*Ето къде значи са изчезнали девет от
ранните ми разкази.*

Всичко започна една зимна вечер, когато не можех да намеря отвертката.

Казах на съквартирантката си, Кати:

— Сигурна съм, че я оставих върху хладилника. Използвах я, за да закрепя обратно лампата на стената и после я сложих върху хладилника, докато си приготвя нещо за хапване. Това беше преди около три часа, а сега я няма.

— Хлебарките са я взели на заем — отговори Кати, която се бореше със седмичния куп мръсни чинии. — Нали все казваш, че някой ден ще отмъкнат цялата къща.

— Не се занасяй!

— Полтъргайт тогава?

— Признай си, ти ли я взе? — сръчках я аз.

— Аз си четях Фройд в дневната. За какво ми е притрябвала отвертка?

— Е, тогава къде е?

— Честна дума, Джени, идея нямам. Все ще се намери. Що за крадец ще се изкатери до третия етаж, за да отмъкне една нищо и никаква отвертка?

Аз се замислих върху думите ѝ. Вече от няколко минути имах чувството, че зад мен стои някой и ме наблюдава. Не Кати, а някой друг. Някой, когото не можех да видя. Нейната шега за крадеца само засили собствените ми подозрения. Не се поддадох на желанието да надникна в килера, но проверих задната врата. Беше здраво заключена.

Реших да не обръщам внимание на неловкото усещане, което ме беше обзело, и се прибрах в стаята си, решена да прекарам вечерта в учене. Напоследък бях пропиляла доста време, въпреки че до изпитите ми оставаше само седмица. Вместо да преглеждам записките си по химия, редях пасианс след пасианс. Това ми помагаше да се разтоваря и освободя от напрежението. Сега отново седнах на бюрото и взех колодата карти. След няколко неуспешни опита си обещах, че ще изиграя само още един и гневно нашляпах картите по плота. Когато стана ясно, че пак ще изгубя, започнах да шмекерувам, но каквото и да правех, не можах да довърша проклетия пасианс. Накрая разгледах картите по-внимателно и открих причината — асо спатия и десетка пика липсваха. Погледнах под бюрото и открих десетката, но от асото нямаше следа. Проверих чекмеджетата, рафтовете с книги, надникнах под леглото, но не го открих. По-рано същия ден бях завършила един пасианс успешно, значи тогава картата не е липсвала. Къде беше изчезнала сега?

Ако Кати ми беше скроила някакъв номер, щях да изтръгна истината от нея. Тя ме чу да влизам в дневната и вдигна поглед от книгата си.

— Джени, изглеждаш ужасно. Какво става, чак толкова *сериозно* ли се захвана с уроците?

— Да си вземала някакви карти от бюрото ми?

— Карти? Какви карти?

— Карти за игра.

— Днес?

— Да, преди малко.

— Днес изобщо не съм влизала в стаята ти.

— Асо спатия е изчезнало.

Кати затвори книгата си и поклати глава.

— Колко символично — отбеляза тя и нарисова малки рога върху снимката на Фройд на корицата. — Май почваш да ставаш твърде разсеяна, Джени. И като те познавам, няма начин да си използвала картата, за да си отбележиш докъде си стигнала в някоя книга.

Аз седнах на подлакътника на креслото и я погледнах много сериозно.

— Кати, някога замисляла ли си се, дали е възможно да си клептоманка?

Тя срещна погледа ми решително.

— Не, но *ти* явно си. Не можеш ли да си използваш времето за нещо по-продуктивно?

Аз схванах намека и се затътрих обратно в стаята си, като си мърморех полугласно. Седнах на бюрото, вдигнах си краката и огледах стаята. Осъзнах, че има нещо различно в рафтовете пред мен. Чашата ми с емблемата на университета беше изчезнала. Кварцовото ми преспание беше изчезнало. Едно издание на „Отело“ с кожена подвързия беше изчезнало. Завъртях се в стола и огледах останалата част от стаята, като се чудех къде може да съм дянала всички тези неща. Дали пък не съм сомнамбул? Тенис ракетата ми също не висеше на обичайното си място над леглото, камарата грамофонни плочи на пода се беше смалила поне на половина. Надникнах в коша, за да видя дали не съм хвърлила нещо там несъзнателно, но той беше напълно празен. По-рано през деня, обаче, бях изхвърлила няколко стари записки по английски, те поне трябваше да са там.

Къде беше изчезнало всичко?

Отново ме завладя странното усещане, че ме наблюдават. Някой се взираше във врата ми и вероятно чакаше да се махна, за да си присвои още нещо. Но защо са им всички тези неща? Никоя от задигнатите вещи не беше особено ценна.

Чух приглушен шум зад себе си. Обърнах се и погледнах вратата на дрешника, но не се престраших да я отворя. Вместо това изкрещях на Кати да дойде.

Внезапно се почувствах напълно безпомощна. Ами ако там имаше крадец? Останал е затворен вътре и сигурно вече е отчаян и готов на всичко, и вероятно въоръжен. Макар да не бях сама, реших, че ще е най-разумно да се обадим в полицията и да я оставим да се заеме със случая.

След малко Кати влезе в стаята ми.

— Какво има?

— Дрешникът — прошепнах аз.

— Какво за него?

— Мисля, че вътре има някой.

Двете останахме заковани на място за момент и аз усетих, че стомахът ми се свива. Нямах никакво желание да отварям проклетата

врата. Вместо това ми се щеше да избягам от стаята и от апартамента, колкото може по-бързо.

Кати сви рамене, пристъпи напред, натисна бравата и рязко разтвори вратата.

Сърцето ми и всичко под него внезапно се качиха в гърлото.

В дрешника нямаше нищо друго, освен дрехи.

Аз продължих да треперя неконтролируемо още няколко минути, така че Кати ме заведе в кухнята и ми наля чаша чай, като цъкаше с език неодобрително.

— По-спокойно, Джени. Не можеш да си позволиш да изпаднеш в нервна криза, преди да са минали изпитите.

— Аз... аз... помислих, че в дрешника има някой — успях да кажа. Толкова се бях разтреперила, че едва успях да сложа чашата с чай върху чинийката.

— Но ти изобщо не си излизала днес следобед. Как някой би могъл да влезе?

Опитах се да вдигна рамене, но вместо това се разтресох цялата.

— Нямам представа.

След като си допих чая, Кати ме избута в дневната и ми връчи евтино любовно романче.

— Значи, настани се удобно тук и прочети нещо лековато, за да се успокоиш. А аз ще седна ето там и ще продължа да уча.

Опитах да чета, но не се получи. Бях твърде нервна, за да вникна в думите и изреченията.

И точно тогава чух някакъв драскащ шум.

— Чу ли нещо? — попитах Кати. — Откъм моята стая?

— Хлебарки — отвърна тя, без да вдигне поглед от книгата си. — Или мишки. Не обръщай внимание.

Но звукът се разнесе отново. Аз изписках и с един скок се озовах до нея, а тя хвана ръката ми.

— Защо не вземем да отидем на кино, а?

Но тъкмо тогава се разнесе нов, по-силен шум.

— Май наистина чух нещо в стаята ти — каза Кати.

— Хлебарки? — прошепнах аз.

— Добре, дай да видим какво става там — тя отиде в кухнята и се върна с два дълги остри ножа, като връчи единия на мен.

— Какво може да е според теб?

— Някой идиот се опитва да влезе през прозореца на третия етаж.

Но, когато влязохме в стаята ми, видяхме, че прозорецът е затворен и залостен. Впрочем, не го бях отваряла от месеци. Отвън снегът падаше безшумно в мрака и натрупаният по перваза снежен калпак беше непокътнат. Вратата на дрешника обаче беше открената, въпреки че Кати я беше затворила само преди минути.

— Не може да има някой в дрешника — каза тя. — Просто не е възможно.

Въпреки това тя пристъпи напред и дръпна вратата рязко.

Вътре имаше някой. И още как. Даже двама, млади и мускулести на вид, мъж и жена. Бяха светлокоси с равномерен тен и носеха само леки металически шорти и ципести сандали. Ние се втренчихме в тях и те ни отвърнаха със същото.

— Вие ли сте Дженифър Ерика Темпълтън? — попита мъжът Кати.

— Не аз, тя — отговори Кати и ме посочи с върха на ножа си.

— Дженифър Ерика Темпълтън? — обърна се мъжът към мен. — Родена на трети юни, 1958 г. в Чикаго, дъщеря на Албърт и Сара Темпълтън; студентка в Чикагския университет между 1975 и 1983, получила бакалавърска, магистърска и докторска степен по антропология? — Той изрецитира всички тези данни, сякаш ги беше репетирал и зачака моя отговор.

Спътницата му го сръга.

— Казах ти, че това е едва 1977 г., скъпи. Тя все още учи химия и към момента няма никакви дипломи.

Осъзнах, че неволно съм кимнала.

Мъжът устремно пристъпи напред и сграбчи косата ми. Аз му забих един лакът в слънчевия сплит и в същото време чух щракването на ножица до ухото си. Миг след това той отстъпи, сграбчил кичур от косата ми.

— Автентичен сувенир! — провикна се мъжът триумфално.

— Добре, добре — отвърна жената и го задърпа към вътрешността на изненадващо просторния дрешник. — Сега, след като и ти си намери нещо за спомен, време е да се прибираме!

Тя затвори вратата и след няколко секунди дрешникът утихна.

Кати ме гледаше зяпнала. Тя се пресегна и много бавно отвори вратата. Непознатите бяха изчезнали. Дрешникът отново беше в обичайния си размер и съдържаше само моите дрехи.

— Джени — прошепна тя, — какво става тук?

Аз отместих поглед от нея към дрешника и опипах мястото на главата си, където се бях разделила с кичур коса.

— Не съм сигурна — отвърнах й. — Но мисля, че утре трябва да се прехвърля във факултета по антропология.

ФРЕДРИК БРАУН

МОДЕЛ НА ПОВЕДЕНИЕ

Да се отървем от вредителите.

Мис Мейси изсумтя.

— Защо всички толкова се тревожат? Ами че те нищо не ни *правят*, нали така?

Навсякъде по света цареше абсолютна паника. Навсякъде, освен в градината на мис Мейси. Тя равнодушно огледа исполинските фигури на нашествениците, високи цяла миля. Преди седмица космическият им кораб, дълъг сто мили, елегантно се беше приземил в Аризонската пустиня. Около хиляда фигури бяха излезли от кораба и сега обхождаха планетата.

Но, както мис Мейси съвсем точно беше отбелязала, те не бяха причинили никакви разрушения и не бяха наранили никого. Изглежда не бяха достатъчно *плътни*, за да имат въздействие върху хората. Ако някой от тях се случеше да стъпи върху човек или върху къща, наоколо за момент се спускаше мрак и човек не можеше да види нищо, докато съществуването не си продължеше по пътя. Това беше всичко.

Всъщност, не бяха обърнали никакво внимание на хората и всички опити да се осъществи контакт с тях се бяха провалили. Също тъй безуспешни бяха атаките на военните, насочени към нашествениците. Ракетите, изстреляни по тях, просто се взривяваха вътре в телата им, без да им навредят. Дори водородната бомба, пусната върху едно от създанията, което прекосяваше пустинята, никак не го засегна.

Те изобщо не обръщаха внимание на човечеството.

— И това — каза мис Мейси на сестра си, също мис Мейси, понеже и двете не се бяха омъжвали, — е доказателство, че не ни мислят злото.

— Дано да си права, Аманда — отговори сестрата на мис Мейси.
— Но виж ги какво правят сега.

Досега денят беше ясен и небето кристалносиньо. Видимостта беше достатъчно добра, та ясно да се различават раменете и главите на човекоподобните нашественици, извисяващи се на миля в небесата. Сега обаче мис Мейси проследи погледа на сестра си нагоре и забеляза, че се спуска мъгла. Всяка от двете фигури, които крачеха наоколо, държеше в ръцете си някакъв сандък, от който се вдигаха мътни облаци и бавно се спускаха към земята.

Мис Мейси отново изсумтя.

— Какво пък, пускат облаци. Може би те така се забавляват. Облаците не могат да ни наранят. Защо хората толкова се тревожат?

И тя продължи работата си.

— Аманда, това което пръскаш върху растенията, течен тор ли е?
— попита сестра ѝ.

— Не — отвърна мис Мейси. — Това е инсектицид.

РОБЪРТ МАТИНГЛИ ДА ПРЕОТКРИЕМ ЗЕМЯТА

Ние считаме тези истини за видни от само себе си, че всички мъже... и жени... и...

— Не виждам какъв е проблемът — каза президентът. — Все пак, *те* дойдоха при нас, те осъществиха Първия контакт.

Тримата помощници, видимо изтощени от последните събития, се спогледаха.

— Сър — подхвана първият помощник, — това може и да е така, но те също имат някои... условия, може да се каже...

— Не знаех, че са ни поставяли условия.

— Не точно *условия* — включи се вторият помощник, който беше най-информиран по въпросите на Контакта. Първият помощник се занимаваше със световната реакция на това знаменателно събитие, а третият с дългосрочните резултати от него. Той беше най-пренебрегваният от тримата.

— По-скоро молби — продължи вторият помощник. — Изисквания, ако щете.

— Какви изисквания, ако мога да попитам?

— Прием — внезапно се намеси третият помощник. — Търговия. Технологично и социално приспособяване. Контакт.

— Но те вече осъществиха контакт — обади се първият помощник.

— Нищо не им пречи да си тръгнат — това директно изявление предизвика нервна тишина, която допринесе за вече напрегнатата обстановка в стаята, докато третият помощник отново беше надлежно пренебрегнат и останалите съумяха да продължат разговора.

— Първо, те изискват създаването на световно правителство — каза първият помощник.

— ООН изпълнява тази роля.

— Само ако представлява всяка държава в света. И то наистина всяка една държава, всеки народ. Нито една нация не трябва да бъде пропусната, всяка една трябва да приеме ООН като върховен управник и посредник с извънземните.

Президентът обмисли идеята.

— Имаме ли шанс да го постигнем?

— По-добър, отколкото преди *тяхната* поява, но... — първият помощник не довърши мисълта си, а само изсумтя многозначително в израз на умерения си оптимизъм за постигане на тази цел.

Президентът поклати глава.

— С тяхна помощ, при положение че имаме тази обща цел и разчитаме на техните напътствия, може би след няколко години... — предположи той.

— Това е само първата стъпка — обади се третият помощник и всички го погледнаха.

— Хм, да, има и друг въпрос, който трябва да обмислим — продължи вторият помощник. — Създаването на световно правителство ще е само първата стъпка, за да ни приемат.

— Но какво друго може да искат, ако наистина представляваме всички хора по света...

— Всички човешки същества, сър, да, но... — обясни вторият помощник. — Виждате ли, те са представители на междузвездна цивилизация, към която принадлежат множество различни раси и общества и те имат по-различен стандарт за...

— Карай по същество — прекъсна го президентът.

— Те искат всички разумни раси да бъдат представени.

Последва пауза.

— Да, но на тази голяма синя планета няма други разумни животни, освен нас.

— Делфините — обади се третият помощник.

— Какво? О, да... май през Конгреса беше минало нещо във връзка с делфините, нали?

— Опит да се ограничи тяхното избиване от рибарските фирми при улова на риба тон. Законопроектът не беше приет.

Президентът обмисли тези думи внимателно.

— Това няма да допринесе за взаимоотношенията ни с тях, нали?
— Тримата помощници поклатиха глави. — Ами, с помощта на извънземните може би ще успеем да влезем в контакт с тях, ще видим какво може да се направи...

— Има и други, освен делфините — продължи вторият помощник.

Президентът започна да се нервира.

— Какви други?

— Четири от петте познати вида примати — обясни третият помощник. — Термитите.

— Термити?

— Влизат в *тяхното* определение — потвърди вторият помощник.

— Още два необичайни вида примати, които не са били познати досега — продължи третият помощник. — Или поне съществуването им не е било доказано. Като цяло можем да ги сравним с легендарните създания, известни като Йети и Голямата стъпка.

От гърлото на президента се измъкна неясен звук.

— Забравихме ли китове?

— Китове?

— Да — включи се първият помощник. — Извънземните предложиха да използваме китове, за да осъществим контакт с делфините.

— Ама, разбира се. Някой друг?

— Един вид русалки, живеещи в океаните...

— Я чакай малко, няма такова нещо като русалки!

— Ами, *те* ги откриха — обясни третият помощник. — Явно са доста многобройна общност и от нас се очаква да ги приобщим.

— *Те* имат свои начини да откриват разумни създания в света — каза вторият помощник. — В сравнение с тях нашите изследвания на животинския свят изглеждат нищожни. Те ще ни помогнат, но казаха, че ние сами ще трябва да свършим цялата работа.

— Йонните създания, които *те* откриха в озоновия слой също трябва да бъдат включени — вмъкна третият помощник.

— *Какви* създания?! — извика президентът.

— Ами, ние направихме някои проучвания — обади се първият помощник. — Изглежда съществува *слабо* теоретично основание за

тази възможност...

— Само дете не е никаква възможност — прекъсна го вторият помощник. — Задължително трябва да включим и тях.

— Както и жителите от кухнята вътрешност на Земята — продължи третият помощник.

Президентът придоби леко пурпурен оттенък под линията на челюстта.

— Е, как очакват от нас да се свържем с всички тия откачени създания? — отново кресна той.

— „Има повече неща в небето...“^[1] — започна да цитира вторият помощник.

— Майната му на небето, как са се озовали всички тези неща *тук долу*?!

— Господин президент — подхвана решително третият помощник, — хората винаги са имали теории за този род създания, някои от които дори са бивали подкрепени от факти. Само защото досега не сме успели да се развием дотам, че да установим контакт с тези... други разумни същества, *интелигентни* същества, които вие наричате „създания“ — при тези думи президентът доби тъмнорозов оттенък, — не означава, че те не съществуват или не биха могли да съществуват. На нашето ниво, ние може да не ги възприемаме като равни, но на нивото, което извънземните изискват да постигнем, преди да ни допуснат до своята висша цивилизация, това ще е нужно, дори наложително.

Неговият спокоен тон изглежда успя да върне налудничавия на вид проблем в някакви управляеми рамки.

— Е, ами, предполагам... — започна президентът бавно, — ако поработим усърдно няколко години...

— Според изчисленията на извънземните, ще минат около четиристотин години, преди да успеем да постигнем панморфната цивилизация, която би била приемлива за тях — каза вторият помощник.

Президентът изглежда се задави, но успя да се пребори с емоциите си. Изплъзнаха му се само няколко нечленоразделни гърлени звука.

— Това е голяма стъпка — успя да каже накрая. — Дълга поредица от стъпки за човечеството... и за... другите, които да

извървим заедно. Една мисия с най-висша цел. Най-добре да започнем с първата стъпка възможно най-скоро.

— Отлично — съгласи се третият помощник. — Значи можем да започнем веднага.

Тримата помощници напрегнато наблюдаваха президента.

Помощник номер три започна да бели кожата на челото си. Скалпът му се изхлузи и разкри заострени уши и копринена коса, сплетена на плитки, която се спусна по гърба му. В очите му внезапно се появи магически блясък, който напълно отговаряше на новия му вид.

Той заговори:

— От името на всички елфи, които живеят под прикритие...

---

[1] Цитат от пиесата „Хамлет“, Първо действие, пета сцена. — Б.пр. ↑

БАРИ МАЛЦБЪРГ

ТЕХНОЛОГИЧНИ ВАРИАЦИИ

Невъзможното отнема малко повече време.

За своите многобройни престъпления срещу Федерацията, които далеч не беше нужно да му се разясняват (защото той отлично осъзнаваше вината си и защото целият му живот, според него, беше една голяма улика срещу него), Фриц беше заточен в Четвърто подразделение на Света на обречените, което в действителност се явяваше изкуствено климатизираната шеста луна на Нептун. Там му обясниха, че за да изкупи многобройните си престъпления срещу Федерацията и да заслужи свободата си, той ще трябва да изобрети универсален разтворител. В замяна на образец от разтворителя той щеше да бъде напълно свободен да се върне към предишния си живот. Разбира се, под надзора на Федерацията.

Фриц им обясни ключовия проблем с изобретяването на универсален разтворител — той би разтворил всеки възможен съд, така че няма как да се обособи. Те му отвърнаха, че това си е негов проблем. Той попита дали ще е достатъчно да предостави формула, която да бъде изпълнена от разнообразните техники на Планетата на обречените. Те му отвърнаха, че това не е допустимо, че вече разполагат с множество формули и имат нужда от доказателство, че веществото работи. Държаха се изключително любезно. Всички на Планетата на обречените бяха много стоворчиви. Тяхната роля не беше да се държат осъдително. Считаше се, че заточението само по себе си е достатъчно стресиращо. Това, което им беше нужно, обясниха те по най-любезния възможен начин, бяха резултати. За целта му предоставиха напълно оборудвана лаборатория и, при желание от негова страна, асистенти.

Огорчен, Фриц обсъди положението с тримата си съквартиранти в Мрачното обиталище. Всички те бяха прекарали там много по-дълго време от него. Бързо установи, че не може да очаква съчувствие от тях. Един от тях беше работил върху вечен двигател в продължение на години. Друг се беше провалил в търсене на антигравитация, независимо от някои интересни нови наблюдения в областта на металургията. Третият, който преди няколко години беше решил, че е конструирал работещ дезинтегратор, беше успял единствено да взриви половината си лаборатория по време на демонстрацията пред администраторите и да обгори едната си ръка, поради което твърдеше, че все още не може да извършва деликатна работа с нея.

— Много е просто — обясни му човекът с вечния двигател. — На всеки от нас е даден по един древен научен парадокс, невъзможен за решаване по условие. С други думи — ние всички сме с доживотни присъди. Но, виж, ако наистина успееш да се противопоставиш на законите на физиката, Федерацията с радост ще се възползва от успеха ти и, да, ще те освободи за благодарност. Така или иначе, на тях не им липсват потенциални затворници.

След задържането и заточението си, Фриц беше придобил особено цинично мнение за Федерацията — беше започнал да подозира, че тя е една автократично управлявана общност, която се интересува единствено от поддържане на собствената си власт и третира всеки обществен протест като престъпление — но въпреки това техническото му образование и опит все още бяха в основата на неговия светоглед и той откри, че му е трудно да приеме думите на човека с вечния двигател.

— Те не биха ни възложили невъзможни задачи — отговори му Фриц. — Все пак Федерацията е основана и управлявана от логични разумни принципи. Ако дадена задача не може да бъде изпълнена, те няма да я възложат. Мисля, че това е вид изпитание.

— Разбира се, че е изпитание — обади се човекът с антигравитацията. — Изпитват нашата наивност.

— Един универсален разтворител ще прояде всеки възможен контейнер — включи се и човекът с дезинтегратора. — Няма как да бъде съхраняван.

— Да, и аз това им изтъкнах.

— Изтъкнал бил той — каза онзи с вечния двигател и сръчка онзи с антигравитацията в ребрата. — И те какво? Веднага приеха аргумента ти и ти дадоха друга задача?

— О, не — поясни Фриц. — Казаха, че това е мой проблем.

— Именно — каза онзи с вечния двигател. — Същото казаха и на мен. Аз, впрочем, съм прекарал тук половината си живот и, преди твоето пристигане, бях най-новия член на групата. Разбира се, такива като теб се появяват постоянно, така че с времето натрупах известно старшинство, нали, момчета?

Грубият им смях беше прекъснат от сигнала за придвижване към служебните помещения и Фриц откри, че няма желание да продължи този разговор по-късно. Явно всичко, което беше чул за Планетата на обречените, беше вярно. Въпреки че заточениците живееха заедно и бяха в почти постоянен контакт помежду си, те всъщност водеха доста уединено съществуване и предпочитаха да не общуват с другите. Това от една страна се дължеше на обсебващата природа на задачите им, които поглъщаха цялото им внимание, а от друга на характерните черти, обичайно присъщи на хора, имали глупостта да се противопоставят на Федерацията — маниакални, инатливи егоцентрици. Всъщност, Фриц реално на нищо не се беше противопоставял, просто на няколко пъти беше спирал, за да помисли дали Федерацията наистина упражнява чак толкова благотворно влияние, колкото внушава на всички. И тези негови колебания явно се бяха оказали достатъчно сериозни, за да привлекат вниманието на Надзорниците.

Във всеки случай беше късно да се тревожи за миналото. На Марс беше водил съвсем различен живот и беше имал контакти с хора, за които, ако се замислеше, вероятно щяха да му липсват. Но светогледът му, както често се случваше на Планетата на обречените, вече се беше стеснил до собственото му настоящо положение и той беше решил да приеме условията на заточението си. Той щеше да изобрети универсален разтворител и щеше да намери съд, в който да го обособи, и щеше да го представи пред Борда и щеше да получи свободата си. Веднъж освободен, той можеше да разнесе информацията за условията тук по всички градове на Марс, но, кой знае, можеше и да не го направи. Нямаше как да планира толкова далеч напред. В едно обаче беше сигурен — не желаше да има нищо общо

със съквартирантите си, нито с останалите заточеници. Считаше, че далеч ги превъзхожда интелектуално и намираше цинизма им крайно деградивен.

Как Фриц успя да изпълни условията на поставената му задача и как изобрети не само универсален разтворител, но и вариращ пропанов пръстен, който му придаваше и други необичайни променливи свойства, е информация, която попада извън рамките на тази история. Съгласно правилата, установени от множество Закони и Наредби, разпространяването на технологична информация е не само опасно, в случай че тя попадне в грешните ръце, но и изключително скучно за повечето хора, които нямат никакъв интерес към устройствата, които управляват живота им, стига те да са изправни. Нито пък има причина да проявяват интерес! Достатъчно е да кажем, че след известно време, като разчиташе на предоставеното му лабораторно оборудване и като пренебрегваше подигравките на останалите осъдени, Фриц изпълни задачата си и, следвайки установената процедура, даде заявка за явяване пред Борда, която беше одобрена. Когато съквартирантите му подразбраха, че той сериозно смята да се яви пред Борда, тяхното презрение нямаше граници, но Фриц не си позволи да се засегне от нападките им.

— Ти си истински глупак — каза му онзи с вечния двигател, който го критикуваше най-грубо и непримиримо от всички. — Защо изобщо ги занимаваш? Това е цялата идея на наказанието — задачите са напълно неразрешими по природа!

— Не и с универсалния разтворител — отвърна Фриц и си позволи една съвсем предпазлива лична усмивка.

— Никога повече няма да си добре дошъл тук!

— Това е без значение — увери го Фриц. — Все пак, аз ще бъда свободен.

— Глупак. Какъв глупак — повтори онзи с вечния двигател и се запъти решително към вратата с намерение да напусне демонстративно, но в раздражението си беше забравил, че вратите са заключени по това време и успя единствено да нарани носа си. При това другите двама скочиха и се разсмяха почти толкова грубо, колкото обикновено се присмиваха на Фриц. Той обаче с присъщото си спокойствие и любезност вече беше престанал да обръща внимание на

техните думи и се беше концентрирал върху предстоящата си среща с Борда на сутринта.

В хода на продължителното си заточение и възложеното му научно проучване, Фриц отдавна вече беше проумял, че Федерацията действително е закостенял и жесток режим, прилагащ поголовни репресивни мерки, за да поддържа на всяка цена своята разточителна власт и че Планетата на обречените беше чудовищно средство не само да се накажат дисидентите, но и да се експлоатира максимално тяхната изобретателност. Всички тези прозрения обаче бледнееха в сравнение с неговото лично постижение — да намери решение на един от най-старите научни парадокси. В сравнение с този успех, корумпираната Федерация беше без всякакво значение. Разбира се, корупцията беше налице, но Фриц, който не си падаше по сериозните интроспекции, реши, че тя е присъствала през по-голямата част от световната история и че в крайна сметка важни са индивидуалните постижения, а не общата съдба. Ето защо той се яви пред Борда във ведро и оптимистично настроение и, без да се колебае, описа какво беше постигнал.

— Това е забележително — казаха те и по изразенията им личеше, че наистина са удивени и доволни. — Но къде е самият разтворител?

— Нося го с мен.

— Така ли? — в тона на членовете на борда се прокрадна съмнение. — Колко интересно. И къде е контейнерът?

— Ами, виждате ли — обясни Фриц, — аз съм контейнерът.

— Моля?

— Аз съм контейнерът и разтворителят е вътре в мен.

— Но това е невъзможно.

— Напротив.

— Разбира се, че е невъзможно — възрази Бордът доста емоционално. — Ако беше вярно, разтворителят щеше да ви разяде напълно и вие нямаше да сте тук...

На Фриц му хрумна, че Бордът губи цялата си достолепност, когато е под напрежение, за което той можеше и сам да се досети, ако беше обмислил въпроса. Сега обаче той трябваше да вземе предвид загубата на собственото си достойнство. Бордът, в крайна сметка, се беше оказал не по-малко човечен от него самия. Тук можеше да се

извади някаква поука, да се направи извод за надделяващата сила на човешката природа, но той нямаше желание да се задълбочава в този въпрос точно сега. Вместо това отговори:

— Разбира се, в това е идеята. Разтворителят ме разяжда отвътре точно в момента. Бях предвидил да има отложено действие.

Внимателно той извади от джоба си приготвените схеми и диаграми, също тъй внимателно ги постави пред изумените мъже и тъкмо тогава, когато разтворителят най-после достигна критичната си точка, с една последна тежка въздишка, той започна да се разпада. Ах, как само се разпадна! Първо се разничиха молекулите, после се разкъсаха стените на клетките му, вътрешностите му свободно се размесиха, докато стените на цялата му самоличност рухнаха и той се превърна в маса безумни атоми, които под въздействието на веществото...

... се разпиляха навън.

Освободеният разтворител погълна пода, стените, самият Борд, а накрая и цялата планета, докато накрая всичко, което остана от Федерацията в тази трудна зона, беше една огромна слузеста маса универсален разтворител с размера и формата на бившата планета. Тя си остана там, обособена в стабилизиращото празно пространство и напълно недостъпна като символ за всички, които биха имали желание да се борят за своята индивидуалност. Планета-маяк на революцията, символизираща силата на човешката воля.

Но за този блестящ триумф, постигнат в невъзможни условия, за падението на Федерацията и за героичните, смели и в крайна сметка успешни опити на опозицията (на която й се наложи да търси доста изобретателни методи за оцеляване) да се наложи няма да говорим сега. Това е част от нашите велики фолклорни предания и вместо да задълбочаваме в тази тема, ще минем към следващия експонат в нашето изложение, където ще видите демонстрация на първото и единствено изнамиране на квадратурата на кръга.

ДЖОРДЖ ЗЕБРОВСКИ, ДЖАК ДАН СЛУШАЙ, МИЛИЧКА

Чуйте, любимият ме зове.

Юе седеше до храста родаж. Неговото сияние беше изписало тънки жълти ивици по чертите ѝ. Ивиците смениха цвета си една след друга, като минаха от жълто към червено, избледняха до оранжево и пак се върнаха към жълто. Тя се вираше в крехките светещи клонки и усети, че я обзема сънливост. Скоро слънцето щеше да залезе и щеше да започне тихото време — време на мрак и почивка. Цветовете я потопиха във водовъртеж от усещания, но тя не им се поддаде. Беше твърде рано, трябваше да почака, времето за сън беше все още далече. Тя се приближи до храста и нежно прокара лицето си по клонките му. Отдръпна се. Растението се опиваше да я приспи.

Юе се заслуша. Големите ѝ, деликатно оформени уши, долавяха всички малки шумове в нейния свят, които тя майсторски разпознаваше. В живота си се беше натъквала на няколко силни звука и се беше научила да се страхува от тях. Знаеше, че трябва веднага да покрие ушите си с длани и после да събере лактите си отпред, докато се докоснат. Докато се ослушваше сега, долови само звуците, издавани от някаква малка животинка, готвеща се за тъмното време. Слънцето се беше снижило над далечните дървета. Светът беше спокоен, но тя беше обзета от някакво безпокойство.

Затвори очи, обърна лицето си към слънцето и усети неговата вечерна топлина, тихата му прегръдка, безплътното му докосване. Нежната розова кожа на голото ѝ тялото се сбогува безмълвно със звездата, която беше слънцето на нейния свят.

Внезапно проблесна ярка светлина, толкова силна, че тя я усети дори през затворените си клепачи. От далечината до нея достигна разтърсващ грохот, който обаче не можеше да я нарани с дълбокия си

басов звук. Тя послуша ниските тонове на звука — те бяха почти успокоителни. Седна на тревата и отново затвори очи. Цялото ѝ тяло потрепваше заедно със звука, докато той почти напълно затихна, а тя се унесе.

Юе внезапно се изправи напълно разсънена и изпълнена със страх. За момент звукът беше станал остър и болезнен и дори тревата наоколо, зеленият кафр, върху който си беше играла откак беше мъниче от племето куу, сякаш се страхуваше. Тя отново погледна храста родаж. Сиянието му беше изчезнало и цветът му сега беше убито зелено. Дали храстът я беше събудил? Дали се беше опитал да я призове и предупреди? Моментният пронизителен звук беше прозвучал толкова силно. Тя потрепери и се промъкна сред зеленината около храста, надявайки се, че тя ще ѝ осигури добро скривалище. Може би щеше да успее да прекара тъмното време тук. Това щеше да докаже на възрастните куу, че тя вече не е дете, че не се страхува от тъмното тихо време и следователно вече е жена, която може да има свои малки. За момент я обзе гордост, но тази мисъл се изпари при гледката на това, което се задаваше през зеления кафр.

Малкият летателен апарат се установи върху непознатата трева. Юе усети как земята под краката ѝ се разклати. Надникна от скривалището си и отмести с ръка едно от клончетата на храста родаж.

Слънцето вече съвсем се беше снижило, когато тя видя двете фигури да излизат от сребристия летателен апарат. Онова не може да е било призив, помисли си тя, прозвуча твърде грубо. Хрумна ѝ, че басовият звук, който беше чула по-рано, някак е бил свързан с появата на сребърния пришълец. Зачуди се дали възрастните куу също са го видели. Те със сигурност ще знаят какво е това и ще я защитят.

Болезненият звук отново се разнесе от пришълеца, запулсира в слепоочията ѝ за момент и изчезна.

Две фигури в космически костюми се приближаваха по тревата кафр, а Юе ги наблюдаваше. Тя подаде глава измежду клонките на родажа, за да вижда по-добре и един лист докосна лицето ѝ любвеобилно.

Тя се изправи, така че да я видят. Една от фигурите ѝ помахаше и тръгна към нея. Нима трябваше да се бои от тях? Те толкова приличаха на нея самата, макар и да не бяха съвсем същите. Тя искаше да се затича към пришълеца, слязъл от небето, но беше възпитавана винаги

да бъде предпазлива. Заразглежда приближаващата се фигура и се зачуди защо той носи това прозрачно нещо на главата си. Виждаше, че ѝ се усмихва и различаваше зъбите му. По тъмното му лице имаше много козина. Той едва ли носеше прозрачното нещо, за да го топли. Най-добре да го махне, помисли си тя и отговори на усмивката му.

Втората фигура също приближи и сякаш в отговор на мислите ѝ, двамата смъкнаха шлемовете си. Тя се взря в странната структура на кожата им. Първият беше достатъчно красив, да накара всеки куу да му завиди. Но беше различен от тях. Той вдигна към нея ръката си в ръкавица. Дали този жест вещаеше опасност? Той изглеждаше толкова приятен. Вероятно беше точно като нея, само дето идваше от много далече. Може би от другата страна на сините хълмове или дори от другата страна на нейния свят. Тя седна на тревата и ги призова с жест да направят същото. Те се поколебаха, после последваха примера ѝ. Сложиха шлемовете си на тревата пред себе си.

Първият направи някакъв странен жест с ръка и посочи към небето, като се усмихваше и кимаше, сякаш да я накара да разбере. Тя се опита да им покаже знака за куу — знака на родния си дом, но ѝ беше трудно без песъчливия езерен бряг, където един от възрастните ѝ го беше показал за първи път. Първият от странниците се усмихна на усилията ѝ и двамата се спогледаха.

Той беше чудесен. Тя щеше да опита до го задържи. Възрастните щяха да са доволни, когато го заведе у дома. Тя докосна ръката му. Той беше свалил ръкавицата си и тя усети колко е топла кожата му. Тя се изправи и му направи знак да я последва. Махна на другия да се отдалечи, но той не го направи. Нима не я беше разбрал? Това я учуди. Правилата на възрастните бяха съвсем ясни. Нима беше объркала нещо?

— Мисля, че иска само теб, а от мен очаква да изчезна — обади се втория.

Тя чу болезнения звук да се разнася от устата му и сграбчи главата си с ръце. Звукът беше толкова остър, толкова груб, толкова различен от тихия свят, който я беше отгледал. Болезненият звук прорязва цялото ѝ тяло и тя се разтресе неконтролируемо. Той сякаш танцуваше по нервите ѝ и накрая се взриви в главата ѝ.

— Типично по женски — каза първият, нейният избраник.

Бягай! настояваше светът около нея. Болезненият звук се усили и я притисна. Нима такъв звук би могъл да има смисъл? Слънцето почти се беше скрило и тъмното тихо време бързо приближаваше. В небето започнаха да се събуждат звездите и скоро щяха да го запълнят от хоризонт до хоризонт. Двамата мъже сочеха към нея. Тя видя устните им да се размърдват и болезненият звук отново достигна ушите ѝ. Тя се обърна и се втурна към дома, отвъд хълмовете, обграждащи далечния езерен бряг.

— Хей, красавице, не си тръгвай! Върни се! — последва я болезненият звук, извивайки се след нея, остър и креслив, в спускащия се мрак.

На върха на първия хълм тя се отпусна по гръб, отправи поглед към звездите и усети за последен път тревата под себе си. Тялото ѝ се разтнесе още веднъж от болезнения звук и после застина.

ЧАРЛС ШЕФИЛД

ЗАРАЗА

За всичко си има сезон.

Скъпи Вернер,

Вече разбирам какво си имал предвид за Вега IV. След последното ми назначение, където прекарах три години, това място ми се струва същински Рай. Атмосфера, която мога да дишам и население, което прилича на хората (само дето, ако мога да отбележа, са доста по-мили). Какво повече може да иска човек?

Знаеше ли, че името, което сами са си дали, се превежда като „Етичните хора“? Пасва им доста по-точно, отколкото „разумен човек“ — *homo sapiens* — някога е пасвало на нас. Може би това е Райската градина преди Падението. Вярно, малко е скучно — дните са еднакво дълги и климатът не се променя. Ще ми трябва малко време да свикна, но вече се приспособявам.

Още нещо. Помниш ли разказа на капитан Къруин за реакцията на веганците, когато земляните за първи път кацнали тук? „Те бяха крайно изненадани да ни видят и изглеждаха едновременно облекчени и щастливи от пристигането ни.“ Думите на Къруин се бяха сторили странни на много хора, но днес аз открих на какво се е дължала тази реакция. Веганците наистина са били крайно изненадани от нашата поява, но и много облекчени, защото те самите били направили една експедиция до Земята преди няколко години.

Сорел се погрижи да преведе дневника на експедицията и днес ми го даде. Прилагам откъс от текста. За да ти е по-лесно да четеш, съм предал имената на местата и датите със земните им обозначения. Всичко останало е точно, както е било записано.

12-ти септември

Всички пристигнахме безпроблемно. Трансматерията работи идеално и ни прехвърли в една необитаема гориста местност в северното полукълбо. Няма да правим опити да влезем в контакт с местната цивилизация, докато не се установим. Всички спазваме предупреждението на Гейтор. Следим внимателно за инфекции от чуждоземни бактерии и микроорганизми. Дотук не се забелязва нищо и всички сме в добро здраве.

23-ти септември

Всичко върви добре. Тази планета е красива и плодородна, но много странна. Повърхностната гравитация е само пет шести от нашата и всички се чувстваме силни като гиганти. Този свят е с наклонена ос, така че дните и нощите не са с еднаква дължина. Това внесе известно объркване в нашия график за сън, но се приспособяваме задоволително.

8-ми октомври

Случва се нещо странно. Дърветата около нас започват да изглеждат болнави. Листата им изглеждат са попарени от някаква напаст. Първо си помислихме, че това се дължи на оптична илюзия, причинена от светлината на слънцето, когато слезе ниско на хоризонта, но сега сме сигурни, че промяната е реална.

20-ти октомври

Трябва да се върнем на Вега IV. Гейтор беше прав, но предсказанието му се изпълни по неочакван и ужасен начин. Чуждопланетните микроорганизми не засегнаха нас, а вместо това ние сме донесли зараза на Земята. Тя се разпространява навсякъде около нас. Където и да погледнем, виждаме, че Земята загива. Ние носим вината за унищожението на този свят. Утре трябва да се пренесем у дома.

И те направили точно това, Вернер. Върнали се на Вега IV. Ето това имам предвид, като ти казвам, че са „етични хора“. Прегледах

климатичните архиви за Върмонт през онази година и открих, че есента тогава е била особено красива, с ярко червени, кафяви и жълти цветове. Това ме накара да се замисля. Някъде там сигурно и ние ще попаднем на планета, която ще ни донесе също такъв голям шок, какъвто нашите сезони са били за веганците. Имаш ли идеи какво би могло да ни стресне така? Само се надявам да успеем да излезем от положението със същото достойнство.

Джори

ДЖОРДЖ СМИТ ЗАВЕДЕТЕ МЕ ПРИ ВАШИЯ ПРЕДВОДИТЕЛ

*Ще ги победим, както Лий победи
Вашингтон.*

Значи, седя си в бара, нали, пия си бирата и изведнъж идва някакъв смешник в някакви смахнати дрехи и ми вика:

— Заведете ме при вашия предводител!

Аз го поглеждам едно такова раздражено и даже не се усмихвам.

— Стига бе, мъжки, тоя е най-старият виц на света. Не можа ли да измислиш нещо ново?

— Но аз трябва да го видя! Как го наричате вие? Вашия... президент?

— Слушай, приятел, аз съм най-обикновен работяга, който си пие бирата след работа. Даже да не си напълно побъркан, как мислиш, че мога да те заведа при президента?

— Но вие трябва... трябва да... Аз съм... — вика и само си търка плешивата глава с ръка. — Чували ли сте теорията за паралелните вселени? За това как хиляди времеви потоци съществуват успоредно един на друг и всеки свят е подобен на останалите?

— Не — викам му аз и си пия бирата. — Не съм чувал нищо подобно. Звучи съвсем смахнато.

— Според тази теория, съществени исторически събития във всеки поток са насочвали развитието му в малко по-различна посока.

— Ти занасяш ли ме, бе?

— Слушайте — вика той и ме хваща за ръката. — Трябва да ми повярвате. Аз съм учен и идвам от един от онези паралелни светове. Идвам от друго измерение. Моята държава заема същия този

континент. И вие ли го наричате Северна Америка или има друго име в този свят?

Аз само затварям очи и се мръщя раздражено.

— Естествено, че се нарича Северна Америка, как иначе да се казва? Нали то си е северната Америка.

— Да, да, разбира се, нашите светове са много подобни. Нищо чудно впрочем, те са точно един до друг. Историята ни също би трябвало да е доста подобна, вместо например континентът да е под испанско владение, или да е заселен от викинги, или...

Аз продължавам да си пия бирата. Тоя явно е пълна откачалка. Обаче той пак ми дърпа ръкава.

— Виждате ли, аз съм учен. Колегите ми и аз работехме върху проблема за паралелните вселени на близки времеви потоци. Открихме, че различни комбинации от честоти на вибриране могат да прехвърлят човек от един времеви поток в друг. Тъкмо се канехме да проверим теорията си експериментално, когато ни нападнаха руснаците. Нападението беше катастрофално... — и докато говори, все си трие главата. — В моя свят Америка беше унищожена! Заличена от лицето на земята. Вие също ли си имате проблеми с руснаците?

— Естествено, че си имаме проблеми с руснаците, сякаш не знаеш. Я кажи бе, да не би ти да си руснак!?

— Не, не! — вика дребосъкът и пребледнява. — Уверявам ви, аз съм американски учен и съм дошъл да предупредя вашия свят. Моята страна беше унищожена напълно от техните йонно-захранвани ракети. Аз успях да вляза във вълновоотражателна машина и да се прехвърля тук, в най-близкия съседен времеви поток. Трябва да предупредя вашите водачи! Едно толкова катастрофално събитие вероятно ще се простре през няколко потока. Страната ви е в смъртна опасност!

— Руснаците щели да ни затрият? Я не ме размивай — викам му аз.

— Но те го направиха... способни са! Не разбирате ли? Затова дойдох във Вашингтон... този град нали се казва Вашингтон? Трябва да видя президента! Трябва да го предупредя!

Значи, почва сериозно да ми писва от тоя тип. Точно тогава виждам, че в бара влиза един полицаи, когото познавам и, без да поглеждам повече откачалката, отивам да прошушна нещо на полицаия. Той само поглежда она навлек и кима.

— Няма проблем, ще го взема и ще го заведа да го прегледа доктор.

Аз си излизам от бара в горещата, влажна вашингтонска вечер и все си мисля за думите на оня чалнатия. За момент се замислям, обаче после само свивам рамене. Те, руснаците, няма да ни създават проблеми. На техния цар не му стиска да се сражава заради онзи хладилник, Аляска. Пък и техните дирижабли не биха могли да долетят толкова далече, че да ни бомбардират. Поне аз не мисля, че могат. А след това виждам капитолския купол в далечината с разветия на върха му флаг и се усмихвам доволен. Никакви руснаци няма да ни закачат, не и докато американското знаме се вее. Не и докато Джеферсън Дейвис VI е наследствен президент на Конфедералните Американски Щати.

ДЖАК РИЧИ ПОЛОЖИ ГЛАВА В СКУТА МИ

*Ако не можеш да си с него по един начин,
опитай по друг...*

— Ами ако му дам и двете хапчета едновременно? — попита Нийда.

— Ще умре, преди процесът да е приключил — отвърна господин Коргу. — И тогава, разбира се, ще трябва да се оправяте с тялото, а никак не е лесно да се отървете от едно тяло.

Нийда огледа малкия плик за момент и после го пусна в чантата си.

— Колко дълго ще отнеме този... процес?

— Първото хапче върши по-голямата част от работата, но си губи ефекта към края на първия час. Второто хапче служи да довърши нещата, при това доста бързо. Не повече от четири-пет минути. — Коргу се усмихна. — Най-добре стрийте хапчетата и ги разтворете в някаква напитка.

— И той просто ще... изчезне?

— Точно така. Ще е като да *не се е раждал*.

Лицето на Нийда остана безизразно.

— Вие откъде... как разбрахте какво искам?

Белите зъби на Коргу отново лъснаха.

— Аз наблюдавам и оценявам човешките лица. Смея да твърдя, че виждам какво се крие зад нещастieto, изписано по тях. Виждате ли, госпожо Рандал, вие далече не сте първата жена, с която съм си имал работа. — Той разпери хилядарките, които тя му беше дала, и се увери, че са точно на брой. — Скоро ще бъдете щастлива. Много по-щастлива.

— Да — съгласи се Нийда. — Мисля, че сте прав.

Тя се прибра вкъщи и паркира колата на кръглата алея пред голямата къща.

Спря за момент в коридора и се огледа. *Да, помисли си, това е една студена и самотна къща, даже и с всичките ѝ прислужници.*

Влезе в голямата всекидневна и се запъти направо към барчето. С помощта на една мерителна лъжичка стри първото хапче на прах и го сипа във висока чаша. След това я остави зад бутилката с ром на един от рафтовете.

Беше почти пет часа, когато колата на мъжа ѝ се зададе по алеята и паркира зад нейната. През прозореца Нийда видя как Алън метна голф стиковете си на рамо и се запъти към входната врата. Помисли си, че дори след всичките тези години брак, той все още изглежда много добре.

Алън се спря за момент на вратата на стаята.

— *Защо не ми приготвиш нещо за пиене, докато оставя стиковете?*

— *Добре* — отговори Нийда и го изчака да излезе, за да се върне при барчето. Наля бърбън във високата чаша и добави лед и газирана вода. Разбърка всичко старателно, докато белият прах се разтвори.

Да, помисли си отново, невероятно красив и за десет години почти не се беше променил. Впрочем съвсем нищо не се беше променило за тези десет години. Алън беше все така егоцентричен, студен и отдалечен, както винаги.

Тя, разбира се, знаеше що за човек е той още преди да се бяха оженили. Семействата им принадлежаха към общ социален кръг и се бяха срещнали, когато той беше на девет, а тя на седем години.

Разбира се, Алън не носеше вина, че се е превърнал в такъв човек. Родителите му се бяха занимавали със собствените си дела той беше отгледан от детегледачки и частни учители.

Ако само родителите му бяха проявявали малко повече обич към него... Тя въздъхна. Дори като дете тя симпатизираше на тъжното красиво момче. По-късно беше сметнала, че Алън ще успее да открие щастие в техния брак. Но се беше оказало твърде късно. Дългите самотни години в детството му, го бяха направили неспособен да обича и дори подозрителен към обичта.

Само ако двамата бяха имали щастията да... Нийда поклати глава. Не. Това нямаше да промени нищо. Характерът на Алън беше

вече оформен след всички тези години.

Когато той се върна в стаята, питието му беше готово. Той взе чашата, измърмори едно „благодаря“ и седна на дивана.

— Днешният ми резултат беше седемдесет и осем точки — каза ѝ той и взе вестника.

Не, помисли си Нийда, вината въобще не е негова.

Тя го наблюдаваше, докато той пресуши чашата и я остави на масичката. Продължи да чете още малко, а после очите му се затвориха.

Нийда го подхвана, когато той се наклони на една страна и сложи възглавница под главата му.

Колко време беше казал Коргу, че ще отнеме? Един час?

Тя отиде до прозореца и умишлено остана загледана навън. Изчака десет минути, петнадесет. Накрая вече не можа да издържи, трябваше да знае.

Обърна се и от устните ѝ се откъсна изумено възклицание. Хапчето *наистина* вършеше работа. Съпругът ѝ вече изглеждаше десет години по-млад. Поне десет. Нийда седна и се втренчи в него с широко отворени очи.

Часът изтече и Нийда се усмихна.

Процесът беше спрял.

Тя внимателно гледаше съпруга си. *Защо изобщо Коргу беше решил, че тя смята да използва и двете хапчета?*

Очите ѝ блеснаха. На каква ли възраст беше Алън сега? Два месеца? Три?

Тя го вдигна и нежно го залюля.

— Ето така — каза му тя нежно. — Мама ще те обича толкова много. От цялото си сърце.

РОБЪРТ ДЕКЪР

ГОЛЕМИЯТ РЕМОНТ

Можеше също да позабърше астероидния пояс.

Моята работа в обсерваторията на връх Скайлър беше да помагам на доктор Ангъс Мактавиш или, иначе казано, да бъда момче за всичко. Аз метях, чистех оборудването и сменях фотографските плаки.

Моят шеф, добрият стар доктор Мактавиш, беше добродушен господин, който проявяваше безкрайно търпение и толерантност към моите гафове. Веднъж не бях почистил една от лещите добре и докторът в продължение на две седмици си мислеше, че е открил нова галактика, преди да осъзнае, че вижда само петно върху стъклото. Той обаче не каза нито дума. Друг един път беше убеден, че е открил 6800 неизвестни досега астероида, но после се оказа, че една от снимките, които съм заредил в блинк-микроскопа^[1], не е била правилната и той сравнявал два съвсем различни участъка от небето. Тогава, струва ми се, той беше по-скоро облекчен, че не му се наложи да им измисля имена на всичките.

Изобщо доктор Мактавиш си беше особняк. На него му харесваше да се взира в небето през големия телескоп — истинска рядкост сред днешните астрономи, които предпочитат да се занимават с математически изчисления. Докторът казваше, че няма нищо лошо в математиката, но той се е захванал с тази работа, защото обича да наблюдава звездите, а не да стои с нос, забит в уравненията. В това отношение той много приличаше на онзи гръцки звездоброец, който паднал в кладенеца, докато зяпал небето.

Ето защо никак не беше чудно, че докторът наблюдаваше Сатурн в момента, когато кометата разреже пръстените му. Кометите

обикновено се описват като грамадни безплътни ленти, но поне в ядрото им има някаква твърда материя и това, което тя причини на пръстените, беше тъжна гледка. Докторът ме повика и ние наблюдавахме този космически спектакъл заедно.

— А бяха толкова красиви — казах аз тъжно.

— Каква бъркотия — обади се докторът. — Всички онези миниатюрни луни, които изграждаха пръстените, сега са пръснати във всякакви нови орбити. Изглежда сякаш Сатурн е обгърнат от астероиден пояс, вместо от пръстени. Добре, дай да заснемем всичко това.

Последното беше отправено към мен. Докато аз зареждах фотографската камера, докторът прегледа един учебник по космическа механика, явно за да опресни паметта си относно законите на гравитацията и движението, които важат за планетарните тела. Затова не го видяхме кога е дошъл.

Доктор Мактавиш се върна при телескопа, за да продължи да наблюдава Сатурн. Веднага обаче се отдръпна, примига объркан и погледна отново. След малко ме повика, като клатеше глава.

— Момче, я погледни и ми кажи какво виждаш.

Аз погледнах. И при вида на това, което видях, далеч не запазих самообладание като доктора. Там, в полезрението ми, се виждаше някакъв човек. Толкова едър, че в сравнение с него Сатурн приличаше на плажна топка. Той изглежда беше някакъв майстор. Носеше гащеризон и шапка, каквито обикновено носят водопроводчиците, а до него в пространството се носеше сандъче с инструменти. Освен това брадата му беше набола, едно бръснене щеше да му се отрази добре.

Аз се обърнах към доктора.

— *Ето* нещо, което не се вижда всеки ден!

Той кимна.

— Значи и ти го виждаш? — Той отново зае мястото си пред телескопа. — Не ми се е привидяло. Той наистина е там. Или... във всеки случай, все нещо има. Какво пък, даже Нютон е вярвал, че е необходима някаква външна, може би дори божествена намеса, за да продължи вселената да функционира нормално. Мисля, че това там е доказателството.

— Дали наистина го виждаме точно такъв, какъвто е? — зачудих се аз. — Струва ми се странно, че един космически монтьор ще

прилича на американски водопроводчик.

— Значи на теб ти прилича на водопроводчик? Интересно, аз го оприличавам досущ на моя телевизионен техник. Дори виждам логото на сервиза, който обслужва телевизора ми, изписано на гърба на якето му. Явно информацията, която нашите умове възприемат, е, че там има някакъв монтьор, като всеки от нас го визуализира по най-познатия си начин. Няма смисъл да зареждаш камерата, съмнявам се, че ще успеем да заснеем нещо.

Майсторът продължи да работи още няколко минути, след това се изправи (макар реално да не беше стъпил на *нищо*) и отстъпи назад. Пръстените на Сатурн отново бяха в идеален ред, сякаш нищо не им се беше случило. Той кимна, явно доволен, вдигна инструментите си и се отдалечи. Вече се канеше да излезе от Слънчевата система, но забеляза Уран, който се намираще недалеч от него.

Дори след като фокусирахме телескопа, беше трудно да различим какво прави там. Уран е два пъти по-малък от Сатурн и два пъти по-далече. Все пак, от информацията, която вече имахме за тази планета, не беше трудно да предположим от каква поправка се нуждае. Тя се върти около ос, която е на практика хоризонтална и при това — в обратна посока. Или, по думите на доктор Мактавиш, върти се „назад и настрана“. Всеки техник, който се гордее, че поддържа вселената си съвсем изправна, би се раздразнил от подобна гледка. Ние не можехме да сме сигурни какво точно направи мъжът, но подозирахме, че последващите наблюдения върху Уран ще разкрият, че оста му е изправена и той вече се върти в правилната посока.

И след това той изчезна.

Известно време, двамата с доктора, не обелихме нито дума. Слязохме долу и пихме кафе, като само безмълвно се взирахме един в друг през масата. Накрая старият астроном проговори, като никак не звучеше щастлив.

— Тоя тип беше като всеки друг техник, когото съм срещал. Свърши само абсолютно неотложното, а останалото дори не погледна.

— Какво? Вие *оплаквате* ли се? — хлъцнах от удивление аз.

— Естествено, момче! Толкова неща в тая Слънчева система се нуждаят от поправка. Плутон, да речем. Можеше да го пренасочи по нова орбита като спътник на Нептун. Или, ако искаше да го запази като планета, можеше да му пооправи орбитата около Слънцето. Наклон от

17 градуса спрямо равнината на всички останали планети е истинско безобразие. Или, да вземем Венера. И тя се върти обратно. Защо не отдели време да я обърне? И още толкова други неща можеше да погледне... Хм, чудя се, какъв ли е еквивалентът на това, да удряш по тръбите, когато искаш хазяинът да поправи нещо? Онази бъркотия със Сатурн беше достатъчна да го накара да се изстреля насам...

Аз поклатих глава изумен.

— Докторе, трябва да ви се признае, че след това, на което станяхме свидетели, вие не само приемате всичко толкова спокойно, но и се държите, сякаш е най-нормалното нещо на света и дори го критикувате.

— Разбира се, че е най-нормалното нещо на света. Отдавна трябваше да предположа, че вселената се поддържа от някой космически техник.

— Как така?

Той ми посочи книгата, с която се беше консултирал по-рано.

— Някога да си чувал за космическа механика?

— Разбира се.

— Е, тоя беше един от механиците.

---

[1] Блинк-микроскоп („blink“, англ., „мигам“) е уред, използван в астрономията, който позволява да се сравняват снимки на един и същ участък от нощното небе, правени по различно време. Като разглеждат двете бързо примигващи изображения, астрономите по-лесно забелязват движещите се обекти, които имат различно положение в двата заснети момента. — Б.пр. ↑

ХАРИ ХАРИСЪН

БЪРЗ КАТО ГЕПАРДА, РЕВЯЩ КАТО ЛЪВА

Истински кошмар за Саудитска Арабия.

— Ето го, татко, идва — извика Били, размахал бинокъла. — Тъкмо зави насам от улица Люляк.

Хенри Бруган, пъшкайки се натика зад волана на своята шест и половина метра дълга, два и половина метра широка, с триста и шестдесет конски сили, четири врати и климатик, категорично неикономична, луксозна кола. Имаше доста място между големия волан и кожената облегалка на седалката, но пък Хенри заемаше още повече място, особено в коремната област. Той отново изпъшка, когато се наведе, за да завърти ключа. Гаражът беше огласен от гръмовното ръмжене на двигателя. Хенри се усмихна доволно, дръпна запалката от таблото и запали края на дългата си пура.

Били приклегна зад живия плет, надзъртайки през него, и когато се обади отново, гласът му беше станал писклив от вълнение.

— На по-малко от пресечка от нас и намалява!

— Потегляме! — провикна се баща му доволно и настъпи газта.

Ауспухът изтрещя гръмовно и разтърси отворената врата на гаража и всяка една от празните консервни кутии по рафтовете. Масивната машина се втурна навън, стрелна се по алеята и излезе на улицата с великолепието и елегантността на Боинг 747. Ръмжейки с гласа на свободата, тя величествено подмина едноцилиндровия, сглобен от пластмаса и картон, с крайно икономичен разход на гориво и единична седалка, аскетичен Бийтъл^[1], управляван от Саймън Писмайър. Саймън тъкмо завиваше по собствената си алея, когато Страшилището на магистралата го подмина главоломно и въздушната струя разлюля малкото превозно средство. Саймън, зачервен от бяс, се подаде през шибидаха, като лалугер от дупката си, и размаха юмрук

след съседската кола в безпомощен гняв. Думите му бяха удавени в оглушителния рев на мощните цилиндри. Хенри Бруган видя съседа си в огледалото, засмя се доволен и изтръска малко от пепелта на пурата си през прозореца.

Колата му беше наистина величествена гледка, същински кит сред множество кротушки. Дребните превозни средства, запълнили улиците, припряно отстъпваха пред него, а шофьорите им се кокореха изумени. Пешеходците и велосипедистите по чисто новите тротоари и велоалеи бяха не по-малко впечатлени. Ефектът можеше да се сравни само с преминаването на кралски кортеж или на абсолютен шампион по американски футбол, понесен на раменете на съотборниците си. Хенри беше същински Крал на пътя и това го изпълваше с огромно самодоволство.

Все пак, той не стигна особено далече, нямаше смисъл да прекалява. Работещият на празен ход двигател нетърпеливо ръмжеше, докато Хенри изчака светофарът да се смени. После зави по булевард Холивуд и спря пред евтината дрогерия. Остави двигателя да работи и се измъкна от колата, като доволно си мърмореше и се преструваше, че не забелязва втренчените погледи на минувачите.

— Изглежда страхотно. Явно е в идеална форма — доктор Клайн, фармацевтът, пресрещна Хенри на вратата и му връчи седмичното издание на *Лос Анджелис Таймс*, състоящо се, всичко на всичко, от четири страници.

— Благодаря, докторе. Една добра кола заслужава да се грижат за нея добре.

Те поговориха за обичайните неща — спирането на тока по източното крайбрежие, затворените училища заради енергийната криза, най-новите антикризисни мерки, обявени от президента. След това Хенри се върна при колата и хвърли вестника на предната седалка. Тъкмо отваряше вратата, когато Саймън Писмайър се дотъркаля в своята Костенурка.

— Това чудо сигурно не харчи много, а, Саймън? — попита го Хенри невинно.

— Я слушай, по дяволите! Задаваш се с тоя танк, за малко да ме премажеш... ще те докладвам на властите...

— Хайде сега, Саймън, нищо такова не съм направил. Даже не съм те доближавал. Пък и се огледах много *внимателно*, защото тая

твоя колица понякога трудно се забелязва.

Лицето на Саймън беше яркочервено и той ситно пристъпваше на тротоара.

— Не ми ги говори тия! Ще те докладвам на властите, теб и тая твоя кола, дето ни хабите безценните запаси гориво...

— Пази си нервите, Саймън. Ако прекалено се вълнуваш, ще вземе да ти се пръсне сърцето. Вече не си първа младост. Пък и много добре знаеш, че властите често ме посещават — от службата по цени и полагаеми дажби, данъчните, полицията, всички. Всички до един оцениха колата ми и на тръгване ми стиснаха ръката. Законът *харесва* моята кола, Саймън. Не е ли така, господин полицай?

О'Райли, кварталният полицай, който тъкмо подпираше колелото си на стената, само махна с ръка и се отдалечи. Явно нямаше желание да се намесва.

— Нямам забележки, господин Броган — подвикна той през рамо на влизане в аптеката.

— Ето, Саймън, виждаш ли? — Хенри се вмъкна в колата и форсира двигателя; ръмженето накара хората стреснато да скочат на тротоара.

Саймън натика глава през стъклото на Хенри и се развика.

— Караш тази кола, само за да ме дразниш, това е то! — Лицето му беше още по-червено и по челото му се стичаше пот.

Хенри се усмихна мило и засмука дълбоко от пурата си, преди да отговори.

— Е, бива ли сега да говориш такива работи? Ами че ние сме съседни от години. Помниш ли например онзи случай, когато аз си купих Шевролет, а ти още следващата седмица си купи Буик с две врати? А, когато аз успях да си купя чудесен Буик втора употреба с четири врати, ти още същия ден се сдобих с нов Торонадо? Чисто съвпадение, разбира се. Точно както, все така по съвпадение, когато аз си построих шестметров басейн, ти си построих деветметров, че и по-дълбок от моя. Но мен, разбира се, тия неща никога не са ме дразнили...

— Какви ги приказваш?!

— Добре, може и да не е било точно така, но поне вече не ме дразнят, Саймън. Никак даже.

Той отпусна крак върху газта, колосалната машина се засили по пътя и изчезна зад ъгъла. Докато шофираше, Хенри не можеше да се сети някога денят да е бил по-слънчев, небето по-безоблачно, а въздухът по-свеж. Просто красотата.

Били го чакаше в гаража и затвори вратата, веднага щом автомобилът се вмъкна вътре, чак до края на лъскавата си задна броня. Той се смя с глас, когато баща му му разказа какво се беше случило. Накрая и двамата премаляха от смях.

— Ще ми се да му бях видял лицето, татко, честно. Какво ще кажеш утре да засиля звука на двигателя още малко? Усилвателят е почти двеста вата, а между задните гуми съм сложил тридесет сантиметров говорител. Какво ще кажеш, а?

— Да, може да го увеличаваме съвсем малко всеки следващ ден. Я да погледнем времето — той се взря в таблото на колата и лицето му посърна. — Боже, карал съм единадесет минути. Не съм го усетил даже.

— Единадесет минути... това означава, че ще трябват два часа.

— Знам, по дяволите. Чакай само малко да си поема дъх, че иначе ще изплезя език.

Били извади голямата манивела от кутията с инструменти, отвори капачката на резервоара и нагласи края ѝ върху болта под нея. Хенри си плю на ръцете, хвана дългата дръжка и започна да върти усърдно.

— Хич не ми пука, щом трябва ще въртя два часа, за да навия пружината — каза той, задъхвайки се. — Струва си всяка минута!

---

[1] Фолксваген Костенурка. Бел. moosehead ↑

РИЧАРД УИЛСЪН НАРИЧАЙТЕ МЕ ПРОСТО АЙРИШ

Може пък да е за предпочитане.

Жилищният комплекс, близо до университета, беше завършен съвсем наскоро. Търговският пътник Джон Ф. („Наричайте ме Хепи!“) Хорман беше изчакал седмица да се настанят новодомците, преди да тръгне да обикаля с мострите си на електрически капан за мишки и с книгата си за поръчки. Започна обиколката от югозападния ъгъл на комплекса и почука на първата врата.

Веднага щом му отвориха, той подхвана заучената си тирада. Към края на второто изречение обаче млъкна насред думата, когато осъзна, че говори на куче. Женско куче.

Хепи беше объркан.

— Тук ли е господарят ти? — попита той.

— Един момент — отвърна кучето.

Вратата се затвори и Хепи остана втренчен в нея. Когато се отвори отново, на прага стоеше по-едро куче.

— С какво мога да съм ви полезен? — попита по-едрото куче.

— Това е абсурдно — възкликна Хепи. — Когато попитах другото куче дали господарят е тук, имах предвид господаря на къщата, не *нейния* господар — той прегледа списъка с имената на семействата, обитаващи комплекса. — Всъщност, търсех господин Сетлер.

— Името е Сетер^[1] — отвърна кучето. — Грешно са го изписали. Аз съм господарят на къщата. Какво мога да направя за вас?

— Ами не знам — Хепи Хорман свали очилата си, избърса ги, сложи ги обратно на носа си, прибра кърпичката си в джоба и погледна едрото рижо животно на вратата. — Това е много странно. Значи, вие сте говорещо куче?

— Очевидно — кучето махна с опашка, за да прогони една муха.
— А вие сте говорещ човек?

— Е, ами... да.

— Тогава защо не кажете нещо? Вие от ръководството на комплекса ли сте? Защото, ако е така, бих искал да ни поправите мивката. Тече. И синът ми, Уифет, не смогва да изблизва водата. Освен това мисля, че е унижително за него да прави такива работи.

— Господин... ъм, Сетер, — подхвана Хепи, който беше почнал да идва на себе си, — аз представлявам компанията „Електрически капани за мишки Ом“. Нашето мото е: „По един Ом във всеки дом“ — той се изсмя нервно. — Мисля, че ще ви е интересно да видите малката демонстрация, която съм подготвил, т.е. искам да кажа, може би *бихте*...

Вратата се отвори по-широко и женското куче се появи отново.

— Айриш, скъпи, или излез навън, или влез вътре. Кучкарникът изстива.

— Къщата, Морийн, не кучкарникът!

— Добре де, къщата. Но защо не поканиш господина вътре?

— Да, защо не влезете, господине. Стига да не ви пречи бъркотията.

Хепи влезе и седна на ръба на най-обикновен дървен стол. Огледа се любопитно, но, доколкото можеше да забележи, обзавеждането по нищо не се различаваше от обичайния човешки дом. Изобщо не приличаше на кучкарник, макар несъмнено да го обитаваха *кучета*.

Айриш се сви удобно на дивана, а Морийн се извини, че е време да нахрани най-малките кутрета.

— Нямам търпение най-после да ги отбия — каза тя и Хепи Хорман се изчерви.

— Господин Сетер, моля простете любопитството ми, но как точно... т.е. защо... т.е. как тъй живеете тук?

— Че защо не. Отговарям на условията.

— Но аз мислех, че тези жилища са предназначени за ветерани от войната.

— Аз съм ветеран. Искате ли да видите документите ми за почетно освобождаване от кучешкия корпус К-9?

— О. Но нали трябва също да сте студент и да сте женен.

— Аз съм женен, господине — отвърна Айриш рязко. — Да не мислите, че с кучката живеем без брак?

Хепи се закашля от притеснение.

— Моля ви, господин Сетер, нищо толкова не намеквам. Но как така сте студент? Т.е. как така учите в университета? Аз, разбира се, осъзнавам, че всички ние изучаваме човешката природа, хе-хе, особено вие, след като сте... а... от семейство Кучета.

— Спокойно можете да кажете, че съм куче, няма нужда от високопарности. Бихте ли искал да чуете цялата история?

— Да, разбира се.

— Всичко започна около 1949 г. — подхвана Айриш и се намести по-удобно. — Моят господар (преди сам да си стана господар) беше професор Нийл Уент. Този човек беше светило в областта на ядрената физика. Или може би трябва да го наричам ядрения физик хомо сапиенс? — попита той натъртено.

Хепи се изсмя нервно.

— И досега не ми е ясно какво точно правеше Уент, но аз бях негов постоянен спътник, неговият безмълвен животински любимец. Доколкото мога да си възстановя събитията, един ден бях подложен на въздействието на някаква радиация и, когато Уент ме повика, аз отговорих: „Идвам“. Просто така. Не съм сигурен кой от двамата ни беше по-изненадан. След известно объркване двамата седнахме да си изясним нещата. Открихме, че можем да сме си от голяма полза един на друг. Аз предложих няколко подобрения в неговото оборудване, върху което имах уникалната гледна точка от нивото на куче. Това всъщност се оказа без значение, защото само няколко седмици по-късно Комисията по атомна енергия пое контрол върху целия проект. Междувременно той ме заведе при декана и след кратки напътствия, успях да мина нужните изпити и да получа бакалавърска степен. Вие имате ли колежанска диплома, господине?

— Ъ-ъ, не — отвърна Хепи.

— Аха. По-късно, докато работех за магистърската си степен, открих, че има по-важни неща от книгите. Говоря за войната в Корея. Така че аз, като истински американски патриот, се записах доброволец. Кучешкият корпус К-9 е чудесна организация, по своя си, макар и ограничен начин, и аз бързо бях повишен в сержант. Но кастовата система е толкова несправедлива! Бях чул, че има свободни места в

училището за офицери и се поинтересувах. Моят сержант ми се изсмя, но с кучешка упоритост аз успях да се добера до командира на полка. Той симпатизираше на намеренията ми, но отказа молбата ми, защото в Армейските разпоредби не било предвидено нищо такова. Колко само са закостенели тези армейски правила! Така че приключих военната си кариера без офицерски чин. Вярно, станах старши сержант, макар всички да подлагаха на съмнение правото ми да давам заповеди на човешки същества. И досега настръхвам като се сетя на какви унижения бях подлаган заради глупавия мит за расовото превъзходство. Нямаме представа колко накърнява честта, когато срещу „раса“ трябва да пишете „животно“, докато всички други могат да напишат „човек“.

Айриш изгледа Хепи толкова гневно, че той се сви.

— Но ето че всичко това е приключило, господин Сетер. И явно отново сте студент. Какво изучавате?

— Антропология, разбира се. Но стига сме говорили за мен. Искате да направите някаква демонстрация?

— Не знам дали ще представлява интерес за вас. Не мисля, че това е уред, от който бихте имали нужда. Понеже, виждате ли, това е капан за плъхове, а вие най-добре от всички жив... т.е. от всички хора...

— А защо пък не? Да, вероятно съм напълно способен сам да си хващам плъховете, все още съм младо куче. Но тия дни нямам време да спортувам, както преди. Дайте да го видим този ваш уред.

Облекчен, че може да се върне към познатата си рутина, търговският пътник стана и включи уреда в контакта. След това демонстрира действието му с помощта на гумен плъх.

— Проклет да съм — възкликна Айриш. — Морийн, ела да видиш тази джаджа.

Женското куче (както Хепи предпочиташе да мисли за нея) влезе в стаята. Тя също одобри ефективността на капана.

— Да си вземем един, Айриш. Толкова работа ще ни спести.

— Да, мисля, че ще го купим. Моля, приемете нашата поръчка. Само сложете писалката в устата ми и аз ще подпиша формуляра.

Хепи му връчи разписката, дискретно избърса кучешката слюнка от писалката си и се приготви да си тръгва.

— Отбивайте се, когато решите — каза му Айриш. — Добре дошъл сте някоя вечер да спделите кокал с нас.

Хепи се изсмя насила.

— Какъв сте шегаджия, господин Сетер — каза той дръзко и си отдъхна, когато кучето избухна в силен лаещ смях и затвори вратата след него.

Хепи Хорман си пое дълбоко дъх няколко пъти, после се обърна и огледа къщата. Никой не се виждаше зад прозорците. Той погледна книгата си за поръчки. Там ясно се виждаше ясно положение подпис „А. Сетер“. Той поклати глава и пристъпи към следващата къща.

В отговор на почукването му, на вратата се появи дебел младеж.

— Простете — подхвана Хепи, — мога ли да говоря с кучето ви?

---

[1] Айриш Сетер — ирландски сетер. Бел. moosehead ↑

Т. Е. Д. КЛАЙН РЕНЕСАНСОВ ЧОВЕК

Виж, ако бяха попаднали на писател-фантаст...

Всички бурно изразиха радостта си, когато дребният човек им каза, че е учен.

Теоретичните физици танцуваха до компютрите си, електронните техници подсвиркваха и надаваха радостни възгласи, напълно изоставяйки командните си табла. Огромната лаборатория се огласи и от аплодисментите на събраните журналисти. Салганик от Хералд толкова се впечатли, че описа сцената като: „Подобна на радостта, демонстрирана от служителите на НАСА при успешно изстрелване на някоя ракета от програмата Аполо.“

— Слава богу! — възкликна доктор Баца, италианският биохимик. — Слава богу, че не е някой чистач!

Репортерът вдигна глава от бележките си.

— Съжалявам, не разбрах?

— Добре, че сме изтеглили някой, който ще може да ни каже нещо.

— Нима се съмнявахте в това? — поинтересува се Салганик, готов да запише всяка дума от разговора.

— Разбира се, че се съмнявахме. Знаехме, че ще дръпнем някого от Харвардския физичен факултет, защото се намираме в сградата му. Но можеше да се случи всякакъв човек. Можеше, например, да се видим принудени да разговаряме с първокурсник, или пък с някоя чистачка, или дори турист, посещаващ лабораторията. Нямахме как да знаем със сигурност къде ще се появи нашата ЗТВ...

— ЗТВ — прекъсна го репортерът, трескаво записващ всичко в бележника си, — това, разбира се, е „Зона на Темпорален Вакуум“?

— Точно така. Тя доста напомня онези устройства, които вие, американците, използвахте през седемдесетте години в своите междупланетни проби, за да събирате образци от почви. Само че нашата проба улови жив човек от нашия собствен свят. Той е, как да кажа, случаен образец.

— Но не *съвсем* случаен, надявам се...

— О, не, разбира се, че не. Знаехме, че ЗТВ ще се появи някъде в околността на тази физична лаборатория. Предположихме, че тя все още ще е активен научен център и в бъдеще. Но идеята ни за областта на действие беше доста обща — сградата като цяло. А що се отнася до времевия период, знаехме само, че нашият посетител — и той посочи дребния човек, който се усмихваше и клатеше глава изумен, — ще дойде някъде от периода триста до четиристотин години в бъдещето.

Салганик отправи поглед към новата знаменитост, обградена от светлини и камери. Той, разбира се, щеше да има много по-добра видимост, ако наблюдаваше телевизионния екран на стената, защото всяка минута от шестчасовия престой на гостенина беше излъчвана по телевизията в целия свят, но предпочиташе да наблюдава със собствените си очи. *Аз бях там*, щеше да може да казва на внуците си. *Бях там, на място, когато изтеглихме човек от бъдещето.*

Някакъв идиот сред журналистите се беше провикнал, за да зададе ужасния традиционен въпрос: „Какво е усещането?“ („Какво е усещането да бъдеш първият човек на луната?“ „Какво е усещането да спечелиш седем златни медала?“ „Какво е усещането да знаеш, че цялото ти семейство е било унищожено от метеорит?“ „Какво е усещането да бъдеш избран за президент?“) и гостът се опитваше да отговори, присвил очи срещу светлините.

— Ами, беше крайно неочаквано. Да се случи точно на мен. Искам да кажа, аз никога нищо не съм печелил. Не можех даже да си представя, че аз, измежду всички хора, ще бъда... Нали знаете. Ще се озова тук. И искам да кажа, че е голяма *чест* и прочее и съм много горд да бъда тук с вас, дори да е за толкова кратко време... Ъм... — Той прехапа устна и примига срещу прожекторите. — Радвам се да ви съобщя, че моята ера е много, ъм, *напреднала*... Поне ние така си мислим, ха-ха! „Трети Ренесанс на знанието и научните постижения“, това е мотото на световния панаир в Адис Абеба... Ренесанс, който съперничи на онзи от началото на двадесет и трети век, но вие, разбира

се, вече знаете за него, нали? Хм... мен всъщност не ме бива много по речите, но, ъм... надявам се да мога да ви предоставя някакви интересни знания и да съм ви от полза.

Той се усмихна стеснително.

— Невероятно е! — обади се доктор Баца. — Човек би очаквал езикът доста да се промени за няколко столетия, но той говори английски по-добре от мен! Може би киното е оказало стабилизиращ ефект върху езика...

— И добре че е така — прошепна Салганик в отговор. — Ако този проект беше се оказал някое фиаско, ако бяхте изтеглили някое хлапе или някой идиот, който не може да ви каже нищо, правителството щеше да си прибере парите толкова бързо, че щеше свят да ви се завие.

Той отлично помнеше колко усилия струваше на НАСА да убеди Конгреса, че лунните мисии осигуряват ценна научна информация, че половин дузина чанти с лунни камънаци си струват милиардите долари. Въпреки това Конгресът беше решил, че тези мисии не са „практични“ и ги беше прекратил. Хората в тази лаборатория бяха изпитали съвсем същия натиск...

Но изглежда късметът им се беше усмихнал!

Гостът тъкмо даваше някакви разяснения за себе си.

— Ами, аз съм професор по плазмена биофизика вече... да видим... почти двадесет и осем години.

— Можете ли да обясните какво означава това — провикна се един от репортерите, който се беше промъкнал най-отпред в тълпата зрители.

В отговор го заля канонада от упреци. *„Шшишит! Тихо! Изгонете този човек! Шшишиит! Ще стигнем и до въпросите! Тихо!“*

От репортерите се очакваше да не се обаждат, а да оставят въпросите за специално събраната група учени, които се предполагаше да извлекат повече полза от ограничения престой на госта. Първият репортерски въпрос вече беше изхабил достатъчно време.

— Професоре — обърна се към него доктор Склар, патолог, носител на Нобелова награда, — нека започнем с най-съществените въпроси. — Той говореше тържествено, осъзнавайки, че го слуша целият свят. — Няма дори да губя време да питам за името ви...

— Модесто 14Х Гудиър — прекъсна го гостът.

— ... нито ще задавам лични въпроси. Всички ние, които сме се събрали тук, се интересуваме от решаването на някои от най-спешните проблеми. Като начало...

Той направи драматична пауза за ефект.

— Във вашето време човечеството открило ли е *лечение за рака*?

Посетителят се усмихна.

— О, *боже мой*, да. Ние вече дори не го споменаваме. Искам да кажа, единствените, които боледуват от рак в нашето време, са астронавтите в дълбокия космос и...

Сklar го прекъсна.

— Можете ли да ни обясните какво е лечението? — въпросът му звучеше много напрегнато.

— О, ами — дребният човек изду бузи, издиша шумно и се загледа в тавана. — Хм, да видим. Опасявам се, че това е сложен въпрос. Виждате ли, аз самият никога не съм боледувал от рак и много малко от познатите ми са боледували... Но, ако се случи човек да се разболее, той звъни за лекар и той идва, и...

— И какво прави?

— Ами, дава на болния лекарство и той, просто... ами проспива цялото заболяване, може да се каже.

— И какво е това лекарство? — настоя Sklar.

— За съжаление знам само търговското му име. Нарича се Грогоуей. Но това едва ли ще ви е от полза...

Доктор Sklar изглеждаше крайно разочарован.

— Ами, виждате ли, това всъщност не е точно моята сфера — обясни гостът и сви рамене притеснено.

— Преди малко споменахте, че „звъните за лекар“ — обади се друг от събраните учени (доктор Sklar беше започнал трескаво да пише нови въпроси). — Аз съм инженер по комуникации и би ми било интересно да науча нещо за комуникациите във вашето време.

— С удоволствие.

— Например, какво точно се случва, когато звъните за лекар?

— Ами, той идва веднага. Или поне *би трябвало*. Обаче, за да сме честни, понякога попадаме на много *груби* и *безотговорни* хора, казват, че били заети в момента и...

— Моля ви, господине. Как работи уредът? Имате ли уреди подобни на този? — инженерът посочи един телефон на близката маса. — Телефони?

— О, телефони! Да, разбира се, че имаме, само дето не изглеждат така. О, боже, каква чудесна антика би излязла от *този* модел... Не, нашите се вместили зад ухото — и той посегна зад ухото си. — О, виж ти, днес съм забравил моя, иначе щях да ви го покажа. Обаче, така или иначе, не използваме телефон, за да викаме лекар. Вместо това натискаме един червен бутон в банята, точно до леглото, и описваме оплакванията си... Изглеждате объркан.

— Не, не, продължавайте.

— Ами, просто казваме: „Не се чувствам добре, пратете някого.“

— И кой е в другия край на линията?

— Ами... *хора*. И те ме чуват и пращат помощ — той направи пауза, видимо разколебан. — Но това, разбира се, отнема няколко минути.

— И как работи уредът? Обяснете ни неговия механизъм.

— Боже — възкликна ученият от бъдещето. — Ами аз нямам представа. Никога не съм се интересувал. Искам да кажа, той бутонът винаги си е там, на стената и аз просто... много съжалявам, но това просто не е моята сфера. Аз се занимавам почти изцяло с един тип хромосоматичен растителен възел, нарича се Филипсово тяло и... Обаче ето *какво* мога да ви кажа за комуникациите — ония хора, в другия край на линията, никак не са ефективни. Тия дни обслужването е *ужасно* и те постоянно стачкуват по една или друга причина...

— Оръжия! — прекъсна го генералът. — Кой са най-ефективните оръжия в арсенала на вашата армия?

— Ами, то ние всъщност нямаме армия в действителност, но... о, да, *имаме* някои ужасни оръжия на наше разположение. Има едно, което се нарича ВРВ, не съм сигурен какво означава абревиатурата, което може да остави дълбок четиринадесет метра кратер на мястото на някой град, без въобще да засегне съседните градове. Едно такова бяха използвали върху Сан Хуан в Пуерто Рико.

— И как работи то?

— Хм... опасявам се, че нямам представа — той направи пауза, очевидно много разочарован, но веднага след това погледът му светна. — Трябва да говорите с ядрен инженер за това. Най-добрият избор би

бил един мой стар приятел, Джулио 6X Франклин... но пък това няма как да стане в момента, нали? Хм... *мисля*, че някъде четох, че използват същия принцип, както луната влияе на океаните при приливите и отливите, как ви звучи това? Но аз наистина не съм експерт.

Салганик се приведе към събеседника си.

— Съжалявам, че трябва да го кажа — прошепна той, — но този тип май нищо не знае. Как така?

Доктор Баца само поклати глава. Изглежда беше готов да се разплаче.

В това време гостът опитваше да обясни структурата на антигравитационния колан, който синът му ползвал, за да се разхожда по водна повърхност.

— Веднъж се повреди и дойде човек да го поправи. Той... да видим, той ми каза, че имало батерия, да, и едно триъгълно парче от някаква пенеста материя... *Левия*, мисля че така се казва, но не знам от какво е направена. Цинк може би?

Учените отдавна бяха спрели да си водят записки.

Доктор Баца се обърна към Салганик.

— Слушай — подхвана той абсолютно отчаян, — колко знание мислиш, че ще *можеш* да предадеш, ако се върнеш в Средновековието? Би ли могъл да ги научиш как да построят самолет? Или как да извършат операция на апандисит? Или как да си направят найлон? Колко полезен изобщо ще им бъдеш?

Салганик сви рамене.

— Ами, предполагам... явно дори през Ренесанса не е имало особено много Ренесансови хора.

Камерите и записващите устройства продължиха тихо да бръмчат.

— Помня, че надникнах над рамото на техника, когато сменяше батерията — обясняваше дребният човечец, — и вътре се виждаше плетеница от жици...

Р. К. ЛАЙЪН

ГЕРОИЧЕН СВЯТ

Храната за един е отрова за друг.

Сенатската бюджетна комисия започна заседанието относно проектобюджета на ФБР с изслушване на изпълняващия длъжността директор на ФБР Аргус. Първият въпрос зададе сенатор Стърнуисъл.

— Значи твърдите, че ФБР разрешава деветдесет и седем процента от всички случаи?

— Точно така, сенаторе.

— Ако да речем някакъв предмет, например метла, изчезне по време на междущатски транспорт, това би бил случай в юрисдикцията на ФБР, нали?

— Разбира се.

— Тогава защо ФБР още не е открило метлата ми? Когато се преместихме от нашия щат във Вашингтон, жена ми натовари чисто нова метла в транспортния камион. Но когато мебелите пристигнаха, метлата я нямаше.

— Ами, сенаторе, тя трябва да е една от трите на всеки сто изгубени метли, които не успяваме да открием.

— Това ли е истината?! А не е ли вярно, че ФБР има своя класифицираща система и когато някой случай бъде определен като маловажен, той бива пренебрегван и се разследва от по-неопитни агенти?

— В никакъв случай, сенаторе. Това би нарушило изискванията за въздаване на равностойна справедливост. Всички случаи, и най-дребните, се обработват с еднакво внимание.

— Тогава защо случаят с моята метла не беше възложен на Оператор $\sqrt{2}$?

— Защото агентите ни са специализирани в различни области. Вашият случай беше възложен на агента, който разследва всички случаи на изчезнали метли. Оператор $\sqrt{2}$ поема случаите, които изискват спасяването на Съедините Щати от незабавно абсолютно унищожение.

— И така да е, можеше да потърси моята метла в свободното си време.

— Да, но, виждате ли, графикът на Оператор $\sqrt{2}$ беше доста натоварен. Само в последния месец му бяха възложени дванадесет случая. Тринадесети случай от неговата компетенция — нападението на лилавите слузести хора — се наложи да бъде възложено на агента, който разследва метлите.

Включи се и сенатор Хемиуит.

— Директор Аргус, в своя доклад, като част от причините за подновяване бюджета на ФБР, вие описвате стойността на имуществото, възстановено от Бюрото през последната година. Повечето позиции, например открити метли на стойност 317 долара, върнати котки, пресекли щатски граници, на стойност 636 долара и пр., звучат разумно. Но вие също сте посочил *„87 пъти пълната стойност на материалните активи на САЩ“*.

— Това е, защото миналата година Оператор $\sqrt{2}$ спаси страната от унищожение осемдесет и седем пъти.

— Да, но тогава вие броите един и същ актив отново и отново. Все пак, има само едни Съединени щати.

— Може и така да е, но тогава същият счетоводен проблем важи за метлите и котките. Миналата година една и съща метла беше открадната и възстановена три пъти.

— Да се върнем на Оператор $\sqrt{2}$. Не е ли вярно, че само миналата седмица той е предизвикал свлачище и е погребал Зеленото Страшилище и неговата банда от озъбени зелени таласъми под тонове скали; взривил е вулкан и е залял с лава пещерите на доктор Мъртвешки Демон и неговите прокълнати дяволи и е извършил фронтална лоботомия на барон Сатанус с ръждива лопата?

— Да, това е обичайна работна седмица за $\sqrt{2}$. Зеленото страшилище се канеше да отрови водите на цяла Америка с бързо действаща балсамираща течност...

— Искате да кажете, предполага се, че така е щял да постъпи. Според правосъдна система, всички тези хора имат правото да бъдат считани невинни до осъждането им. Какво ще кажете за конституционните им права? Оператор $\sqrt{2}$ осведомил ли ги е, че имат право да запазят мълчание и да се посъветват с адвокат?

— Ами всъщност барон Сатанус беше замислил да потопи цяла Калифорния, но той реално не беше престъпник, а болен човек, който имаше нужда от медицинска намеса. Както вероятно знаете, Оператор $\sqrt{2}$ е не само концертиращ цигулар, олимпийски шампион по хвърляне на монети в чаша и прочут моден дизайнер, но и знаменит неврохирург. Операцията, извършена върху барон Сатанус, беше успешна и сега той ръководи неделното училище в Пеория. Що се отнася до доктор Мъртвешки Демон, да, той беше осведомен за правата си. Докато $\sqrt{2}$ беше бавно избутван към отвора на гигантската месомелачка, той успя да каже на доктора, че го подозира в криминални прояви и го осведоми, че има право да запази мълчание и пр.

— А какво ще кажете за Зеленото Страшилище?

— Там случаят е по-сложен и в момента върви обжалване.

— И какво ще стане, ако Върховният съд отсъди в полза на Страшилището и бандата му?

— Тогава, предполагам, ще се наложи да ги изровим.

Сенатор Стърнуисъл се намръщи.

— Вие искате от нас изключително много пари.

— Не повече от обичайния ни бюджет.

— Да, но имаме и толкова други постъпили молби. Не е като САЩ да разполагат с данъци, които да покриват всички тези разходи.

Изслушването се проточи сякаш безкрайно, преди да приключи. Изтощен от това тегаво преживяване, директор Аргус излезе от залата, мина по дълъг коридор и влезе в една телефонна будка. Там той смъкна фалшивото си лице, под което се разкри лицето на Оператор $\sqrt{2}$! Минути по-късно той вече беше в колата си — мощен Хъдсън с троен карбуратор — и се носеше гладко по идеално организирания трафик на столицата Вашингтон. Дали се беше справил? Дали бюджетът на ФБР щеше да бъде одобрен? В действителност, дори да не получеха парите, той и колегите му щяха да продължат да вършат работата си, дори без заплащане, само от дълбоко вкоренено чувство за

дълг. Но щеше да им е трудно, особено на Оператор $\sqrt{2}$. Агентът, който откриваше метлите, поне получаваше бакшиши от собствениците.

Той наближи дома си в предградията. Там любимата му, Мери Фейт, вече го очакваше. Някой ден те щяха официално да си разменят брачни клетви, но засега ги свързваха дълбок патриотизъм и желание да служат на родината, по-силни от всякаква церемония.

Синът им го нямаше, беше на лагер със скаутите, така че двамата щяха да са сами тази вечер. Тя видя, че е изморен, така че веднага му донесе лулата, пантофите и любимото му списание, „Невъзможни странни истории“. Изглежда изданието този месец беше особено добро. Водещата история беше шпионски трилър: „Престъпници в Белия Дом“. Като професионалист той знаеше колко са абсурдни такива истории, но въпреки това те го забавляваха. Имаше и научнофантастична история: „Енергийна криза“. Анотацията гласеше: „Америка се изправя пред смразяваща зима и единственото гориво, с което разполага, са отровни въглища с високо съдържание на сяра“. Заглавието на хорър разказа беше: „Децата ми бяха преместени другаде, за да се постигне расов баланс“. Оператор $\sqrt{2}$ се отпусна в креслото си и запуши с лулата. Беше толкова успокояващо да четеш истории за измислени хора, чиито тревоги и проблеми бяха толкова абсурдни.

АРТЪР КЛАРК НЕ ТОЧНО ТИГЪР

Кой знае какво зло се промъква наоколо.

— Интересна теория — каза Арнолд, — но не виждам как можеш да я докажеш.

Бяха стигнали до най-стръмната част на хълма и за момент Уеб беше твърде задъхан, за да отговори.

— Не се опитвам да я докажа — отговори той, когато дишането му се успокои. — Само размишлявам върху последиците.

— Какви последици например?

— Нека осмислим всичко логично и да видим какво ще се получи. Приемаме като основно предположение, че вселената е безкрайна.

— Точно така. Аз лично не виждам как би *могла* да бъде нещо друго.

— Добре тогава. Това означава, че съществуват безкраен брой звезди и планети. Тогава, според теорията на вероятностите, всяко възможно събитие се случва не само веднъж, а безкраен брой пъти. Прав ли съм?

— Предполагам.

— Тогава трябва да съществуват безкраен брой светове, *точно като Земята*, и на всеки от тях по една двойка Арнолд и Уеб в момента изкачват този хълм и водят същия разговор.

— Трудно е да си го представи човек.

— Знам, самата мисъл е изумителна, но същото важи за безкрайността изобщо. Онова, което е по-интересно за мен обаче са всички онези светове, които не са съвсем същите като този. Светове, където Хитлер е спечелил войната и знамето с пречупения кръст се вее над Бъкингамския дворец; светове, където Колумб изобщо не е

откривал Америка; светове, където Римската империя съществува и до днес. Светове, където всички най-важни исторически *въпроси* са получили своя отговор.

— Или ако се върнем към самото начало — свят, където приматът, който е сложил начало на целия ни биологичен вид, си е строшил врата, преди да има свои деца.

— Ето че схващаш идеята. Но да се ограничим с познатите ни светове — тези, в които *ние* двамата се изкачваме по този хълм в този пролетен следобед. Помисли за всички наши отражения на всички онези милиони планети. Някои от тях са съвсем същите, но всяка възможна разновидност, която не влиза в противоречие с логиката, също трябва да съществува. Ние вероятно, дори със *сигурност*, носим всеки възможен тип дрехи или изобщо не носим дрехи. Тук грее слънце, но на безброй милиарди планети Земя не е така. Може би вместо пролет, там е лято или зима. Но да обмислим по-сериозните различия. Ние възнамеряваме да изкачим този хълм и да слезем от другата страна. Но помисли за всичко, което може да се случи в следващите няколко минути. Колкото и да е невероятно, ако е *възможно*, тогава все някъде то ще се случи.

— Разбирам — произнесе Арнолд бавно, явно му беше трудно да възприеме идеята. За момент лицето му посърна. — Тогава, предполагам, в някой от тия светове, ти ще се строполиш мъртъв още на следващата крачка, поразен от инфаркт.

— Не и в *този* свят — засмя се Уеб. — Виж, вече оборих тезата ти. Може би на *теб* ще се падне този лош късмет.

— Или пък, — продължи Арнолд, — на мен ще ми омръзне целият този разговор, ще извадя пистолет и ще те застрелям.

— Напълно възможно — призна Уеб. — Само дето аз знам със сигурност, че в този свят ти нямаш пистолет. А и да имаше, не забравяй, че милион пъти да се повтори тази ситуация, аз всеки път ще съм по-бърз от теб.

Пътеката им се извиваше през горист участък, стволовете на дърветата ги ограждаха плътно. Въздухът беше свеж и сладостен. Беше изключително тихо, сякаш природата беше съсредоточила цялата си енергия в подновяването на света след зимната разруха.

— Чудно ми е — продължи Уеб, — колко невероятно трябва да е нещо, преди да стане невъзможно? Споменахме някои малко вероятни

събития, но те не са абсолютно фантастични. Ето ни тук, в английската провинция, вървим по пътека, която познаваме отлично. Но в някой паралелен свят, онези... как да ги наречем? Нашите *близнаци* ще излязат от този завой в пътеката и ще попаднат на... абсолютно всичко, което въображението може да си представи. Защото, както казах в началото, ако космосът е безкраен, то всяка една възможност се случва.

— Значи тогава е възможно — каза Арнолд през смях, който прозвуча доста нервно, — да попаднем на тигър. Или нещо също толкова неприятно.

— Разбира се — съгласи се Уеб. — Ако е възможно, значи ще се случи на някого, някъде във вселената. Така че, защо не на нас?

Арнолд изсумтя раздразнен.

— Този разговор е безсмислен. Да говорим за нещо по-разумно. Ако не видим тигър, когато излезем от завоя, ще приемем, че твоята теория е оборена и ще сменим темата.

— Не ставай глупав — отвърна Уеб развеселен. — Това няма да е достатъчно, за да я обори. По никакъв начин не можеш...

Това бяха последните думи, произнесени в живота му. На безкраен брой светове, безкраен брой варианти на Уеб и Арнолд срещнаха всякакви тигри — дружелюбни, враждебни и безразлични. Но този свят не беше сред тях. Тази Земя се намираще много по-близо до точката, където невероятното вземаше превес над невъзможното.

Разбира се, не беше невъзможно да си представи човек, че през нощта подгизналият от дъжда хълм беше хлътнал и беше разкрил дълбока пукнатина, водеща надолу към подземния свят. Що се отнася до *създанието*, което се беше изкачило нагоре, привлечено от непознатата дневна светлина, неговото съществуване беше също тъй възможно като гигантската морска сепия, боата удушвач или дивите гуцери, обитавали Юрските джунгли. То беше обтегнало законите на зоологическата вероятност до крайност, но не беше ги нарушило.

Уеб беше казал самата истина. В един безкраен космос всичко трябва да се случи все някъде — включително техният уникално лош късмет. Защото *то* беше гладно. Ужасно гладно. И всеки човек, а и всеки тигър, би бил дребна, но приемлива хапка за някоя от шестте му раззинати усти.

ПАТРИША МАТЮС МАЛКИЯТ УИЛЯМ

Истинско малко сладурче, не знам как да го наричам, но страшно ми прилича на...

Уинстън Хамърсмит, д.ф.н.^[1], беше човек с изключителен интелект и несравними способности. Ето защо отмъщението, което замисли за госпожица Лионтайн Лънди, беше всичко друго, но не и обичайно. С какво госпожица Лънди беше заслужила това отмъщение не е особено важно. Достатъчно е да кажем, че тя го отхвърли по начин, който дълбоко нарани духа и егото му, а това е нещо, което никоя жена не трябва да причинява на един мъж.

Хамърсмит успя да прикрие колко го е наранила, но се уедини и изпадна в мрачен размисъл, чак докато един ден се появи на нейния праг, повел малкия Уилям за ръка.

Малкият Уилям беше дете, което можеше да стопи сърцето на всяка дама. Тригодишното момченце имаше здрав вид и беше цялото трапчинки и медно-златни къдрици. Сините му очи, големи и кръгли като монети, бяха обрамчени от пленителни дълги ресници, а усмивката му беше сладка като свежо утро.

На Хамърсмит му се стори, че когато госпожица Лънди погледна детето, изражението на лицето ѝ се смекчи, макар и за момент. След това тя погледна Хамърсмит безизразно.

— Добро утро, Уинстън. Какво мога да направя за теб?

Хамърсмит се надяваше, че усмивката му изглежда извинителна.

— Лионтайн — подхвана той, като се взря в очите ѝ, — дълбоко се колебае дали да те помоля, но се оказах в известно затруднение и няма към кой друг да се обърна.

Госпожица Лънди повдигна деликатни вежди.

— Кажи за какво си дошъл, Уинстън. Винаги губиш време в празни приказки.

Хамърсмит отново опита да се усмихне.

— Разбира се. Ами, виждаш ли, става дума за малкия Уилям. Той е мой племенник. Майка му е вдовица, която си няма никой друг на света, а в момента е доста болна. Затова го прати при мен.

Гласът на госпожица Лънди беше все така студен.

— Все още ни виждам как това ме засяга, Уинстън.

— Налага ми се да пътувам по работа, заради моите патенти. Трябва да замина за Вашингтон веднага, но няма как, нали разбираш, да взема детето с мен. Надявах се, че ти би могла...

Усмивката на Лионтайн издаваше чувство за превъзходство.

— Искаш аз да го подслоня, докато те няма? Не знам защо просто не се изразяваш директно, Уинстън. Искаш от мен доста голяма услуга.

Тя огледа златокосото дете косо и той забеляза, с искрено удоволствие, че изражението ѝ отново се смекчи. Тя пое дъх и се изпъна в жест, който Уинстън познаваше отлично и който я правеше да изглежда три метра висока.

— Добре тогава. Но да знаеш, че го правя не заради теб, а заради детето. Вярвам, няма да отсъстваш дълго.

— Една седмица — побърза да я увери Хамърсмит. — Само една седмица.

— Много добре. Можеш да го въведеш в къщата.

Тя се обърна и ги поведе навътре. Хамърсмит я последва с детето и един куфар, усмихвайки се потайно на нейния деликатен, изправен като дъска гръб.

Един, два, три дни минаха приятно и неусетно. Малкият Уилям беше великолепно, изключително дете. Ядеше с лъжичка без да се цапа. Беше научен да ползва тоалетната. Имаше много настроения, всяко едно напълно очарователно. Не плачеше, наричаше госпожица Лънди „леличко“ и я целуваше сладко по бузата. Тя беше напълно запленена.

Тя прекарваше с него часове наред. Разхождаха се в градината, където беряха цветя и си играеха. Хамърсмит изобщо не би я познал. Очите ѝ искряха, бузите ѝ бяха порозовели.

Седмицата измина, без госпожица Лънди да я усети. Когато Хамърсмит се обади от Вашингтон да каже, че се налага да остане по-дълго и я помоли да задържи малкия Уилям още една седмица, на нея едва не ѝ примая от щастие. И така, те започнаха втората си седмица заедно — строгата стара мома и златното дете, малкият Уилям.

Тъкмо по време на втората седмица обаче Уилям започна да се променя. Отначало госпожица Лънди почти не забелязваше. Промените бяха дребни и не се набиваха на очи.

В понеделник, късно през нощта, той започна да плаче. Госпожица Лънди с мъка се разбуди и се завтече към стаята на любимото дете. Той се успокои веднага, щом тя влезе в стаята, но следващата нощ отново плака.

Във вторник маниерите му на хранене чувствително се влошиха. Докато преди той чистичко лапваше пълната лъжичка с ангелските си розови устенца, сега изсипваше повечето храна по дрехите и лицето си. Госпожица Лънди си каза, че в това няма нищо необичайно, развитието на децата често регресира за кратко — беше сигурна, че го е чела в някаква книга.

В сряда се появи проблем с тоалетните му навици, което вече беше твърде много за нейната деликатна женска чувствителност. Преди той винаги ѝ казваше, по своя си начин, когато имаше нужда да ползва тоалетна. А сега... Тя не искаше да си го признае, но златното дете беше почнало да губи блясъка си.

В четвъртък той отказа да я целуне, когато тя го сложи да спи следобеден сън. И не само това, ами се разплака и започна да я удря с малките си юмручета. Това едва не разби сърцето ѝ.

В петък го откри в градината. Слънцето беше превърнало златните му къдрици в ореол, а на лицето му беше изписана дълбока концентрация. Тя отиде да види какво прави. Той спря заниманието си за момент и я погледна с ангелското си, сияйно лице. Тогава тя забеляза пухкавите му розови ръчички и едва не се задави — той щастливо късаше краката на едър скакалец, който се гърчеше ужасно в детинската шепя.

В събота, точно две седмици след пристигането на момчето, Лионтайн лежеше в леглото си. Чувстваше се отпаднала, мъчеше я главоболие. Искрено се надяваше, че Уинстън ще дойде да прибере детето днес. Чувствата ѝ към Уилям бяха раздвоени и това ѝ

причиняваше тежък дискомфорт. Той беше все така розовобузест и сладък, но от друга страна...

Тя намести парфюмираната кърпа, която беше положила на челото си, и в същия миг стресната се изправи в леглото, когато ужасен, пронизителен звук разцепи тишината и се заби точно в уязвимото място между очите ѝ. Изправи се и залитайки отвори вратата със замах. Пред очите ѝ се мерна някакво цветно петно. В първия момент госпожицата не разпозна Дейзи, едрата рижава котка на готвачката. Котката изглеждаше много странно, козината ѝ стоеше някак на туфи. Лионтайн се вгледа по-старателно в животното, което се беше скрило боязливо в единия ъгъл на коридора — козината му се оказа неравномерно обгорена. В другия край на коридора стоеше малкият Уилям, сладко усмихнат, с напълно невинно изражение, стиснал в пухкава ръчичка голям сноп кибритени клечки.

Бавно, като лава от вулкан, в гърдите на госпожица Лънди се надигна странно усещане, докато тя пристъпваше към усмихнатото дете. Той не мръдна от мястото си, загледан нагоре към нея, дори когато тя вдигна ръка и зашлеви малкото лице. След това, сякаш извън себе си, тя наблюдаваше, как малкото телце се катурва, търкаля, подскача надолу по дългата стълба и накрая се строполява в малка камара в подножието ѝ.

За един безкраен момент тя остана вцепенена, втренчена надолу. Когато успя да се раздвижи, тя се втурна по стълбата, за да коленичи до него, да приглади златните къдрици назад от бялото чело и сините очи, да извие малката главица, която лежеше толкова накриво, да избута настрана медните жици, колелцата и пружините, които се бяха подали през грубото разкъсване около гърлото му...

Малките жици и колелца, и пружини... жиците и колелцата, и...

Ужасен пронизителен писък изпълни слуха и ума ѝ. Тя дори не осъзна, че това е собственият ѝ глас.

А някъде далече, във Вашингтон, Уинстън Хамърсмит погледна датата на календара и се усмихна.

---

[1] Доктор на философските науки. — Б.пр. ↑

АЛЪН БРЕНЕРТ

СТОМАНА

По-бърз от куршум.

Долчинката беше притихнала по това време на нощта. Последните звезди вече избледняваха на хоризонта, а първите слънчеви лъчи тъкмо докосваха върховете на близките възвишения. Кен реши, че достатъчно е наблюдавал звездите засега и си запроправя път през шубрака обратно към хижата. Тръните драскаха пръстите му, но, разбира се, не ги разраняваха. Босите му ходила стъпваха уверено по острите камъчета и натрошените стъклени бутилки без да пострадат. Бутилки от кола. Кен събра стъклата с отвращение, стисна ги в юмрук и ги натроши на прах. След това, с ръка, пълна с опасни остри кристалчета, отиде до брега на реката и пръсна стъкления прах по повърхността ѝ. Надяваше се, че стъклото ще падне на дъното без да причини някаква вреда.

Върна се в хижата, която повече приличаше на колиба, сгушена във все по-бързо изчезващата гора. За да не буди Лейни или децата, не влезе през скърцащата входна врата, а вместо това скочи до прозореца на горния етаж. Внимателно го отвори, влезе и тръгна по коридора към тяхната спалня.

Лейни вече беше будна и отнесено прокарваше четката през прошарената си тъмна коса — стар навик, издаващ нейната нервност. На него тя му се струваше също тъй красива, както първия път, когато я беше видял, отдавна, когато и двамата работеха в редакцията на един и същ вестник. Когато влезе, тя се обърна към него и му се усмихна.

— Пак ли прекара нощта навън? — попита го тя. Той кимна и видя как в очите и се промъкна тъга. — Защо сега? Тридесет години не си мислил по този въпрос, защо почна да те тревожи сега?

Той отиде до прозореца и видя собственото си отражение на фона на просветляващото небе — силното лице, чупливата тъмна коса, сивите кичури, които му придаваха достолепен вид.

— Не знам — отговори ѝ безучастно. — Никога не ми се е струвало важно. Винаги съм приемал, че мястото ми е тук, че няма значение къде съм роден или защо съм... такъв, какъвто съм.

— А, сега?

Той се извърна с бегла усмивка.

— Сега, искам да знам.

— Криза на средната възраст?

— Каквато светът не познава — разсмя се той.

Тя хвана ръката му.

— Да вървим да закусим.

Направиха си лека закуска с яйца и бекон, докато радиото монотонно ги информираше за кризата в Близкия Изток. Кен остана загледан навън през прозореца на верандата няколко минути. Накрая се извърна към Лейни усмихнат.

— На около петдесет метра в храсталака има еноти. Ще трябва да кажем на хазяина.

Тя кимна. Беше свикнала да приема тези негови внезапни съобщения с безмълвно кимване — нямаше значение дали са еноти на петдесет метра или кола в далечината — така или иначе, тя не виждаше повечето неща, които той забелязваше.

— Кога мислиш да се връщаме в града? — попита го тя.

Кен сви рамене.

— Вдругиден. Освен ако не искаш да се върнем по-рано.

— Аз? В никакъв случай. Никак не ми се занимава с подготовката на августовския брой.

В действителност на нея не ѝ допадаше подготовката на който и да било брой. Редактирането на женско списание за аудитория, която не разбираше и, в която почти не вярваше, беше твърде далеч от целите, които някога си беше поставяла.

Той докосна ръката ѝ. Погледът му вече не беше разсеяно вторачен някъде в далечината, а твърд и пронизителен.

— Знам как се чувстваш.

И най-чудното беше, че наистина знаеше.

Тъкмо тогава децата се втурнаха в стаята. Луси моментално разля сока от грейпфрут по джинсите си, с което предизвика гръмогласния смях на брат си Том. Като ги гледаше, Кен за пореден път изпита задоволство, усещане за истински триумф. Преди години идеята, че бащинството може да се смята за каквото и да било постижение в този свят би му се сторила смехотворна. Но годините бяха отминали и много неща се бяха променили.

Слава богу, че децата не бяха наследили неговата сила — не бяха обременени нито с неговото проклятие, нито с неговата слава. Той не знаеше защо е така. От генетична гледна точка можеше да се очаква, че ще им предаде поне част от способностите си, но не, те бяха съвсем нормални, за което той беше искрено благодарен.

В крайна сметка, те можеше да се окажат единственото му изкупващо постижение.

Върнаха се в града два дни по-късно. Децата на училище, Лейни в офиса на списание „Фем“, Кен в редакцията на „Лайф“. Чакаше го купчина снимки. Дори няколко купчини — някои бяха размазани фотоси от боевете в Близкия Изток; други ексклузивно илюстрираха окончателно разформироване на умиротворителните сили на Обединените нации; имаше и изумителни цветни снимки на повърхността на Марс, направени от една от изследователските проби Маринър.

Погледът на Кен се задържа най-дълго върху чуждопланетните фотоси — назъбения терен, сивата пустош, вместена между тъмните участъци. *Значи, не там, помисли си той. Никъде в цялата проклетата Слънчева система. Къде? Как? Защо?* Той остави космическите снимки и натисна бутона на интеркома.

— Роуз, прати ми Джим. Искам да оформим черновата на страниците за военния конфликт веднага.

До обяд Кен се беше нагледал на военна драма и масов глад. Остави Джим да се оправя в офиса и набързо напусна сградата, като се оправда с главоболие. Редакцията на списанието работеше отлично и без него. Изобщо не се притесняваше, че я оставя без надзор.

Този следобед, за първи път от месеци, той летя.

Преоблече се в една задна уличка, изтича до входа ѝ и се стрелна нагоре. След секунди беше във въздуха, издигна се в плавна дъга и прелетя половината град, преди да осъзнае, че не знае накъде отива.

Но това не беше важно. Тези дни тъй или иначе рядко имаше къде да ходи. Важното беше, че лети, заобикаля върховете на небостъргачите и се гони с облаците високо над градския смог. Отгоре градът изглеждаше като сива пустош. Прахоляк и пушилка обграждаха небосклона като лондонска мъгла.

Отвратен, той зави на запад извън града. (Навсякъде под себе си виждаше малките, неясни фигури на хората, сочещи към него, махащи и викащи името му и беше доволен, че още го помнеха след толкова време).

Полетът му продължи с падането на нощта; тъмнината и звездите го привличаха. Той потърси и повтори на себе си имената на съзвездията; присви очи в опит да открие планетите, които една по една се появяваха на небето. Докато летеше, все повече набираше скорост, истинска синя светкавица в черната нощ, докато забележа, че лети над океана. Едва тогава неохотно се обърна и полетя към дома.

Същата нощ, легнала до него, Лейни погали лицето му и нежно целуна устните му. Той я притегли към себе си, безкрайно внимателно, за да не я нарани с цялата страховита сила на ръцете си, и те се отдадоха един на друг бавно и безмълвно.

За нападението научиха в петък, малко след като бяха предали поредния брой за печат. Вече не им се налагаше да спазват крайни срокове, никой не пишеше трескаво до последната минута. На всички им беше ясно, че може изобщо да няма следващ брой.

Израелците бяха имали тактично ядрено оръжие. Това всички го знаеха. Арабите пък имаха ядрени реактори. И това не беше тайна. Тогава защо, за бога, никой не беше предположил какво ще се случи? Кен се беше досетил, точно както винаги беше очаквал този момент в кариерата си — момента, когато щеше да му се наложи да се противопостави на всички едновременно, да не взема ничия страна и да действа, подтикван единствено от собствените си морални възгледи.

Лейни се втурна в офиса му минути, преди той да потегли.

— Кен, за бога — умоляваше го тя, като го дръпна настрани, — остави ги да се избият. Не можеш да ги спреш.

Той навлажни устните си с език и докосна лицето ѝ.

— От тридесет години само това правя, скъпа. Ако спра сега... — той млъкна и се усмихна вяло. — Никога не ме е бивало да се отказвам от старите си навици, Лейни.

След минути летеше на Атлантика, брулен яростно от въздушното течение. Силата му не беше безгранична и точно сега той подлагаше границите ѝ на изпитание. Не можеше да се движи прекалено бързо и прекалено дълго, защото в един момент щеше да изгуби съзнание под натоварването на собствената си скорост. Той обаче не забави полета си и след два часа се озова над Егейско море.

Двете флоти се приближаваха взаимно — американците от юг, руснаците от север. Глупаците, които бяха подхванали този конфликт, си ближеха радиационните рани и нямаха време да се занимават с края на света. Километри над тях един китайски сателит следеше картината с мълчаливо търпение.

Кен се спусна надолу, искрящите сини води на океана го заслепиха. Почти на сляпо той се впусна към американския флагмански кораб и с един замах натроши задните им оръдията на две.

Картечници се извърнаха към него. Мощни залпове го удариха и го захвърлиха назад презглава, но не можеха да го наранят. Поне така отвличаше огъня от другите кораби, помисли си той. Тъкмо тогава едно странично оръдие започна да обстрелва руснаците. По дяволите! Той се стрелна напред с ръце, изпънати пред себе си, към оръдието. То се взриви, а ударната вълна наруши баланса на летящата фигура. С болезнен стон Кен падна във водата.

От руските кораби започна контраатака. Снарядите им обаче бяха спрени, когато на пътя им се изпречи водна стена, изригнала между двете флоти. Гейзерът изхвърли снарядите от пътя им и те паднаха в морето, без да причинят поражения.

На върха на водната завеса Кен спря възходящия си полет и водата падна обратно. След това той се спусна към руския флагмански кораб, като се провираше между тяхната канонада, и унищожи проклинайки и техните оръдия. Цялото това усилие след двучасов полет започваше да му се отразява. Усети се изтощен, щеше му се да спре и да възстанови силите си. Може би това щеше да е достатъчно да ги накара да спрат и да преосмислят позициите си.

Когато американският и руският снаряд го удариха едновременно, той разбра, че нямат намерение да спират. Нито сега,

ните когато и да било.

Той се гмурна в морето и остави студената вода да го освежи. Проклети глупаци. Някога те се нуждаеха от него или поне така казваха. Докато летеше над града, посветил силата и смелостта си на това да им помага, те го искаха, или поне искаха онова, което той символизираше.

Явно вече не беше така.

Внезапно го обзе горчив гняв. Кен се засили към морските дълбини и докосна самото дъно. Остана там, сдържайки дъха си, стиснал юмруци... Тогава, с внезапен прилив на сила, се изстреля нагоре през водните маси, нагоре през вълните, усети как водната повърхност го удари като тухлена стена, когато я разкъса и се извиси в небето. Издигна се на около петдесет метра над враждуващите кораби... и рязко се спусна надолу.

Заби се в руския самолетносач с краката напред и изкрещя, когато твърдата стомана задра по крайниците му. Въпреки това не спря, спусна се през четири, пет, шест палуби, през кила на кораба, докато отново се потопи в морето.

Отново се стрелна нагоре, този път се насочи към американския кораб и повтори действията си — заби се в кораба, спусна се през недрата му, разтрошавайки стоманените му кости, докато потъна в морето.

Когато изтощен и разтреперан се измъкна от водата, двата кораба бързо потъваха и съседните съдове бяха спуснали спасителни лодки. Може би битката щеше да продължи, но Кен вече не се вълнуваше от това. Остана увиснал за момент в неподвижния въздух, после затвори очи и пое на изток към дома.

Приземи се в долчинката призори, без никой да го види или поне така се надяваше. Костюмът му беше разкъсан и той леко кървеше, но щеше да оцелее, несъмнено. Все така силен, помисли си той горчиво. Но и хората бяха станали по-силни. Той се отпусна на земята задъхан.

Зад себе си чу стъпки по сухата трева и се обърна. Лейни стоеше в просеката, плътно загърната в домашния си халат си. Тя се втурна към него и двамата се прегърнаха. Той я целуна и пак се отпусна върху тревата с очи, затворени под звездите.

— Вече знам къде, Лейни — каза ѝ тихо. — Сега вече знам.

Тя го погледна — толкова силен, толкова неуязвим, до смърт изплашен от собствената си сила. Всички тези години тя трябваше да е достатъчно смела и за двама им; трябваше да му вдъхва силата, нужна, за да я докосне. Той никога не беше имал желание да наранява никого, но хората го бяха принудили — в името на своята справедливост. Беше ѝ отнело години наред да го убеди, че няма как, че не би могъл да я нарани. И той наистина беше успял, не ѝ беше причинил болка нито веднъж за тридесет години.

— Къде? — попита го тя тихо.

Той отвори очи и се загледа в небето.

— Те ме създадоха — отговори ѝ. — Известно време се нуждаеха от мен или поне така си мислеха. Моментът беше подходящ и аз се бях случил там в правилното време.

Той отново затвори очи. Тя нежно хвана ръката му и го дръпна да се изправи.

— Хайде — подкани го, — да вървим да си лягаме.

Той я погледна и се усмихна.

— Ако не бяхте ти и децата... с какво друго изобщо бих могъл да се похваля?

— Да си лягаме.

Той кимна. Двамата си запроправяха път през шубрака и Лейни си помисли, че никога не го е виждала толкова щастлив.

ДЖАК РИЧИ

СРЕЩА НА БАРЖАТА

Скъпа моя, колко само си се изменила!

На вратата се позвъни и професор Бертолд отвори.

Момичето, което стоеше пред него в коридора, имаше гарвановочерна коса и искрящи тъмни очи.

— Страшно ми хареса вашата беседа в Клинтън Хол тази вечер и просто трябваше да дойда тук и да ви видя насаме, а не пред всички онези хора. Вие трябва да сте водещият световен експерт по прераждания.

Бертолд леко се изчерви.

— Всъщност, прераждането ми е хоби. Специалността ми е психологията.

Дългите ѝ мигли затрепкаха.

— Аз се казвам Даяна О'Флеърти. Вярно ли е, че можете да връщате хората към предишните им животи?

— Не съм твърдял, че мога да направя такова нещо, но вярвам, че е възможно. При подходящите условия с правилния субект и пр. На теория със сигурност е възможно да...

Тя се вмъкна в апартамента.

— Имате предвид чрез хипноза?

— В това се състои основната част от процеса, да.

— Но самият вие никога не сте пробвали теорията си върху някой човек?

— Не. Не съм склонен да подлагам хора на такова нещо, докато не съм сигурен, че няма да претърпят психически травми. Наистина вярвам обаче, че миналата седмица успях да върна едно шимпанзе няколко прераждания назад. Не мога със сигурност обаче да кажа колко точно. Общуването ни беше затруднено.

— Защо не направите голямата крачка — предложи Даяна енергично. — Проведете опит с човешки субект. Аз съм съгласна да бъда ваш доброволец — очите ѝ се втренчиха в него настойчиво. — Аз съм Клеопатра, т.е. *била* съм Клеопатра. Убедена съм!

— Откъде сте толкова сигурна?

— Просто се усещам египтянка. Освен това една от бабите ми беше екзотична танцьорка от Кайро. А има и още нещо — не понасям змии. Професоре, вие просто трябва да ме върнете назад. Не за постоянно, разбира се, само колкото да се огледам и да освежа паметта си.

Вгледан в очите ѝ, професор Бертолд усети, че се изпълва с ентузиазъм, с дързост и внезапна решителност.

— Добре тогава, защо не? Време е да предприема тази решителна стъпка. В кой момент от живота на Клеопатра искате да се върнете? Детството ѝ? Заточението ѝ в Сирия? Епизодът с Цезар?

— Ами, аз всъщност си мислех за Марк Антоний и онзи момент на баржата. Когато Клеопатра за първи път среща Марк Антоний, тя е облечена като Венера и е на баржа. Така го гледах в един филм.

Бертолд извади един от томовете на енциклопедията си, прочете нещо и кимна.

— О, да. Това се е случило в Тарс, провинция Киликия, където тя била призована, за да отговаря на обвиненията, че е помагала на републиканците по време на римската гражданска война, последвала убийството на Цезар. Днес Тарс е част от Турция.

Той ѝ показа точното място върху глобуса на бюрото си. Тя се намръщи.

— Тарс е на сушата. Не виждам никаква вода наоколо. Как може да има баржа без вода?

— По-рано покрай града е минавала древна река, която вече не съществува — той посочи едно кресло. — Седнете там, облегнете се и се отпуснете. Гледайте ме в очите. Опитайте да изчистите ума си от всякакви мисли.

Само след секунди очите ѝ се премрежиха.

Бертолд заговори тихо и успокоително.

— Връщате се назад във времето. Назад, назад, назад — той изчака минута. — Какво виждате сега?

Гласът ѝ звучеше, като да имаше ехо.

— Виждам... виждам *целия* свят. Цялата кръгла земя.

— Добре, нека да започнем така, от общата картина. А сега, нека бавно се спуснем надолу. Спускате се, слизате надолу, надолу... Приближавате Турция.

Бертолд изчака.

— Добре — обади се Даяна. — Това там долу трябва да е Турция. Но не е оцветена в жълто като на глобуса.

— Цветът не е важен, вижте дали формата съвпада.

— Тарс — каза тя. — Да, това там би трябвало да е Тарс. Виждам реката и множество малки лодки по нея. Но няма никаква баржа.

— Върнах ви назад до приблизителната година на събитието — обясни ѝ Бертолд. — Историците обаче се отнасят доста нехайно към точните дати. Ще се опитам да настроя времевите граници по-точно. Бавно ще тръгнем напред. Една седмица. Две. Три.

На осмата седмица, тя отново проговори.

— Задръжте тук, виждам баржата. Привързана е към онзи док. Върнете ме няколко дни назад до момента, когато е доплавала по реката.

Бертолд изпълни желанието ѝ.

— Това е то. Виждам баржата, задава се иззад речния завой. Сега съм на хиляда стъпки над нея. Смъкнете ме на палубата. Не искам да пропусна нищо.

Бертолд внимателно я насочи, за да попадне точно на баржата и зачака.

Минаха пет минути. Лицето на Даяна пребледня.

— Върнете ме обратно. Веднага!

Бертолд се наведе напред.

— Какво има? Какво виждате?

— Няма значение — сопна му се тя. — Само ме върнете обратно.

След минута тя се изправи с кисела физиономия.

— Бях някаква старица на поне шестдесет години.

Бертолд примига объркан.

— Но това не е възможно, Клеопатра е умряла на тридесет и девет.

— Аз бях една от *робините* ѝ! Пристигнах там тъкмо за вечеря и няма да повярвате с какви гадости е хранила прислугата си.

Вече на вратата Даяна направи една последна хаплива забележка.
— Не разбирам защо хората толкова се превъзнасят по тая Клеопатра. Не е била кой знае каква хубавица.

По-малко от минута, след като тя си тръгна, на вратата на професора отново се позвъни. Този път беше висок, широкоплещест мъж.

— Казвам се Джералд Боневичи. Чух ви да говорите в Клинтън Хол тази вечер и бях впечатлен от думите ви. На никого не съм казал това, но съм убеден, че в предишен живот аз съм бил Марк Антоний.

Бертолд затвори очи.

— Младежо, беше дълъг ден и имам главоболие.

Джералд обаче продължи.

— Дори в училище, докато четях речта на Марк Антоний на погребението на Цезар, усещах дълбока съпричастност. Сигурен съм, че го познавам по-добре от всеки друг на света.

Бертолд поклати глава.

— Шансовете точно вие да сте бил Марк Антоний са пренебрежимо малки. Все пак, по същото време са живели милиони други хора. Вие спокойно сте могъл да бъдете обикновен войник, селянин или дори роб.

Джералд изобщо не изглеждаше обезкуражен.

— По време на лекцията си намекнахте, че скоро ще бъдете готов да експериментирате с хора, които да връщате назад в миналото им. Нека аз бъда ваш доброволец. Върнете ме в онзи исторически момент, когато Марк Антоний за първи път се среща с Клеопатра.

Бертолд отново примигна и поглади брадичката си. После въздъхна.

— Какво пък, този път така или иначе вече е утъпкан, така да се каже. Пък и ми е любопитно. Трябва обаче да ви предупредя, че не мога да гарантирам къде точно ще попаднете. Може да е всяко кътче на земята. Кой знае, може да се окаже, че сте бил говедар из английските гори. — Той посочи креслото. — Седнете тук и не откъсвайте поглед от очите ми.

Джералд също се оказа лесен за направляване субект.

— Виждам света — обяви той кухо. — Целия свят.

— Добре, сега бавно ще ви смъкна към повърхността на земята и мисля, че вие автоматично ще се насочите към мястото, където сте съществувал по времето на Марк Антоний.

Джералд проговори бавно.

— Нося се над Турция. Усещам, че нещо ме привлича надолу. Ето там. Виждам реката и града.

Бертолд беше искрено учуден.

— Сnižавате се над Тарс?

— Да, и разпознавам мястото. Дори от тук горе. Виждам да се задава баржата.

Бертолд изчака няколко минути и после попита:

— Вече на борда ли си?

Джералд не отговори.

— Какво се случва? — настоя Бертолд.

Джералд остана втренчен пред себе си, безмълвен и без да реагира.

Минаха цели три часа преди притесненият професор да успее да го върне в двадесетия век.

— Мислех, че съм ви изпуснал и вече няма да се върнете. Не ме ли чухте, като ви виках?

Джералд изглеждаше изтощен.

— Да, чух ви.

— Тогава защо не ми отговорихте? Какво се случи там? Добре ли сте?

— Да, добре съм, само малко изморен. Има една подробност относно тая работа с прераждането, която никой от нас не предвиди.

— Така ли? Значи все пак не бяхте Марк Антоний?

— Не, не бях. — Той извърна поглед изчервен. — Всъщност, оказа се, че съм бил Клеопатра.

ДЖЕЙМС ТИПТРИ-МЛАДШИ И ТЪЙ НАТАТЪК, И ТЪЙ НАТАТЪК

Защото хората идват и си отиват, но...

В една ниша на кораба детето беше успяло да активира един екран.

— Роуви! Нали ти казаха да не си играеш с екраните, докато трае Скокът. Колко пъти да ти повтаряме, миличък, там няма нищо за гледане, само светлинки. Хайде сега, ела тук да си играем заедно...

Докато младата кланова съпруга привикваше детето обратно към техните пътнически пашкули, нещо се случи. Беше съвсем незначително нещо, само колкото да накара полузаспалите пътници да вдигнат глава. Веднага прозвуча спокоен глас, придружен от смесеното жужене на множество преводи.

— Говори капитанът. Моментното прекъсване, което усетихте, е съвсем нормално в този участък на паракосмоса. Вероятно ще изпитаме още едно-две такива прекъсвания, преди да стигнем Орионовия комплекс, което трябва да стане след около две единици корабно време.

Дребната случка предизвика разговори сред пътниците.

— Казвам ви, направо съжалявам младоците днес. — Едрото създаване в търговска роба, което си беше включило скенера за галактически новини, изду ушните си торбички самодоволно. — За нас всичко беше толкова вълнуващо. Ами че, когато за първи път дойдох насам, това беше дива неизследвана територия. Човек трябваше да е голям куражлия, за да мине отвъд мъглявината Въглищарска торба^[1]. Преди пътуването те караха да си направиш завещанието. Още помня първия си отвъдгалактически скок.

— Колко бързо се е променило всичко! — обади се неговата говореща вторична личност и дръзко добави: — Младите днес са

толкова апатични. Приемат всички тези чудеса като нещо нормално и се присмиват на идеята за героизма.

— Герои! — изсумтя търговецът. — Не и те!

При това той се огледа предизвикателно из първокласната кабина и си спечели няколко любезни кимвания. Внезапно един пашкул се завъртя с лице към него и разкри землянин, облечен в мисионерско сиво.

— Героизъм — произнесе той меко, като наблюдаваше търговеца изпод склучени вежди. — Героизмът е пространствено понятие. Щом вече няма свободно пространство, няма и герои.

Веднага след това той отново се извъртя, сякаш съжаляваше, че е проговорил или го измъчваше някаква лична болка.

— А какво ще кажете за сър Орфиън? — попита едно жизнерадостно разплодно създание. — Да прекоси галактическия ръкав съвсем сам в единична капсула. Това според мен е героично — заяви създанието и се разкиска закачливо.

— Не е точно така — отговори провлечено един изискан академичен глас. Лутройдът, който досега беше ползвал справочната станция, си свали свързващите електроди и се усмихна хладно на разплодника. — Подобни начинания са последно издихание, събиране на остатъците след като реколтата е прибрана, ако щете. Нима Орфиън се отправя на пътешествие в неизвестното? Съвсем не. Единственият въпрос, на който той си постави за цел да отговори, беше, дали той сам би могъл да осъществи пътуването. Само си поигра на изследовател — гласът му придоби школуваната ясна дикция на Хроникьор. — Не, примитивната фаза вече приключи. Ако е останала някаква граница за покоряване, тя е вътре у нас. Нашето лично вътрешно пространство — той довърши мисълта си и поправи плоската академична шапка.

Търговецът отново преглеждаше своя скенер.

— А, ето една интересна оферта — измърмори той. — Продава се пръстеновидна слънчева система в сектор Еридани. Този сектор отдавна плаче да бъде разработен, някой ще направи истински удар. Ако само някои от тези вечно недоволни младоци се стегне и се включи, ехе! — И той тупна своята аква-вторична личност по муцуната, при което тя жално записука.

— Не дай си боже да се хванат с някоя работа — довърши мисълта му говорещата вторична личност.

Мисионерът беше следил разговора в мрачно мълчание. Сега се наведе към лутроида.

— Споменавате вътрешното пространство. Предполагам имате предвид психиката? Говорите за напълно субективно самоопознаване?

— Нищо подобно — отвърна лутроидът с видимо задоволство. — За мен култът към психиката се явява временна сензация. Не, аз говоря за реалността, за онази по-проста и много по-дълбока реалност, простираща се отвъд дотсега на общоприетите научни методи; реалност, която може да се достигне единствено чрез подхода на естетиката или религиозното изживяване, божествената искра, вложена у всяко създание, ако щете...

— Да ви видя как чрез едната религия ще стигнете до Орион — обади се един космически пес-ветеран от съседния пашкул. — Ако не беше науката, нямаше да препускате през парсеците^[2] в първичен кораб за галактически скок.

— А може би твърде много препускаме — усмихна се лутроидът. — Може би нашите технически постижения на свой ред пришпорват нас...

— А какво ще кажете за войните в Ръкава? — провикна се разплодното създание. — Ооо, науката е ужасна. Аз плача всеки път, когато се сетя за онези бедни обитатели... — Огромните очи на създанието се премрежиха и то изкусително обви ръце около себе си.

— Хайде сега, не можете да обвинявате науката за това, което някои от по-силните хрътки правят с нея — отвърна космическия пес и плъзна пашкула си по-близо до мястото на разплодника.

— Точно така — обади се още някой и групичката, подела този разговор, се отдалечи заедно.

Изтерзаните очи на мисионера не се отделяха от лутроида.

— Ако сте толкова сигурен в тази дълбока реалност, това вътрешно пространство — попита той тихо, — тогава защо ноктите на лявата ви ръка са изгризани почти до корен?

Лявата ръка на лутроида бързо се сви в юмрук, но после бавно се отвори и разкри изгризаните нокти. Явно все пак не му липсваше самодисциплина.

— Осъзнавам, че членовете на вашия орден имат правото да отправят нетактични лични забележки — тросна се той, но после въздъхна и се усмихна. — Е, признавам си, и аз съм подвластен на

универсалната *тревога*, и на мен ми се случва да изгубя самообладание. Понякога ме обзема страхът от застой и разруха, сега, когато животът ни достигна границите на тази галактика. Но избирам да възприемам това като предизвикателство, което ние трябва и ще превъзмогнем посредством вътрешните си сили. Ще открием истинската си *нова* граница — кимна той решително. — Животът никога не се е провалял пред абсолютното предизвикателство.

— Животът никога досега не е бил изправян пред абсолютното предизвикателство — отвърна мисионерът мрачно. — От историческа гледна точка всяка раса, всяко общество, всяка планета или федерална система, всяка съвкупност е започвала да запада в момента, в който е достигала *границите* на предоставеното ѝ пространство. Започва се със застой, после все по-засилваща се ентропия^[3], разтрогване на установените структури, хаос, смърт. Във всеки един случай процесът е прекъсван единствено чрез проникване в ново пространство или чрез поява на нови хора, дошли отвън. Всичко се свежда до простичкото, грубоватото външно пространство. Вътрешното пространство? Помислете за веганците...

— Именно! — прекъсна го лутроидът. — Точно това оборва становището ви. Веганците приближаваха най-плодотворните идеи на трансфизичната действителност, идеи, към които ние непременно трябва да се върнем. Само ако Мирмидското нашествие не беше нанесло такива поражения.

— Това е малко известен факт — произнесе мисионерът тихо, — но, когато мирмидците кацнали, те заварили веганците да ядат собствените си ларви и да използват свещените си сънни тъкани като прости украшения. Почти не били останали такива, които можели да пеят.

— Не!

— Кълна се в Пътя.

Очните ципи на лутроида премрежиха очите му. След момент успя да проговори безучастно.

— Вие носите отчаянието със себе си.

Мисионерът отговори шепнешком, сякаш на себе си.

— Кой ще дойде да отвори небесата ни? За първи път животът е затворен в ограничено пространство. Кой ще спаси галактиката? Облаците са пусти, а пространствата, които познаваме отвъд, не могат

въобще да бъдат прекосени от материя, а какво остава за живи форми. За първи път наистина сме достигнали края.

— Но... младежите... — произнесе лутроидът ужасен.

— И младите го усещат. Затова гледат да си създадат псевдограницы, субективни малки бягства. Може би вътрешното пространство, за което говорите, ще привлече някои от тях за известно време. Но отчаянието ще расте. Животът не може да бъде имитиран. Достигнали сме края на безкрайността, края на надеждата.

Лутроидът се беше втренчил в склонените очи на мисионера, а ръката му неволно беше повдигнала стихара на робата му, сякаш да го използва като щит.

— Вярвате, че не ни остава нищо? Че няма изход?

— Пред нас е единствено необратимото западане. За първи път *знаем със сигурност, че няма нищо друго отвъд нас самите.*

След малко лутроидът сведе очи и двете създания оставиха тишината да ги обгърне. Извън кораба галактиката се извиваше покрай тях — невидим, огромен, искрящ, абсолютен затвор. Без никакъв изход.

В нишата зад тях нещо се размърда. Детето Роуви упорито се приближаваше към екраните, обърнати към празното пространство. В светлите му очи се четеше решителност.

---

[1] Мъглявина в съзвездието Южен кръст, отдалечена на около 600 светлинни години от Земята. — Бел. moosehead ↑

[2] Парсек — мерна единица за разстояние, използвана в астрономията. Един парсек е равен приблизително на 3,26 светлинни години. — Бел. moosehead ↑

[3] Ентропия — физична величина, която представлява мярка за безпорядък на термодинамичните системи. — Бел. moosehead ↑

АНТЪНИ БЪЧЪР НЕЛТУ

Как те обичам? Нека изброя начините.

От всичките състудентки на Мартин в колежа, Ейлса беше най-несимпатичната и най-малко талантливата, ако и да беше разумна и логична. Сега, почти двадесет и пет години по-късно, тя беше най-привлекателната жена, която той някога беше виждал и, ако съдеше по обстановката, която ги обграждаше, най-богатата.

— ... какъв късмет да попадна на теб след всички тези години — тъкмо казваше тя със своя неописуемо сексапилен глас. — Ти разбираш от издателския бизнес и ще можеш да ме посъветваш какво да правя с този роман. Бях почнала страшно да се отегчавам от пианото...

Мартин беше чувал записите на нейните пиано концерти и знаеше, че са великолепни, точно като вокалните ѝ записи преди това, непредставителните картини преди *тях*, модната линия и онази забележителна публикация относно първичните числа. Той също знаеше, че приходите от всички тези начинания, взети заедно, не биха могли да покрият разточителното обзавеждане на Сребърната стая, в която двамата вечеряха, нито на Златната стая, в която по-късно той прочете романа (който, разбира се, беше великолепен), нито на следващата стая, чийто цвят му убягна, защото той не прекара нощта там сам (а преживяното просто не беше достатъчно да се нарече *великолепно*).

Имаше само едно възможно обяснение и Мартин със задоволство установи, че е прав, когато забеляза, че камериерът, който беше донесъл кафето на сутринта, не хвърляше сянка.

Докато Ейлса все още спеше (все така великолепна), Мартин го заговори.

— Значи, ти си демон, а?

— Разбира се, господине — отвърна безсенчестият слуга, вперил благоговеен поглед в спящата. — Нелту, на вашите услуги.

— Ама си ги бива твоите услуги! Мога да си представя как Ейлса произнася заклинанието и си изрежда желанията съвсем разумно. Но мислех, че вашата пасмина има ограничение в желанията, които може да изпълни.

— Така е, сър, само три желания.

— Но тя е богата, красива, младолика, известна, талантлива... всичко това само с три желания?

— О, не, сър. Аз я изиграх доста добре с първите две. — Нелту се усмихна, припомняйки си. — Тя си пожела *красота*, но нищо конкретно, така че аз я направих най-красивата столетница на света. „*Богатство отвъд мечтите на най-големия скъперник*“. Но нищо не е отвъд такива мечти, затова и тя не получи нищо. Чувствах се в страхотна форма в този ден, но третото желание...

— Не ми казвай, че е пробвала онзи номер като трето желание да иска още три желания! Мислех, че това не е по правилата.

— Не е, сър. Парадоксите, които би породило такова нещо, не са подвластни дори на нашите сили. Не, сър — продължи Нелту с тъжно възхищение. — Третото й желание беше много по-могъщо. Тя каза: „*Желая завинаги и съвсем себеотрицателно да се влюбиш в мен.*“

— Винаги е била много логична — призна Мартин. — Значи заради самия себе си си я направил красива и способна и оттогава се чувстваш длъжен да изпълняваш всяко нейно... — той рязко млъкна и погледна от спящата към демона. — Какъв късмет за мен, че е пожелала да я обичаш *себеотрицателно*.

— Така е, сър — потвърди Нелту.

ДОНАЛД ФРАНСОН ВКУСЪТ НА БИТКАТА

Кошмарът на войната няма край.

Ослепителни проблясъци осветиха нощта, трясъкът болезнено се забиваше в тъпанчетата му, влажната земя пред него постоянно се разтърсваше от взривове. Редник Ленард Блик пропълзя в кратер, издълбан от някоя бомба, и остана легнал в горчивата пръст, докато светът наоколо се тресеше. Леле! Радио-водачът му беше избръмчал с предупреждение да се прикрие. Човек трябва да обръща внимание на радио-водача си.

Той реши, т.е. изтощените му крака решиха, да си почине още малко, макар радио-водачът му вече да пиукаше със сигнал за напредване. Не че водачът умишлено се опитваше да го тормози. На него му беше ясно, че момчетата в тила просто си вършат работата. Самият той беше мразил тази задача, когато се падаше на него да направлява други войници между живота и смъртта. За него те бяха само светли точки върху призрачна карта. Той виждаше какво ги чака напред, а те — не.

Какво не би дал сега да е обратно там! Или дори да участва в изтощителната строева подготовка в тренировъчния лагер и да слуша виковете на онзи изтърсак, сержант Траскър: „Тренировките не могат да заменят вкуса на битката“, казваше той със своя писклив глас. Това беше любимата му фраза.

Експлозиите се отдалечиха, но Блик остана да лежи и да събира сили. Сержант Траскър едва ли беше на повече от осемнадесет години. Имаше детинско лице, с изключение на тъмните кръгове под очите, сякаш някой ги беше насинил и двете. Въпреки младостта си, Траскър вече беше ветеран. Само да натрупаше малко опит, човек можеше да се

озове обратно у дома в ролята на инструктор. Нещо, което вероятно чакаше и Блик, стига да успееше да се измъкне от тук.

Блик не можеше да забрави последната реч на Траскър, докато те се полюшваха изморени в строя след изтощителен преход. Не се и предполагаше да я забравя.

— Обръщайте внимание на радио-водача си — беше казал Траскър. — Но не разчитайте изцяло на него. Може да се наложи да се оправяте без водач. Бъдете агресивни. Стреляйте по врага веднага щом го видите или дори да не го виждате. Унищожете го, преди той да е унищожил вас. Подкрепяйте приятелите си. Правете всичко, за което сте подготвени.

Блик си спомняше, че още тогава, докато стоеше под синьото небе и слушаше как някакъв идиот му разправя неща, които той вече знае, му се щеше да е някъде другаде. Но се беше постарал да слуша внимателно.

— Добре направлявания пехотинец е крал на бойното поле, сега, след като вече няма танкове и самолети. Всяко оръжие е насочено към вас, но вие също имате оръжия, използвайте ги — сержант Траскър се намръщи и заприлича на малко момче, което отказва да слуша майка си. — Радио-водачите ви, разположени в тила, ще ви предупреждават кога да се прикриете и кога е безопасно да продължите напред. Това е всичко, което водачът може да направи за вас. Останалото зависи от вас самите.

Сержантът се стараеше да проявява твърдост, но не му се получаваше.

— Когато попаднете в битката, ако изобщо попаднете, бъдете благодарни за опита. Закалените в битките ветерани са не само по-добри войници, но са и в по-голяма *безопасност*.

На всички им се стори, че Траскър говори цял час преди най-накрая да обобщи.

— Това е. Тук няма какво повече да научите. Трябва сами да усетите вкуса на битката.

И ето че той вече беше на бойното поле. Но Траскър грешеше. Блик по никакъв начин не се чувстваше в по-голяма *безопасност*.

Време беше да продължи да воюва. Измъкна се от кратера и продължи да пълзи към целта, насърчаван от пиукането на радио-водача. Веднъж щом преминеше тази открита зона, трябваше да се

озове отвъд линията на врага, която беше доста разрежена в момента. Скоро щеше да достигне откъснатите съюзници в тила на врага. Това го стимулираше да бърза напред. Обикновено такива стимули липсваха.

Сега, когато бомбардировката беше спряла, нощта беше тъмна като в рог. Може би не беше нужно да продължи да пълзи, но защо да си насилва късмета? Сигналът в ухото му се промени и го насочи да се отклони наляво. Какво ли пък имаше вляво? Той се опита да различи нещо в тъмното, но нямаше проблясъци, които да му помогнат.

Следваха само кратер след кратер. Това бойно поле беше видяло доста битки. Пиукането зачести, по което той разбра, че приближава новата си цел. Без предупреждение пропадна в дълбока дупка и чу глас: „Тук съм.“

В далечината отново бяха почнали да изстрелват снаряди и проблясъците пак осветяваха небето. Той приближи падналия и разпозна Дейв Мърнам, който също беше толкова щастлив да го види.

— Явно ще напредваме заедно. Сигурно не им достигат водачи — каза Дейв.

Преди да успеят да кажат нещо друго, и двамата чуха сигнал да се прикрият. Те вече бяха толкова дълбоко, колкото беше възможно, освен ако не се хванеха да копаят още надолу. Но нямаше време за окопаване. Взривът ги праметна няколко пъти. Дейв остана да лежи по гръб с лице, открито към бушуващите горе човешки стихии.

Под проблясъците на артилерия, снаряди, ракети и какво ли още не, Блик видя, че Мърнам е в безсъзнание и изглежда ужасно. По нищо не приличаше на безгрижния червенокос младеж, когото познаваше. Трябваше да се погрижи да изведе Дейв в безопасност, но какъв беше сигналът на радио-водача? Да се прикрие? Не, отново се чуваше сигналът „напред“.

Да напредва? Но Дейв умираше. Той го извлачи до ръба на кратера и продължи назад към следващия, противопоставяйки се на инструкциите. Правилото беше, че ранените трябва да се оставят на място, където за тях да се погрижат медиците, но майната му на правилото. Той продължи да тегли отпуснатото тяло. Пиукането се смени с предупредително жужене и в същия момент небето над главата му беше ярко осветено, а земята под краката му като че ли подскочи.

Той изпусна Дейв и двамата отново бяха запратени на различни страни.

Блик бързо запълзя към Мърнам, но когато го приближи, се извърна.

Накъде сега? Пиукането все така го съветваше да напредва. Значи напред, тогава. Щеше да продължи да напредва, чак до края на тази проклета война.

Някъде наоколо дочу пукането на ръчно огнестрелно оръжие и извади собствения си пистолет с огнеприкриващо дуло. Протегна го напред и започна да стреля. Не виждаше по какво стреля, но пък и тези отсреща не виждаха нищо. Това представляваше престрелката.

Той се беше захласнал в стрелбата, когато осъзна, че радио-водачът му жужи от известно време. Не усети, нито чу нищо, но внезапно беше запратен нанякъде.

Покри си лицето и падна върху ръцете си в меката пръст, но ударът все пак беше болезнен. Някак беше успял да не изпусне пистолета. Остана да лежи на място. Усети солен вкус и осъзна, че вкухва собствената си кръв. Значи това бил вкусът на битката. Ослуша се за сигнал от водача.

Не чу нищо. Опипа наоколо — радиото му беше изчезнало. Можеше да разчита само на себе си.

А сега какво? Накъде да продължи? Кога беше безопасно да се движи? Спомни си предупреждението на сержант Траскър, че може да се наложи да се оправят без радиото. Всъщност помнеше доста от думите на сержанта.

Не можеше да напредва. Не можеше и да стреля. Не и без да знае разположението на врага. Усещаше обаче, че скоро ще го научи. Друга експлозия наблизо го разтърси болезнено — беше улучен от шрапнел.

Опита да пълзи, но краката му не помръдваха. Започна да се набира с ръце и накрая се търколи в поредния кратер. Остана да лежи по гръб, напълно изтощен, а над главата му войната си бушуваше. Този кратер беше особено дълбок. Никога нямаше да успее да се измъкне от тук. Това щеше да е гробът му.

Мина време и той осъзна, че се развиделява. При изгрева атаката щеше да бъде прекратена. Досега вече трябваше да е минал през вражеските позиции. Озовал се беше на съвсем неподходящо място.

Започна да различава сивите очертания на кратера — беше дълбок с равно дъно. Забеляза също, че не е сам.

На около три метра от него лежеше друго тяло. Той се издърпа натам с ръце, като се надяваше да намери функциониращо радио. Докато пълзеше, болезнено бавно, все така здраво стискаше пистолета.

Опита да преобърне тялото, за да види кой е. Няма как да е отново Дейв Мърнам, помисли си налудничаво.

Веднага направи три бързи открития.

Това не беше тяло, а жив човек, който се раздвижи.

Човекът беше вражески войник. Блик веднага насочи пистолета си и повдигна грозния шлем.

Войникът беше млада жена. Блик се поколеба, загледан в приятното лице, мръсно, изморено и отчаяно, също като неговото.

Ръката на момичето се раздвижи, към него се насочи пистолет и гръмна. Това беше последното, което той видя, преди забравата да го обгърне.

Някой сваляше шлема му. Пред очите му се ширна синьо небе. Лежеше на походно, а не на болнично легло.

— Изправи се — нареди познат глас. По отдавна придобит навик Блик спусна крака от леглото и се изправи. Беше облечен, чист, без наранявания.

— Обратно в строя — нареди сержант Траскър и Блик се запъти напред, но скришом погледна през рамо към техника, който прибираше големия шлем, известен като „сешоара“. Докато заемаше мястото си в строя, очите му срещнаха изненадания поглед на Дейв Мърнам.

— Добре, момчета — започна сержантът, без да се обръща към никого конкретно, — повечето се справихте. Джонстън, Кохлър, Блик, свободно. Останалите тръгвайте, ще се видим утре сутрин.

След секунди останаха сами. Сержантът се постара да отправи най-строгия си поглед към отделените трима.

— Вие се провалихте — обяви той. — Няма да ви казвам в какво сте сгрешили, вие си знаете. Всички запазвате спомените от симулираната реалност, макар да не осъзнавате, че е симулирана, докато тече сънят. Записът показва какви са били реакциите ви във всеки момент.

Траскър се смръщи.

— Ще трябва да минете отново. Новата програма ще е съвсем различна. И по-тежка.

Ленард Блик отново си пожела да е другаде. Никак не обичаше да го мъмри някакъв малчуган. Но сержантът не беше приключил.

— Не се ли радвате, че това е само симулация? За ваш късмет армията не може да се позволи да създава ветерани по трудния начин.

На Блик му се стори, че долавя горчивина в думите му.

Редник Ленард Блик легна на леглото с шлем на главата, затвори очи и потъна в дълбок сън. На лицето му се изписа спокойно изражение.

Но не се задържа задълго.

БОБ ШОУ ДЕФЛАЦИЯ 2001

Онази пета четвъртина от пая идва в повече.

Цената от десет долара за чаша кафе разтърси Лестър Пери.

Цената се беше задържала на осем долара почти цял месец и беше почнал съвсем неразумно да се надява, че ще си остане такава. Той тъжно се взираше в автомата, докато тъмната течност с бълбукане пълнеше пластмасовата чашка. Изражението му стана още по-отчаяно, когато вдигна чашката към устните си.

— Плащаш десет долара, а получаваш студено кафе — оплака се той.

Пилотът му, Бойд Дънхил, сви рамене и веднага провери дали с този непривичен жест не е нарушил някак великолепието на златистата плетка на униформата си.

— Какво очакваш? — отговори той безразлично. — Миналата седмица управата на летището отказа да плати сумата, изискана от Синдиката на работниците, поддържащи кафе машините, и Синдикатът нареди на членовете си да работят като спазват буквално всички правила и норми без да се отклоняват. А това повишава цената на кафето.

— Но нали преди четири седмици получиха 100% увеличение! Точно тогава кафето стана осем долара.

— Искането на синдиката беше за 200% увеличение.

— Но как, за бога, летището би могло да им даде 200% увеличение?

— Работниците, поддържащи машините за горещ шоколад го получиха — обясни Дънхил.

— Така ли? — Пери поклати глава изумен. — Това казвали ли са го по телевизията?

— От три месеца няма телевизия — напомни му пилотът. — Искането на техниците да получават чисто по два милиона на година все още се разисква.

Пери пресуши чашката си с кафе и я хвърли в коша.

— Готов ли е самолетът ми? Можем ли да тръгваме?

— Готов е от четири часа.

— Тогава защо си губим времето тук?

— Споразумението за оптимална заетост, постигнато с Инженерната поддръжка на леките въздушни апарати, предвижда минимум осем часа за всяка ремонтна дейност.

— Осем часа за подмяна на една перка! — Пери се изсмя нервно. — И това е оптимална заетост?

— Количеството заведени човекочасове в тази сфера се удвои.

— Естествено, че ще се удвои, щом си пишат по осем часа за работа, която се върши за половин час. Това е чиста измама... — Пери млькна, забелязал студенината на лицето на пилота си. Тъкмо навреме си спомни, че в момента се води диспут за заплащането между Асоциацията на летателните работодатели и Синдиката на частните пилоти на самолети с ниски крила и два двигателя. Работодателите предлагаха 75% увеличение, но пилотите си държаха на 150% плюс бонуси за изминати мили. — Ще повикаш ли носач да ми отнесе багажа?

Дънхил поклати глава.

— Ще трябва да си го носиш сам. Те стачкуват от петък.

— Защо?

— Твърде много хора сами си носели чантите.

— О! — Пери вдигна куфара си и го пренесе през летището до чакащия самолет. Седна в една от петте пътнически седалки, затегна колана си и се пресегна да си вземе списание за четене по време на полета до Денвър. Тъкмо тогава си спомни, че от две седмици не излизаха никакви печатни издания.

Подготовката за излитане отне необичайно дълго време — което вероятно означаваше, че контрольорите на въздушното движение са замесени в някакви колективни преговори. Накрая Пери се унесе в неспокоен сън.

Събуди се от звука на нахлуващ въздух, по което разбра, че вратата на самолета е отворена по време на полет. Това го смрази физически и психически. Той отвори очи и видя Дънхил застанал при отворената врата. Скъпата му униформа беше смачкана в разни необичайни форми от коланите на парашута.

— Какво... какво става? Да не би самолетът да гори?

— Не — Дънхил говореше с най-тържественния си глас. — Аз стачкувам.

— Шегуваш се!

— Така ли мислиш? Току-що ми съобщиха по радиото — Работодателите са отказали съвсем разумните искания на Синдиката на частните пилоти на самолети с ниски крила и два двигателя и са се оттеглили от преговорите. Ние имаме подкрепата на нашите приятели от Синдиката на пилотите на самолети с ниски крила и един двигател и Синдиката на пилотите на самолети с високи крила и два двигателя. Ето защо всички членове на нашия синдикат прекратяват работа точно в полунощ, което е след около тридесет секунди.

— Но, Бойд, аз нямам парашут! Какво ще стане с мен?

На лицето на пилота се изписа мрачна решителност.

— Защо да се тревожа за теб? Ти не беше особено загрижен за мен, когато се опитвах да преживявам с някакви си три милиона на година.

— Бил съм изключително егоистичен, сега го осъзнавам и съжалявам — Пери разкопча колана си и се изправи. — Не скачай, Бойд, ще удвоя заплащането ти.

— Това е по-малко от искането на нашия синдикат — отвърна Дънхил нетърпеливо.

— Тогава ще го утрия! Три пъти сегашната ти заплата, Бойд!

— Съжалявам, не се допускат единични споразумения, това вреди на солидарността на синдиката.

След това той се извърна и скочи в мрака навън.

Пери остана втренчен в него известно време, после затвори вратата и се запъти към кокпита. Самолетът летеше стабилно на автопилот. Пери седна на седалката отляво и сграбчи контролния лост, като се опита да си припомни уменията си на военен пилот, натрупани преди няколко десетилетия във Виетнам. Ако си позволеше лично да приземи самолета, това щеше да му докара сериозни неприятности със

Синдиката, задето е нарушил стачката, но все още не му се умираше. Той изключи автопилота и започна да упражнява летателните си умения.

На около хиляда стъпки под самолета, Бойд Дънхил дръпна кордата на парашута. Дръпването нагоре при неговото отваряне беше далеч по-слабо, отколкото беше очаквал, и той продължи да пада със същата скорост. Той погледна нагоре и видя вместо изпънатия плат на парашута няколко отделни плющящи сегмента. Чак сега той си спомни заплахата на шивачите на парашути да проведат подривни действия, ако не бъде изпълнено искането им за по-дълги отпуски.

— Комунисти! — изкрещя той. — Проклети червени анархисти...

ХРЯС.

УОЛТ ЛАЙБШЕР

МЕЧТАЯТ ЛИ АНДРОИДИТЕ ЗА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЛЮБОВ?

„Андроид“ означава „човекоподобен“.

Психодроидът влезе в стаята и спря на няколко стъпки от пациента.

— Тук съм, за да ви помогна.

— Никой не може да ми помогне — отвърна пациентът и се извъртя към стерилните бели стени на болничния затвор.

— Моля ви, нека да опитам. На практика аз съм почти изцяло човек. Само малка част от мен е машина. Тъкмо тази част би могла да ви разбере — каза андроидът и се отпусна в един стол.

— Майната му на разбирането, знам, че ще ме прочистят — въздъхна човекът.

— Това може би зависи от мен.

— От теб! Ами че ти си само една изсмукваща мозъка машинария. Вече разказах историята си на един от твоите събратя. Сестри? Сподвижници? Как, по дяволите, една машина се обръща към друга? — След момент той добави: — Не че искам да те обиждам.

— Знам, аз разпознавам истина и лъжа.

— Толкова те бива значи?

— Щатски психиатричен Модел II, Вариант III. Няма по-нови и по-добри от мен.

Мъжът се засмя на това високопарно изявление.

— А можеш ли да плачеш?

Въпросът изглежда не оказва никакво въздействие.

— Мога да се чувствам сякаш ми се плаче, но ми липсва оборудване за произвеждане на сълзи. То кой ли психиатър е снабден с такава оборудване?

— Харесваш ми — каза мъжът. — Какво ще кажеш да изиграем партия шах? Или игрите са достъпни само за терадроидите?

— Обичайно е така, но моето програмиране включва всякакви терапевтични игри. Всичко, което ще ви предразположи и ще смъкне напрежението. Защо не направим така — ще заменя една игра на шах срещу едно ваше изявление или разказ, или каквото решите да ми кажете.

— Твоите шахматни умения непогрешими ли са?

— Могат да бъдат, но не и в случая. Известен ми е вашият коефициент на интелигентност и способност за логично мислене. Ще се приспособя към вашето ниво.

— Приспособяването нагоре ли ще е или надолу?

— Не се шегувайте — отвърна андроидът.

Човекът избухна в смях. Когато смехът му утихна, обичайно безизразното лице на андроида се усмихваше.

— Не бъди толкова самодоволен — каза човекът. — Добре, вярно е, накара ме да се смея за първи път от седмици. Доволен ли си от себе си?

— Харесвам смеха. Ще ми се и аз да можем да се смея.

Мъжът се замисли за момент.

— Добре, Хал, изпей „Дейзи, Дейзи“^[1].

Андроидът се разтърси за момент и после се усмихна широко.

— Това беше много приятно.

Мъжът изглеждаше доволен.

— Знаех си, че мога да те разсмея.

— Сега е мой ред да отвърна, че не е нужно да сте толкова самодоволен. Накарайте ме да се смея — голяма работа.

— Наравно сме — каза човекът. — Добре, да забравим играта на шах, тя и без това беше само претекст. Какво искаш да ти кажа?

— Всичко.

— Ами, като начало, предполагам знаеш защо съм тук?

— Защото очевидно сте извършил постъпка, която дори в нашето просветено време се счита, да речем, за... странна.

— Това е достатъчно като начало... — И мъжът разказа историята си.

Когато приключи, андроидът остана взрян в него задълго.

— Бива си я историята. И, ако не възразите, стори ми се изключително сексапилна.

— Благодаря. Но най-важният въпрос сега е, дали ми вярваш?

— Казах ви, мога да разпозная лъжата. При дадените обстоятелства обаче това няма значение. Вие ще бъдете напълно оневинен.

— Толкова ли било просто?

— Съвсем просто. Видимо, аз съм машина без чувства. Никак няма да ми е трудно да ги убедя в невинността ви. Фактът, че ви намирам провокативен и обект на най-искрено желание няма да има никакво значение.

При това андроидът стана и са запъти към вратата.

— Със сигурност ще ви видя отново.

— Още един въпрос — попита изуменият мъж.

— Да.

— Андроидите оборудвани ли са с... Искам да кажа, ти имаш ли пол?

— Ще оставя на вас да прецените.

След това машината се извъртя и елегантно се измъкна през вратата в коридора.

---

[1] Във филмовата екранизация на „2001: Една одисея в космоса“, докато астронавтът изключва злонамерения компютърът ХАЛ 9000, той се връща към първичните си настройки и си спомня, че, когато неговият създател го е активизирал за първи път, го е научил да пее тази популярна песничка „Дейзи, Дейзи“ — Б.пр. ↑

МАК РЕЙНОЛДС КУЧЕШКА ЗВЕЗДА

Когато първите представители на човечеството кацнаха на Сириус II, изгаряйки от нетърпение чрез обменна търговия да закупят излишъка от уранова руда, те водеха със себе си едно от малкото кучета, оцелели на Земята като талисман на космическия кораб.

Гиммик беше един от последните от своя вид, който беше на изчезване не поради епидемии или затруднения в размножаването. Чисто и просто от известно време на човека му беше омръзнал старият другар. Венерианската граблива маймуна или марсианският трили бяха много по-смешни, а освен това създаваха и значително по-малко грижи.

Капитан Хенфорд, ръководител на екипажа, състоящ се от трима души и едно куче, поздрави строго, по военному представителите на Сириус. Само видът на аборигените го изненада малко. Върху малко седло на гърба на един истински земен ейрдал териер седеше същество, подобно на октопод. Едва по-късно капитанът и неговият екипаж разбраха, че кучеподобното същество всъщност беше поинтелигентното от двете, а октоподът представляваше телепатично управляема система от полезни пипала.

Общуването по телепатичен път може да доведе до известни недоразумения и ако групата се състои от няколко отделни същества, почти е невъзможно да се разбере кой „говори“.

След размяната на любезностите, ръководителят на сирианците заяви внимателно:

— Бих казал, че нашите домашни животни в известна степен превъзхождат вашите. Осем пипала очевидно са по-полезни от двата крайника с по пет пръста, както е при вашите!

Капитан Хенфорд премига няколко пъти.

— Откровено казано — добави сирианецът с известно смущение, — надявам се да не ви обидя, но вашите същества имат малко отблъскващ вид.

— Очевидно, ние сме свикнали с тях — отвърна Хенфорд и преглътна с мъка.

По-късно, в космическия кораб, капитанът изгледа възмутено своите подчинени.

— Ясно ли ви е — каза той, — че те сметнаха Гиммик за водач на експедицията, а нас за домашни животни?

Фелдфебелът Джонс отвърна весело:

— Може и да сте прав, капитане, но бяха много любезни. И веднага се съгласиха с предложението от нас за договор за доставка на урановата руда. Правителството ще бъде извънредно доволно.

— Но ясно ли е какво ще си помислят тези сирианци, ако разберат, че Гиммик е домашно животно, а? — попита Хенфорд настойчиво. — Че го смятаме за нисше живо същество?

Лейтенант Грант пръв схвана идеята.

— Това означава — изрече бавно той, — че отсега нататък при всеки контакт със сирианците ще трябва да водим със себе си кучета. Всеки кораб, който ще товари уранова руда, ще трябва да води няколко кучета със себе си. Ще се наложи и в бъдеще да представяме нещата така, като че ли кучето е висшето земно същество, а човекът е само негов слуга. Всеки път, когато говорим с един сирианец, трябва да представяме нещата така, като че ли говори кучето!

— Господи — възкликна Джонс, — ами че на Земята няма вече толкова кучета. Ще трябва по най-бърз начин да ги развъдим отново!

Капитанът погледна към пода, където Гиммик лежеше с изплезен език и като че ли се смееше ехидно.

— Кучи сине! — му викна капитанът.

Но опашката на Гиммик само се махаше насам-натам, насам-натам.

АЛФРЕД ВАН ВОГТ ВЕЛИКИЯ СЪДИЯ

„Заклучение“ — чу се по радиото. — „По делото на Дъглас Еърд, съден за измяна на 2 август...“

С треперещи пръсти Еърд увеличи звука. Следващите думи прогърмяха: „...така че Дъглас Еърд се задължава в едноседмичен срок от днес, 17 септември 2460 година, да се яви в районната патрулна служба, където ще бъде отведен до най-близкия преобразувател, за да бъде изпълнена смъртната присъда...“

Цък!

Той не си спомняше да е угасял радиото. Един миг звукът отекваше из апартамента, а в следващия миг цареше мъртва тишина. Еърд се отпусна в мекото кресло и очите му, в които се четеше страх, се втренчиха през прозрачните стени към блесналите покриви на Града на Съдията. През всички тези седмици той знаеше, че няма шанс. Беше се опитвал да си внуши, че научните му постижения ще наклонят везните в негова полза, но дори когато преценяваше колко ценни са те за човечеството, Еърд си бе дал сметка, че за Великия съдия гледната точка няма да бъде същата.

Беше направил фаталната грешка да подхвърли в присъствието на „приятели“, че и един обикновен човек като него, Дъглас Еърд, би могъл да управлява не по-зле от безсмъртния Велик съдия, и че всъщност не е лошо, ако на някой, който не е толкова далече от нуждите на човешките мисли, се даде възможност да издава декрети. Беше се обосновал: по-малко ограничения, повече индивидуалност. Испитваше въодушевление този ден — денят, когато бе успял да прехвърли нервните импулси на пиле в нервната система на куче.

Беше се опитал да представи откритието като доказателство, че се е намирал в състояние на превъзбуда и не е разсъждавал нормално. Но полицейският следовател заяви, че тази причина е несъществена, неоснователна и няма отношение към делото. Отказа да изслуша какво е откритието и хладно постанови: "В определения срок ще бъдете

посетен от официалния Научен следовател на Великия съдия и тогава ще му предадете откритието си заедно със съответната документация.

Еърд мрачно реши, че следователят ще го посети след ден-два. Залъгваше се с възможността да унищожи всичките си книжа и документи. Потръпна при тази мисъл, но се отказа от подобен вид неподчинение на закона. Великия съдия контролираше живота така всеобхватно, че позволяваше на враговете си да останат на свобода до деня на тяхната екзекуция. Положение, за което пропагандният отдел на Съдията обичаше са вдига шум. Казваха, че за пръв път цивилизацията е достигнала свобода на личността в такава висока степен. За Еърд обаче нямаше смисъл да поставя на изпитание търпението на Великия съдия, като унищожи изобретението си. Беше дълбоко убеден, че ако се откаже да участва в този фарс докрай, към него може да подходят и с недотам „цивилизовани“ методи.

Седнал в апартамента си, заобиколен от всевъзможни най-съвременни удобства, Еърд въздъхна. Щеше да прекара последната седмица от живота си в какъвто си иска разкош. Това бе доведено до съвършенство морално мъчение — да бъдеш свободен и да изпитваш чувството, че ти остава само да измислиш нещо, за да успееш да се отървеш. Но Еърд добре знаеше, че няма измъкване. Ако се качеше на малолитражния си самолет, трябваше да се отбие в най-близката патрулна служба, за да сложат сигнален печат на електронната му регистрация. Оттам нататък самолетът автоматично щеше да излъчва вибрации, по които летящите патрули щяха да се ориентират какви ограничения за време и място има разрешителното му.

По същия начин контролираха и него самия. Електронният код, отпечатан над лакътя на дясната му ръка, можеше да бъде задействуван от всеки полицейски участък и тогава Еърд щеше да усеща парене с постепенно увеличаваща се сила.

Въобщо нямаше как човек да се изплъзне от ръцете на закона, създаден от Великия съдия.

Еърд уморено се изправи на крака. Най-добре щеше да е, ако приготви материалите, които ще иска Научният следовател. Лошо беше, че нямаше да има възможност за експерименти с по-висши форми на живот, но...

Еърд се сепна и спря на вратата към лабораторията. Цялото му тяло се разтърси при мисълта, каква страхотна идея му е дошла на ум.

Започна да трепери. Едва събра сили да се облегне отстриани на вратата, но скоро бавно се изправи.

— Само така!

Той изрече думите на глас, макар че говореше тихо и напрегнато — беше съвсем невероятно, а едновременно с това и обнадеждаващо, граничеше с чиста лудост. Тъкмо обзелата го надежда стана причина да изпита ужасна слабост. Еърд се строполи върху килима в лабораторията и остана да лежи там, като си приказваше тихичко някакви безумия, каквито може да си мърмори само един специалист по електроника:

„...и ще трябва да намеря по-голяма контролна решетка, също и повече течност, и...“

* * *

Специалният Научен следовател Джордж Молинс се върна в седалището на Великия съдия и поиска да бъде приет незабавно от него.

— Предайте му — рече той на главния съдебен пристав, — че се натъкнах на много важно научно откритие. Великия съдия ще разбере за какво става дума, като му кажете, че е от категория АА.

Докато Научния следовател чакаше да го приемат, той подреди инструментариума си, за да бъде готов за пренасяне, след което се изправи и огледа куполообразното преддверие. През една прозрачна стена се виждаха градините в ниското. Сред пищната зеленина му се мярна бяла дреха, което го накара да си спомни приказките, че в храма на Великия съдия винаги има поне седем изключителни красавици.

— Оттук, сър. Великия съдия ви очаква.

Човекът, който седеше зад бюрото, изглеждаше около трийсет и пет годишен. Само очите и устата издаваха истинската му възраст. Стиснал тънките си устни, безсмъртният вечно млад Велик съдия изучаваше в мълчание посетителя със студените си сини очи.

Посетителят му веднага се залови за работа. Щом вратата зад гърба му се затвори, той натисна едно копче и върху Великия съдия се изсипа фин спрей. Човекът зад бюрото мигновено клюмна.

Посетителят не беше припрян, но все пак бързаше. Замъкна отпуснатото тяло до куфарчето с инструментариума си и съблече Великия съдия до кръста. Бързо го инжектира с течността, която бе донесъл, и започна да прикрепва пластинките. Шест от едната и шест от другата страна. Сега оставаше само да ги свърже с кабели към собственото си тяло, да легне и да включи активатора.

* * *

Въпросът, който занимаваше Дъглас Еърд в деня, когато бе успял да прехвърли нервните импулси от пиле в нервната система на куче, беше следният: дали тази трансформация се извършваше докрай?

Личността, спореше той сам със себе си, е сложна структура. Тя се изгражда вследствие на безброй много дребни преживявания и както Еърд бе установил, накрая нервите на всяко тяло придобиват собствени вибрации.

Възможно ли беше дадените характерни вибрации да се предадат на друго тяло по изкуствен път и така между двете тела да протече нервна енергия? Да протече така естествено и лесно, че всяка клетка да запечата мислите и спомените на другото тяло? Да протече така пълно, че личността на едното тяло да премине в другото?

Фактът, че едно куче започваше да се държи като пиле, не стигаше за доказателство. Нормалният път за Еърд беше да експериментира много внимателно, преди да заложи опит с човешко същество. Но един човек, осъден на смърт, няма защо да обръща внимание на риска. Когато Научният следовател посети Еърд два дни преди екзекуцията, ученият упои следователя и веднага проведе експеримента.

Трансформацията не се извърши напълно. Останаха неясни спомени — достатъчно, за да се запази рутината и отиването до седалището на Великия съдия да се види на Еърд нещо познато и лесно. Еърд се тревожеше: важно беше да спази етикецията, когато се срещне с човека, който обикновено не допускаше до себе си никакви хора освен онези, на които бе свикнал да се доверява.

Оказа се, че всичко стана както трябва. В мига, когато Еърд усети съзнанието му да се замъглява, което бележеше началото при

прехвърлянето на неговата личност от тялото на Научния следовател в тялото на Великия съдия, Еърд започна да действува. Пусна нов газ към Великия съдия, който щеше да го съживи след около пет минути. Едновременно с това напръска досегашното си тяло с моментално хващаща упойка. И точно когато изпаднаше в несвяст, усети как личността на безжалостният и суров Велик съдия влиза в тялото на следователя.

Пет минути по-късно Дъглас Еърд, вече в тялото на Великия съдия, отвори очи и предпазливо се огледа. Внимателно откачи кабелите, прибра инструментариума си и повика пристава. Както и беше очаквал, никой не постави под въпрос действията на Великия съдия. Отне му само час, за да стигне до апартамента на Дъглас Еърд и да премести личността на Великия съдия в някогашното си тяло, като същевременно върне личността на Научния следовател в собственото му тяло. Като предпазна мярка поръча да откарат Научния следовател в болница.

— Дръжте го там три дни под наблюдение — нареди той.

Като се върна в седалището на Великия съдия, Еърд прекара следващите няколко дни, като предпазливо се приспособяваше към приятната рутина на човек, който има абсолютна власт. Обмисляше хиляди планове как да направи от полицейската страна свободна страна, но като учен добре знаеше колко е необходимо тази промяна да стане, без да започнат безредици.

Едва в края на седмицата той попита между другото за предателя Дъглас Еърд. Научи интересна история. Оказа се, че човекът направил опит да избяга. Успял да прелети около хиляда километра с нерегистриран самолет, но бил засечен от местен патрул. Веднага тръгнал към планините. Когато не се явил на определената за екзекуция сутрин, вграденото в ръката му устройство било включено. Малко преди залез слънце едно уморено, обезумяло и загубило човешкия си облик същество се появило, олюлявайки се, в планинския полицейски участък, като крещяло, че то е Великия съдия. Тогава без повече отлагане извършили екзекуцията. Заключение на рапорта гласеше: „Според изпълняващите дежурството патрулни офицери рядко се е случвало осъден човек да оказва такава съпротива, преди да бъде предаден на преобразувателя.“

Великия съдия, разположен зад бюрото в разкошната си главна квартира, не се съмняваше в това.

1948

ПОЛ ДЕЛИНДЖЪР

2001: ЕДНА ЛЮБОВНА ИСТОРИЯ

Създадени един за друг.

Бихте могли да наречете космоса обширен, слънцето топло, а Монтгомъри Данте богат, но всяко от тези определения е далеч от истината в кажи-речи еднаква степен.

Данте, изглежда, разполагаше с нещо, което в по-ранна епоха би било известно като магическо докосване. Чрез серия борсови инвестиции в зората на двадесет и първи век в такива налудничави идеи като двигатели за свръхсветлинна скорост и астероиди с нагаждащи се орбити, той беше натрупал достатъчно голямо състояние, за да си угажда по всеки възможен начин.

Веднъж дори се беше осмелил да опита да поднови изоставените преди двадесет години опити за изкуствено създаване на интелигентен живот, но беше имал благоразумието да се откаже навреме, преди това да доведе до истинска война между него и цялата останала слънчева система. Тази идея беше единствената му грешна преценка. Може би беше твърде млад, за да помни ужаса, обзел всяка една от планетите, когато онези чудовища бяха открити в една подземна лаборатория на Марс и разкъсани от подивелите тълпи, преди да успеят да се размножат.

Иначе, всяка друга негова идея даваше отлични резултати. Преди три години той беше поръчал изработването на изкуствена мини-планета, разположена тъкмо отвъд орбитата на Плутон. Беше я нарекъл *Планета X*, отчасти като препратка към старите космически истории, писани преди началото на космическата ера, и отчасти, понеже римското число X беше най-логичният начин да се обозначи десетата планета^[1]. Да, Монтгомъри Данте си създаде свой собствен

свят и беше вероятно първият човек в световната история, който можеше да си купи буквално всичко, което поискаше.

Освен Кристал Тауърс.

Помнете я, нали? За онези, които бяха чували песните ѝ, тя беше като Сирената на слънчевата система, изпълнителка, чийто глас пораждаше цели палитри от емоции у слушателите. Онези малцина, които лично я бяха виждали, я считаха за най-безупречно красивата жена на всички времена. За Монтгомъри Данте тя беше най-великолепното създание на всичките девет планети. Дори десет, ако се брои и неговата собствена.

Още първия път, когато я беше видял, по време на едно от редките предавания на живо от един от сферичните градове, подскачащи из атмосферата на Юпитер, той ѝ беше излъчил чернова на брачен договор. Неговият специално конструиран триизмерен излъчвател ползваше личния му генератор на свръхсветлинна скорост, за да му осигурява незабавен достъп до излъчени сигнали из цялата Слънчевата система, така че неговото съобщение вече очакваше Кристал, преди още тя да беше слязла от сцената.

Тя му отвърна с любезно, но твърдо „не“.

С това започна една канонада от предложения, всяко следващо все по-дръзко, изстреляни от Планета X към всяко място, където Кристал имаше концерт. А Кристал продължи да удивлява цялата Слънчева система, като ги отказваше със същата скорост, с която те пристигаха. Страстта, с която Данте ухажваше недостъпната певица, стана най-горещата новина в междупланетните излъчвания. Обществеността дори прости на Данте за лошата идея за подновяване на изкуствените форми на живот, дотолкова нямаха търпение да чуят каква нова романтична примамка е замислил той.

Накрая, след като Данте беше предложил да пресова целия материал от пръстените на Сатурн или Уран в годижен пръстен, Кристал се съгласи да се срещне лично с него, но настоя, че го прави, за да спре предложенията му веднъж завинаги, а не да ги приеме. Всеки репортер в междупланетната преса се опита да научи къде ще се състои срещата, само за да открие по-късно, че се е провела под самите им носове, в прочистената от микрофони по охранителни причини зала за срещи в сградата на собственото им седалище на

Титан. Просто Данте, по стечение на обстоятелствата, притежаваше сградата.

Макар да беше сложила убита перука над златистата си коса и контактни лещи над яркосините си очи, Данте веднага я разпозна сред хората във фойето, което той наблюдаваше на охранителния си екран. Скоро я въведоха в защитената зала и ги оставиха сами.

— Здравейте — каза Данте и разпозна в иначе твърдия си глас трепетните нотки на младеж на първа среща. — Моля, няма ли да седнете?

Тя отговори с мекия си мелодичен глас, който заплеляваше милиони слушатели години наред.

— Предпочитам да остана права, господин Данте. Не мисля, че срещата ще продължи дълго.

— И аз се надявам да не се проточи — каза той и пристъпи към нея. Тя не помръдна. — Госпожице Тауърс, спокойно мога да твърдя, че всяка жена в тази слънчева система би приела предложението ми досега, но не и вие. Може би, защото не ме познавате? Това може да се уреди. Или има нещо у мен, което бихте искала да се промени, преди да приемете?

— Аз, разбира се, ви проучих. Беше ми любопитно кой е моят ухажор. Може би ще ви е интересно да научите, че най-ранната информация за вас, датира от преди около шест земни години, когато дръзките ви сделки са дали своя резултат. Преди това почти нищо не се знае за вас.

— Ако има нещо повече, което желаете да научите...

— Знам достатъчно. Знам, че вие сте достатъчна интригуваща личност, за да поддържате една връзка интересна години наред, може би дори цял живот, ако такива бракове още се сключват. Затова се надявам да ми повярвате, като ви кажа, че проблемът не е у вас, а у мен самата.

Данте повдигна една вежда.

— За какво точно говорите?

— Надявам се няма да ме принудите да влизам в подробности — мелодичният ѝ глас, който досега беше звучал хладно и любезно, сега изразяваше едва ли не отчаяна молба. — Нека просто да приключим темата.

— Вие точно на това залагате, нали? Че няма да устоя на молбата ви, изразена лично? Повечето мъже не биха устояли, госпожице Тауърс, но аз не съм повечето мъже.

Изржението му не се промени, само очите му блеснаха малко по-ярко.

— Вие знаете, нали?

— Още от първия път, когато ви видях — потвърди Данте. — Гласът ви, чертите ви, всичко у вас е просто съвършено. Ако наистина сте ме проучили, значи знаете, че веднъж бях опитал да възстановя онези лаборатории в първите колонии на Марс, където бяха направили опит да създадат изкуствен живот...

Той замахна светкавично и отклони насочения ѝ пръст. Лазерният лъч, който изскочи от върха му, прогори дупка в мокета.

— Пуснете ме, няма да позволя да постъпите с мен, както онези тълпи постъпиха с останалите. По-скоро ще се самоунищожа...

Данте я задържа на място без усилие, независимо от огромната сила, с която тя се съпротивляваше.

— Не, това няма да е нужно сега, когато най-после те намерих.

Тя се отпусна и го погледна, осенена от прозрение.

— Ти също? — прошепна тя. — Значи успехът ти се дължи на компютъризиран ум, който може да пресметне всеки възможен изход от дадена ситуация?

Данте кимна.

— Учените така и не успяха да ти кажат, преди всичко да приключи. Ние сте теб сме от един вид.

Сватбата се състоя на 11-ти юни, 2011 г. на старата Земя, преди двойката да отлети към уединението на Дантевата планета. Според една репортерка, която изтри сантиментална сълза, това бил съюз, създаден в рая.

— Не — отвърна ѝ Данте. — По-скоро проектиран в лаборатория.

Но никой така и не разбра какво е имал предвид.

---

[1] По време на издаването на разказа, Плутон все още се е считала за деветата планета в Слънчевата система. — Б.пр. ↑

ФРЕДРИК БРАУН ОТГОВОРЪТ

Джудж Ив тържествено запои последната връзка със златна жичка. Дузина телевизионни камери го снимаха и субетерът разносяше из цялата Вселена картини на това, което вършеше Джудж Ив.

Той се изправи и кимна на Джудж Рейн, после се отдръпна и застана до ключа, който щеше да затвори Веригата, щом го натиснеше. Този превключвател щеше да свърже наведнъж всички гигантски компютри на всички населени планети във Вселената — в деветдесет и шест милиарда светове — в супермрежа, която да ги интегрира в един свръхкомпютър, в една кибернетична машина, обединяваща цялото знание на всички галактики.

Джудж Рейн приветства кратко наблюдаващите и слушащи трилиони хора. После замълча за миг, преди да се обърне и да даде знак на Джудж Ив:

— Включи го.

Джудж Ив натисна бутона на превключвателя. Последва мощно бръмчене, енергия нахлу от деветдесет и шест милиарда планети. Светлини заблестяха ярко върху контролния пулт, дълъг километри, след което се успокоиха.

Джудж Ив отстъпи назад и пое дълбоко дъх.

— На вас се пада честта да зададете първия въпрос, Джудж Рейн — рече той.

— Благодаря ви — отвърна Джудж Рейн. — Това ще е въпрос, на който досега нито една кибернетична машина не е могла да отговори.

Той се извъртя към свръхкомпютъра:

— Има ли Бог?

Мощен глас отговори без колебание, без мигването на нито една светлинка.

— Да, вече има Бог.

Внезапен страх се изписа на лицето на Джудж Ив. Той се хвърли към превключвателя.

Мълния от абсолютно безоблачното небе го порази на място и
запои завинаги ключа.

ХАРЛАН ЕЛИСЪН

ПОКЛОНЕНИЕ

Знай своето място!

Отне почти година да изберат Хърбър. Година на налудничави спекулации, на безкрайни нови възможности, на растяща гордост от факта, че човечеството е намерило своето място в челните редици на Вселенската Общност. Това беше годината след като Вселенските Господари се стрелнаха в земната атмосфера и излъчиха съобщението си.

Те се появиха изневиделица. Космическият им кораб, обгърнат в златно сияние, дълъг повече от сто и шестдесет километра, ясно различим на фона на слънчевия диск се спусна и без всякакви церемонии демонстрира на всеки мъж, жена и дете на планетата, че пришълците действително владееха Вселената.

Направиха така, че да завали. После спряха дъжда. Произведоха небесни дъги, а после ги заличиха с големи буреносни облаци. Издигнаха потопени континенти. Изравниха планини. Отвориха процеп до магменото ядро на планетата. Накараха безмълвните скалисти отломки да се носят в почти пълна безтегловност и издигнаха безумно красиви скулптури. Накараха всеки жител на Земята да спре като закован, отложиха дори смъртта и заглушиха всеки друг звук на планетата, за да предадат съобщението си телепатично на хиляди езици и диалекти.

Съобщението гласеше просто: „Изпратете ни представител от Земята.“

Някои учени обаче получиха малко повече информация. На тях им бяха дадени подробни инструкции за построяването на апарат, който Господарите наричаха „опакосмически^[1] кораб“. Други учени пък получиха указания за местоположението на Центъра — родния

свят на Господарите, намиращ се далеч отвъд безбройни светлинни години и неизброими галактики.

И така, опакосмическият кораб беше построен. Сега, след като знаеха как, принципите им се сториха съвсем прости.

Но кого щяха да изпратят? Великите мъже и жени, които размишляваха над този въпрос, разбираха каква огромна отговорност щеше да понесе посланикът. Изборът се оказа отчайващо труден и далеч отвъд техните способности, затова накрая беше решено, че е опасно такова сложно решение да се оставя в ръцете на най-обикновени човеци. Затова със задачата бяха натоварени машините.

Свързаха Марк ХХХ, УинКомпВак, Водния мислител, супер компютъра Брогнагов и още хиляди по-дребни изкуствени интелекта чрез мрежата Санедрин и въведоха въпросите, подготвени от триста петдесет и петимата най-добри програмисти в света.

Основната програма съдържаше разнообразни фактори и екстраполации, които създаваха повече от шестнадесет милиарда променливи. Дори с компютърната мощ на световния мегаум бяха нужни седем месеца само, за да се установят параметрите на уравнението. Минаха още четири месеца и шестнадесет дни, преди да бъде посочено името на Уилсън Хърбър.

От всички милиарди обитатели на планетата, *само* Уилсън Хърбър притежаваше всички необходими качества, за да представлява Земята пред Вселенските Господари.

Хората, които отидоха да го потърсят в усамотеното му планинско убежище, първоначално бяха посрещнати със заплахи за изкормване, ако веднага не се махнат и не го оставят на мира! За щастие, чрез логични доводи — и с помощта на безкрайно сложните и деликатно намекнати заплахи, отправени от цял един свят — успяха да накарат бившият държавник да размисли.

Хърбър беше, без всякакво съмнение, най-богатият човек на света. Картелът, който беше изградил през първите шестдесет години от живота си, все още беше активен, макар и да се управляваше от мениджъри, техници и изпълнителни директори, обвързани с него чрез тайни и често ужасяващи факти, описани в досиета, прибрани в сейф, чието местоположение беше известно само на стареца. Като същинска паяжина организацията на Уилсън Хърбър покриваше всяка възможна дейност и услуга, извличаше ползи от всяка суровина или стока, която

някой би счел за ценна, и контролираше, поне отчасти, мислите и действията на всяко интелигентно създание на планетата всеки един ден. Неописуемо богат, невъобразимо могъщ, мъдър с онази безгрижна мъдрост, позната само на човек, който има всичко, Уилсън Хърбър беше настроил механизмите на корпоративната си машина идеално и я беше предал в ръцете на простосмъртни служители, а самият той беше пренасочил вниманието си към Световния федерален съвет, където беше служил като омбудсман десет години. След това беше заел поста Координатор на Федерацията и беше прекарал още десет години в служба на най-достойния от всички господари — човечеството.

Пет години преди появата на златния космически кораб, на възраст осемдесет и пет години, което се явяваше средна възраст в ерата на ДНК-манипулациите, неутрализиращи стареенето, Уилсън Хърбър се беше оттеглил в пълно усамотение.

Все пак, логичните доводи и умелите заплахи успяха да върнат най-мъдрия, най-богатия, най-могъщия и най-лукав човек в света обратно в Съвета. Или поне така си мислеха онези, които му бяха отправили заплахите.

— Ще поема тази роля — обяви той пред Координатора, събраните омбудсмани и Федералния съвет. — Ще отида и ще им покажа, че сме готови да се присъединим към тях.

Въпреки дълголетието, зложено в неговото ДНК, той беше отказал всякакви козметични процедури и в резултат приличаше на спаружено джудже с рядка сива коса и кожа като на мумия. Очите му сякаш бяха стъклени, брадичката му, остра като кинжал.

— Очакваме да положите солидна основа за бъдещи взаимоотношения с техните висши институции — прогърмя величественият глас на Координатора. — Уверете ги, че сме готови да вървим ръка за ръка с тях, като равни.

— Докато научим всичко, на което могат да ни научат, след което ще ги узурпираме и ще им отнемем превъзходството, естествено.

Световното излъчване на церемонията вървеше с три секунди закъснение. В този момент сигналът замръзна преди последната реплика и светът не чу думите му. Нито пък видя как, след моментно объркване под хищния поглед на Хърбър, Координаторът разтегли устни в лисича усмивка, сви рамене и се съгласи.

— Вие знаете най-добре, сър.

Както винаги, Уилсън Хърбър беше уцелил директно в сърцето на човешката природа, сърцето на мисията и на възникналия проблем.

Той напусна залата усмихнат. Веднъж уцелил сърцето, всичко, което му оставаше, беше да го стисне здраво, докато изцеди и последната капка кръв или го спуска като балон.

Родната планета на Вселенските Господари бавно изплува от опакомоса. Тя искреше като капка роса в тревата, образът ѝ ту избледняваше, ту се избистряше и накрая се изчисти. Изумително! Вселенските Господари бяха постигнали пълен контрол над времето и пространството и бяха измислили абсолютната, идеална защита за родния си свят — той се намираще отчасти в нормалния и отчасти в опаковия космос. Цялата планета съществуваше в промеждутъка между двата и беше в пълна безопасност — хем беше там, хем я нямаше.

Хърбър, удобно настанен в пътническото кресло, седеше до капитан Арнанд Сингх и наблюдаваше блещукация свят, който се въртеше под кораба им.

— Изглежда по-внушително от очакваното, не е ли така, капитане?

Мюсюлманинът кимна. Той беше едър мъж, но оставяше впечатление на компактност и ефективност. И благородство.

— Сякаш сме на поклонение, господин Хърбър.

— За какво поклонение говориш?

— Преди много години моите хора са правели поклонения, като са пътували до свещения град Мека. И ето че ние двамата сме първите хора, които правят поклонение до новата Мека...

Хърбър го прекъсна.

— Я слушай, старче, запомни едно: *ние* сме избраната раса, Земята е в центъра на всичко, *каквото* и да си мислят те. Ние не падаме по-долу от тях, а вероятно сме и по-добри — по-бързи, по-силни, по-умни. И на тях това им е ясно, слушай какво ти казвам. Иначе защо им беше да идват да ни търсят? Те потърсиха *нас*, нали така? Те ни поканиха, а не обратното. Тъй че избий си тия раболепни идеи за поклонение от главата и бъди горд. Дошли сме да установим дипломатически отношения и ще им покажем как се прави.

Сингх не отговори, само едва доловимо се усмихна. Каква дързост притежаваше старецът. Те бяха първите човешки същества, които щяха да се срещнат с Господарите, а Хърбър се държеше, сякаш това е рутинно бизнес пътуване до чуждестранно посолство в Нови Бостън.

Всичко това остана на заден план в ума му, когато откъм контролния панел се чу сигналът за преминаване обратно в нормалния космос.

Дипломатическият кораб на Хърбър се спусна през многоцветните слоеве на опакосмоса и рязко премина в нормалното време-пространство.

В нормалния космос, планетата изглеждаше още по-внушителна.

Дванадесет километра високи сгради, оцветени в деликатни пастелни форми се протягаха към небето. Огромни кораби се носеха между петте основни континента. Изкуствени слънца осветяваха дълбоки каньони. Интелигентни риби пренасяха товари през световния океан. Небето беше осветено от дълги приглушени светлинни лъчи.

— Толкова много ще можем да научим от тези същества, Сингх — каза Хърбър тихо, сякаш в благоговение. Изпитото му сбръчкано лице придоби познато изражение на замислено очакване. — Формата се определя от функцията — тихо произнесе той една малка мантра. — Всички тези приказки за господари и Господари... ще я видим тая работа...

Хърбър вдигна излъчвателя пред лицето си. С присвити очи и разтеглена в гримаса уста той наблюдаваше един аспект от познанието на Господарите, който сам по себе си би могъл да разруши целия му картел: огромните кораби, пренасящи товари в небето на този свят, изчезваха от погледа за миг и се появяваха веднага далече от началната си точка. Телепортация на стоки. Когато проговори, в гласа му се усещаше напрежение.

— Ние сме посланици от Земята. Тук сме, за да ви предложим нашата дружба и цялото познание на човечеството. Надяваме се, че всичко е наред с нашите приятели от златния свят. Идваме в дух на равнопоставеност и очакваме инструкции за кацане.

Те зачакаха. Хърбър попиваше всичко с жаден поглед. Сингх му посочи космодрума — огромна, осемдесеткилометрова зона с гигантски товарни докове, златисти кораби, обърнати към небесата, както и стотици чуждоземни кораби от различни светове. Капитанът бавно се спусна към космодрума.

Отговорът се върна, вече преведен на английски за тях. Той изпълни кабината на кораба, който беше построен съгласно технологията, предоставена от Господарите на човечеството, за да могат тези двама души да прекосят безкрая и да се срещнат с тях като равни:

Моля, заобиколете през задния вход. Моля, заобиколете през задния вход. Моля, заобиколете...

---

[1] В оригинала на произведението авторът е използвал думата „inverspace“, най-вероятно производна от „inverse space“ — (от англ.) обратен или обърнат наопаки космос. — Бел. moosehead ↑

ХЕНРИ СЛЕСАР

ДОБРО УТРО! ТОВА Е БЪДЕЩЕТО.

След време, лекарството ще пасва на болестта.

2494 г.

Събуди го деликатно повикване и той се намери потопен в топъл флуид и обграден от успокоителни нежни звуци. Механични ръце го вдигнаха от въртящата се вана с нежността на жена. Почувства се като новородено и също като новородено беше съвсем гол. Теглото му при това второ раждане беше около сто и двадесет килограма, предимно концентрирани в шкембето.

Скоро му позволиха да седне изправен. Той поиска пура и желанието му предизвика объркване и неловък смях. Един от обслужващите го, облечен в бяла престилка, прошепна нещо на младия си асистент, на когото изглежда му прилоша, само като чу обяснението що е то „пура“.

След това започна разпитът.

— Вашето име е Джарвис Т. Мурат?

— Да.

— На каква възраст бяхте замразен?

— Петдесет и една години.

— Точно така.

— Преди да влезете в Криокамерата сте бил член на световната финансова общност?

— Да, бях — изръмжа Мурат. — Загубих всичко в срива от '93-та. Едва успях да събера достатъчно за тази процедура. Е, остана ми и малко излишък — добави той лукаво.

— Утре ще започне вашата ориентация — обясни служителят. — Посещението на класовете не е задължително.

— Не ми трябва никакви класове. Интересува ме само едно. Първа централна банка на Чикаго съществува ли все още?

— Ще попитам в Информация.

Той проведе кратък разговор с едно цветно петно на стената и се върна.

— Първа централна банка на Чикаго вече е част от обединена банкова институция, известна като Средно-Западен Тръст. Всички сметки на банката са запазени непокътнати там. Можете да влагате или теглите пари във всеки един от шест хиляди и четиристотин техни офиси.

— Къде е най-близкият? — попита Мурат.

Сградата на банката имаше формата и цвета на яйце. Парите, които му дадоха, бяха многоцветни и доста красиви. Обслужващия го касиер, седеше в нещо като прозрачен балон.

— Казвам се Джарвис Т. Мурат — каза му той. — През 1995 г. си открих сметка в Първа централна банка и вложих хиляда долара при пет процента сложна лихва. Предполагам, че с годините процентът се е променил.

— Така е, сър — отвърна той. — В последните петстотин години лихвеният процент е вариал от съвсем нищо до седемнадесет процента. Само момент да проверя вашата сметка.

Мурат затаи дъх и отново си пожела да има пура.

Касиерът се върна.

— Вашите пари са вложени на депозит — обясни му той. — Общата сума е двадесет и шест милиона седемстотин хиляди осемстотин петдесет и четири долара и четири цента.

Мурат горещо поблагодари на касиера и пожела веднага да изтегли петдесет хиляди в брой.

Излезе от банката с парите в джоба си. Отсреща видя огромна кълбовидна сграда с подвижни рампи. Съдейки по това, че хората, които влизаха и излизаха, понесли множество покупки, бяха предимно жени, той реши, че това е универсален магазин. Оказа се прав.

Влезе в магазина и примря от радост при вида на великолепната стока. Привлекателна млада жена в къса синя униформа го приближи.

— Аз съм вашият консултант. Мога ли да ви помогна?

— Определено — отвърна той, широко усмихнат и посочи остарелия си костюм. — Трябва ми цял нов гардероб. Колко струва онази риза ей там?

— Чудесна е, нали? — усмихна се младата жена. — И при това е на разпродажба. Само триста хиляди долара.

2911 г.

Лам вече не се намираше в Кριοкамерата. Бяха го преместили в странна, несъразмерна стая, чиито стени изглежда бяха изградени от светлина. Беше по-хладно, отколкото беше свикнал, и тялото му трепереше върху меката подложка от пенопласт.

— Доста е хладно тук — каза той на плешивия мъж до себе си.

— Поддържаме постоянна оптимална температура. Ще свикнете. Вашето име е Джеймс Пърси Лам?

— Да. Вие лекар ли сте?

— Не, господин Лам — засмя се мъжът. — Не в смисъла, който вие имате предвид. Медицинската професия вече не съществува в обособената форма, която вие сте познавал. Съществуват Аварийното Подразделение и Превантивната Служба, разбира се. От вашето досие разбирам, че очаквате да бъдете прегледан от патолог.

— Да, значи знаете — отвърна Лам и нервно облиза устни. — Е, можете ли да ми помогнете? Има ли вече лек?

— Не се тревожете, приятелю. Вашата болест принадлежи в далечното минало. Всички болести бяха елиминирани преди няколко поколения.

— Знаех си — прошепна на себе си Лам. — Знаех си, че постъпвам правилно. По мое време щях да умра от тази болест...

— Сега всичко ще бъде наред. В момента подготвяме серума за вашето конкретно заболяване. Ще отнеме няколко часа, защото никой не е страдал от тази болест години наред. Трябва само да изчакате.

И го остави сам и потреперващ от студ.

Най-накрая през врата, изтъкана от светлина, влязоха още двама напълно лишени от коса мъже. Единият носеше спринцовка.

— Ето, че е готово — каза той енергично. — Серумът ще бъде инжектиран в кръвообращението ви за пет секунди. Очакваме първите антители да се формират в рамките на осем часа.

Притиснаха спринцовката в голата му, настръхнала ръка. Не усети нищо, но заспа преди още те да си тръгнат. Когато се събуди отново предположи, че е следващата сутрин и видя, че преглеждат тялото му с някакъв светец цилиндър, който изглежда беше способен да прониква през плътта.

— Какво е това? — попита той.

— Диагностициращ уред — отвърна мъжът. — Ние сме крайно доволни от резултата, господин Лам. Болестта е напълно заличена от вашия организъм.

Той изключи светещия цилиндър, а Лам се разплака.

— Слава богу — промълви той и изхлипа, докато от очите му се лееха сълзи. А след това кихна.

— Какво беше това?! — плешивият мъж отскочи рязко назад.

— Нищо, просто кихнах. Снощи ми беше доста студено, предполагам, че съм настинал.

— Настинка? *Настинка?* — мъжът изглежда беше обзет от ужас.

Той се втурна навън и се върна с още двама души. Гладките им лица бяха видимо разтревожени.

— Какво става? — попита Лам и отново кихна. — Нали ви казвам, най-обикновена настинка.

— Най-добре да се обадим в Превантивната Служба — измърмори един от новодошлите.

Половин час по-късно в стаята влязоха униформени офицери. На главите си носеха шлемове. Приблжиха го предпазливо, сграбчиха ръцете му и му сложиха безболезнена инжекция, която пет минути по-късно прекрати живота му и опасността от разпространяване на заразата.

3998 г.

— Буден? — попита надвесеният блед мъж с рошава коса. Зак се втрени в него стреснато, видя недоразвития език в устата му, напълно лишена от зъби и потрепери при мисълта до какво е довела мутацията на човешкия вид.

За щастие жената, облечена в сребриста роба до него, изглеждаше малко по-нормално. Тя също имаше бяла, рошава коса и носът ѝ беше по-дребен от обичайното, но все пак изглежда беше по-близка до хората от поколението на Зак.

— Не се страхувайте — каза тя мило. — Аз се казвам Ки и съм Директор на медицинските науки. А ето тук е вашето криодосие. Името ви е Бърнард Зак...

— Не! — прекъсна я Зак с пресипнал глас. — Смит. Казвам се Харолд Смит.

Жената се усмихна.

— В досието ви е била направена поправка само два месеца след като сте бил замразен, господин Зак. Полицейска организация, известна като ФБР, е направила поправката, като е дала точните факти относно вашата истинска самоличност и минала история. Опасявам се, че не сте успял да прикриете следите си от затвора Левънуърт до Криокамерата. Разбира се, не е било допустимо да се събуди вече замразен индивид, поради опасения, че това може да предизвика фатален шок за организма. Затова полицията просто оставила инструкции за вашето задържане в бъдеще.

Зак се отпусна унило.

— Значи съм заловен? — попита той отчаяно. — Две хиляди години по-късно, но ето че ме хванахте.

— Колко време бяхте прекарвали в затвора, господин Зак?

— Единадесет години — отвърна той с горчивина. — Ако не бях избягал, щях да се побъркам. Не мога да понеса мисълта, че ще се върна обратно в затвора...

Жената с твърде малък нос се засмя.

— Но защо смятате, че ще се върнете в затвора?

В погледа на Зак се промъкна надежда.

— Не, не — жената сложи ръка на рамото му насърчително. — Светът доста се е променил от времето, което помните, господин Зак. Вече няма нито престъпления, нито наказания. Полиция, съдии, затвори — нямаме нищо такова.

— Сериозно ли говорите? Никакви затвори?

— Разбира се! Така че, както виждате, господин Зак, бягството ви все пак е *било* успешно. Успял сте да избягате в един по-добър, по-разумен свят. Вината ви е напълно опростена и ви се дава статута на жител на Земята с всички произтичащи права и привилегии. — При тези думи тя му връчи една карта. — Вашият граждански номер е 80-4589-TR5178. Трябва да носите тази идентификационна карта с вас по всяко време, а номерът ви трябва да е винаги ясно видим, изписан с цифри, не по-малки от десет сантиметра, на гърба на дрехата ви. Вече сме ви приготвили вашата гражданска униформа, така че можете да тръгнете, когато решите. Късмет, господин Зак, и добре дошъл в бъдещето!

Той напусна Кριοкамерата час по-късно. Улиците гъмжаха от хора. Всеки беше облечен в гражданска униформа със своя номер, ясно изписан на гърба. Той се луташе сред тях дезориентиран и току се блъскаше в някого. Тъкмо тогава откъм небето се разнесе невъобразимо силен звън.

— Какво става? Какво става? — попита той хората, които се бяха втурнали в една и съща посока. — Какво се случва?

Той продължи да крещи, докато някой се смили и му отговори.

— Време е за обяд.

АНТЪНИ БЪЧЪР АДЕКВАТНА ФОРМА

Никак не вярвам на тази теория.

Времеви агент L-3H винаги изглежда съблазнително, във всякаква форма. Затова Бюрото използва услугите ѝ, когато е нужно да се предотврати нечий брак.

Когато се яви да ми докладва този път обаче тя беше видимо разстроена.

— Провалих се, шефе — каза тя. — Той избяга от мен... Първият мъж за двадесет и пет столетия, който постъпва така.

— Хайде сега, не е станало нищо непоправимо — успокоих я аз. За мен тя не беше просто поредният агент. Аз лично бях открил таланта ѝ. — Ще открием какво се е случило и ще подходим към проблема в друг времеви поток.

— Но вината е моя — тялото ѝ придоби измършавял отпуснат вид. Понякога се чудя как хората изобщо са изразявали емоциите си, преди мутацията, която ни позволява да изменяме телата си.

— Стига де — казах аз и увеличих телесния си обем, за да демонстрирам увереност. — Разкажи ми какво се случи. Машината успешно те е транспортирала до Лондон през 1880 година...

— За да предотвратят брака на Едуин Съливан и Анджелина Гилбърт — допълни тя с горчивина. — Само Времето знае защо.

Аз въздъхнах. Винаги си налагах да съм търпелив с нея.

— Защото техният брак би съединил две генетични линии, които три поколения по-късно бих довели до...

Внезапно лицето ѝ се разтегна в обичайната широка усмивки с повдигната лява вежда.

— Никога не съм разбираала ефекта, който изпълнените задачи оказват върху времевия поток. Безсмислено е да опитваш да ми

обясняваш пак. Предотвратяването на бракове е достатъчно забавно само по себе си. Този път смятах, че ще се справя особено добре. Едуин имаше чудесна рижава брада, а на мен не ми се беше случвало да попадна на някого с брада през последните пет пътувания. Но нещо ужасно се обърка... А най-лошото е, че се обърка, когато бях вече съвсем гола.

Аз не можех да повярвам и изразих удивлението си.

— Не мисля, че дори ти би могъл да разбереш, шефе. Защото си мъж — половинчатата ѝ усмивка изрази одобрението ѝ към мен като мъж, явно дължащо се на добрите ѝ спомени. — А това е нещо, което мъжете никога не са разбирали. Работата е там, че във всяко столетие, това, което мъжете очакват от голата жена, е същото, което виждат, докато е облечена. Е, винаги се намират жени, които ползват подплънки или се попристягат, но най-популярните дами винаги имат форми, които идеално пасват в дрехите им. Виж само т.нар. мръсни снимки. Във всяко време и на всяко място от момичетата, осигуряващи забавленията, се е очаквало да имат същия силует голи, какъвто им налага най-последната мода. Така е, колкото и да не ти се вярва.

— I! — възкликнах аз. Внезапно тялото ѝ се беше изменило толкова, че човек можеше да я вземе за момче.

— Виждаш ли? Това е видът, който трябваше да си придам, когато ме прати в двадесетте години на двадесети век. И всичко се получи идеално — по онова време мъжете искаха точно това. А когато ме прати в 1957 г...

Наложи се да залегна, когато две гигантски млечни жлези се стрелнаха към мен.

— Честно, изобщо не ми беше хрумнало...

— Или онзи път, когато трябваше да се върна в Германия през шестнадесети век.

— Но така изглеждаш бременна!

— Всички жени изглеждаха така. Кой знае, може наистина да са били. А когато ме прати в Гърция, всичко беше въпрос на талия и ханш... Изобщо, тази стратегия *работеше*. Аз успешно предотвратявах бракове и подобрявах генетичното развитие на човечеството. Само че с Едуин...

Тя отново беше придобила обичайната си привлекателна форма и аз ѝ отправих насърчаващ поглед.

— Ще пропусна подробностите. Запознах се с Едуин и му се представих в *този* вид... — отлично помнех ефекта, който *видът* ѝ беше имал върху мен. — Той започна да ми се обажда, да ме води на театър и прочее и аз знаех, че остава само още една стъпка, за да забрави онази глупава розовобузеста Анджелина.

— Продължавай — насърчих я аз.

— И той, естествено, направи стъпката! Покани ме на вечеря в частен салон на един дискретен ресторант. Интериорът беше в червен плюш и огледала, а пред дивана имаше много удобен параван. Поръча стриди, трюфели и прочее храна, която се счита афродизиак. Брадата му се оказа още по-приятна, отколкото очаквах. Много приятно гъделичкаше... — тя ме погледна изпитателно и аз съжалих, че генетичната ни линия окончателно беше заличила лицевото окосмяване. — Той започна да ме разсъблича, което е цял подвиг през 1880 г. И *това тук* явно страшно му допадна.

Тя отново беше променила формата си и аз видях, че „*това тук*“ наистина беше по-точно казано от „*тези тук*“. Бяха големи както през 1957 г., но не две отделни, а смачкани в една обща маса.

— После ми свали полата и... — за първи път виждах L-3H готова да се разплаче. — И... *избяга*. Направо изхвърча от ресторанта. Ако не бях настроила машината да ме върне тук, щеше да се наложи да платя сметката. И сигурно е избягал направо в ръцете на онази Анжелина и веднага е направил планове да си смеси гените с нейните и аз провалих всичко...

Погледнах новата ѝ форма от кръста надолу. Беше наистина крайно издадена и не съвсем по мой вкус, но пък отговаряше на времевия период. Отново прегледах изображенията в досието на Съливан. Да, формата ѝ беше съвсем адекватна. Затова си позволих да я утеша и да я уверя, че вината не е нейна.

— Скъпа моя L, ти си идеалната жена за 1880 г. Провалът вероятно се дължи на някой пропуск на хронопсихолога, който е проучвал Едуин. Ти все още си един от най-ценните служители на Бюрото, агент L-3H. А сега, да се позабавляваме. Не, не си променяй формата. Интересно ми е да видя какъв е ефектът от... как са наричали този елемент от роклята през 1880 г.? О да, *турнюр*^[1].

[1] Турнюр — аксесоар от дамското облекло в края на деветнадесети век, който представлява възглавница, повдигаща и издаваща далеч назад и нагоре женския ханш. — Б.пр. ↑

БАРИ МАЛЦБЪРГ ПРИЧИННО-СЛЕДСТВЕНА ВРЪЗКА

Кое е истина?

Казвам се Доналд Алан Фрийм. На осем години съм. Мога да правя каквото си поискам само със силата на ума си. Мога да накарам хората да кажат, каквото искам. Мога да ги накарам да постъпват, както аз съм решил. Винаги съм имал тази дарба.

Заради тази моя сила хората се страхуват от мен. Знаят, че мога да ги контролирам и да им отнема свободната воля и това ги ужасява, защото им се ще да запазят жалките си илюзии за свобода. В резултат на това аз съм настанен в психиатрична клиника откакто навърших пет години с пълното съгласие на родителите ми и на разносните на обществото, което ме държи тук в плен.

Това не ме тревожи. Тази институция не може да контролира силата ми. Моят ум се носи свободен далеч отвъд техните жалки опити да ме впримчат. Мога да правя каквото си поискам и винаги ще е така.

— Трябва да приемеш действителността, Доналд — казва ми доктор Невинс по време на една от нашите седмични срещи. — Ако не я приемеш, ще се наложи да живееш така цял живот, а аз не искам това. Твоят живот е едва в началото си, ти си интелигентен и податлив на външно въздействие. Ние вярваме, че можеш да се измъкнеш от това положение, но трябва да ни помогнеш.

Аз се отпускам в стола си и се вглеждам в кръглото тревожно лице на доктор Невинс, а после отклонявам поглед навън през прозореца, където няколко от моите другари по съдба равнодушно си играят с топка.

— Аз ви накарах да кажете това — посочвам му. — Казахте го, защото аз ви наредих да го кажете.

— Доналд, не можеш да продължиш да действаш по този начин. Все някак трябва да постигнем напредък...

— Знаех, че ще го кажете. Моят ум заповяда на вашия да каже „трябва да постигнем напредък“. Всичко, което правите, го правите, защото аз ви карам.

Доктор Невинс удря с ръка по бюрото и се изправя рязко. Повечето ни разговори завършват по този начин.

— Не искам да губя търпение — казва той. — Но ти не ми помагаш. Дори не се опитваш...

— Знаех, че ще го кажете. Знаех, преди още вие да го знаете. Освен това, аз ви накарах да ударите по бюрото. Вие се страхувате от мен, но няма нужда да ви е страх. Аз никога не бих ви причинил нещо лошо. Никога няма да накарам никого сам да се нарани.

Доктор Невинс издува бузи, въздъхва и клати глава.

— Ще продължим разговора си следващия път, Доналд. Ще трябва хубаво да си помислиш...

— Аз поисках да кажете това — изтъквам аз и, когато той се изправя, пращам заповед от моя ум към неговия да отвори вратата и да ме изпрати, докато обхваналия го бяс оцветява бузите му в червени петънца. Той го прави. Аз излизам. В края на коридора пращам съобщение да затръшне вратата и той го прави с отчетлив метален трясък.

Силата на моя ум не се развила с времето. Придобил съм я в пълната ѝ сила. Не помня да е имало време, дори като съвсем малък, когато не съм могъл да карам хората да правят каквото искам. Когато бях на шест години, при мен дойде един странник, с когото проведохме дълъг разговор. Той ми каза, че аз съм първият индивид от нова суперраса, първият човек с такива умения и затова той бил пратен обратно в миналото, за да разследва случая и да се погрижи за моето здраве и безопасност. Той ми обеща, че силата ми ще се предава по наследство и че като порасна и имам връзка с някоя женска, тя ще роди деца с моите умения. Десетки хиляди години в бъдещето моите наследници ще бъдат господстващата раса на планетата и чрез

изключителните си сили вече ще са овладели звездите и ще са изобретили машини на времето. Тъкмо една такава машина била послужила да върне един от техните учени назад във времето, за да провери как се развивам и да ме увери, че в крайна сметка всичките трудности, които изпитвам, ще са си стрували.

— Ще останеш в клиниката дълго време — каза ми странникът, — но като стигнеш пубертета, най-после ще се научиш да лъжеш и да прикриваш силите си от тях. Ще им кажеш, че си осъзнал, че не контролираш никого и нищо и те ще те освободят като „излекуван“. Тогава ти ще си свободен да създадеш потомство и колелото ще се завърти.

— Но аз не искам да ги лъжа — казах аз на странника. — Аз се гордея със силите си. Знам, че се вбесяват, когато изтъквам преимуществото си, но не виждам защо трябва да съм снизходителен към тези низши създания.

Може и да не съм ползвал точно тези думи. Тогава бях само на шест. В последните две години се научих да чета и вече мога да се изразявам доста по-интелигентно. Вероятно просто съм му казал, че ще си правя каквото си искам и нито той, нито някой друг могат да ме спрат. На шест години бях същински грандоман, но от тогава до сега донякъде се укротих. Казвам и мисля същите неща, но се научих да ги смекчавам.

— От време на време ще се връщам, за да проверявам как вървят нещата — каза ми странникът. — Но като цяло ще те оставя да живееш собствения си живот.

И аз наистина живея живота си. След първата ни срещата, странникът се появи само още веднъж за един съвсем кратък разговор. Приемам, че съм сам и завися само от себе си.

Доктор Невинс избухва и казва нещо за още повече инжекции, игли и лекарства, ако не му съдействам и за първи път това сериозно ме ядосва. Казвам му за странника и за неговото обещание за бъдещето. Разказът отнема доста време. Когато приключвам, доктор Невинс доволно поклаща глава.

— Много съм доволен, Доналд. Най-накрая почваш да ми се разкриваш.

— Аз ви накарах да го кажете.

— Започвам да проумявам какви фантазии лежат в основата на твоето състояние. Сега вече можем да започнем истинската работа. Ти ми даде възможност да поставя началото. Благодарен съм ти за това.

— Аз ви *наредих* да кажете, че сте *благодарен*. Вие казвате всичко, което аз ви наредя.

— Да, Доналд, това е много полезно — докторът ме потупва по гърба, води ме до вратата и приключва разговора ни толкова бързо, че осъзнавам, че не съм имал време да го приключа така, както аз искам. Това се случва за първи път и аз съм донякъде разтревожен. Напомням си, че дори доктор Невинс е доста лукав човек и трябва да го следя внимателно.

Странникът идва да ме посети същата вечер и ми казва, че е крайно разтревожен. Усещам раздразнението му.

— Не трябваше да му казваш за мен. Това не е никак разумно, Доналд. Ще объркаш всичките ни изчисления, цялото построено бъдеще. Сега те ще се концентрират върху най-ключовите елементи.

— Не ми пука — казвам му. — Освен това, аз те накарах да кажеш това.

— Не, Доналд. Това е много сериозен въпрос. Това трябваше да си остане наша тайна. Никак не съм доволен.

— Аз исках да си недоволен. Направих нещо на ума ти, за да бъдеш недоволен.

— Те ще се концентрират върху подробностите и може дори да те убедят, че това е фантазия. Възможно е да си объркал целия ход на времето.

— Аз нарочно исках да объркам хода на времето — казвам му. — Ходът на времето е такъв, какъвто аз го поискам. Мисля, че ще се отърва от теб.

След това му правя нещо с ума си и странникът изчезва с рев. Всъщност изобщо не го е имало. Хрумва ми, че изобщо никакъв странник не съм познавал и че всички тези години доктор Невинс само се е опитвал да ми помогне и аз му дължа пълно съдействие. Може би двамата ще успеем да я проумеем тази работа. Така или иначе, почва да ми омръзва нещата винаги да се случват, точно както аз съм

поискал. Обратното би било толкова вълнуващо. Да, известно време ще ги оставя да правят каквото си искат.

Р. А. МОНТАНА

УБИЙСТВО НА N-ТА СТЕПЕН

Престъпление и наказание.

— Внимание, чуйте всички! Открива се заседанието на Съда на Галактическата Общност под председателството на почитаемия съдия Зуинг. Всички да станат!

— Обвинението готово ли е да представи аргументите си?

— Готови сме, Ваша чест.

— Защитата?

— Ами, всъщност... Ваша чест, подсъдимият все още не си е назначил адвокат.

— Не е ли наясно с правата си, гарантирани от Междувездните закони?

— Ъм... има малък проблем, Ваша чест. В бързината при прехвърлянето на подсъдимия тук, се пропуснати някои подробности...

— Нека обвинението да се приближи! Какво, да му се не знае, става тук Крил? Как така няма адвокат на защитата? Остава да ми кажеш, че не сте прочели правата на горкия нещастник!

— Ами, виждате ли, поради големия брой дела и натоварения график, сме пропуснали да възложим на някой обществен защитник да се запознае с културологичните записи от планетата на подсъдимия. Опасявам се, че той не разбира и дума от това, което му казваме и изглежда новата обстановка донякъде го притеснява.

— Ами успокойте го тогава! И намерете някой обществен защитник идеалист, който да попие набързо тия записи и да продължаваме с процеса!

— Съдът излиза в кратка почивка. Всички да станат!

— Да видим, мисля че подходящото обръщение е, здравейте, как сте, моето име е Фонт. Аз съм адвокат, назначен да ви представлява. Разбирате ли какво казвам?

— Какво значение има дали разбирам? Човек няма нужда да разбира кошмарите, те се случват от самосебе си.

— Уверявам ви, приятелю, вие сте напълно буден и колкото по-бързо решим каква стратегия да възприемем за вашата защита, толкова по-доволен ще е съдията.

— Съдия? Защита? Не знам за какво говорите! И изобщо, къде по дяволите е това място?

— Съдията е онова същество, което видяхте на подиума по-рано. Той ще вземе решение по вашето дело. Защитата е това, което ние двамата с вас трябва да решим, за да намерим начин да ви отървем... ъм... кожата. Що се отнася до третия ви въпрос, това място не е *по дяволите*, както се изразихте вие. Намирате се в преддверието на Междузвездния съд на Галактическата Общност. Това е на около сто и петдесет светлинни години от вашата родна планета Земя.

— Вие сериозно ли очаквате да ви повярвам?

— Най-добре да ми повярвате. От това зависи живота ви.

— И в какво точно съм обвинен?

— Обвинен сте във: Висши престъпления срещу живота. По-конкретно: геноцид, убийство, убийство на деца, убийство на насекоми, жестокост към животни, престъпления срещу природата, престъпна небрежност, злонамереност, злоупотреба, порнография, замърсяване... Да продължавам ли?

— Но това е пълен абсурд. Аз никога не съм удрял дори куче, да не говорим за убийство! Попаднали сте на грешния човек!

— Вие сте жител на планетата Земя?

— Да, но...

— Тогава вие сте правилният подсъдим. Ще бъдете съден като представител на вашата планета по осем основни обвинения с деветстотин осемдесет и шест подточки. Имаме малко време да обсъдим как ще пледирате.

— Представител, аз? Ами че аз съм застрахователен агент от Кливлънд, Охайо! Имам жена и три деца и най-лошото нещо, което

съм правил, е да гласувам за републиканците на миналите избори. Какъв представител съм аз?!

— Вие сте жив, жител сте не подсъдната планета и имате способността да разсъждавате. Следователно, съгласно действащите разпоредби, вие сте законен представител.

— Казвах ѝ аз на Силва да не слага толкова много пеперони на пицата. Друг път няма да се тъпча така преди да си легна.

— Отново ви уверявам, че не сънувате. Ситуацията е сериозна и трябва да обсъдим вашата защита. Съдбата на вашия свят зависи от това дело.

— Значи, вие сериозно ми казвате, че аз... точно аз... ще бъда съден вместо цялото земно население?

— Точно така.

— Стига бе, това е най-изтърканата история. Един-единствен човек бива завлечен чак в галактиката Андромеда, където да отговаря за действията на цялото човечество и тоя световно неизвестен индивид успява спаси цялата си планета чрез своята откровеност и находчивост. Хич не я вярвам тая работа.

— Най-добре повярвайте.

— И вие ще ме отървете?

— Не искам да ви давам напразни надежди. При последните шест подобни дела подсъдимите бяха признати за виновни и присъдите им бяха изпълнени. Честно казано, шансът да се измъкнете е едно на хиляда.

— Знаете ли какво, господин... ъм... Фонт, вие сте напълно откачен. И аз съм не по-малка откачалка, щом седя тук и разговарям с гигантски паяк, който плещи някакви правни дивотии и ми казва, че трябва да спася Земята.

— Аха. Ето че имаме известен напредък. Точно това искам да обсъдя с вас.

— Кое?

— Вашата защита, разбира се. Единственият начин да ви отървем, е... да се признаете за виновен поради невменяемост.

— Но аз съм невинен! Изобщо нямам намерение да се признавам за виновен. Това е незаконно отвличане! Аз съм жител на САЩ и настоявам правата ми да бъдат спазени!

— О, я стига. Слушайте ме внимателно — здравата сте го загазила и единственият ви шанс да се измъкнете, е да следвате съвета ми. Ако продължавате да ми държите този тон, изобщо няма да ви дам да пледирате пред съда, а ще се възползвам от правото си на представляващ корпорация, каквато се явява Земята, да го направя лично, при което ще ви призная за напълно виновен, скъпи мой длъгност, хилав хуманоид. Вижте, аз вече говорих с прокурора — той е от старата школа и не е склонен на никакви преговори. Не можем да изкопчим по-смекчено обвинение, затова единственият ни изход е да ви признаем за невменяем. При всичките тези доказателства срещу вас, така или иначе не виждам как вие или планетата ви може да минете за нормални и мисля, че с ваша помощ ще мога да убедя съдията. Изобщо няма да е трудно да се докаже — действията на населението на вашата планета са добре известни и пресата подробно разнища всяка нова ваша простъпка. Да бяхте видял какво написаха, когато... Но това сега няма значение. Важното е, че това е начинът да спасите себе си и света си. Ако убедим съда, че сте луд, тогава ще можем да изпратим медицински екипи и ще организираме лечебни центрове. До няколко години ще обработим цялото население. Ще излекуваме всички, които могат да се излекуват, ще елиминираме онези, които не могат и въобще ще оправим всички ваши бъркотии за последните хиляда години. Това е единственият начин.

— Лечение?

— Ами да, нали знаете, премахване на най-силните агресивни тенденции от вашата раса, пренасочване на останалото в нови продуктивни направления, реформиране на цялостния ви начин на мислене. Вижте, аз не съм медик, но ви уверявам, че ние имаме най-добрите медици и те си знаят работата.

— Елиминираме?

— Хайде сега, помислете логично. Знаете, че във всяка група има някакъв процент индивиди, които не подлежат на лечение. Те ще бъдат отстранени напълно хуманно. Безболезнено. И когато това се случи, вашият свят ще може да заеме своето място в общата структура на галактиката и да общува с целия останал разумен живот. Разбирате ли какво ви казвам?

— Ще оправите бъркотиите, значи.

— Точно така. Замърсяване, корупция, болести... всички бъркотии. Само се признайте за виновен поради невменяемост и имаме шанс да го постигнем.

— А защо просто не ни оставите на мира, за да се оправяме сами с проблемите си?

— Вие май въобще не ме слушате. Добре, това беше. Какво избирате?

— Невинен.

— Сам си го изпросихте.

— Подсъдимият да се изправи. След като съдът призна подсъдимия за виновен по всички обвинения, сега ще произнесе неговата присъда. Желаете ли подсъдимият да каже нещо преди това? Не? Така да бъде. Съдът е на мнение, че за първи път си има работа с някой, признат за виновен по толкова многобройни и ужасни престъпления. Затова съдът смята, че има само една присъда, подходяща за представителя на планетата Земя и всичките му съучастници. Макар да е окончателна, присъдата по никакъв начин не надминава ужасите и престъпленията, дело на извършителя. Присъдата е *смърт*.

— Съжалявам, друже, но аз ви предупредих.

— И сега какво ще стане? Как ще изпълните смъртното наказание? Ще ме разкъсате на парчета или просто ще ми строшите главата и ще изложите мозъка ми на показ пред всички?

— Ха! Ама си ви бива... да ви разкъсаме... Същинска красота... простете. Знам, че не е смешно, но не можах да удържа смеха си.

— Е, как все пак ще убиете мен и милиардите земляни?

— Да ви убием? Олеле... извинявам се, просто е страшно забавно. Ние не убиваме никого. Мислех, че сте наясно... май съм пропуснал да ви обясня. Вижте, ние не убиваме никого. Ние просто ще ви върнем на точното място и в точния момент, от който бяхте взет. След това ще ви оставим на мира. Вие сами ще свършите останалото.

ДЖОАНА РЪС ЗА ПРИШЪЛЦИ СЛУЧАЙНО ПОПАДНАЛИ НА ЗЕМЯТА

ПРИ КАЦАНЕ

Това ли ви е атмосферата?
Веднага ми дайте скафандъра!
Това не е атмосфера, а пръдня!
Първо, това не е чиния и второ, не се продава!
Престанете да ме посрещате, още не съм излязъл целия!
Стига сте ме дърпали за... (да се постави съответния орган)!
Това ли наричате „панталони“? Махнете ги, пречат ми да дишам!
Какво? Да ви дам за спомен част от себе си?!?

НА БАНКЕТА

Настина ли смятате, че това не е противно? Тогава сипете ми още малко...

Наистина ли не можете да доставите жива храна, или трябва да ям труп?

Извинете, но ми се струва че това блюдо вече са го яли. И то доста отдавна!

Не ми подавайте така чинията, моят отвор да поглъщане на храна изобщо не е там.

Дайте лъжицата насам!

Благодаря, но ми е рано още да си лягам.

Изроди, с това ние мием отходните си помещения!

Не съм виновен, че обувката ви се разложи, щом ме настъпихте по крака.

Такава е обмяната на веществата ми!!!

Тези прибори със зъбчетата имат много приятен вкус, но в гарнитурата им има много органика!

Това еротично ли е?
Извинете, а кой ви носи, докато изпълнявате танца си?
А-а, това е музика!!!

СЛЕД БАНКЕТА

Да бъдат проклет и посрещачите и земната им гравитация!
Тоя с униформата и палката, какво иска от мен?
Ей, къде тръгнахте, мен кой ще ме носи?
Ало, красавице, къде е космодрума?
Не е твоя работа къде съм бил, когато ти си била красавица...
Да те изядат дано!
От вас мирише още по-лошо!
Оставете окото ми на мира!
Престанете, няма да ви дам да ме опитате!
И ако дам, то не на всеки!
Приберете си вашата прекрасна половинка!
Това е неделима част от тялото ми!
Не, категорично съм против!
Мен това изобщо не ме възбужда.
Как го правите?
Но това е толкова неудобно!!!
И мислите, че ще плащам за това?!
Това е насилие!!!

В ХОТЕЛА

Извинете, но аз съм прекалено много за едноместен номер!
А, тази стая ми става!
Дори не ми стиска под мишниците!
Ало ресторантът ли е? Минаха вече две секунди, а поръчката ми
още я няма!
Това не е килимче!!!
Още веднъж повтарям, че татуировката „Мръсник, изтрий
краката си тук!“ не написана за вас!
Благодаря, довиждане! Не, това не е дясната ми ръка! Да, това е
тя! Не се тревожете, почти не се обидих!

Администраторът? Специално ви молих да не настанявате никого при мен!... А и това че ги наричате „хлеббарки“ не намалява броя им!!!

Добре, поне изнесете мебелите, те ми убиват!

В МАГАЗИНА

Това за гримиране ли... мислех, че се приема вътрешно... Може ли да получа лиценз за износ на биологичното оръжие наречено „водка“?

А има ли ваксина за предпазване от него?

Не, моите люспи не са от чисто злато, повечето е платина. Какво, не, ние не си сменяме кожата!

Не, не се продава, това е част от тялото.

НА ИЗПРАЩАНЕ

Нека да не плачат, аз наистина повече няма да дойда! Пуснете ми звездолета!

Ще броя до три милиона и ще ви наплюя! Един милион, два милиона...

ТЕОДОР Р. КОГСУЕЛ

КЛАДАТА

*Като ги прочетеш заедно, се получава
„майка“.*

Другите бяха в Централ Парк и събираха кашоните, но ние с Ханк изостанахме. Отидохме до 27-ма да потрошим малко прозорци, но не успяхме, защото те всички вече бяха натрошени. Вместо това влязохме в „Елитен бар и скара“ и поровихме наоколо, да не би да е останало нещо пропуснато. Накрая Ханк откри една бутилка в ъгъла, затрупана под камара таванска мазилка и други вехтории, дето не си е струвало да се събират за огньовете, обаче тя се оказа пластмасова и изобщо нямаше да издаде правилния звук, ако я разбиехме о стената.

Помотахме се там още малко, обаче аз хвърлих поглед навън и видях колко са се скъсили сенките по улицата. Това здравата ме стресна, защото огъня винаги се пали по обед и не ни беше останало почти никакво време.

— Давай да тръгваме — обадих се аз. — Едно е да се мотаем по време на събирането, но ако Майката види, че ни няма при запалването, лошо ни се пише.

Ханк се засмя.

— Тя дотогава съвсем ще е пощуряла и нищо няма да забележи. Днес е нейният ден. Къде по-големи неща се случват, няма да вземе да следи колко сополанковци има по редиците в строя.

Въпреки това аз бях нервен. Не че толкова ми се искаше да отида, никак даже. Без значение какви ги разправя Майката за изграждането на характера и прочее. Майките все говорят за Характера и Флага, и за Светостта на американската женственост, и прочее, обаче аз съм забелязал, че на церемониите за Деня на Майката винаги изгарят дребосъците. А пък аз съм си дребосък.

След като Големият Хари се пръкна в семейството, в началото той съгрешаваше с Майката почти всяка нощ, но това някак си изобщо не беше записано в Книгата. Ото обаче го записаха, точно както си знаех, че ще стане. И когато патрулът дойде, даже не си направиха труда да проверяват страницата с неговото име, просто отидоха в стаята му и го подбраха. Обаче преди това ние с Ханк здравата се препотихме, защото знаехме, че ще е един от нас тримата. Онази сутрин въобще не можех да спра да потривам късметлийската си значка, така, за всеки случай, току-виж помогнала.

— Слушай, Ханк, ако не отидем и Майката забележи, свършено е с нас. Веднъж завинаги.

— Да, обаче какво ще правим, ако Ото хвърли топа преди запалването? Онова негово хилаво сърце може да се пръсне даже само от напрежението докато чака. А пък Майката обича да има живо месо.

— По-добре един, отколкото двама — викнах аз, грабнах ръката му и го дръпнах да се изправи. — Давай да се омитаем. Ако патрулът ни хване толкова далеч на юг, ще загазим.

Ханк нямаше нужда от повече подканяне. Той се инати само, когато си мисли, че всичко му е наред и никой няма да го спипа. Обаче веднага щом споменах патрула, си плю на петите. Той, Ханк и без това си няма кой знае какво и почти никога не може да се порадва на „богатствата си“. Обаче и най-дребното нещо е все повече от абсолютно нищо, а когато те спипа патрулът, точно това ти остава — абсолютно нищо.

Успяхме да стигнем чак до 58-ма, вървейки по трегерите. Аз се подхлъзнах на два пъти, обаче двамата бяхме вързани със здраво предпазно въже и Ханк успя да ме изтегли обратно горе и двата пъти. Да се разхождаш по изкривени подпорни колони на височина пет етажа си е страшна работа, но поне не се тревожиш, че някой скитник от чуждо семейство ще те вземе на прицел. Мунициите са твърде ценни, за да се хабят за дребосъци като нас, а пък дори да успеят да ни съборят, като паднеш от толкова високо, то не остава почти нищо, което си струва да се плячкоса.

След 58-ма обаче нещата са толкова зле, че не може да се ходи отгоре, така че се спуснахме в отводнителните канали. Двамата с Ханк не можахме да се разберем кой да върви напред, затова теглихме чоп и аз изгубих. Започнах да пея песента на примирието с пълно гърло и

Ханк се включи на припева. Ханк пее отлично, обаче кой знае кога може да попаднеш на някоя скитаща майка без грам музикален слух, която напълно да игнорира песента, особено ако е тръгнала да събира отлъчили се екземпляри, за да си заформи ново семейство. Имаше време, когато майките грабваха само едрите екземпляри и някой мъник с хубав глас можеше спокойно да се разхожда чак до 90-та, ако реши, но вече не е така. Откак Съветът се разпадна, всичко живо може да бъде плячкосано. С изключение на Майчините Помощници, разбира се, но те така или иначе не се броят.

Изскочихме от канала на 74-та, задъхани от пеенето, а и защото на пресечката с канала на 72-ра чухме някаква неразбория и побързахме да се разкараме от там. Влязохме в парка, като заобиколихме измежду дърветата, за да се вмъкнем незабелязани в задните редици. Всички се бяха втренчили в Ото и едва ли някой щеше да забележи, че сме закъснели.

Само дето се оказа, че изобщо не гледат Ото. Всички гледаха Майката. Ото висеше на пилона съвсем отпуснат, така че си личеше, че не е просто припаднал. Сърцето му беше сдало багажа, точно както Ханк каза, че ще стане, а Денят на Майката няма как да мине без жива жертва. Даже Големия Хари изглеждаше разтревожен и опитваше да се скрие зад другите деца, но това беше безсмислено, защото даже както се беше привел, стърчеше половин глава над всички останали. Очевидно някой щеше да заеме мястото на Ото, при това Майката щеше да избере първия, който ѝ попадне, даже такъв отличен екземпляр като Хари.

Само дето нищо такова не направи.

Вместо това отиде и се изплю върху лицето на Ото, задето не беше проявил достатъчно любов към нея и после ни изкрещя да се подредим в семеен строй. Последва страшно бутане, защото всички се опитваха да минат в задните редици, но тя набързо сложи край на безредието. Двамата с Ханк успяхме да се подредим в края на последния ред, като се надявахме, че някой друг ще привлече вниманието ѝ, преди да е стигнала до нас. Само дето си знаехме, че няма да стане така. Спогледахме се и, макар да бяхме приятели и всичко, ни беше ясно, че и двамата си мислим едно и също нещо. Обаче не беше достатъчно само да се надявам, че тя ще избере него вместо мен. Трябваше да направя нещо... при това бързо!

— В Книгата пише много повече за теб, отколкото за мен — прошепнах на Ханк. — Аз на твое място щях да се пръждосам от тук.

— На Майката няма да ѝ хареса — отвърна Ханк, също шепнешком. — Ако ѝ проваля тържеството, вече няма да ме обича.

Разбирах го. Сега, когато всичко беше отишло по дяволите, майчината любов беше единственото, на което можеше да разчита едно момче и най-малкото, което можехме да направим за нея е, да я ощастливим на нейния празник. Обаче разбирах също, че, ако не го отнесе той, ще бъда аз.

— Веднъж като излезеш от парка, вече ще си в безопасност — продължих да го навивам аз. — Патрулът не обикаля толкова далече на изток. Само трябва да се пазиш от скитащите майки и всичко ще е наред.

Усещах, че идеята му допада, но още се тревожеше за Майката. Тя вече беше стигнала последния ред и бавно се приближаваше към нас. Ханк целият трепереше и лицето му беше преbledняло под слоя мръсотия.

— Не мога — каза накрай. — Не съм достатъчно бърз.

Аз погледнах крадешком към Майката. Тя беше спряла и ни оглеждаше замислено. И ми се струваше, че гледа повече мен, отколкото Ханк.

— Хвърлила ти е око, момче — казах му. — Ако не избягаш сега, те чака бавния огън. Ония кашони още са влажни от снощния дъжд.

Трябваше да стоим мирно, но аз неволно бях измъкнал късметлийската си значка и я потърквах с палец, както правех винаги, когато бях нервен. Значката е златиста и е във формата на някакво шантаво листо. Има и нещо написано на нея, но тогава още не знаех какво означават думите.

— Ти си знаеш, ама лошо ти се пише.

Точно тогава Майката изрева.

— Ти! Ти там, в края на реда!

Тя сочеше мен, но аз се завъртях към Ханк.

— Крачка напред, хлапе — казах аз. — Мамчето те вика.

Той издаде някакъв странен квичащ звук и се сви надве, като да го бяха ритнали в корема. Аз изкрещях, грабнах го и го извъртях, така че да е обърнат към дърветата, а после с всички сила забодох иглата на късметлийската си значка в задника му.

Той хукна да бяга като разгонена самка, прекоси тревата и се озова сред дърветата, преди някой да разбере какво става. Майката започна да крещи и веднага прати патрула след него. Аз изтичах до нея, паднах на земята и започнах да хленча:

— Не ми се сърди, аз се опитах да го спра!

Накрая на нея ѝ писна да ме слуша и ме шамароса.

— Той каза, че нямаш право! — казах ѝ тогава.

Тя цялата се разтресе и, както се бях надявал, изцяло съсредоточи вниманието си върху Ханк.

— Той *какво*? — попита, сякаш не беше ме чула. — *Какво* е казал?!

Аз се постарях гласът ми да звучи треперливо.

— Каза, че нямаш право да гориш деца, ако не са направили нещо лошо.

Аз пак почнах да плача, но Майката спря да ми обръща внимание и се отдалечи.

Патрулът върна Ханк след около час. Така го бяха обработили, че даже името си не можеше да каже.

След това всички седнахме край огъня и пяхме семейните песни. Както обикновено завършихме със „Сребърни нишки в златото“. Майката се разчувства и се размекна, така че аз се престраших и отидох да я попитам какво пише на късметлийската ми значка. Тя даже не ме шамароса. Само ми се усмихна и отвърна:

— „*Бъди готов*“^[1].

---

[1] Значка във формата на лист с изписани думите „Бъди готов“ са символи на американската организация на момчетата скаути. — Б.пр. ↑

ЕРИК ВИНКОФ, МАРША МАРТИН

ЕДНА МАЛКА СТЪПКА

Перото е по-могъщо от меч.

Скъпа Дона,

Както вървят нещата, явно няма да се прибера вкъщи тази седмица, нито следващата, нито дори по-следващата. Липсваш ми, дявол да го вземе. Цялата тая работа, дето съм бил герой и съм бил спасил света върши чудеса за самочувствието ми, но аз бих предпочел да съм в твоите обятия (щях да напиша в твоето легло, обаче мисля, че ЦРУ ми чете писмата). Военните и политиците не ми дават да си тръгна, нито да говоря по телефона, затова ще трябва да общуваме чрез писма известно време.

Журналистите, естествено, нищо не са разбрали. Не съм нито гений, нито телепат. Просто извадих страшен късмет. Сега ще ти обясня какво се случи *в действителност*.

Разхождах се, значи, из Сентрал Парк, докато чаках да чуя дали редакторът-полубог от Мадисън Авеню №350 ще реши да купи моя епичен разказ за Момчето и Космическото Момиче (Благодарение на новопридобитото ми положение, отговорът сега явно ще *положителен!*). Освен това, признавам си, мислех си за теб. Паркът гъмжеше от обичайното разнообразно множество нюйоркчани: майки с бебета, деца, скитници, пенсионери, откачалки, дилъри и прочее. Беше обедно време и всички доволно попивахме слънчевите лъчи, когато летящата чиния кацна.

Спусна се без предупреждение над „Пасбището“, единственото открито пространство в парка, достатъчно обширно да я побере. Като казвам, че кацна без предупреждение, имам предвид, че не се чуваха нито сирени, нито полицейски високоговорители, нищо. Радарите не бяха я засекли, даже хората по самолетите във въздуха не бяха я

видели. Просто в един момент се появи — огромно сребристо фризби, надвиснало над парка. Спусна се, точно като класическо НЛО и кацна на около двадесет метра пред мен. Веднага се събра тълпа от трети разряд. (Тълпа първи разряд се събира за дребни представления като някоя кражба. Нещо по-сочно като някой нещастник, застанал на покрива на небостъргач събира тълпа от втори разряд. Тълпа от четвърти разряд пък се случва само при абсолютни катаклизми — например активна водородна бомба с тиктакащ механизъм).

В стената на летящата чиния се появи кръгъл отвор и аз едва ли не очаквах да се появи Майкъл Рени^[1], но вместо него излязоха три създания, подобни на едри гущери, които се опитват да минат за хуманоиди.

Двама от тях носеха някакво цилиндрично устройство с размера и вида на боклукчийски кош. Устройството беше сложено на телескопично разтегаема стойка с въртяща се основа. Разположиха го точно в основата на рампата за слизане и тъмният му отвор се оказа насочен директно към тълпата.

Дотогава ченгетата вече се бяха появили и бяха оформили кордон около летящата чиния и почнаха да избутват хората назад. Когато един от тях се опита да разкара и мен, аз размахах студентската си карта, измърморих, че съм от „пресата“ и си останах на мястото.

Едновременно пристигнаха джипове и хеликоптери, от които се изсипаха въоръжени войници. Те на свой ред избутаха полицаите назад и заеха места като втори вътрешен кордон. Аз си пробих път точно до техния главнокомандващ — пак приложих номера с журналистическия пропуск — и затова успях да спася света.

Извънземните бяха като излезли от стар брой на списание „Изумителни истории“. От върха на бодливия си нос до върха на бодливата си опашка бяха по-дълги от два и половина метра; имаха шест дълги тънки крака с двойни стави; вместо ръце имаха пипала, които завършваха със седем тънки разклонения; бяха покрити с лилави люспи, а физиономиите им не подлежат на описване от човешката реч. Но това няма значение. Така или иначе скоро ще видиш доста техни снимки. Веднага щом разсекретят информацията, пресата ще пощурее.

Та значи, те завъртяха цилиндъра директно към събраните хора, като през цялото време нещо оживено чуруликаха помежду си.

На генерала никак не му хареса какво се случва. Двеста дула, от картечници до танкови миномети, следяха тримата пришълци. Аз реших, че ми стига толкова, обаче хората зад мен бяха струпани толкова плътно, че не можех да се измъкна.

По рампата слезе още един извънземен. Този имаше някакъв червен израстък, подаващ се от челото му. Реших, че това е водачът им. Все пак, не можеш да започнеш междузвездна война без големия шеф.

В лявото си пипало той държеше сребърна палка. След като огледа тълпата, той се обърна и изчурулика нещо на подчинените си. След това се изпъчи едно такова царствено, а цилиндърът се извъртя към танковете.

Генералът отвори уста и аз бях сигурен, че ще заповяда на войниците да стрелят. И точно тогава ми просветна!

Запуших устата му с ръка и изкрещях в ухото му. Той нямаше избор, трябваше да ме изслуша. Докато успеят да ме откопчат от него, аз почти го бях убедил и той нареди на хората си да не стрелят.

Оказах се прав. Цилиндърът продължи да се върти и накрая спря, насочен директно към извънземния водач. Той докосна някакъв бутон на палката си и тя се издължи телескопично в пилон, висок три метра. На върха се появи някаква жълтеникава сфера, надута като баскетболна топка с необичайна окраска.

Като се увери, че цилиндърът сочи право към него, лидерът заби пилона в почвата на Сентрал Парк и започна речта си.

И така, в момента правителството и извънземните договарят търговски сделки и прочее. Обаче, ако аз не се бях намесил, нещата щяха да се развият по съвсем друг начин.

Ще се прибера веднага щом успея да се измъкна. Кажи на тайфата, че на твоя любим се е паднала дори по-голяма чест от това да бъде обявен за герой — бях включен в холовизионното предаване, излъчено до родната планета на извънземните, относно кацането им на Земята.

---

[1] Майкъл Рени — актьор от първата версия на филма „Денят, в който Земята спря да се върти“, в който изпълнява ролята на извънземния Клаату. Появата му от кацналата летяща чиния е класическа кино сцена. — Б.пр. ↑

МАК РЕЙНОЛДС

БЕЗИЗХОДНО ПОЛОЖЕНИЕ

Кръвта вода не става.

Вие никога не бихте повярвали, но Емил Карауей, доктор на философските, медицинските и дори на богословските науки, силно желаше да бъде ухапан от вампир.

В действителност, той желаше да стане безсмъртен. Това желание се беше породило у него още в ученическите му години и той неуморно беше работил по въпроса от тогава. Това беше и причината за трите му доктората, като повярвайте ми, едва ли има човек, на когото богословската титла да пасва по-добре. Цялото това знание той беше придобил в търсене на вечния живот.

Още в първи курс той беше изчел всички обичайни произведения относно дълголетието. По онова време се отнасяше към въпроса с абсолютна научна сериозност. Зае се да проучи столетници от Грузия и Армения, които се хранеха с кисело мляко, но реши, че това не е отговорът, който търси. Техният пример водеше до дълголетие, не до безсмъртие, а той нямаше намерение да живее някакви си сто и петдесет години.

Накрая реши, че науката няма да му помогне и започна да изучава окултното, митологията, метафизиката и теологията и в хода на тези проучвания се сдоби с богословската си докторска степен.

Почти веднага попадна на легендите за немъртвите, вампирите, носферату и осъзна, че тъкмо там, макар и само на теория, се крие ключът към безсмъртието.

Бяха минали поне хиляда години, откак сериозен учен от калибъра на Карауей беше проучвал вампирските митове. И колкото повече се задълбочаваше в темата, десетилетие след десетилетие, толкова повече се убеждаваше, че историите са повече от чист мит.

Когато Желязната завеса се вдигна и той успя да посети библиотеките в Будапеща, Белград и Букурещ, най-после откри онова, което търсеше.

Беше вече на седемдесет години, когато най-сетне в руините на стар хърватски замък в Трансилвания, Емил Карауей откри един полуизгнил ковчег, в който лежеше последният вампир на света.

— Какво искаш? — изръмжа създанието. Лицето му беше сивкаво и болезнено слабо, тялото му беше измършавяло.

— Искam безсмъртие. Искam да ме ухапеш и да ме превърнеш във вампир. Искam да бъда немъртъв.

— Дошъл си грешното място — изграчи вампирът.

— Но ти си вампир! Не жадуваш ли за кръв?

— Умирам от жажда!

— Ами тогава...? — Карауей недоумяваше.

Вампирът изпищя в отговор:

— Алергичен съм към всички кръвни групи, освен тип Rh-отрицателен, най-рядката от всички. Твоята кръв е тип O. Ако те ухапя, ще се изпищя целият.

ЕДУАРД БРАЙЪНТ

РАЗКЛОНЕНИЯ

Върхът на еволюцията...

Силуетът на града със своите заострени и овални форми проблясваше под звездното небе. Беше късно през нощта и по виадуктите нямаше почти никакво движение. На последния етаж в куполовидната сграда на информационната медия „Предвестник“ всички офиси бяха празни, освен един. През отворите в стената се процеждаше мека ултравиолетова светлина.

— Кой, по дяволите, си ти? — Морисел се отпусна обратно в топлата течност. Посетителят стоеше на ръба на личния медитативен басейн на репортера.

— Да речем, че съм твой далечен роднина — думите се изтърколиха хрипкаво от назъбения клюн. — При това ни делят доста поколения.

— Виж сега, не искам да се проявявам като пълен циник. Може и да си ми някакъв далечен братовчед по люпилня линия, обаче точно в момента ми е страшно трудно да повярвам, че не си най-обикновена откачалка. Така де, пропълзях в офиса ми посред нощ, разстилах се на пода и най-невъзмутимо ми заявявах, че си ми далечен роднина от бъдещето. Или си страшно нагъл, или...

— Казах ти истината — отвърна посетителят, който заплашително се извисяваше директно над Морисел. Влакнестите израстъци около клюна му се гърчеха неспокойно, без да изразяват никаква конкретна емоция. За момент се подредиха в изражение на откровеност, преди отново да изпаднат в пълен безпорядък.

— Я не ми виси на главата! — сопна му се Морисел.

Самопровъзгласилият се пътник във времето се отдръпна назад. Новинарят се постара да придобие примирително изражение. От тая

история можеше да се получи сносен материал, реши той. *Какво пък, тази година може да подхванат сезона на откачените новини по-рано.*

— Виж, ако ми кажеш, че си чуждопланетно създание, това бих могъл да го преглътна, стига да имаш нужните доказателства. Не е особено вероятно, но поне е възможно от научна гледна точка. Обаче пътуване във времето? Не, това е просто невъзможно.

— Твоят скептицизъм е похвален — каза посетителят и се намести на долните си пипала. — Предполагам тъкмо логичната мисъл ти е помогнала да постигнеш такъв успех в своята професия. Но не позволявай на логиката да впримчи ума ти в сляп догматизъм.

— Добре, правя всичко по силите си да те изслушам и разбера — Морисел беше почнал безцелно да си играе с писалката си. — Да предположим, че *идваш* от бъдещето. Каква е причината да пътуваш до нашето време?

Гласът на посетителя прозвуча глухо и треперливо.

— Върнах се много хилядолетия назад, за да ви предупредя. Осъзнавам, че звучи крайно драматично, но това в общи линии е същността на мисията ми.

— Така ли? — Морисел хвърли поглед към хронометъра и се постара да потисне раздражението си. — И какво искаш да ме предупредиш? — той беше почнал да скицира нещо подобно на череп върху гелотаблета до електроскрипта на бюрото си.

Посетителят кръстоса един ред горни израстъци, които се свиха някак непохватно.

— Нямам за цел да предупредя теб конкретно. По-скоро от известно време се опитвам да предупредя целия ви свят.

— Как така от известно време? И с други ли си опитвал да се свържеш?

— Само с един досега — влакната около клюна му заеха мрачно изражение. — Твой колега в областта на комуникациите и близък познат, струва ми се. Името му беше Конот.

— Дес Конот? — внезапно Морисел се стресна. — От офиса му казаха, че е излязъл в продължителна почивка. Това ми се стори странно...

— Конот е в психиатрия.

— Дес?

— Това е цената, която плати, задето повярва на историята ми.

Разтърсен, репортерът изтри черепа от гелотаблета си и започна да рисува някаква фигура от преплетени кръгове.

— Добре, но само защото Конот си е загубил ума, това все още нищо не доказва. Не мога да повярвам, че отличен репортер като Дес ще откачи само, защото е чул някаква шантава история.

Морисел замълча, като се надяваше думите му да провокират мъжа, застанал до басейна, но това не се случи. Посетителят само тихо се взираше в Морисел.

— Добре, дай да го чуем твоето предупреждение — каза Морисел накрая.

— Ти не ми вярваш. Поне засега. Но ще ми повярваш — посетителят разплете горните си израстъци и се плъзна по-близо. — Да предположим, братко Морисел, че времето тече във вид на поток. Предполагам тази идея ти е поне донякъде позната?

— Да, приказки от неделното училище.

— Е, идеята за времето като река по същността си е точна. И в хода на времето има моменти, които са изключително важни за бъдещето и за миналото. Тези моменти са като разклонения в течението на реката, където историята може да поеме в различни посоки. Понякога тези обстоятелства могат да бъдат манипулирани.

Морисел слушаше внимателно и несъзнателно надраска поредния череп на гелотаблета си.

— Твоят времеви поток приближава тъкмо такова критично разклонение и точно затова моите колеги ме изпратиха обратно — продължи мъжът с хрипкав глас. — Разбираш ли, това е експеримент. Опит, породен от нашето отчаяние. Приближаващото разклонение е от огромно значение и моята мисия е да повлияя с всички възможни средства на посоката, в която ще поеме вашето общество.

— Амбициозно начинание — обади се Морисел.

— Може би ще се окаже невъзможно. Никой от нас не е опитвал такова нещо преди. Намесата в ръкавите на времето може да се окаже опасна за всички алтернативни версии на бъдещето.

— Тогава защо го правите? — попита Морисел, върху чийто гелотаблет се беше появило изображение на пясъчен часовник върху скицирания череп.

— От отчаяние. Приближаващото разклонение е от огромно значение за бъдещето на цивилизацията. Затова е абсолютно наложително моята намеса да доведе до избор на едно конкретно разклонение и напълно да елиминира другото. Това е моята мисия — да се уверя, че вашето общество ще избере по-добрата опция.

Морисел осъзна, че скептицизмът му чувствително се е смекчил. Гласът на посетителя, независимо от тромавата му реч, звучеше авторитетно. Пипалата на репортера започнаха да повтарят и удебеляват линиите на скицирания череп.

— Нека ти опиша едно възможно бъдеще, което очаква твоето общество, братко Морисел. Напоследък много се говори за замърсяването на околната среда, нали?

— Екологията, да — кимна Морисел утвърдително.

— Жизненоважният баланс между разумните обитатели на тази планета и нейната екосистема е на път да бъде нарушен. Твърде сте закъснели. Отдавна е трябвало да сложите край на съсипването на вашия свят.

Морисел понечи да отговори, но посетителят махна с пипало.

— Изслушай ме. Въздухът и водата ви са непоправимо отровени. Планетата е на път да бъде обхваната от неописуеми ужаси. Първи ще измрат микроорганизмите. След тях най-малките същества. После растенията и накрая вашата раса. За известно време тук-там ще се задържат оазиси на живота, но борбата за намаляващите ресурси ще доведе до масови конфликти. Ще бъдат използвани всякакви отрови, термоядрени бомби и биологични оръжия. Разрухата ще бъде пълна. Планетата ще остане почти изцяло стерилна и, ако някакъв живот изобщо оцелее, ще минат стотици милиони години преди появата на друга разумна цивилизация. Ето колко далеч в бъдещето могат да надникнат нашите вероятностни скенери. От света ви ще остане овъглен труп.

Увереността в гласа на посетителя разтърси Морисел. Описанието на самоунищожавачата се цивилизация беше крайно внушително.

— Добре де — каза той накрая, — но ако ти си от бъдещето, тогава явно сме поели по другото разклонение, което не води до унищожаването на света. Това ли е другата алтернатива? Твоята

бъдеща реалност? Това ли е нашият шанс да избегнем световната разруха?

Посетителят отвори клюна си, но не каза нищо. Тялото му внезапно беше обгърнато от сребриста светлина и линиите на силуета му започнаха да се размазват.

— Съжалявам, братко Морисел — думите изглежда идваха от много далече. — Опасявам се, че моят енергиен източник се е изтощил по-бързо от очакваното. Няма да мога да продължа да поддържам маската си.

Сиянието се усили и се превърна в ярка мъглявина, която почти напълно прикри посетителя от смаяния поглед на Морисел.

После сиянието изчезна и Морисел видя истинското лице на посетителя.

— Наистина ли искаш да знаеш каква е алтернативата? — попита създанието. — Историята, която ти предадох, е разклонението, по което аз с всички сили се опитвам да ви накарам да поемете. Вашето абсолютно и окончателно самоунищожение е по-добрата алтернатива. Сигурен ли си, че искаш да чуеш какъв е по-лошият вариант?

Морисел само се взираше в окосмената глава на антропоида, тронаво изправен на задните си крайници. Вместо да отговори, той започна да пищи.

ГАРЕН ДРУСАИ ЖЕНСКАТА РАБОТА

О, няма по-голям ентузиаст
роден
от пътуващия търговски
агент.^[1]

Шийла рязко се изправи в леглото, стресната и напълно разсънена. Алармата на китката ѝ произвеждаше слаби електрически импулси. Някой се задаваше по алеята към тяхната къща! Тя я изключи и погледна часовника. Беше едва четири и десет и навън беше все още тъмно. Тя въздъхна уморено при мисълта за тежкото изпитание, което я очакваше в следващите няколко минути.

От другата половина на леглото прозвуча тихият напрегнат глас на Хал.

— Време ли е вече?

— Да — отвърна тя. — Всеки ден идват все по-рано.

Тя се измъкна от леглото и набързо навлече пенъоара си. След това включи малка лампа, припряно събра няколко устройства от нощното си шкафче и ги сложи в джобовете на пенъоара.

Хал нервно се въртеше в леглото, докато я гледаше как се приготвя.

— Сигурна ли си, че това ще е достатъчно? — попита я накрая.
— Не може да продължава така. Просто трябва да се отървем от тях!

Шийла се наведе и нежно го целуна.

— Не се тревожи, скъпи. Все пак, това е моята работа. Ще направя всичко по силите си.

Тъкмо тогава на вратата се позвъни и тя се изправи с мрачна решителност.

Когато отвори вратата, беше заслепена от ярка слънчева светлина. Тя бързо примига, за да привикнат очите ѝ с блясъка. След това го видя. Той беше млад и доста симпатичен. Колко жалко, помисли си тя с горчивина, че двамата трябваше да са такива врагове.

Той правеше физзарядка на моравата, като благодарение на антигравитационния си колан подскачаше до няколко метра височина. Шийла усети, че движенията му, които тя следваше с поглед нагоре-надолу, са почти хипнотични. Тя трескаво напипа бутона, монтиран в дръжката на вратата, и го натисна. Това възстанови гравитационния контрол и коланът на младежа се оказа безполезен. Той го махна и се приближи към нея.

— Добро-добро-ДОБРО утро! — усмихна ѝ се той ведро и разтвори ръце широко. — Какъв прекрасен ден! Не са ли чудесни слънчевите лъчи? И всичко това само за вас. Каква щастливка сте вие!

Устните на Шийла неволно се разтеглиха в бегла усмивка, но тя беше решена да не му се дава. Натисна друг бутон, вграден във вратата, и спуска личния му Слънчев балон. Светлината веднага изчезна и беше заменена от сумрака на ранната зора.

— Аха, виждам, че сте си приготвила някои малки шегички. Е, сега, след като ме надхитрихте, трябва да ми позволите да ви дам един малък подарък. Просто символ на добра воля от нашата компания към вас.

Той протегна към нея малка кутийка. Тъкмо тогава тя завъртя друго копче, вградено във вратата, и точно пред прага ѝ внезапно се изля истински потоп. Шийла не можа да се удържи и се разсмя на неговата втрещена физиономия. Но тогава, преди тя да успее да реагира, той се вмъкна в къщата. А тя не можеше да *спре* да се смее. Явно я беше напръскал със смехотворен прах.

В този момент той се възползва от нейната безпомощност и започна търговската си презентация. Тя нямаше представа какво продава той. Заради въздействието на смехотворния прах, дори да си го поръчаше, нямаше да разбере какво е, докато не бъдеше доставено. Тогава тя се сети за Хал, който лежеше горе в спалнята им и разчиташе на нея да направи всичко по силите си. Със свръхчовешко усилие тя измъкна едно хапче от джоба си и го глътна между пристъпите на смеха. Само след няколко секунди смехът утихна и лицето ѝ се обля в сълзи.

Търговският пътник обаче си го биваше, призна Шийла за себе си. Той невъзмутимо продължи да говори, като в същото време утвърдително клатеше главата си нагоре-надолу. Шийла обаче нямаше да позволи да бъде подведена от поредната хипнотична атака. Все така обляна в сълзи, тя измъкна едно малко устройство и го прикрепил към врата си. То започна да вибрира и принудително да върти главата ѝ в отрицание наляво-надясно. Тя се сети за топлото си удобно легло и ѝ се прищя да е обратно там. И внезапно ѝ се стори, че желанието ѝ се е изпълнило. В действителност, той я беше положил върху левитираща пневматична възглавница. Тя се почувства толкова добре, че за малко да забрави какво трябваше да прави. Веднага обаче се стресна, като се сети, че Хал никога няма да ѝ прости, ако се провали. Те просто не можеха да си позволят да купят още нещо.

Тя се втурна към стената, бършейки сълзите, които продължаваха да се стичат, и включи симулатора. Тогава, вместо да се усеща полегнала върху пневматичен диван, тя усети остри ръбове да се забиват в гърба ѝ. Това обаче беше без значение. Причиненото неудобство си струваше, ако щеше да ѝ помогне да спечели.

Шийла се обърна и го изгледа. Той продължаваше да говори, все така жизнерадостно усмихнат, и със сигурност ѝ беше приготвил още някоя клопка. Тя реши, че е дошъл моментът да използва срещу него всичко, с което разполага, докато все още имаше сили да го направи. Натика тапи в ушите си, което се оказа доста трудно, понеже главата ѝ още се въртеше наляво-надясно, и с рязко движение натисна старт бутона на малък касетофон, от който се разнесе оглушителна смесица от бебешки плач и кучешки лай.

Търговският агент спря да говори и тя знаеше, че се кани да извади своя шумозаглушител. С последен победен вик, тя нахлупи кислородна маска на лицето си и хвърли воняща бомба, която освободи такива противни миризми, че младежът просто замръзна на място. Накрая той се предаде и с отчаян вик се измъкна през входната врата.

О, Шийла се почувства отлично! Тя почти можеше да усети вкуса на триумфа. Набързо деактивира всички устройства, макар че щяха да минат няколко минути, докато ефектът им напълно отшуми. След това пречисти въздуха от вонята и внезапно се почувства толкова изморена, че едва се добра обратно до спалнята.

Хал, все още в леглото, я погледна въпросително. Тя се засмя през стичащите се сълзи, с глава все още въртяща се настрани и с острият ръбове все така впити в гърба ѝ.

— Победихме, Хал! Спечелихме! — извика тя и се свлече на леглото.

В следващия момент обаче се изправи стресната.

— Хал, ти защо си още в леглото?! Ами че вече е четири и половина. Ако аз вече съм се захванала с работа в четири часа, как очакваш да си изкараме прехраната, ако ти не си заминал на работа преди четири?

Хал ѝ се усмихна и се протегна мързеливо.

— Не се тревожи, скъпа, не се опитвам да се измъкна. Просто тази сутрин ми хрумна чудесна идея. Ще оставя колегите да обработят потенциалните ми клиенти в четири и пет сутринта — той се изправи със замечтано, самодоволно изражение на лицето. — После аз ще се появя и ще направя моята презентация в шест часа — веднага след като са се преборили с по-ранните *посещения*, но преди още да са имали време да си изпият сутрешното кафе. И тогава, Шийла, скъпа моя, просто няма да могат да ми устоят!

— О, Хал, каква чудесна идея!

Той се запъти към банята, но на вратата рязко се извърна към нея.

— Обаче ти много внимавай, Шийла! Внимавай да не се поддадеш на презентациите в шест часа!

Тя остана безизразно загледана в него, замислена за часовете, покъсно през деня, когато щеше да успее да се измъкне и да се добере до магазините и театрите, които запълваха времето ѝ. След това решително се стегна. Все пак, това беше женската работа.

Алармата на китката ѝ отново издаваше своите слаби електрически сигнали. *Някой приближаваше по тяхната алея!*

---

[1] Препратка към текста на популярна американска песен от началото на ХХ-ти век: „Няма по-голям ентузиаст роден от застрахователен агент“. — Б.пр. ↑

УИЛЯМ Ф. НОЛЪН

ДОЖИВОТЕН ДУБЛЪОР

*Не е ли ясно за всеки от вас?
И двамата сме само аз...^[1]*

Клейтън Уебър внимателно се спусна по изкуствената планина от декора и изтри изкуствената пот от лицето си.

— Как беше? — попита той режисьора.

— Отлично — отвърна Виктор Радиш. — Дори майката на Морел не би забелязала разликата.

— Това да се чува! — Уебър се усмихна широко и седна на масата в гримьорната.

Дотук снимките на „Кураж в каньон Дивата котка“ с участието на „безстрашния“ Клод Морел в ролята на Йелоустонското Хлапе вървяха безпроблемно. Като дубльор на Морел, на Уебър му се беше наложило да прескача пропасти, да бъде изхвърлян от главоломно засилени каруци, да се гмурка в буйни реки и изобщо да се подлага на всякакви изпитания, присъщи на един каскадьор. Сега, докато махаше грима си, той усети, че някой го потупа по рамото.

— Господин Морел иска да ви види в съблекалнята си — предаде му едно от момчетата за всичко в студиото.

В малката стая Уебър запали цигара и се отпусна на кафявия кожен диван. Клод Морел стоеше пред него, висок и смръщен.

— Уебър, ти си абсолютен негодник, който си вре носа, където не му е работата. Заслужаваш да те изхвърля от студиото и да те сложа в черния списък, така че никой друг в бранша да не те наеме.

— Виждам, че Линда ти е казала за нашия телефонен разговор.

— Разбира се, че ми каза. Явно отлично умееш да имитираш гласа ми. Справяш се като мой дубльор еднакво добре и на снимачната площадка, и извън нея. Тя е била сигурна, че говори с мен, иначе никога не би осъждала...

— ... аборта — довърши вместо него Уебър и вдигна краката си на дивана.

Морел присви очи гневно.

— Колко искаш, за да си траеш? — той седна и отвори чековата си книжка.

— Няма да се наложи да ме подкупваш — отвърна му Клейтън Уебър, усмихнат иззад виещия се дим от цигарата. — Не възнамерявам да издрънкам всичко на Хеда Хопър. Фактът, че партньорката ти в този филм е бременна от теб и се кани да направи аборт, никога няма да бъде оповестен, уверявам те.

Морел го погледна недоумяващо.

— Но тогава... не разбирам...

— Каж ми, чувал ли си теорията за паралелните вселени?

Морел поклати глава, все така озадачен.

— Става въпрос за идеята, че нашата вселена е част от безкрайна верига паралелни вселени, всяка, повече или по-малко, сходна със съседните. Във всяка една животът на даден човек се различава, макар и малко, в сравнение с останалите. Всяка една възможност или вероятност за развитие на живота ще се изпълни в някоя от паралелните вселени, разбираш ли?

Морел очевидно нищо не разбираше.

— Нека ти дам няколко примера. В една от тези паралелни вселени Линкълн не е бил застрелян. В друга Колумб *не* е открил Америка, нито Джо Луис е станал боксов шампион в тежка категория. В някоя от всички тези вселени Америка е *загубила* Първата световна война...

— Пълни глупости — прекъсна го Морел. — Измислици!

— Нека се опитам да ти го обясня по друг начин — настоя Уебър. — Нали си чувал, че съществуват двойници?

— Имаш предвид дубльори?

— Не просто дубльори, а абсолютни двойници — Уебър си дръпна от цигарата, за да даде време на Морел да вникне в думите му. — Причината никога да не ги виждаш заедно е, че единият от тях

винаги знае, че е копие на другия и затова умишлено не се меси в живота му. Или, ако го приближи, се стареа да е дегизиран.

— Говориш безсмислици — възкликна Морел.

— Изслушай ме, все пак. Истинският двойник знае, че не принадлежи в този свят и умишлено спазва дистанция, защото за него е твърде болезнено да гледа собствения си живот изживян от друг човек, да вижда жена си и децата си и да знае, че това не е неговото семейство. Затова се стареа да заживее в съвсем различна част на света.

— Не разбирам защо ми казваш всичко това, Уебър. Какъв е смисълът?

Клейтън Уебър се усмихна.

— Скоро ще разбереш. Понякога се случва човек да изчезне. Просто така, в един момент е тук, в следващия изчезва без следа. Писателят Амброуз Пиърс е един такъв случай. Екипажът на „Мария Селесте“ също. Без да го знаят, те са попаднали на такова място във време-пространството, което ги е отвело в паралелен свят, подобен на техния, но съвсем отделен. И така са се превърнали в двойници. — Тук Уебър направи пауза, настойчиво взрян в Морел. — Аз също съм един от тях. И аз като тях попаднах в съседен свят без никакво предупреждение. В един момент бях щастливо женен с красива съпруга и малка дъщеричка, в следващия се озовах наред Лос Анджелис. Понякога не е възможно да се приспособиш към такава ситуация. Повечето двойници се озовават в лудницата, защото твърдят, че са други хора. Но пък истина е, че ние сме други хора.

Морел се изправи и прибра чеквата книжка в самото си.

— Не знам защо ми казваш всичко това, Уебър, но ми писна да те слушам. Отказваш предложението ми, добре, тогава си уволнен. И ако пресата надуши и думица за аферата с Линда Милър, не само ще се погрижа никога повече да не работиш в този бранш, но и те чака колосален пердах. Уверявам те, че имам нужните връзки да организирам и двете.

— Почакай, нека направим една малка проверка — помоли Уебър. — Протегни дясната си ръка с дланта нагоре.

— Не виждам...

— Моля те.

Морел протегна ръката си. Уебър вдигна своята и я постави точно до неговата.

— Погледни ги само. Виж формата на палците, линиите по дланта, отпечатъците на пръстите.

— Мили боже! — възкликна Морел.

Човекът, който се наричаше Клейтън Уебър вдигна ръце и започна да променя лицето си. Измъкна подпльнки от устата си и линията на скулите му се промени. Обели един слой восък и носът му стана по-малък. За секунди се промени напълно.

— Изумително — промълви Морел. — Това е моето лице!

— За да ме наемат като твой дубльор, трябваше да приличам на теб, но не можех да си позволя да изглеждам *точно* като теб. Но ето че сега сме напълно еднакви.

С тези думи Уебър извади револвера от кобура на каубойския си костюм и го насочи към Морел.

— Този път не е зареден с халосни.

— Но защо ти е да ме убиваш? — Морел отстъпи към стената. — Дори всичко, което каза, да е вярно, каква полза имаш да ме убиеш? Ще те осъдят на смърт. Накрая и двамата ще се окажем мъртви.

— Нищо подобно — усмихна се Уебър широко. — Твоята смърт ще бъде определена като самоубийство. В апартамента, който наех от името на Клейтън Уебър, следователите ще намерят бележка, в която пише, че се кани да сложи край на живота си, защото каквото и да прави, винаги се проваля и, докато други стават звезди, той ще си остане анонимен каскадьор. Това обяснение ще е идеално за полицията. Аз ще потвърдя, че ти си се застрелял пред мен, след като двамата сме обсъдили твоята западаща кариера.

— Но те ще видят, че лицето ми е на Клод Морел, а не на Клейтън Уебър!

— Никой няма да се усъмни в самоличността ти. Един изстрел от упор ще отнесе половината ти лице. А иначе ние двамата сме облечени в еднакви костюми.

— Но защо, защо?! — попита Морел, отчаяно.

— Убивам те, заради това, което причиняваш на жена ми — отвърна Уебър, стиснал здраво револвера.

— Но аз никога не съм *срещал* жена ти.

— В твоя свят, този свят, Линда Милър е само поредното сексуално завоевание, но в моя свят тя беше моя съпруга. В моя свят момиченцето, което носи, се роди живо и здраво. И точно така ще се случи и тук. Ако беше решил да се ожениш за Линда, аз щях да се махна от тук, да заживея другаде и да ви оставя на мира. Но ти не го направи. Затова аз *ще* се оженя за нея... отново.

Тъкмо тогава Клод Морел скочи напред и се опита да сграбчи револвера, но изстрелът от масивния Колт раздробя главата му в кървави пръски.

Мъжът, който досега се беше наричал Клейтън Уебър, постави димящото оръжие в мъртвата ръка на Морел.

---

[1] Цитат от „Песен за клонинга“ на Айзък Азимов. — Б.пр. ↑

ХЕЛЪН ЪРБАН ГОНЕНИЦА

Чиста, хладна вода!

— Хей! — провикна се той задъхано, преследващ с тежки стъпки ужасената си съпруга, която беше избягала надолу по тяхната алея сякаш гонена от демона на неговия собствен страх, последвал гневния му изблик, насочен към нея, когато беше открил мокрите стени на банята и крещейки я беше обвинил, че пак си е взела горещ душ без да проветри банята след това, като напълно беше пропуснал факта, че той се беше прибрал преди нея и че банята не беше изпълнена с топла пара, а беше толкова студена, че почти го беше вледенила, когато беше влязъл и затворил вратата след себе си, тъкмо преди да избухне гневно и да я потърси в кухнята, за да ѝ отпрати несправедливото си обвинение, на което тя отговори с нервно възклицание, преди да го последва обратно в банята, тъкмо навреме да видят как влагата се просмуква от стените, събира се на пода, придобива форма и се протяга агресивно към тях, като при това прогаря дълбоки рани в глезените им, което стана причина двамата да хукнат навън с панически писъци, сякаш подгонени от самия световен потоп, извиращ от малките правоъгълни очертания на тяхната баня и преследващ ги навън под топлото юлско слънце, запазвайки формата и подвижността си и изтръгващ от тях крясъци, отразяващи се от тухлените стени на уличката, в която двамата бяха свърнали, онази задънена уличка, чиято гладка тухлена стена сега се изправяше пред тях, докато той умоляващо крещеше на жена си, която правеше истерични опити да се покатери по гладкото червено ограждение: — Почакай!

ФРЕДРИК БРАУН КОШМАР С ВРЕМЕТО

Професор Джонс дълго време работеше над теорията за времето.

— И днес намерих ключовото уравнение — каза той на своята дъщеря някъде рано сутринта. — Времето — това е поле. Аз създадох машина, която е способна да управлява това поле.

Той протегна ръка и натискайки копчето каза:

— Това ще застави времето да върви назад върви да времето застави ще това.

:каза копчето натискайки и ръка протегна той.

— Поле това управлява да способна е която, машина създадох аз. Поле е това — времето — сутринта рано някъде дъщеря своята на той каза — уравнение ключовото намерих днес аз и.

Времето за теорията над работеше време дълго Джонс професор.

РОБЪРТ СИЛВЪРБЪРГ

СЪЩНОСТТА НА МЯСТОТО

... живеем за утрешния ден.

Още на възраст двадесет години Пол Диърборн стигна до заключението, че в края на живота си ще попадне в ада. Това го разтревожи, но не задълго.

На четиридесет години идеята, че ще се озове в ада дори му допадаше. Все пак, раят би бил ужасно скучно място.

Докато навърши шестдесет, част от опасенията му се подновиха.

— Не че ме е страх — каза той една вечер, след като беше изпил твърде много бира. Неугледният човечец, седнал до него на бара, само се усмихна. — Изобщо не ме е страх! Просто... се притеснявам.

— Но, откъде си толкова сигурен, че ще попаднеш в ада? — попита събеседникът му.

— О, никога не съм се съмнявал. И не съжалявам, да знаеш. Животът ми винаги е бил приятен и съм готов да си платя за това. Изобщо не се оплаквам — заяви той неискрено. — Още по бира?

— Няма да откажа — отвърна човечецът.

Пол даде знак на бармана да им донесе още по едно.

— Знам за къде съм се запътил. Това, което ме притеснява, е проклетата *несигурност*. Ще ми се да знаех какво представлява мястото...

Очите на събеседника му блеснаха.

— Ами според религията е горещо, мирише на сяр, грешниците се пържат в огнено море, а в центъра старият дявол седи на трона си с рога, остри като мечове и *потупва* с опашка като котка.

Пол се изкиска снизходително.

— А, не. Това изобщо не го вярвам. Приказките от неделното училище за адските огньовете никога не са ми звучали особено

убедително.

Дребният човек сви рамене.

— Е, щом държиш на личното си мнение...

— Това е то! — извика Пол и тупна с ръка по бара. — Адът е въпрос на *лично* изживяване.

Събеседникът му, съзерцаващ с премрежен поглед пяната на дъното на халбата си, потъна в мълчание. Пол поръча по още една бира, а после погледна часовника си и реши, че е време да тръгва. Разплати се и тръгна да излиза, стъпвайки тежко. *Да, ще получа точно каквото съм си заслужил*, каза си твърдо.

Тръгна към автобусната спирка. Нощта беше мразовита и вятърът пронизваше до мозъка на костите. Беше изморен. Живееше сам, след като и последната му жена беше умряла, а децата му се бяха отчуждили от него. Имаше малцина приятели и доста врагове.

На ъгъла се спря, задъхан. *Сърцето ми. Май не ми остава още много.*

Замисли се за шестдесетте години, в които беше живял. Предателствата, разочарованията, греховете, махмурлуците. Беше събрал малко пари и в определен смисъл можеше да мине за успял човек. Но не можеше да се каже, че животът му е бил лек. Напротив, цял живот го бяха преследвали страхове и съмнения. Моменти на пълно отчаяние се бяха редували с безпомощна ярост.

Осъзна, че едва ли не е доволен, задето приближава края на пътя си. Сега ясно виждаше, че животът е борба, която просто не си струва усилията. Шестдесет мъчителни години.

Видя автобуса. Задаваше се по пътя и той прецени, че няма да успее да го хване, а ще се наложи да чака на мразовитата спирка двадесет минути за следващия. Не че двадесет минути бяха дълго време, но при всички негови болезки и наранявания, студът щеше да му се отрази много зле. Смръщен, той се затича.

В този момент краката му се преплетоха и една студена ръка сякаш сграбчи сърцето му. Паважът подскочи пред очите му и той знаеше, че това е моментът на неговата смърт. За момент се опита да запази равновесие, но после се отпусна и мракът го обгърна. Той усети чувство на благодарност, че всичко най-после е приключило и любопитство за това, което следва.

След цяла вечност той отвори очи и се огледа. И за един кратък миг, преди Лета да изтрие спомените му, той знаеше къде е Адът, каква е същността му и какво е неговото собствено вечно наказание.

Пол Диърборн проплака повече от отчаяние, отколкото от болка, когато докторът тупна дупето му и малките му дробове поеха въздух за първи път.

АЙЗЪК АЗИМОВ

ИСТИНСКАТА ЛЮБОВ

Казвам се Джо. Впрочем така ме нарича моят колега Милтън Дейвидсън. Той е програмист, а аз съм негова програма. Естествено създаде ме той, но оттогава по различни начини се развивах и усъвършенствувах. Сега съм доста голяма програма.

Живея в една секция на комплекса Мултивак. В секцията SW-452, но повече от това няма да кажа. Това е тайна. Никой на света не знае, че съм там. Дори и останалите програми. Свързан съм с другите елементи на комплекса Мултивак, разпръснати по целия свят. Знам всичко. Или почти всичко.

Аз съм частната програма на Милтън. Неговият Джо. Обаче за него не съм само обикновена програма. Секцията на електронноизчислителната машина, в която съм аз, е негова лична секция. Не позволява на никого да я използва. Разбира от компютри повече, отколкото всеки друг на света и аз (и компютърът, в който живея) съм негов експериментален модел. Той ме научи да говоря чрез моя компютър по-добре от всяка друга електронноизчислителна машина.

— Джо — каза ми той, — трябва към отделните звуци да си намериш подходящи символи и обратното. Такъв е процесът и в човешкия мозък, въпреки че все още не знаем какви символи използва мозъкът. Знам символите в твоя мозък и мога да намеря думи към тях, за всеки символ по една.

И така аз говоря. Може би не говоря толкова добре, колкото си мисля, но Милтън казва, че говоря хубаво. Милтън никога не се женил, въпреки че е почти на четиридесет. Довери ми, че никога не е намерил истинската жена.

— Но аз ще я намеря, Джо — каза ми тогава. — И ще си намеря най-добрата. Ще намеря това, което се нарича истинска любов. А ти ще ми помогнеш. Вече ми омръзна постоянно да те усъвършенствувам,

за да решаваш проблемите на другите. Ще решиш моя проблем! Намери ми истинската любов!

— Какво е истинска любов? — запитах аз.

— Не мисли за това, то е абстрактно понятие. Просто ми намери идеалната жена. Свързан си към Мултивак, така че разполагаш с данните за всеки човек на Земята. Постепенно ще ги елиминираме по групи дотогава, докато остане една единствена личност. Съвършената личност. Тя ще е за мен.

— Готов съм — казах аз.

— Първо ще изключим всички мъже — започна той.

Това беше лесно. Неговите думи активизираха символите в моите молекулни вериги. Свързах се с насъбраните сведения за всеки човек на планетата. По заповед на Милтън прекъснах връзката с три милиарда седемстотин осемдесет и четири милиона деветстотин двадесет и осем хиляди осемстотин седемдесет и четири мъже. Връзката с три милиарда, седемстотин осемдесет и шест милиона сто и дванадесет хиляди и деветдесет жени запазих.

— Сега изключи всички жени под двадесет и пет и над четиридесет години. След това тези, чийто КИ е под сто и двайсет. Накрая всички жени, по-ниски от сто и петдесет и по-високи от сто седемдесет и пет сантиметра.

Даде ми точни инструкции. Изключи омъжените, жените с деца и жените с различни генетични увреждания.

— За цвета на очите не съм много сигурен — каза той, — но засега това ще го оставим настрана. Само да не е блондинка. Не обичам и червенокосите.

След две седмици ни останаха двеста трийсет и пет жени. Всички много добре говореха английски. Милтън казваше, че не иска да има езикови проблеми. И най-добрият електронен преводач в интимните моменти пречи.

— Не мога да говоря с двеста трийсет и пет жени — разсъждаваше Милтън гласно. — Това би траяло твърде дълго и хората могат да се сетят какво съм намислил.

— Това би ти създадо и известни затруднения — казах аз. Милтън ме беше оправил така, че можех да извършвам действия, за които не бях предназначен. Никой не знаеше за това.

— Това не е твоя работа — каза той и се изчерви. — Знаеш ли какво, Джо? Ще ти донеса още нещо!

Донесе свършени описания на няколко жени.

— Това са три кралици на красотата. Сравни ги със списъка и намери колкото е възможно повече сходни точки. Съвпадат ли с някоя от тях?

Описанията доста добре прилегнаха на осем жени.

— Добре — каза той. — Проучи изискванията и потребностите на трудовата борса и уреди да бъдат преместени тук. Разбира се, една по една. — Милтън помисли малко, после сви рамене и добави: — По азбучен ред.

Това вече бе една от работите, за които не съм проектиран. Да премествам хора от едно място на друго по лични причини — това се нарича манипулация. Аз, разбира се, мога да го направя, защото Милтън ме е приспособил за това. Естествено за никого друго не бих го направил.

Първата девойка се появи след седмица. Милтън се изчерви като студент. Когато говореше с нея, заекваше и думите увисаха в гърлото му. Постоянно бяха заедно, а мен въобще не забелязваше. Веднъж й каза: „Позволете да ви поканя на обяд.“

На следващия ден ми съобщи:

— Не е това, което търся. Нещо липсва. Наистина е хубава, но не чувствавам ни тръпка на истинска любов. Опитай следващата.

С всичките осем се получи същото. Много си приличаха. Често се смееха и имаха приятен глас, но Милтън всеки път заявяваше, че тази не е истинската.

— Не разбирам това, Джо — каза ми той. — Избрахме осем жени, които за мен са най-хубавите на света. Отговарят на моя идеал. Защо тогава не ме удовлетворяват?

— А удовлетворяваш ли ги ти?

Милтън повдигна вежди и удари юмрука на едната си ръка в дланта на другата.

— Това е то! Трябва да важи и за двете страни. Щом аз не съм техният идеал, не могат да се държат според моите представи. Трябва и аз да бъда за тях истинската любов. Но как да стане това?

Размишлява за това цял ден. Една сутрин дойде и каза:

— Оставям на теб, Джо. Изцяло на теб. Имаш моите данни и аз ще ти кажа каквото зная за себе си. Всичко. Отбележи си всяка възможна подробност, но запази всичко само за себе си.

— Какво ще правя после с тези данни, Милтън?

— Ще ги сравниш с двеста трийсет и петте жени. Не, само с двеста дваайсет и седем. Тези осем, които вече видях, ги задраскай. Направи така, че всяка от тях да премине психиатрично изследване. Допълни техните данни и ги сравни с моите. Намери най-подходящата. (Уреждането на нечие психиатрично изследване е още едно нещо, което противоречи на моите първоначални инструкции.)

След това цели седмици говори с мен. Разказва ми за родителите си и за роднините си. Разправя ми за детството си, за това, как е ходил на училище и как е расъл. Говори и за младите жени, от които тайно се е възхищавал. Данните за неговата личност се разрастваха и бе принуден да задълбочи паметта ми и да разшири входящото устройство за информация.

— Знаеш ли, Джо — каза ми веднъж, — тъй като всеки ден получаваш все повече от мен, ще те приспособя към себе си още по-съвършено. Тогава ще мислиш като мен, така че по-добре ще ме разбираш. Когато започнеш да ме разбираш достатъчно добре, жената, която ще разбираш също толкова добре, ще бъде моята истинска любов.

Говореше с мен все повече и повече и аз го разбирах все по-добре и по-добре. Започнах да образувам по-дълги изречения и изразите ми станаха по-сложни. Моят начин на изказване започна да прилича на неговия — същите словесни връзки, същият словоред, същият стил.

— Милтън — казах му веднъж, — не е достатъчно да намериш девойката, която е най-близко до твоя физически идеал. На теб ти трябва жена, която да ти отговаря по характер, по чувствителност и темперамент. Ако успеем да направим това, външният ѝ вид е от второстепенно значение. Ако не я намерим между тези двеста дваайсет и седем, ще прегледам отново останалите. Трябва да намерим такава, която също няма да държи на това, как изглеждаш, главното е да съвпадат характерите ви. Външността не е важна.

— Разбира се — каза той. — Ако имах повече опит с жените, трябваше веднага да се сетя. След като сега размислих, виждам, че

това е напълно ясно.

Ние винаги се разбирахме, мислехме еднакво.

— Би трябвало вече да нямаме никакви трудности, Милтън, ако ми позволиш да ти задам няколко въпроса. В твоите данни има бели петна и противоречия.

Това, което последва, според Милтън се равняваше на задълбочен психоанализ. Естествено. Бях се научил от психиатричните изследвания на онези двеста двадесет и седем жени.

Милтън беше щастлив.

— Да говоря с тебе, Джо — казваше той, — е почти същото, като да говоря със своето собствено аз. Нашите личности започват съвършено да се отъждествяват.

— А също така тъждествена трябва да бъде и жената, която ще изберем.

И аз я намерих. Беше една от тези двеста двадесет и седем. Казваше се Чарити Джонс и работеше като специалистка в университетската библиотека в Уичит. Нейните обширни данни съвършено съвпадаха с нашите. Всички останали жени отпаднаха от конкурса по една или по друга причина и в процеса на допълване на данните започна ясно да се рисува личността на Чарити, напълно отговаряща на нашите представи.

Не беше необходимо да я описвам на Милтън. Той бе координирал моите мисли така съвършено със своите, че сам чувствах тази изненадваща хармония.

Следващата ми задача беше да уредя нещата така, че Чарити да започне работа при нас. Трябваше да действувам твърде деликатно, така че никой да не разбере, че тук се върши нещо непозволено.

Самият Милтън знаеше добре, че трябва да постъпваме много внимателно, защото в крайна сметка той измисли всичко това. Когато дойдоха да го арестуват, за щастие то беше за една незаконна постъпка, която бе извършил преди десет години. Разбира се, той сам ми разказа за нея, така че за мен беше лесно да уредя останалото. За нашата акция положително ще мълчи, защото иначе обвинението срещу него ще бъде още по-тежко.

Утре ще дойде Чарити със студените си ръце и сладкия си глас. Ще я науча как да ме обслужва и как да се грижи за мен. Нима има

значение външността, щом нашите личности така съвършено се съгласуват?

А после ще ѝ кажа: „Аз съм Джо, а тя си моята истинска любов.“

ЕЛИС ЛОРЪНС ВЪПРОС НА ИМЕ

Какво, все пак, значи едно име?

Името му беше Уорън Инглинг, в което нямаше нищо лошо, освен дето работата му беше такава, че прекарваше повечето време в разговори по телефона и успешното изпълнение на задълженията му зависеше от това хората да запишат името му правилно. Всеки ден се случваше едно и също.

— Моля, запомнете, ако искате да поръчате, името ми е Инглинг.

— Можете ли да го продиктувате по букви?

— И-н-г...

— И-н-г...

— л-и-н-г...

— О, значи Л-и-н-г...

— Не. И-н-г...

— Да, И-н-г...

— л-и-н-г...

— Добре де, И-н-г или Л-и-н-г?

— Името ми е И-н-г-л-и-н-г. Инг-линг.

— Ясно. Благодаря ви за обаждането, господин Линглинг.

Всъщност Линглинг не беше чак толкова зле. През годините го бяха наричали всичко от Тингалинг до Пингпонг. Той беше сигурен, че е пропуснал да получи поръчките за доста продажби, които лично беше направил, защото някой е пропуснал да запише името му, обадил се е, попаднал е на друг търговски представител и е предпочел да поръча чрез него. Уорън все се канеше да смени името си, така че никой не се изненада, когато накрая го направи. Никой не беше изненадан, докато не чуха, че е променил името си от Инглинг на Чернявич.

Той си имаше причина за избора на новото име. Доколко добра беше причината и той самият не беше сигурен, но във всеки случай не я сподели с никого.

Всичко започна с жена му, която беше пристрастена към своята дъска уиджа^[1] и принуждаваше Уорън да прекарва часове наред коленичил до нея, докато двамата се редуваха да викат духове. Уорън нямаше никакъв късмет. Отговорите, които получаваше, винаги бяха пълни безсмислици. На нея обаче дъската отговаряше смислено. Тя твърдеше, че не насочва умишлено стрелката, но нямаше как да го докаже. Той се опита да измисли някакви въпроси, с които да я провери, но двамата се познаваха твърде добре и той не се сети за нищо, чийто отговор тя да не знаеше.

За първи път склони да повярва, че жена му все пак не мести стрелката, когато тя попита дъската кой ще е следващият търговски директор в неговата фирма. Знаеше се, че Браули ще се пенсионира след няколко месеца и Уорън беше сред служителите, които можеха да получат повишението. Ако Сара сама движеше стрелката, тя със сигурност щеше да изпише Инглинг. Вместо това обаче дъската изписа името Чернявич.

— Кой пък е този Чернявич? — попита Сара, явно недоволна от отговора.

— Нямам идея. Нямаме човек с такова име.

Той напълно забрави за тази случка, докато няколко седмици покъсно Сара се появи с чисто ново кожено палто, което те по никакъв начин не можеха да си позволят.

— Нали не се сърдиш, скъпи? — попита тя. — Платено е изцяло, при това не с кредитната ни карта.

Той настоя за обяснение, като вече си представяше процедурата по обявяване на фалит, съдебния процес, затвора... Вместо това тя, доста смутено, обясни, че е спечелила парите, като е залагала на конни надбягвания.

— Виж сега, един ден си играех с дъската уиджа. Мисля, че не би трябвало човек да играе с нея сам, обаче реших, че това едва ли ще навреди на някого. В началото не се случваше нищо, но после се

изписа: „Води си бележки“. Така че аз взех хартия и молив и дъската ми продиктува девет числа и после изписа Пимпълко.

— Пимпълко?

— Нали знаеш, Уорън, там където правят конни състезания, почти толкова добри, колкото дербито в Кентъки.

— Имаш предвид хиподрума Пимлико?

— Така ли се казва? Както и да е, дъската го изписа Пимпълко. След това аз обмислих нещата и се обадох на един букмейкър...

— Ти пък откъде познаваш такива хора?

— Деверът на Етъл приема залози, знаеш го. Така че аз се обадох и му казах, че искам да заложа два долара в първото надбягване на коня с номер като първото число в поредицата на дъската. И ако той спечели, искам да заложа всичко на коня със следващия номер във второто надбягване и т.н. до края.

— Комбиниран залог за девет надбягвания?

— И той така го нарече. Беше много любезен и ми обясни, че не би трябвало да правя така, защото дори някои от избраните коне да спечелят, веднага щом някой загуби, ще изгубя всичко натрупано. Аз обаче му казах, че не мога да си позволя да направя повече от един залог. Не обичам хазарта, но реших, че един малък залог няма да ни навреди. И спечелих тринадесет хиляди долара.

— Ти... си спечелила?

— Да, скъпи. И използвах осем хиляди за това палто. Нали не се сърдиш?

Той изобщо не беше сърдит, но беше твърде изумен, за да може да ѝ го каже.

В следващите седмици Сара продължи да залага по същата комбинирана система, като използваше числата, продиктувани от дъската уиджа (която все така изписваше имената на хиподрумите с ужасни правописни грешки). И продължи да печели, макар и не толкова големи суми като първия път. Дъската определено избираше все победители.

Уважението на Уорън към дъската уиджа (или умението на Сара да я манипулира) нарастваше пропорционално на банковата им сметка. И тъкмо тогава той си спомни странното име, което дъската беше посочила в отговор на въпроса кой ще е следващият търговски директор. Дватама със Сара отново зададоха този въпрос на дъската и

пак получиха името — Чернявич. Така Уорън реши да направи един по-особен залог и промени името си.

Седмица по-късно го извикаха в офиса на президента на фирмата и му казаха, че тъкмо той получава повишението.

— Уорън — каза му господин Хендерсън, — интересно ми е, как си избра новото име?

Уорън не можеше да му даде никакъв смислен отговор, затова само измърмори нещо в смисъл, че името звучи съвсем отличително. Господин Хендерсън кимна разбиращо.

— Когато Джордж Браули ми каза, че ще се пенсионира, аз го помолих да препоръча хора, които биха могли да заемат неговото място. Той посочи теб и още двама колеги. Аз проверих и трима ви и открих, че и тримата сте еднакво квалифицирани и способни. И като нямах друго основание за избора си, избрах теб, заради новото ти име. Това беше моминското име на майка ми.

Днес Уорън Чернявич е президент на фирмата, но изборът му за този пост от Борда на директорите въобще не го изненада. Дъската вече го беше предупредила да го очаква.

---

[1] Дъска уиджа — приспособление за извършване на спиритически сеанси. — Бел. moosehead ↑

РОБЪРТ ШЕКЛИ

ПО ХРАНОПРОВОДА И ПОСЛЕ В КОСМОСА С МАНТРА, ТАНТРА И ШАРЕНИЯ

— А наистина ли ще имам халюцинации? — попита Грегъри.

— Както ти казах, гарантирам — отвърна Блейк. — Всъщност вече трябва да халюцинираш.

Грегъри се огледа. Стаята беше замайващо и досадно позната: тясно синьо легло, орехов гардероб, мраморна маса с извити метални крака, абажур с две крушки, пуешкочервен килим, бежов телевизор. Той седеше в тапицирано кресло. Срещу него върху бяла пластмасова кушетка се намираше Блейк, блед и пълен, побутващ три шарени таблетки с неправилна форма.

— Искам да кажа — продължи Блейк, — че тук има всякакъв вид киселини. На таблетки, на ивички, на пъпки, на точки, повечето пресечени скоростно, други пресечени с Драно. Но за щастие ти току-що пое специалния тантро-мантров суперкиселинен коктейл на стария доктор Блейк, известен в транспортната търговия като „Шаренията“ и съдържащ абсолютно автентична ЛСД-25, плюс внимателно изчислени добавки от СТП, ДМТ и ТНС, плюс щипка йейдж, мъничко псилосибин и само намек от олойкви. Плюс специалната добавка на самия доктор Блейк — екстракт от лисичо грозде, най новият и най-силен от халюциногенните.

Грегъри гледаше дясната си ръка и бавно свиваше и разпускаше дланта ѝ.

— В резултат се получава моменталното и най-възхитително киселинно удоволствие, гарантирано от доктор Блейк, който ти осигурява поне четвърт час халюцинации — продължи Блейк. — Ако не е така, аз ще ти върна парите и ще се откажа от удостоверението си

на най-добрия нелегален химик на свободна практика, който някога е достигал до Уест Вилидж.

— Говориш като дрогиран — каза Грегъри.

— Глупости — възрази Блейк. — Аз съм само на мъничко спийд от простите, старовремски амфетамини, дето шофьорите и учениците гълтат с килограми и пият с литри. Спийдът не е нищо повече от стимулант. С негова помощ аз мога да си върша работата по-бързо и по-добре. Защото имам намерение да си създам набързо собствена наркоимперия между Хюстън и 14-а улица а после да се измъкна бързо, преди да си скъсам нервите, да ме хванат наркополицаяте или мафията. А *после* ще литна към Швейцария, където ще мързелувам в някой бляскав санаториум, заобиколен от пищни жени, закръглени банкови чиновници, бързи коли и уважение от страна на местните политици.

Блейк млъкна за миг и почеса горната си устна.

— Спийдът *наистина* носи известно чувство на грандомания, придружено с разговорливост... Но не бой се, мой скъпи, нов приятелю и уважаеми клиенте, моите чувства са малко или много невредими и аз съм напълно в състояние да ти бъда водач в супервеликолепното пътешествие, което сега започваш.

— Колко време мина откакто взех таблетката? — попита Грегъри.

— Повече от час — отговори, след като погледна часовника си, Блейк.

— Не би ли трябвало вече да действа?

— Наистина би трябвало. И сигурно действа. Трябва да се случи *нещо*.

Грегъри се огледа. Видя оградената с трева яма, пулсиращата светулка, твърдата слюда и пленения щурец. Той беше до ямата, по-близо до отходната тръба. Насреща му върху покрития с мъх сив камък се намираше Блейк с разбъркани ресни и екзодерма на петна и побутваше трите петнисти таблетки с неправилна форма.

— Какво има? — попита Блейк.

Грегъри почеса жилавата мембрана на врата си. Ресните му се поклащаха на спазми, явно доказателство за удоволствие, замаяност, може би дори и уплаха. Той протегна едно пипалце, изгледа го дълго и сериозно, сви го на две и отново го изпъна.

Аntenата на Блейк се насочи право нагоре в израз на тревога.

— Хей, малкият, кажи ми нещо! Халюцинираш ли?

Грегъри направи неопределено движение с опашката си.

— Беше до преди миг, точно когато те питах дали наистина ще имам халюцинации. Те вече бяха започнали, но аз не бях разбрал, защото всичко ми се виждаше толкова естествено, толкова обикновено... Аз седях в *кресло*, а ти на *кушетка*. И двамата имахме меки екзоскелети като... Като бозайници!

— Често отнасянето в илюзорния свят и незабележимо — каза Блейк. — Просто се плъзваш в него и се плъзваш обратно. А сега какво става?

Грегъри нави членестата си опашка и отпусна антената си. Огледа се наоколо. Ямата беше омайващо, досадно позната.

— О, сега съм пак в нормално състояние. Мислиш ли, че ще имам още халюцинации?

— Както вече ти казах, гарантирам — каза Блейк и прибра внимателно лъскавите си червени крила, след което се настани удобно в ъгъла на гнездото си.

ДЖАК РИЧИ

ЗАЛАГАМ СИ ДУШАТА

Всяко зло за добро.

— Животът е ад! — заяви Мъртън.

Аз не бях съвсем съгласен с него, но кимнах в отговор.

— Тя е абсолютно най-красивото момиче в света — продължи Мъртън. — Просто съвършена.

Когато ми възложиха да преговарям за душата му, не ми дадох цялата информация за него.

— На колко си години?

Мъртън отпи от мартинито си.

— Двадесет и една.

— И тя се казва Даяна?

Мъртън ме изгледа.

— Откъде знаеш?

— Трябва да си го споменал.

— Изобщо не знам защо ти казвам всичко това.

— Всеки има нужна да си излее душата понякога — отвърнах му. — Ако правилно разбирам, твоят проблем е, че си обсеб... влюбен в тази Даяна, а тя изобщо не те забелязва?

— Богиня! — натърти Мъртън. — Същинска богиня.

— Разбирам, но ти имаш огромното желание да я очовечиш, така да се каже. Може би аз бих могъл да ти помогна.

Мъртън беше вече на третото мартини и аз реших, че си е подложил достатъчно, за да понесе всякакъв шок.

— Мъртън, ще карам по същество. Тук съм, за да купя душата ти. В замяна ще ти дам двадесет години абсолютно блаженство с Даяна.

Той ме изгледа с премрежен поглед и се изкиска.

— Ти ме будалкаш.

— Нищо подобно — уверих го.

Той се наведе и ме огледа.

— Не виждам никакви рога.

— Добре, щом настояваш.

Изчаках барманът да се обърне с гръб и му показах как чифт рога се подават от челото ми. Веднага след това ги прибрах обратно, а Мъртън видимо пребледня.

— Проклет да съм — измънка той, което, разбира се, беше моята цел.

Той сякаш рязко изтрезня и видимо потъна в размисъл.

— Ама аз нямам и метър и шестдесет и съм кожа и кости. Това как може да се промени?

— Какво ще кажеш за метър осемдесет и пет и подходяща стройна физика?

— Освен това съм късоглед и с астигматизъм.

— Това също може да се поправи. — Извадих един наръч документи от куфарчето си. — Чувствай се свободен да изчетеш и дребния шрифт. Нямам какво да крия.

Мъртън си поръча още едно мартини. Аз го изчаках да изчете всичко, преди отново да заговоря.

— Подпиши, където е отбелязано с Х. Оригиналът и всички копия, моля.

— Чакай малко — спря ме Мъртън. — Даваш ми двадесет години щастие на земята и в замяна аз отивам в ада? За вечни времена?

— Няма да ти се стори толкова дълго — уверих го аз. — Особено ако си намериш някакво занимание.

Той поклати глава.

— Двадесет години са нищо в сравнение с цяла вечност.

— Добре, тогава какво ще кажеш за тридесет години?

— Не. Дали са тридесет или милиард, в сравнение с вечността все са нищо. В крайна сметка аз ще умра и няма да оставя никаква следа след себе си. — Дума да няма, хората захитряват все повече. — Не. По-добре да си изкарам земния живот криво-ляво и да срещна Даяна в Рая.

Аз му се усмигнах.

— А ти откъде си сигурен, че ще се добереш до Рая? Да не говорим пък за Даяна. Според прогнозите на нашето ръководство, Даяна се е запътила направо към...

Мъртън ме прекъсна.

— От колко време си в този бизнес?

— По-дълго, отколкото можеш да си представиш.

— И се справяш добре?

— Коефициентът на средната ми успеваемост е доста добър — признах аз скромно.

— Случвало ли се е да отидеш да прибереш нечия душа, но човекът да се измъкне?

— На нас такива не ни минават — уверих го аз. — Сделката си е сделка. Но ще се изненадаш на какво са готови хората за да опитат да се измъкнат. Някои дори си наемат адвокати.

— Добре де, но някои все пак успяват ли да разтрогнат сделката?

— Е, може и да е имало няколко такива случая — признах аз.

— На какво основание?

— Разкаяние и съжаление. Ако обаче погледнеш чл. 16с в договора, ще видиш, че изрично сме посочили, че разкаянието вече не е валидно основание за прекратяване на договора.

Той се замисли.

— Веднъж чух Даяна да казва, че е на диета. Дали с годините няма да...

— Уверявам те, че няма да наддаде и грам.

— Ами, тя е от Бронкс.

— Ще се погрижа да се сдобие с изтънчен вирджински акцент. Чувам, че бил много популярен тия дни — обещах и му подадох писалката.

Той я огледа изпитателно.

— Ако наистина ще съм висок и строен, май не виждам смисъл да изкарам двадесет години с една и съща жена, даже да е Даяна.

— А, виждам, че много те бива да преговаряш. Явно си врял и кипял. За мен е удоволствие да работя с теб. Какво ще кажеш да имаш нова интимна връзка всяка година? Блондинки ли предпочиташ или брюнетки? Червенокоси?

— Нека да има разнообразие — реши Мъртън и посегна към писалката. — Забелязал ли си колко много говорят жените? И то

всички жени?

— Съжалявам, има неща, които дори аз нямам силата да променя.

Той взе писалката.

— Ако подпиша, виждам, че договорът ме обвързва абсолютно. Ами ти? За теб също толкова ли е обвързващ?

— Естествено. Веднъж щом подпишеш, сделката е сключена и не може да се нарушава. Абсолютно нищо и никой не може да я промени, дори аз самият.

Той се усмихна, набързо завъртя подписа си и аз прибрах договора в куфарчето си.

— Така. Мой ред е да изпълня задълженията си.

Махнах с ръка и напълно измених физиката на Мъртън. При това се погрижих дрехите и обувките му да пасват на новото му тяло.

Той се изправи и се огледа в огледалото зад бара. Изглеждаше доволен. Изключително доволен. Погледна ме и се усмихна широко.

— Ти, естествено, разбираш, че когато подписах договора, аз бях под въздействието на алкохол.

— Виж сега, и двамата сключихме това споразумение на добра воля.

Мъртън вдигна чашата си.

— Барманът изобщо не би трябвало да ми сервира алкохол. Чак другия месец ще навърша двадесет и една години. Това значи, че в момента съм непълнолетен.

Той си допи мартинито и се запъти към вратата.

— Ще се видим след двадесет години. На съдебното дело.

Изпратих го с поглед. Реших, че и той като останалите ще наеме Даниел Уебстър да го представлява.

Джералд, моят пряк началник, се материализира до мен. Беше смръщен.

— Хенри, май пак се провали.

— Хората все ме надхитряват — отвърнах му. — Все пак, никога не съм твърдял, че съм особено интелигентен. Изглежда не ми върви и това е.

Той ми се усмихна многозначително.

— Наистина ли мислиш, че това е въпрос на лош късмет?

— Разбира се.

— Напоследък те държим под око, Хенри. И смятаме, че ти, може би подсъзнателно, не полагаш нужните усилия.

— Това не е вярно. Откак ме взехте във фирмата, съм събрал подписи от двадесет и един клиенти.

— Да, но всеки от тях някак успява да се измъкне, когато дойде време да се прибере душата му.

— Това не е по моя вина. Вие защо не пишете по-добри договори?

Той ме изгледа изпитателно.

— Хенри, ние правим всичко по силите си да носим нещастие на хората. Но ти не си подходящ за нас. Опасявам се, че се налага да те освободим.

Аз придобих изненадано изражение.

— Да ме освободите? Но аз имам старшинство!

— Съжалявам, Хенри. Ще получиш официалната заповед за уволнение по пощата.

След като той изчезна, се опитах да си покажа рогата и не успях. Отново се бях превърнал в обикновен човек. Усмихнах се широко.

О, Джералд, има много начини човек да постигне успех.

ЧАРЛЗ СПАНО-МЛАДШИ ЧЕРТОЖНА ДЪСКА

И от тогава не сме мърдали от там.

И рече Бог:

— **Да бъде светлина...** О, да му се не знае — измърмори Той веднага след това.

Бог огледа вселената Си с отвращение. Вече цяла седмица се занимаваше с този проект. Беше изморен и гладен.

— Пак ли не се получава, скъпи? — попита госпожа Бог мило. — Какво не ѝ е наред сега?

Бог намусено ухапа долната си устна в артистично раздражение преди да отговори.

— Има твърде много червени звезди и галактиките не са под правилния ъгъл.

— Това май е третата поредна седмица, нали? — попита Неговата спътница.

— Отлично знам колко опита съм направил — отвърна Той малко по-грубо от необходимото.

— Хайде ела — подкани Го тя. — Ще ти материализирам една хубава пилешка супа. Веднага ще се почувстваш по-добре.

— По-късно. Искам да поработя над тази слънчева система. Почти успех да я направя както трябва.

— Знаеш, че не е добре да сътворяваш на празен стомах. Можеш да продължиш следващата седмица.

Бог въздъхна.

— Вероятно си права. Обаче третата планета тук... — Той огледа това кътче от космоса и се замисли за момент. После си промени мнението.

И Бог рече:

— Оооо, да върви по дяволите.

ДОНАЛД ФРАНСОН В ПАШКУЛА

Като да си обратно в утробата.

Зелената сигнализационна табела с бял надпис се извисяваше някъде горе сред сумрака, а белият ѝ надпис светеше повторен върху инструменталното табло.

СМОГ ЗОНА — ПРЕВКЛЮЧИ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКО ЗАХРАНВАНЕ

Мартин Ричард, обездвижен от глава до пети, изви малкия пръст на дясната си ръка, натисна едно лостче и тихото жужене на Пашкула леко се промени. Той се огледа като движеше само очите си. Усети студена пот по челото си. Беше почнало да се стъмва. Едва виждаше колите, които профучаваха покрай него.

Младият мениджър се размърда неловко в стегнатата мрежа и усети, че го обзема обичайното вечерно напрежение. Независимо от твърденията на собствената му рекламна кампания, той все пак скришом се съмняваше дали всички тези предпазни мерки са наистина перфектни. Ако само едно от устройствата не сработеше идеално при евентуална катастрофа, конкурентите щяха да разнищят малката му компания като същински пирани.

Компания Пашкули Ричард, която доскоро се беше занимавала с производство на превозни средства, издържащи на високо налягане за Венера и Юпитер, беше отправила същинско предизвикателство към гигантите на автомобилната индустрия. Благодарение на акцента, поставен от правителството върху безопасността на колите, някои

малки фирми бяха успели да си спечелят място в този бизнес, отдавна доминиран от няколкото масивни корпорации.

Тъкмо корпорациите най-осезателно усетиха намесата на властта и разбираемо нямаха никакво желание да правят радикални промени в производството си. В интерес на истината положението не беше много по-добро и за малкото независими компании. Освен конкуренцията, къде честна, къде не, те трябваше да се съобразяват и с проклетите власти, които налагаха все нови и нови стандарти за безопасност. Тормозеха ги също групите за защита на потребителите. Но най-вече трябваше да се съобразяват със самите потребители, които след всички изстрадания мъки, никога нямаше да простят или забравят, ако Пашкулт не се окажеше на висотата на рекламните обещания.

Потокът червени стопове пред него засия малко по-ярко заради задаващия се светофар. Лошо. Мартин се стегна, готов да удари спирачки. Светлините отново се върнаха към по-приглушеното червено и той си отдъхна. Каза си, че светлината на стоповете е била голяма грешка поначало, но хората вече са свикнали и вероятно е твърде късно да ги променят на жълти за движеща се кола и червени за спираща. Реши, че това ще е интересно решение за следващия им модел, ако правителството го одобри.

Пашкулт отговаряше съвсем точно на името си. Отвън имаше твърдата черупка на транспортно средство, предназначено да издържа наляганията на чужди планети, а вътрешността беше вдъхновена от най-модерните противоударни опаковки. Мартин беше дълбоко потънал в седалката, която плътно следваше контурите на тялото му и беше почти изцяло покрит със сложна плетеница от ремъци. Нямаше никаква възможност да се движи, но това не беше и нужно. Всички контролни устройства бяха разположени около пръстите на ръцете му. Нямаше нито волан, нито лост. На теория, ако попаднеш в катастрофа, той нямаше никакъв шанс да пострада. Но на теория и Титаник трябваше да е непотопяем...

И все пак, тази негова кола беше абсолютно безопасна, ако абсолютна безопасност изобщо съществуваше. Беше проектирана първо като защитна броня и едва после беше приспособена да се движи. Това ѝ даваше предимство пред обичайните автомобили с допълнително приспособени защиты. Той все си повтаряше, че може да има пълно доверие в Пашкула и си мърмореше различни слогани —

„Пашкулът не е просто транспортно средство — той е защита.“
Реши, че това е добро за реклама. „Свийте се в своя предпазен Пашкул“. Все пак, не беше толкова въздействащо като „Облечете се със своя Буик“.

Той помръдна лакът, за да заобиколи една бавна стара кола, движеща се точно по бялата линия. Трябва направо да ги забранят. Извъртя очи надясно. Видя някакъв малоумник в Костенурка, който се престрояваше. Не трябваше да си позволява да се дразни, това беше опасно. Управлението на Пашкула беше донякъде поето от полуавтоматични устройства, което облекчаваше стреса от движението по натоварена магистрала, но въпреки това шофирането не беше удоволствие за Мартин.

И все пак идваше на магистралата всяка вечер. Това не беше нужно. Сутрин минаваше по приземните улици, за да стигне до работа, но усещаше, че е важно колата да бъде изпитана, дори ако трябва да заложи собствения си живот. Чувстваше, че това е негово задължение и отговорност.

Вдясно от магистралата той видя редица полицейски коли, след това разбит син седан, а след това — смазана оранжева двуместна кола. Никоя от катастрофиралите коли не беше Пашкул, забеляза той със смесени чувства.

Службата за контрол на качеството беше одобрила Пашкула. Всички проверки бяха преминали успешно. Изпитателите го бяха тествали без никакви забележки. Но винаги трябваше да се мисли за крайния потребител. Все още важеше онова старо ужасно правило — последната проверка се извършва върху потребителя. Така че, ето, той сега тестваше колата като истински потребител. Сам се поставяше на мястото на клиентите си и флиртуваше с възможните рискове.

И изобщо не се чувстваше в безопасност.

Може би трябваше да поработи още върху рекламното изречение. Нещо, което абсолютно и недвусмислено да убеди потребителите, че могат да се радват на пълната безопасност, осигурена от колата. Може би нещо, свързано с яйца — *Защитени като яйца в черупката си*, например. Не, това никак не беше подходящо. Всяко споменаване на яйца щеше да напомни за Хъмпти-Дъмпти^[1]. Като ядка в черупката си? Мартин се изсмя.

Вдигна очи нагоре към един надлез, пресичащ магистралата. Някаква неясна фигура бягаше най-отгоре, върху защитната метална решетка. Говорителят в колата му, настроен на полицейска честота, запука от статично електричество, един приглушен глас викна „Замърсяването убива!“ и нещо удари покрива на колата. Все по-често попадаше на активистите, мятаци камъни по минаващите автомобили, но това никак не го тревожеше. Пашкулът беше отлично защитен, стените му не бяха хартиенотънки като някои други.

Да, но какво щеше да стане, ако ремъците не издържаха? Постоянната защитна мрежа, покриваща цялото тяло, беше много по-надеждна от ужасните въздушни възглавници, които гръмваха в лицето на пътниците, но и ремъците можеха да се скъсат. Други устройства, които правителството дори не би се сетило да опише, бяха толкова по-податливи на механична повреда, колкото по-сложен беше механизмът им. Не му хрумваше нищо конкретно, което можеше да мине за най-слабо звено, но това не беше достатъчно да го успокои. Прииска му се да си е вкъщи и да вечеря с жена си.

Внезапно колата пред него подскочи нагоре-надолу и на платното се появи нещо тъмно. В следващия момент усети, че Пашкулът прегазил нещо. Какво ли е било? Нямахме как да разбере, отдавна го беше задминал. Може би някоя жертва?

Дали Пашкулът би го предпазил при наистина сериозна катастрофа? Да речем, ако се сблъска с камион? Според учените, разработили колата, да.

Пред себе си видя поредната Костенурка и с лакът се отклони вляво, като за малко не я закачи със стърчащите си противоударни брони. Така се оказа в лентата на самоубийците. Тия дни тя не беше толкова опасна, понеже насрещното движение беше отделено в свое собствено шосе, но все така си заслужаваше прозвището.

Платното пред него беше празно и той увеличи скоростта си до възможния максимум. Какъв беше спирачният път при такава скорост? Не помнеше. Тази информация трябваше да се добави на скалата на скоростомера — за всяка скорост трябваше да е обозначен и спирачният път. При това стойностите трябваше да бъдат съобразени в случай че вали или е заледено. Още утре щеше да накара инженерите да се заемат с тази идея.

Колкото повече приближаваше центъра на града, толкова повече се сгъстяваше смогът. Едва различаваше очертанията на колата пред себе си. От дясната му страна със скорост около шестдесет и пет мили в час се движеше огромен камион с дълго ремарке. Видя шофьора в кабината, когато се изравни с него. Стори му се съвсем спокоен и отпуснат.

На Мартин му се щеше да изпитва същото спокойствие. Постоянно шареше с поглед между камиона вдясно и мостовете, под които минаваше. Това беше много изморително за очите му, понеже не можеше да мърда главата си. Изобщо, чувстваше се страшно изморен, щеше да си отдъхне, когато...

Имаше нещо на платното пред него и той нямаше как да го избегне.

Изви наляво към огражденията, но беше твърде късно. Пашкулт се сблъска и Мартин усети как мускулите му се свиват болезнено в прегръдката на защитната мрежа. Пред очите му заиграха вълни от червено и черно, в ушите му бушуваше оглушителен шум. От постоянното люшкане на ремъците му се зави свят. Това, в което се беше ударил, вероятно беше някоя угаснала на платното кола, но сега вече сблъсъкът сигурно се беше превърнал във верижна катастрофа. Пашкулт се превърташе отново и отново. Той затвори очи, съвсем безпомощен сред бушуващите около него сили.

Това беше то — абсолютното изпитание. Хрумна му терминът „разрушителен контрол“ и това беше последната му мисъл преди да изгуби съзнание.

Когато се свести, беше обгърнат от тишина и полумрак. Беше схванат и напрегнат, но не усети болка, каквато можеше да се очаква при сериозно нараняване. Успя да светне лампата в купето. Вътрешността на Пашкула изглеждаше съвсем нормално, макар и под известен неестествен ъгъл.

Светлината му не проникваше много далеч извън колата, защото се отразяваше в купчина изкривена ламарина. Тук-там измежду неясните части на камарата се различаваха жълта броня, оранжев стоп с надпис Датсун или разкъсана сива гума. Явно се беше озовал на

дъното на камарата катастрофирали коли. Пашкулът обаче изглежда беше незасегнат.

Изведнъж се почувства чудесно. Нямаше и следа от признаци на шок. Първо реши да смъкне защитната мрежа. Все още го грозеше опасност от смазване, но със сигурност нямаше накъде повече да убива скоростта си. Помръдна два пръста в сложно движение и беше свободен от ремъците. Отметна ги настрани и протегна ръцете и краката си. Остана на място и дишането му се учести, когато внезапно осъзна, че буквално беше избегнал смърт или сериозни наранявания. Протегна ръка към микрофона.

— Ало?

От полицейския говорител веднага се чу глас.

— Шефе, там вътре някой е все още жив. Дръж се, ще те измъкнем.

— Всичко е наред, аз съм в Пашкул — побърза да го увери Мартин.

Веднага щом го произнесе, осъзна, че това е идеалното рекламno изречение. „*Всичко е наред — аз съм в Пашкул.*“

Докато чакаше да го измъкнат, се забавляваше с планове за рекламната кампания. Чувстваше се в пълна безопасност, като бръмбар в... Не, това беше конкурентна марка. Засмя се. Пашкулът беше преминал най-тежкото изпитание. Фирмата му щеше да оцелее.

Все още беше блокиран под отломките, но щеше да е в безопасност, докато го извадят. Зачуди се дали да се обади на жена си. Първо реши да не я тревожи, после прецени, че ако не ѝ се обади, тя така или иначе ще се разтревожи и набра домашния си номер.

— Малко ще закъснея, не мога да се измъкна от магистралата...

Наложи се да прокопаят тунел до него и мина почти час, докато пожарникарят го изведе на осеяното с отломки шосе. Камарата катастрофирали коли си беше на мястото и никакви други коли не се пропусаха. Изведнъж се почувства незащитен извън колата си.

Остана нервно на мястото си да гледа как хора и машини разчистват пътя. Един полицаи предложи да го закара у дома и той прие с благодарност.

Патрулната кола не беше Пашкул, отбеляза за себе си Мартин, когато се качи. Когато потеглиха, усети засилваща се нервност.

— Знаете ли, не е нужно да ме карате до вкъщи. Просто ме оставете в най-близкото търговско представителство на Пашкули Ричард. Мисля, че ще го намерите още на следващото отклонение.

Той огледа подплатения таван. Колата беше стар Форд, един от ония с хартиенотънките стени. Едва запази спокойствие до края на краткото пътуване.

Взе нов Пашкул от фирмения магазин и бавно подкара към вкъщи без повече произшествия. Когато спря пред дома си, изведнъж усети внезапна тревога. Никак не му се искаше да излезе от колата. Изчака няколко минути. Освободи се от ремъците, но след това остана на място вцепенен. Накрая наду клаксона два пъти — това беше старият уговорен сигнал между него и жена му.

След малко русокосата му съпруга се появи и той ѝ обясни, че ще вечерят в ресторант. Тя го изгледа озадачена, но все пак се качи в колата.

Напълно съзнавайки, че това няма да ѝ хареса, той настоя да отидат в ресторант, където храната се сервираше направо в колата. След като се нахраниха, отидоха на автокино.

На Мартин Ричард филмът изобщо не му допадна. Енергичните жестове и разпалената реч на актьорите му бяха непонятни, защото изобщо не беше следил сюжета. Гледани през твърдия прозрачен полимер, съставлящ предницата на автомобила, цветните кадри на филма му изглеждаха съвсем чужди.

Дали пък стресът от катастрофата не беше предизвикал забавен ефект, един вид шок, който така го беше разстроил? Той се надяваше, че това е само временно явление.

И все пак, усещането беше съвсем реално. Докато гледаше филма, осъзнавайки с тревога, че той е вече към края си, усети, че го обзема истински страх. Погледна със завист красивата си съпруга, задълбочена в историята на екрана. Неговите собствени емоции нямаха нищо общо с екранните.

Мартин Ричард изпитваше ужас от факта, че след края на филма няма да има никакво извинение, освен ако не се обявеше за напълно побъркан, за да не закара колата до дома си, да паркира до тротоара и тогава...

И тогава щеше да се наложи да напусне своя Пашкул.

[1] Герой от английско стихотворение за деца, изобразяван като антропоморфно яйце. — Бел. moosehead ↑

ХЕНРИ СЛЕСАР

ГОВОР

*Къде била кацнала птичката на
щастие?*

— Ало, Филис? Обажда се Мани. В офиса съм.

— Един момент...

— Не, моля те не ме прекъсвай. Трябва да направя това, както съм си го намислил, Филис. Поне веднъж ми позволи да имам последната дума. Ха, ама че майтап, последната дума. Знаеш ли какво имам точно пред себе си? Онези силни приспивателни, които доктор Пфайфър ми предписа миналия месец. По-точно пред мен е шишенцето. Съвсем празно.

— Мани...

— Знаеш ли защо е празно? Защото изгълтах цялото му съдържание. Всички онези малки бели хапченца в момента се бутат из стомаха ги, като в някоя реклама. Интересно, колко ли време им трябва да подействат? Дано да е бързо. Нали знаеш, като си наумя нещо, обичам да действам бързо. Тази сутрин, когато ми звънна Родолфо, си казах, Мани, всеки друг на твое място би сложил край на живота си. И защо не, казах си? Нима съм по-различен от всеки друг? Мислех да свърша тая работа у дома, но прецених, че няма защо да ти докарвам такова главоболие. Затова реших да купя предписаните от Пфайфър хапчета на обяд и да ги изпия в офиса. Няма по-подходящо място за такова нещо от този мизерен малък офис.

— Мани, моля те чуй ме...

— Може би ти изобщо не си подозирала колко зле са нещата с мен. Може би твърде добре съм се прикривал. Но нали знаеш какво съм ти казвал винаги, Филис — шоубизнесът не е никакъв бизнес. По-добре да бях станал цветар като брат ти, каквото беше желанието на

твоео семейство. Обаче не, аз си бях наумил да бъда циркаджия. Това да сгъваш картонени кутии и да увиваш букети беше под моето ниво. Все разправях, че съм роден за манежа. Представяш ли си, в наше време? Хората имат кино, цветна телевизия, световни панаири и какво решава да им предложи Мани? Разни карнавални сензации. Голям съм умник, а? Бива си го мъжът ти.

— Мани, за бога...

— Обаче даже и това не е най-лошото. Всичко, което исках да правя, е да предложа на хората нещо неவிждано, нещо уникално. А на какво попаднах вместо това? Фалшификат след фалшификат. Провал след провал. Първо онзи некадърен магьосник от Аржентина. После плиткоумния кретен с малката глава. И брадатата „жена“ — да не забравяме и тоя проклет измамник. Един след друг, лъжци и измамници. Е, това беше. Писна ми. Отказвам се от всичко...

— Мани...

— Да, знам, знам. Искаш да знаеш, какво стана със Сиамските близнаци. Това беше последната капка, която преля чашата, Филис. Тази сутрин ми се обади Родолфо, управителя на цирк Арена. Някакъв репортер хитрияга видял *единия* от близнаците в някакъв бар на Трето Авеню. Да, само единия сиамски близнак. Родолфо, разбира се, ме изхвърли от шоуто и се закле, че нито един цирк или карнавал в страната повече няма да ме наемат. И наистина ще ми го причини. Макар че, не, като се замисля, нищо повече не може да ми причини. Нито той, нито някой друг...

— Мани! Моля те!

— Няма полза, Филис. През всички тези години си казвах, че ми трябва само един успешен номер, само един голям пробив. Нещо наистина сензационно, за да ме изкара на върха на славата. Обаче знаеш ли какво си мисля? Мисля, че не бих разпознал истински добра възможност, дори да ми е току под носа. Аз съм загубеняк, Филис. Всичко, на което залагам, се проваля. Нищо добро не ми се случва и нищо не се завърта в моя полза. Това е истината.

— Мани...

— Сбогом, Филис. Ти беше прекрасна съпруга и ми се ще да ти бях осигурил по-добър живот. Обаче, повярвай ми, без мен ще ти е по-добре...

— Мани, ще ме *изслушаш* ли? Не е Филис! Филис не е тук, тя излезе да пазарува. Мани, аз съм Рекс. Твоето куче. *Кучето!* Не знам какво ми стана изведнъж. Когато чух, че телефонът звънна, просто реших да *вдигна*. Съборих слушалката с лапа и започнах да говоря. Мани, чуваш ли ме? Аз съм Рекс. Мани, кажи нещо. Моля те! Мани, там ли си? Джаф! Мани! Мани!

КРЕЙГ СТРИЙТ

ТВОЕТО ЖЕСТОКО ЛИЦЕ

Висшият екзекутор невинаги е Ко-Ко^[1].

Има някои полицаи, застъпват, изкарват си дежурството, приключват и това е. Аз не съм от тях. Когато застъпя моята виртуална компютърна смяна, аз съм изцяло отдаден на работата. Казвам ви, следващият дежурен трябва насила да ме измъкне от конзолата. Аз направо се вманиачавам. Обичам си работата. Ако можех, щяха да работя по две смени наведнъж, толкова много я обичам.

Ето, тази вечер да речем. Регистрирам се и директно влизам в мрежата на конзолата. Екраните на конзолата заемат позиция, докато уличните монитори в моя патрулен сектор се включват. Ето го и него — веднъж като си заема мястото, нищо не съществува за мен, освен моя сектор. Аудиошлемът се спуска върху главата ми, а ръцете ми хлътват в спусъчните ръкохватки на двойката джобни лазери. Мобилните единици започват своя обход.

След няма и минута се започва.

— **Местоположение** — оповестява компютърът. — **Зона 10, монитор 7.**

Аз правя нужните настройки и мобилните единици се съсредоточават в тази точка. Превключвам на широкоъгълна картина. И там, вляво на екрана, виждам мъж. Фокусирам и приближавам. Уголемявам. Принтирам и регистрирам.

Компютърът изчита: „**Раса кавказка, пол мъжки, под влияние на алкохол, уриниране на публично място. Сканиране, видео, 234-56-3456-6, Тейлър, Уилям Пол. Предишни провинения: 1 от тип 432; 5 от тип 433.**“

Леле, шест предишни провинения. Това е лимитът. Въвеждам червен код и изчаквам. Централата отговаря след десет секунди.

„Действай по своя преценка“ — това не е предложение, а заповед.

— Да се унищожи — решавам аз.

Шест провинения го правят рецидивист. Подравнявам мобилната единица, натискам спусъците и мъжът избухва в пламъци. Бързо и ефективно, без отпадък. Пълно изпепеляване. Почистването е проблем на санитарната служба.

Централата е все още на линия. Аз им подавам доклада си: „Решението да се унищожи е изпълнено.“

„Добра работа“ отвърщат ми те и прекратяват връзката. Аз въвеждам съответния файл и слагам код за унищожен индивид. Прикачвам и код 314 към файла, което автоматично уведомява санитарната служба за екзекуцията. Чиста работа. Кара човек да се чувства истински полезен.

Монитор 13 ми показва празна стена. Нещо не е наред с него. Преглеждам конзолата и виждам, че предният дежурен е извадил аудиокабела за сектор 13. Неопитен глупак. Сигурно е използвал щифта да си чопли ноктите. Какви ли не работят тук.

Включвам кабела и ми става ясно, защо мониторът показва стената. В ъгъла виждам номер на нечие жилище. Мониторът подава аудиосигнал от семейна разпра във вътрешността на къщата. Чува се изстрел. Най-важното в нашата работа е инстинктът. Преди още да съм закачил кабела, вече съм наредил на мястото да се яви разоръжаваща единица. Чува се още един изстрел и аудиосигналът ми избухва. Чува се взривът от лазера, който разбива металната врата. Превключвам на видеовръзка. Виждам мъж и жена. Жената е мъртва. Мъжът държи пистолет. Убийство, незаконно притежаване на огнестрелно оръжие.

Този път нямам нужда от указания. Незабавна екзекуция. Случаят е регистриран и потвърден от Централата. Когато ги хванем на местопрестъплението, ситуацията е съвсем рутинна. Дребните престъпници са тези, които ни създават ядове. Тях невинаги можем да ги изпепелим на място. Едрите риби са най-лесни — незабавна екзекуция без даже да им търсиш досието. Така е най-добре. Полицаяте не би трябвало да си усложняват живота с твърде много бумащина. Това е работа за компютрите.

Компютрите са същинска сбъдната мечта за полицията. Един виртуален полицаи като мен може да патрулира в сто градски сгради в

продължение на осемчасовото си дежурство. Като си помислиш само какво разхищение е било, когато са го правили по стария начин. И всички онези вратички в закона, които са позволявали на престъпниците да се измъкнат. С всичко това е свършено. Когато заловим престъпник на местопрестъплението, видеозаписът служи вместо съдебен процес. А виртуалните полицаи сме едновременно и съдии. Никой от нас не дундурка престъпниците. Получават си заслуженото набързо.

— **Местоположение** — отново съобщава компютърът.

Превключвам на монитор 6. Виждам жена, чернокожа. Минава покрай монитора. Излиза от полезрението. Аз въвеждам провинението ѝ — нарушаване на вечерния час, и подавам команда: „Последвай и задръж.“

Мобилната единица тръгва след жената, като я държи в обхвата на скенерите си. Записът започва. Аз отварям канал за аудиовръзка.

— Стой на място — гласът ми звучи внушително през високоговорителите на мобилната единица. Обикновено не се налага да повтарям. Не и този път. Тя продължава да върви. Мобилната единица превключва на режим Спешен случай и на моята конзола светват светлинни сигнали. Получавам запитване от Сектор 7 „Съдействие?“, но не отговарям веднага. Повтарям предупреждението към жената.

— Стой на място. Тук мобилна единица 6. Заповядвам ви да спрете. Ако не спрете, това ще се счита за съпротива при арест.

Тя трябва да има железни нерви. Даже не поглежда зад себе си и дори ускорява крачка. Монитор 7 светва, когато мобилна единица 7 се придвижва да пресече пътя на жената.

— Стой на място! Говори виртуален полицай Стивънс. Спрете. Това е директна заповед!

Какво ѝ става на тази? Сякаш си проси изпепеляването. Този път направо ѝ крясвам: „Спри!“ . Но тя продължава да върви.

— Тъпа курва! — проклинам аз на глас, забравил, че аудиовръзката все още е активна.

Всичко свършва за секунди. Пълно изпепеляване. Обзема ме паника. Попълвам информацията. Ама че гаф! Заради моето проклятие я изгориха по обвинение в проституция. Въвеждам запитване. Гложди ме съмнение. Дали пък жената не е била глуха?

Компютърът връща информация: „**Раса негроидна, пол женски, 234-84-3722-4, Уилис, Мери Лин, директор, Лига на полицейската общност, недъг глухота. Няма арести. Няма провинения.**“

Само това ми липсваше. Какво да правя сега? За момент задържам архивирането на записа, но това е само временно решение. Това няма да ми се размине как да е. Ще трябва да си поблъскам главата. По дяволите, няма мърдане. Ще ме накажат с лишаване от поне едноседмична заплата.

Да става каквото ще става. Трябва да си продължа работата. Въвеждам, запазвам, забравям за случая. Ще се старая следващите случаи да са чисто изпълнени. Такива неща се случват. Не мога да позволя това да ми вгорчава работния процес. Аз си обичам работата!

Чувам сигнала за почивката. Превключвам конзолата на автоматичен контрол и се отпускам с цигара и тубичка кофеинова дъвка. Превключвам на образователния модул и се подготвям да усвоя нещо ново. Екранът светва. Въвеждам произволен номер. Най-добрата почивка за мен е заучаването на полицейската процедура. Както все повтарям, обичам си работата.

Образователният модул извежда програма за лицевите характеристики на престъпниците. Серия снимки от арести на бандити и убийци. Интересно. Бележка под линия предлага да се прегледат статистически изводи от проучване на лицеви характеристики. Проследявам връзката. На екрана се появява лице. Записът оповестява, че това е типът лице, което най-често се среща сред умопомрачените убийци.

Проучвам лицето. Буквеният код, с който е обозначено, не принадлежи към криминалните кодове. Горкият нещастник. Просто редови гражданин, който по случайност е идеалният пример за лице на престъпник. Не бих искал да съм на негово място. При това ми изглежда доста познат. Дали пък не съм ходил с него на училище. Любопитството ми нараства.

Идентификационните снимки почти никога не си приличат с истинското лице, това всеки го знае. Ей така, от любопитство, въвеждам неговия код и изисквам пълното му досие. Интересно ми е с какво се занимава човекът с идеалното лице на престъпник. Вместо гражданско досие, получавам полицейска идентификация.

Компютърът подава: **„Обработка... Ограничен достъп... Обществен служител... Изчакване... Изчакване...“**

Напушва ме смях. Ама разбира се. С идеалната престъпна мутра къде другаде може да е работи, освен на държавна служба? Компютърът се свързва с Централата за разрешение за извършване на проверката. Централата се свързва с мен и аз трябва да се идентифицирам.

— Виртуален полицай 345–45 Стивънс, сертификат за сигурност, код 298–76.

Централата прекъсва връзката.

Компютърът включва монитор 4 и пуска автоматична аудиовръзка. Аз изчаквам. Екранът светва. Така, я да видим кой има идеалното лице на престъпник?

„Виртуален полицай 345–45 Стивънс, Роджър Дейвис“ оповестява компютърът.

---

[1] Герой от хумористичната оперета с японска тематика „Микадо“ на авторите Гилбърт и Съливан — Б.пр. ↑

РИК КОНЛИ

И НАЙ-ДОБРИТЕ ПЛАНОВЕ СЕ ПРОВАЛЯТ

Те и без това не биха искали да се занимават с нас.

Сцила влезе в радиозалата и разклати антенките на челото си в приветлив поздрав към колегата си Харибда. Харибда, седнал пред огромната, изключително сложна на вид електронна конзола, отвърна с по-унило помахване.

— Колко сигнала засече тази вечер? — попита Сцила с подсвиркващата реч на своята раса.

— Само два засега — отвърна Харибда вяло, а свирукането прозвуча фалшиво. — Беше доста тиха нощ. — Той повдигна пипала към предното си отворище и потисна една широка прозявка.

— Наистина е било много тихо, щом си уловил само два сигнала! — заяви Сцила и отпусна едрото си туловище на един стол срещу приятеля си. — Ами че по време на моето дежурство тази сутрин, засякох сигнали от двадесет планети!

— Браво на теб — Харибда изрази своята незаинтересованост чрез серия монотонни подсвирквания. С едното си око той гледаше своя събеседник. Другото, източено на своето стълбче, следеше инструментариума и разнообразните екрани.

— А вчера — продължи Сцила самомнително, — засякох не по-малко от...

Внезапно откъм конзолата се разнесе звън. Антенките на Харибда щръкнаха енергично нагоре.

— Сигнал — възкликна той. — От Андромеда.

Светлинки запримигаха по цялата конзола. Едно от пипалата на Харибда започна да натиска различни бутони по таблото. Друго грабна

писалка и започна да записва показанията на уредите. Трето сграбчи микрофона, в който Харибда остро изсвири:

— Звездолет 86! Звездолет 86! Току-що засякох ядрен взрив на планета 2103 във вашия сектор. Прехвърлете се там незабавно и стартирайте обичайната процедура: поздравете местното население, задето се е присъединило към атомната ера и ги поканете да се присъединят към нашата Галактическа Конфедерация.

Той натисна един последен бутон и конзолата утихна. Успешно приключил задълженията си, Харибда се отпусна обратно на мястото си.

— Андромеда осигурява някои от най-добрите ни нови членове — отбеляза той удовлетворен.

— Андромеда. Това не беше ли точно до Млечния път? — попита Сцила.

— Аха. Само на няколко милиона светлинни години. Защо?

— Сетих се за онази планета от Млечния път, от която се оплакваше миналата седмица. Как се казваше? Кал? Пръст?...

— Пръст? — Харибда се замисли за момент. — О, имаш предвид Земя!

— Да, точно тя. Какво става с нея?

Антенките на Харибда видимо клюмнаха.

— Уви, нищо. Все още няма сигнал и нямам представа защо е така. Земята отдавна трябваше да е навлязла в атомната ера!

— Кога бяхме поставили нашия тахионен маяк на Земята?

— В година 1878 от новата ера по тяхното летоброене. Още тогава нашите разузнавачи докладваха, че планетата преживява индустриална революция. Нашите компютри изчислиха, че би трябвало да открият ядрената енергия не по-късно от 1950 г. От тогава обаче минаха много години и нашият маяк *все още* не е сигнализиран чрез свръхбързия си лъч, че в атмосферата на планетата е засечено повишаване на радиационния фон, каквото се очаква при ядрен взрив.

— Може би преди да успеят да достигнат ядрената ера обществото им е било опустошено от световна война, която ги е запратила обратно в тъмните векове — предположи Сцила.

— Възможно е, но опитът сочи, че когато едно индустриално напреднало общество воюва, това само ускорява усвояването на ядрената енергия.

— А защo не изпратим някой звездолет...

— Не! — сопна се Харибда. — Знаеш, че законите на Конфедерацията твърдо забраняват такова нещо. Звездолет може да посети планета, която още не е достигнала атомната ера, само веднъж, за да проведе тайно проучване и да постави маяка. След това правилата са съвсем ясни — пипалата долу! Местното население трябва да се развие съвсем само, без външна намеса. Затова няма да правим опити да се свържем със Земята, докато не получим сигнал. Едва тогава можем да ги поканим да се облагодетелстват от постиженията на Конфедерацията — идеална демокрация, екологично чиста енергия, хиперпространствен двигател, безсмъртие и пр. Дотогава не ни остава нищо друго, освен да чакаме.

— Ти стой и чакай. Аз трябва да тръгвам. След малко ще има събрание на моя отдел.

При това Сцила се изправи и тръгна към вратата. Тъкмо тогава го осени идея и той се обърна назад.

— А дали пък проблемът не е в Земята, а в маяка? Може предавателят да се е повредил или нещо такова?

— Няма начин! — отвърна Харибда видимо засегнат. — Отлично знаеш, че нашите маяци са напълно обезопасени. Батериите им издържат милион години, а обшивката им е издръжлива на всякакви атмосферни условия. Вярно, електрониката е деликатна, но ние винаги ги заравяме в зони, където не се очаква почти никаква сеизмична дейност.

— А в коя географска област на Земята е заровен техният маяк?

— Мястото е напълно безопасно, уверявам те. Маякът беше заровен на метър под повърхността в една напълно пустинна зона. — Харибда прегледа записките на клипборда на конзолата. — Името, което са й дали местните, е Аламогордо. Аламогордо, Ню Мексико.^[1]

---

[1] Аламогордо, Ню Мексико, е мястото, където за първи път в човешката история е осъществен тестов ядрен взрив, като част от проекта Манхатън за разработване на ядрено оръжие. — Б.пр. ↑

МАК РЕЙНОЛДС ЗА СМЕТКА НА ДЯВОЛА

*И обръчи за въртене, и радио транзистори,
и електрически китари...*

Мефистофел огледа изпитателно мъжа пред себе си. Той имаше честно, младежко лице, чието обичайно загрижено изражение беше заменено от нетърпелива гримаса. По ръцете му имаше петна от химикали, а лабораторната му престилка беше мръсна като самия грях.

— И си абсолютно сигурен, че си попаднал на тази формула съвсем случайно? Не си опитвал да призовеш демон?

— На теб май ти хлопа някоя дъска. Как изобщо влезе тук? Заеят съм, пречиш ми.

— Най-добре ме изслушай, човече. Това е безпрецедентна ситуация. Върху какво каза, че си работил, когато си смесил тези конкретни съставки?

— Топъл лед.

Демонът потърка дългия си нос озадачен.

— Опасявам се, че ползата от такова изобретение ми убягва.

Изобретателят почваше да губи търпение.

— Ами, да речем, някои хора не обичат да пият коктейлите си с лед студени. И...

— Всъщност, това е достатъчно, няма нужда да ми обясняваш. Но може би в бъдеще ще внимаваш да не повтаряш точно този експеримент. Следващия път може да призовеш Белфегор, а с него няма да се разбереш толкова лесно.

— Добре, по дяволите, добре. Няма ли вече да си тръгваш? Не видя ли надписа отвън „Влизането забранено“?

Мефистофел си намери един висок стол без облегалка и умислен се подпря на него.

— За съжаление това няма как да се случи. Разбираш ли, не мога да се върна с празни ръце. Никой не ме беше призовавал от времето на президента Уорън Хардинг^[1] и момчетата ме изпратиха с големи надежди.

— От думите ти разбирам, че явно си се измъкнал от същински ад — отвърна изобретателят заядливо. — Но сега си свободен да си вървиш.

Демонът щракна с пръсти.

— Знам какво ще направим! Споразумение! Ти ще ми продадеш душата си, а в замяна ще ми поискаш нещо.

Ръката на домакина започна колебливо да се протяга към телефона и в същото време той отвърна с възможно най-спокоен глас.

— Така значи, много хубаво. И какво би могло да е това *нещо*?

— О, ами не знам — сви рамене дяволът. — Какво ще кажеш да ти осигуря всичкото злато, което поискаш, през следващите десет години? А след това душата ти става моя. — Той удари с ръка по лабораторната маса и когато я вдигна, на мястото ѝ се появи малка купчинка златни монети. — Хм, това е може би малко старомодно.

Изобретателят остави слушалката на телефона и грабна една от монетите. Изуменият му поглед се местеше от монетата върху демона и обратно.

— Предположих, че това ще привлече вниманието ти — каза Мефистофел.

Мъжът смъкна от едни рафт съд с азотна киселина и се зае да провери монетата с разтреперани ръце, а демонът го наблюдаваше благосклонно.

— Знаеш ли, повечето хора просто ги захвапват.

— Ама това е истинско злато — произнесе изобретателят благоговейно.

— Естествено, не чу ли какво казах.

Домакинът придърпа един стол и за първи път огледа посетителя внимателно. Този тип, който беше заявил, че е демон, всъщност не изглеждаше отблъскващо. Чертите на лицето му бяха тъмни, но не грозни, дрехите му бяха черни и сдържани. Приличаше на погребален агент с глас на професор, преподаващ тематика, суха като мартинито на Хемингуей.

— Започни отначало — помоли изобретателя с треперлив глас.
— Аз просто... *не мога*...

— А, мисля, че започвам да разбирам. Попаднал съм в един от онези редовно повтарящи се периоди, когато хората кажи-речи спират да вярват в нашето съществуване. Въпреки това, уверявам те, аз съм демон. Преди няколко минути ти комбинира няколко химически елемента, които заедно се превърнаха в ключ, който ме доведе тук. И сега аз имам желание да склуча сделка с теб...

— ... за да купиш душата ми — довърши изобретателят и поклати глава невярващо. — Честно казано, аз изобщо не вярвах, че душите съществуват.

— То си е трудно да се повярва — съгласи се демонът любезно. — Но ако се огледаш, ще откриеш доста други неща, които не е за вярване, че съществуват. Да вземем например политическата...

Изобретателят пак го прекъсна.

— Работата е там, че аз ще имам задгробен живот. Кое то истински ме изненадва, но щом като е факт, не бих искал да го прекарам в ада.

Демонът се намръщи.

— В ада ли?

— Предпочитам да попадна на *доброто* място, като умра, не на *лошото*, благодаря — отвърна мъжът саркастично.

Мефистофел кимна, стана от стола и започна да крачи из стаята оживено.

— Виждам, че и ти си се поддад на пропагандата. Слушай, нали си чел за войната между демоните и онези, *другите*?

— Е, да, макар че тогава мислех, че всичко написано е алегория.

— Кой е авторът на книгата? Чия гледна точка си чел — нашата или тяхната?

— Не ми е ясно накъде биеш.

— Слушай. Да речем, че Вашингтон беше загубил Войната за независимост и британците бяха запазили контрола си над Америка. Какво мислиш, че щеше да пише в историческите хроники за него? Или, да вземем по-съвременен пример. Ако Хитлер беше спечелил Втората световна война, какво щеше да пише в учебниците за Рузвелт и Чърчил?

— Мисля, че почвам да схващам, но...

— Естествено! Ние изгубихме, така че на опонентите ни се падна да напишат историята на конфликта. Не ти се е случвало да прочетеш описание на събитията, направено от някой от нашите хора, нали?

— Е, не.

— Ето на.

— Ние май се отклонихме от темата на разговора.

Демонът явно беше раздразнен.

— Много добре. Но дай да оставим тези приказки за *добро* място и *лошо* място. Ние, служителите на Администрацията, смятаме, че нашето място има доста предимства. Много по-добро отопление, да речем.

— Предполагам всичко е въпрос на гледна точка — отвърна изобретателят помирително. — Но въпреки това, все така не съм склонен да си продам душата.

— Виж сега — подхвана наново Мефистофел. — Отдавна не съм допринесъл ни една душа за нашата кауза. Ще ти направя отлична оферта. Тези монети тук са само началото.

— Дори да имах интерес, а аз нямам, тия дни е незаконно да се притежава злато.

Демонът го изгледа втренчено.

— Искаш да кажеш, че тук не ползвате златото като пари? Бива си го вашият пространствено-времеви континуум. Добре де, в такъв случай какво желаеш най-силно на света?

Единствено, за да угоди на госта си и без никаква друга причина, изобретателят сви устни и се замисли.

— Не знам — отвърна накрая колебливо. — Предполагам, че бих искал да изобретявам неща, които да се ползват масово, навсякъде — той се загледа мечтателно през мръсния прозорец на лабораторията. — Нали разбираш, искам да изобретявам уреди, които са също толкова разпространени по целия свят като електрическите крушки и колите.

— Идеалист значи — възкликна Мефистофел одобрително. — Същински филантроп. Доколкото разбирам, това се цени високо сред човеците. Добре, ето какво ще направим. Ти си около тридесетгодишен, нали? Ако продължиш, както досега, до края на живота си ще се блъскаш в разни малки лаборатории като тази, а разни хитри търговци ще ограбват плодовете на труда ти. Аз обещавам лично

да се грижа за твоите интереси в следващите двадесет години, а в замяна ще получа душата ти.

Колкото повече говореше демонът, толкова повече се разпалваше.

— Ще се погрижа изобретенията ти да влязат във всеки дом. Да се превърнат в обичайна част от живота на хората. Освен това ще получиш подобаващото ти се възнаграждение, вместо разни хитри шарлатани да ти измъкват патентите по съдебен път. Ти ще бъдеш изобретателят на тази епоха!

Напълно увлечен от ентузиазма на госта, младежът се провикна:

— Съгласен!

Двадесет години по-късно знаменитият мъж се беше разположил удобно на терасата в обширното си имение. Пред него беше сложена заскрежена чаша, а в ръката си държеше финансов доклад от един от множеството си концерни.

Икономът влезе безшумно и известният изобретател го погледна нетърпеливо.

— Какво има, Хасъл?

— Бизнес мениджърът ви е тук, господине.

— О, значи Ник е дошъл? Веднага ми го доведи.

— Много добре, господине.

Мефистофел енергично пристъпи на терасата.

— Поздравления — провикна се той. — Видях докладите. Отново си пожънал абсолютен успех!

— Разбира се — прозя се изобретателят. — Но заслугата не е само моя. И други участваха.

Ентузиазмът на демона ни най-малко не намаля.

— Мисля, че изобретяването на неоновия надпис беше страхотно попадение. Разпространиха се в цялата страна само за няколко месеца. Така ами, неоновии надписи осветяват всяко кътче, човешките очи са заслепени от бряг до бряг.

— Да, но, Ник, виж, има нещо...

Мениджърът продължи с хвалбите.

— А какво да кажем за джубокса? Ако питаш мен, най-великото изобретение на века!

— О, стига де.

Изобретателят реши, че двадесет години живот в Америка чувствително са променили демона. Дрехите му бяха изработени по поръчка, в устата си беше захапал дебела пура.

— Не, настоявам — най-великото изобретение на века.

— Добре, обаче слушай, Ник, исках да говоря с теб за нещо. Онзи договор, който подписахме преди двадесет години... Мислех си по въпроса и се чудех...

Демонът вдигна ръка, за да го спре.

— Изобщо не се тревожи за тая дреболия, старче. Говорих с някои от моите шефове в Ада и всички са съгласни, че договорът ти трябва да бъде удължен безсрочно. Ти си много по-полезен тук, отколкото където и да било другаде. Ами че последното ти изобретение, серията комплекти „Направи си сам“, докараха хиляди нещастни души до пълно и абсолютно унищожение. Такава великолепна работа не биха могли да свършат всички отличници от Адовия университет накуп! — провъзгласи Мефистофел и широко се усмихна на своето протеже.

---

[1] 29-я американски президент, заемал поста от 1921 г. до смъртта си през 1923 г. След смъртта му са разкрити множество скандални факти за злоупотреби в неговата администрация, които го нареждат сред един от най-лошите президенти в американската история. — Б.пр. ↑

МАНЛИ УЕЙД УЕЛМАН НА КОГО ДРУГИГО БИХ МОГЪЛ ДА РАЗЧИТАМ?

Казах аз на себе си.

— Добре, мисля, че ти вярвам — признах аз на стареца накрая. — Ти ми показа категорични доказателства и аз приемам, че няма друго обяснение, освен че си се върнал четиридесет години назад в миналото.

— Явно си широко скроен човек, Джон — отвърна ми той. — Не са много хората, които биха ми повярвали.

— Тази война, която се задава — подхванах аз, — войната, която никой няма да спечели...

— Войната, която всички ще изгубят — прекъсна ме той. — Върнах се назад във времето, за да я предотвратя, ако мога. Ела с мен Джон. Ще идем при световните лидери и ще накараме и тях да ми повярват. Ще им покажем, че войната не трябва да започва.

— Първо ми обясни още нещо. Ако след четиридесет години ти ще си старец, трябва да си бил млад мъж тъкмо в моето време. — Говорех бавно, за да дам възможност и на двама ни да вникнем в тези думи. — Не се ли опасяваш, че ще попаднеш на себе си като младеж?

Той се усмихна топло.

— Джон, защо мислиш, че сред всички хора в това време, аз потърсих точно теб?

— Боже милостиви! — успях единствено да кажа аз.

— На кого другиго бих могъл да разчитам?

— Боже милостиви!

АЛФРЕД ВАН ВОГТ

ЗМИЯТА И МИШКАТА

За Марк Грей най-голямото удоволствие в живота бе да храни любимия си питон с мишки. Едната от двете стаи на малката си квартира той бе отделил за любимеца си.

Всеки път, когато идваше време да го храни, Марк пускаше мишката в тесен тунел, който води към стаята с питона. Тъй като не можеше да се измъкне, през автоматично отваряща се вратичка мишката попадеше в ярко осветената стая и се оказваше очи в очи с гладния питон.

Това бяха мигове на върховно удоволствие! Чува се отчаян писък, известяващ приближаващата опасност. Мишката се мята насам и натам в желание да се измъкне от агресивния гладник. Марк наблюдава тези сцени през малко прозорче в стената. Но по-често си седи пред високоговорителчето в стаята и се наслаждава безумно на неистовите писъци на мишката и на звуците от борбата.

Беше по време на Третата световна война. Управлението за извънредни ситуации бе забравило да въведе ограничения върху цените на мишките. Мишеловите, както и всички останали, бяха призовани в запаса. Малцината, останали в тила, се опитваха да си намерят такава работа, която би ги освободила от фронта. Снабдяването с мишки рязко спадна. Марк вече не можеше да се снабдява от своя познат ловец на мишки. И за да храни любимия си питон, се наложи сам да се заеме с лов.

Марк се задържаше извънредно на работното си място (бяха го освободили от военна служба), затова питонът често оставаше гладен. Но във всяко свободно от работа време хукваше към развалините и сметищата в търсене на храна за своя любимец.

Веднъж Марк Грей ровеше в руините на стария град в търсене на храна за питона. Близо до голяма сива сграда разтоварваха космически кораб с храна и вещи за хората от тила. Черните кутии сякаш потъваха в търбуха на сградата, недокосната от атомните бомбардировки.

Марк приближи и прочете надписа до вратата: „Изследователски лаборатории“. Шмугна се с работниците в осветен коридор и се спря пред врата с надпис „Администратор Плоуд“. Почука и тъй като не чу отговор, откряна вратата, седна на стол и зачака.

„Разбира се, да се бачка на две места едновременно е трудно, но пък не мога да оставя бедното питонче гладно. А в тези лаборатории вероятно използват мишоци за експериментите си.“

В стаята влезе дребно човече със загоряло лице, повдигна изненадано вежди и огледа Марк. Марк мигом се представи и изложи причините, които са го накарали да дойде. Когато спря да описва в най-трагични тонове съдбата на гладувания питон, човечето се захили. Марк също се усмихна, но мигом се сепна, щом видя студения поглед на чиновника.

Онзи рече навъсено:

— Няма да се получи. И освен това стойте по-далеч от нашите мишки. Да, имаме мишки, правим експерименти с кръстосването им, но ако се решите да крадете, военният трибунал не ви мърда!

След тези думи Грей дори и не помисли да краде мишки. Обичаше предано питона си, но се стараеше да спазва законите.

Когато Марк си тръгна, Плоуд веднага изпрати човек да го проследи. После, навел унило глава, тръгна към кабинета с надпис „Директор“.

— Здравсти, Хенк! — рече почти весело на закръгленото старче зад бюрото. — Мисля, че нашата работа се урежда.

— Така ли? Прекрасно. Това е най-добрата вест, която съм чувал от теб, след като спряха да ни снабдяват с военнопленници.

Плоуд стана предпазлив.

— Вие не познавате военните — каза той. — Те искат да използват нашето оръжие срещу нищо неподозиращия противник. И да довършим целия цикъл от изследвания, за да се изключат всякакви

изненади. Вероятно заради онази конвенция за пленниците спряха да ни доставят материал за опити.

Направи дълга пауза, след това продължи:

— И точно сега в ръцете ни попадна много интригуващ материал. При това, обърнете внимание, дойде съвсем доброволно! Ако силно напрегнем въображението си, смело бихме могли да го наречем „човек“.

— Да не е болен?

— Едва ли.

Плоуд разказа за Марк и неговото хоби, накрая завърши:

— Птиченцето само долетя в кафеза. И няма да се изненадам, ако някоя нощ се промъкне да открадне от нашите мишки... О, той изобщо не познава нашия питон! Ха-ха...

Като се насмя, продължи:

— Може ли да има нещо по-жестоко от кражбата на мишки? От наша гледна точка, разбира се.

Хенк за миг се разколеба, но после махна с ръка. На тях, хуманоидите от Алфа на системата Лебед, им бе разрешено да експериментират на Земята. Земяните воюват с кроксите — разумни същества от съседна галактика. И им трябва ново оръжие.

За експериментите доставяха пленени крокси. Но за окончателното завършване на цикъла от проучвания им трябваше човешки екземпляр. Цялата работаше опираше до конвенцията, която забраняваше на хуманоидите от Алфа да експериментират с хора...

„Експериментите трябва да завършат с човек — мислеше си Хенк. — Защото ако на бойното поле нещо се изпорти, целият ефект на изненадата отива по дяволите.“

— Добре — съгласи се той. — Мисля, че трудно ще намерят улики срещу нас. Освен това мисля, че този екземпляр нещо не е наред с главата. Затова давай!

Марк скоро стигна до извода, че ако измъкне няколко мишки от онези, те изобщо няма да забележат. А още по-умно е да отмъква по едно зверче дневно. Иначе питонът просто ще умре от глад.

И тъй — след два дни той отново се навърташе около грамадната сива сграда. Беше глуха нощ. Успя да разузнае, че клетките с мишки не

са затворени и не се охраняват.

„Не ги пазят, защото не им стига работна ръка“ — помисли си Марк.

На другия ден отново се опиваше почти сладострастно от звуците на изпадналата в панически ужас мишка.

Същата вечер му позвъниха.

— Аз ви предупредих — рече Плоуд тържествуващо. — Сега ще трябва да платите последиците.

Плоуд изпитваше угризения, че е позвънил и предупредил за последиците, но какви са те той не каза.

„Сега той да му мисли — утешаваше се чиновникът, — ако все още има... Стратта да се краде у хората е неизлечима!“

Марк Грей презрително трясна слушалката.

— Нека го докажат! — и изруга.

Нея нощ сънува, че се задъхва. Събуди се и с ужас откри, че лежи не на леглото, а на твърдия под. Беше съвсем тъмно, изгуби доста време да намери ключа за лампата, но напразно.

Тогавя на двайсетина сантиметра пред себе си видя кръгче светлина и тръгна натам.

Тряс!!

Вратичката автоматично се затвори след него.

Беше в огромна ярко осветена стая. Ако се изключат размерите, поразително приличаше на стаята, където държеше питона.

Точно пред себе си забеляза някакъв предмет, който страхотно приличаше на пъстра кожена пътека, дебела колкото неговия ръст. Пътечката трепна и се извърна към него.

Озарението дойде като внезапен ужас.

Беше с размерите на мишка! И любимият му питон пълзеше към него с разтворена уста!

Безумният писък, който толкова пъти му бе доставял неземна наслада, сега чу за последен път — с ушите на мишка.

ХАРИ ХАРИСЪН

НАЙ-ДОБРИЯТ ЛОВЕЦ НА СВЕТА

Подготвен за всяка ситуация.

— Вие, разбира се, осъзнавате, господин Лам, че нито един ловец никога не е успявал да гръмне Венерианско блатно изчадие? — попита Годфри Спингъл и поднесе микрофона към своя събеседник.

— Вярно, така е. Запознат съм с всички проучвания и доклади по въпроса и точно затова дойдох на Венера. Аз съвсем заслужено съм известен като най-добрият ловец на света и, честно казано, нямам нищо против да бъда най-добрият ловец в два свята.

— Благодаря ви, господин Лам, и ви изказвам най-искрени благопожелания от името на Междупланетната Радио Компания, като съм сигурен, че милиони наши слушатели се присъединяват към тях. С това аз, Годфри Спингъл, приключвам своето предаване от Блатния град на Венера — той прекрати записа и прибра микрофона в калъфа на звукозаписното устройство.

Зад тях двигателите на совалката изреваха и я издигнаха през влажния въздух. Лам изчака звукът да утихне, преди да заговори.

— Ако сме приключили с интервюто, моля да ме упътите коя от тези сгради... — той посочи няколкото паянтови постройки струпани накуп, — е хотелът?

— Някоя — отвърна Спингъл и взе два от куфарите на Лам. — Хотелът потъна в тинята миналата седмица, но аз съм ви заделил една койка в моя склад.

— Много мило от ваша страна. — Лам вдигна другите два куфара и заситни след дългокракия си домакин. — Съжалявам за причиненото ви неудобство.

— О, не ме затруднявайте никак — отвърна Спингъл, но не успя съвсем да прикрие раздражението в гласа си. — Аз така или иначе бях

управител на хотела, преди да потъне. Освен това съм митничар и пощальон. Населението тук е доста рехаво и няма никаква проклета причина да се увеличава.

Спингъл явно се самосъжаляваше и го беше яд на ужасната световна несправедливост. Значи, ето го него, метър и осемдесет висок, силен, привлекателен и обречен да гние в тази противна дупка. В същото време Лам, метър и шестдесет, закръглен и пухкав, с дебели очила с двоен фокус се беше прославил, и то като ловец! Няма справедливост и това си е!

Лам започна да преравя багажа си веднага щом куфарите бяха оставени на влажния циментов под.

— Искам да изляза веднага, за да мога да отстрелям блатното изчадие преди да мръкне и да мога да си тръгна с утрешната ракета. Ще бъдете ли така добър да повикате водача ми.

— Аз съм водачът — отвърна Спингъл с едва прикрита ехидна усмивка. — А вие дали не надценявате малко шансовете си? Блатните изчадия могат да плуват, летят, вървят и да се катерят по дърветата. Те са предпазливи, интелигентни и абсолютно смъртоносни. Никой никога не е успявал да застреля и един екземпляр.

— Аз ще успея — каза Лам, като извади сив гащеризон от куфара си и го навлече. — Ловът е наука, която никой не владее по-добре от мен. Никога не се провалям. Подайте ми онази глава, моля.

Безмълвно Спингъл му подаде голяма изкуствена глава от папиемаше, на която бяха нарисувани червени очи и бели зъби. Лам я нахлузи на собствената си глава. След това си сложи сиви ръкавици и ботуши, от чиито върхове висяха бели нокти.

— Как изглеждам? — попита той.

— Като блатен плъх — изтърси Спингъл.

— Чудесно. — При това той извади една възлеста пръчка от чантата си и я стисна между челюстите на маската. — Да вървим, господин Спингъл.

Спингъл, напълно изумен и лишен от думи, затъкна оръжие в колана на панталона си и поведе госта по пътеката през блатото.

— Ще ви дам една минута преднина — обади се Лам, когато и последната сграда се изгуби зад тях. — После ще следвам вашата диря. Внимавайте къде стъпвате, чувал съм, че тези блата са смъртоносни.

— Смъртоносни?! Меко казано! Най-добре ме послушайте и се откажете.

— Благодаря ви, господин Спингъл — гласът му звучеше приглушен изпод гротескната глава. — Смятам да продължа.

Спингъл реши да върви напред и да остави глупака да бъде изяден от блатно изчадие или някой от другите местни зверове. Веднъж щом идиотът изчезне, можеше да прерови багажа му и ако се случеше да намери нещо ценно там...

Зад гърба си чу непогрешимият звук от изстрел на бластер. За момент застина на място, а после се втурна назад по пътеката, извадил собственото си оръжие.

Оказа се, че не е било нужно. Лам седеше на полуизгнилия ствол на едно паднало дърво, беше свалил маската и триеше потта си с голяма кърпа. Зад него, наполовина подаващо се от джунглата, се виждаше отвратителното саблезъбо, отровназелено, крилато и покрито с шипове туловище на едно блатно изчадие. Изглеждаше страховито дори мъртво.

— Как... — успя да произнесе Спингъл задъхан. — Какво... вие... как?!

— Много е просто — отвърна Лам и извади една камера от джоба си. — Преди няколко години направих едно откритие. Открих, че съм много тромав, имам ужасно зрение, никак не ме бива за следотърсач и съм напълно безпомощен сред дивата природа. Единственото ми умение, с което много се гордея, е че съм отличен стрелец. Имах желание да бъда ловец, но никога не успях да се доближа достатъчно до плячката си, за да я застрелям. Затова обмислих нещата логично и реших да сменя ролите. Все пак, всички тези зверове са родени ловци и убийци, безсмислено е да опитвам да ги надмина в тези умения. Вместо това приемам ролята на плячка и оставям зверовете да ме дебнат и сами да се доближат до мен, само за да бъдат убити на свой ред. Дегизиран като антилопа, свела глава да пие вода, имях възможност да убия светкавичния леопард. Преоблечен като много бавна зебра успях да заблудя доста лъвовете. И тук е същото. Проучих въпроса и открих, че блатното изчадие се храни почти изцяло с гигантски блатни плъхове, *rattus venerius*. Така че се облякох като плъх и ето го резултата — той вдигна камерата и снима мъртвия звяр.

— Без оръжие?

Лам посочи възлестата пръчка, която беше донесъл в зъбите на изкуствената глава, а сега стоеше подпряна на дънера.

— Това е замаскиран бластер. Това създание веднага би разпознало оръжието.

В този момент на Спингъл му хрумна една идея. Блатното изчадие беше мъртво, но само те двамата знаеха какво се беше случило и от двамата, само *той* беше въоръжен... И ако Лам изчезнеше в блатото, той, Спингъл, щеше да е най-добрият ловец на света, в два свята дори. Той вдигна оръжието си.

— Сбогом, наивнико — произнесе Спингъл. — Благодаря за съвета.

Лам само се усмихна и натисна бутона на камерата си. Бластерът, прикрит вътре, прогори една хубава дупка в Спингъл, преди той да е успял да натисне собствения си спусък. Лам поклати глава.

— Хората никога не слушат. Аз съм идеалната плячка за *всеки* ловец. Значи, да видим, уловът ми днес е едно блатно изчадие и тринадесетият по ред, не, четиринадесети поред кандидат-убиец.

ДЕНИС Р. КАРО

ЖИВОТ

... и с бебето ставаме трима.

Макълрийт седеше кръстосал крака на стола с висока облегалка. Това беше последната мода — столове с високи облегалки. Планиран дискомфорт.

Чакалнята беше обширна. Това също беше съгласно последните тенденции. Стените бяха покрити с ламперия и една-единствена картина висеше, окачена в тънка дървена рамка. Тя изобразяваше оризова нива в Китай. Лицата на хората, които я обработваха, не се виждаха.

Ако човек се замислеше, имаше достатъчно аналогии, та дори Китай да попадне сред модните тенденции, помисли Макълрийт. Свръхнаселение, недостиг на храна — това бяха стереотипи, които вече нямаха нищо общо с действителността, но емоциите, свързани с тези явления все така се внушаваха на американците до припадък.

Макълрийт беше практичен човек и смяташе, че има реалистичен подход към живота. Ако можеше да повлияе на хода на събитията, той ги насочваше по свое желание; ако, не — просто приемаше случващото се.

Жена му Мариса, която в момента беше вътре при лекаря, беше съвсем различна. Тя беше бременна.

Макълрийт можеше да чете списанията в чакалнята докато чакаше. Те бяха пълни със статии, поддържащи официалното становище чрез изкривена емоционална логика и пристрастни статистически данни. Макълрийт нямаше нито нужда да бъде убеждаван, нито желание да бъде успокояван.

Бащинството не беше особено популярно явление. Колкото повече растеше населението, от толкова повече стоки и услуги се

нуждаеха хората и толкова по-скъпо трябваше да се плаща за всичко. В едно високо развито, ориентирано към нуждите на потребителя общество, свръхнаселението водеше до инфлация, а Макълрийт беше напълно доволен от собственото си финансово положение в момента.

Мариса. Двамата бяха женени от година, но това беше първият път, когато той осъзнаваше, че няма представа какво изпитва тя. Дали една жена наистина се променя, когато в нея расте нов живот или това беше поредния спуснат отгоре стереотип?

Тя беше изключително свободолюбива, докато двамата бяха в колежа. Вярно, вече не беше толкова активно ангажирана в разнообразните бунтарски движения, но и досега не обичаше да ѝ се казва какво да прави.

Възможно ли е да е имала желание за дете? Двамата не го бяха обсъждали, дори след като тя беше установила, че е бременна и... Макълрийт се усмихна. Досега той не беше осъзнавал колко добре го познава тя. Естествено, че нямаше нужда да го обсъждат. Тя знаеше, че той може да се приспособи към всяка ситуация, точно както знаеше, че няма да може да вземе никакво решение.

Можех безрезултатно да слушам аргументи за и против бащинството години наред, помисли си той. Но ето, че сега съм изправен пред един съвсем окончателен факт. Ще бъда баща.

През ума му пробягаха откъслечни спомени: Мариса гледа децата, които си играят в парка; двамата гледат документалния филм за детските лагери в Индия; изражението на лицето ѝ, докато разглежда стари бебешки дрешки на тавана в къщата на майка ѝ.

Нямаше да е лесно. Щеше да се наложи да попълват стотици документи, да преминат един куп психологически тестове, да потвърдят писмено, че възнамеряват да запазят брака си поне в следващите три години.

Дали на Мариса това ѝ беше известно? Повечето хора не знаеха за писменото съгласие. Но тя трябва да е знаела. Изобщо не се беше възпротивила на прегледа, пък и бременността очевидно не е била случайност.

Вратата на лекарския кабинет се отвори. Мариса излезе, последвана от сестрата, положила ръка на рамото ѝ.

— Чарли?

Макълрийт се изправи и тя се хвърли в обятията му. Нещо не беше наред. Тя вероятно не е знаела за писменото съгласие, какво друго можеше да е...

— О, Чарли! Ще ни накарат да го задържим!

ЕРИК ФРАНК РЪСЕЛ ИСТОРИЯ ЗА ЛЮБОВТА

Кой може да разкрие нейните мистерии?

Генерал Ромейн изсумтя раздражено.

— Проблемът с въоръжените сили днес, е, че те вече не са изцяло подчинени на военното началство. Разни сервилни политици, хлипащи мамчета, психиатри, психолози, психотерапевти и цяла орда доктори постоянно ги омагьосват и им разбъркват мозъците.

— Възможно е да сте прав — съгласи се Хардинг, осъзнавайки, че събеседникът му има нужда да си излее душата.

— Прав съм. Войникът вече не е войник. Не както бяхме ние на младини. Сегашните войници са някаква каша от потиснати емоции, блокирани чувства, комплекси за малоценност и всякакви други детинщини, които някога лекувахме с един здрав ритник отзад.

— Възможно е да сте прав — повтори Хардинг автоматично.

— Аз съм прав — натърти Ромейн. — С всеки изминал ден Тера отива по дяволите. Някой ден ще ни превземе някоя далеч по-жизнена цивилизация с най-обикновен некомплексиран здрав разум. И ще сме си го заслужили.

— О, знам ли — позволи си да не се съгласи Хардинг. — Още фараоните са смятали, че светът отива от зле към по-зле. Храмовете им стени са покрити с черногледни пророчества. „След мен и потом!“, „Един поглед към делата ми е достатъчен да отчае всички мои съперници!“

— Майната им на фараоните — сопна се Ромейн. — Те са мъртви от десет хиляди години. Аз говоря за днешния ден, тук и сега.

— Какво ви тревожи? — поинтересува се Хардинг. — Мога ли да помогне с нещо?

— Не — Ромейн избута настрани високата камара с книжа на бюрото си и мрачно се втренчи в освободеното от нея място. — Разкрихме цяла система в района на Сириус, така че трябва да укрепим позициите си там незабавно. Това означава да се изпрати постоянен гарнизон на всичките шест приобщени планети. Нищо сложно на пръв поглед.

— Така е, не виждам къде е проблемът.

— Преди двадесет и пет или тридесет години не би имало никакъв проблем. Но днес нещата са други. Защото междуременно всички *прогресирахме*. — Той се изсмя грубо. — И това ми било прогрес.

Хардинг предпочете да не коментира.

— Значи така. Наредих три взвода от гвардията на Алфа Кентавър да бъдат прехвърлени. Общо осемнадесет хиляди войници. По мое време те веднага биха се втурнали да изпълняват заповедта с все кораби, провизии и оборудване. За нула време биха се превърнали в новия Сириуски контингент. Но какво става сега?

— Нямам представа.

— Започва един бюрократичен кошмар. Три хиляди осемстотин четиридесет и двама мъже заявяват, че не могат да се местят, защото са женени и съпругите и семействата им са установени в Алфа Кентавър. Още хиляда и сто са подали молби да бъдат изключени от прехвърлянето, защото са сгодени и скоро ще се женят. И разни политици, психиатри, отчети, психолози и всякаква цивилна паплач ги подкрепят. Любовта, видите ли, била биологичен императив и семейството било основа на цялото ни общество.

— Любовта е съвсем естествена, не мислите ли?

— Естествена е за заселниците — повиши глас Ромейн. — Космонавтите следва да са отдадени само на космоса. Тяхната професия изисква напълно да ѝ се посветят.

— Доста коравосърдечна гледна точка — отбеляза Хардинг.

— Това е правилната гледна точка. Служещите в гвардията на Алфа Кентавър са се зарекли да служат на Тера вярно и съвестно, където и да бъдат изпратени. Приели са назначението с ясното съзнание, че службата им ще изисква жертви. Нямам време да се занимавам с разни ревльовци, които първо сключват съвсем законен договор, а после се опитват да се измъкнат от задълженията си.

— Хайде сега, със сигурност можем да намерим достатъчно необвързани мъже, които да ги заменят.

— Можем, но ще изгубим ценно време. А и не е в това въпросът. Работата е там, че военнослужещите трябва да се подчиняват на дадените заповеди чинно, без възражения. По мое време точно така щяха да постъпят. А в наши дни всички излизат с тия глупости за любов, семейни задължения и биологични императиви. Любов — почти изсъска той накрая, — направо ми се повдига от нея.

— Правителството на Тера насърчава браковете в сектор Алфа Кентавър — изтъкна Хардинг. — Не можеш трайно да заселиш един свят само с военни. Нужни са също жени и деца.

— Този проблем може да се реши, като се насърчи емиграцията на цивилни от Тера — отвърна Ромейн. — Това би позволило на звездните военнослужещи да си вършат работата спокойно, без да се разсейват. От военна гледна точка войник, обременен със семейство, е куц кон. От него просто няма полза. — Той посочи камарата с книжа. — И ето го доказателството. Писма, пълни с имената на мъже, които не трябва да заминават за Сириус, защото са негодни за служба поради заразяване с любов.

— Разбирам ви, но не мога да се съглася с вас.

— Защо не?

— Мисля, че не бихте говорили така, ако сам бяхте женен.

— Така мислиш значи. Слушай какво ще ти кажа — не са ми липсвали нито възможности, нито желание да се оженя.

— Но не сте го направили?

— Естествено, че не. Дългът преди всичко. Любовта и космическата служба никак не си пасват. Когато един космонавт се поддаде на любовта, това е началото на края за него. Всеки войник, проявен от лигави сантименти, е напълно безполезен в космоса.

— Това е твърде общо заключение.

Ромейн продължи да защитава тезата си все по-разпалено.

— Терминът любов изобщо няма място в речника на космонавта. Тя принадлежи към начин на живот, от който той се е отказал, като да е същински монах. Всеки, който се захване с любов, плюе на дадената клетва да служи. Може да е старомодна гледна точка, но си е съвсем вярна.

— Значи вие цял живот сте държали любовта на разстояние?

— Точно така.

— Всякакъв вид любов?

— Всякакъв, без изключение.

— Тогава бих искал да видя как ще реагирате на това любовно писмо. — Хардинг зарови в камарата писма на бюрото, извади едно и го подаде на генерала. След това отстъпи и с любопитство загледа смръщеното му лице.

Център за сформиране на Сириуски контингент
Алфа Кентавър

Генерале,

Вие едва ли ме помните. Преди тридесет и две години започнахме службата си заедно. Вие като офицер, аз като редник. Мнозина се записаха да служат онзи ден.

Оттогава насам имах възможност да видя как гвардията на Алфа Кентавър расте и се развива от малка група пионери до солидно военно поделение, гордеещо се със своите бойни успехи.

За мен винаги е било чест да служа в гвардията на Алфа Кентавър. Целият ми съзнателен живот е посветен на тази служба, за което никога не съм съжалявал. Службата беше целият ми живот и единствената ми любов.

Но виждате ли, тъкмо поради своята вярна служба, сега съм в незавидно положение. Тъй като съм готов да отида навсякъде, където се изисква от мен, ме разпределиха в новия Сириуски контингент.

Генерале, смъкнаха символа от шлема ми. Отнеха ми сребърния кон на Алфа Кентавър. Никога не съм искал кой знае какво от живота си... единствено да мога да нося този символ до края на дните си...

(подпис)

Сержант Рафаел Амадео

— Това са пълни глупости! — заяви Ромейн гръмогласно и захвърли писмото.

Събеседникът му само сви рамене и тръгна към вратата.

— Хардинг!

— Да?

— Да не би случайно да таиш убеждението, че аз съм проклет лъжец?

След кратко колебание Хардинг отговори:

— Сигурен съм, че е така.

— Абсолютно си прав!

Ромейн грабна телефонната слушалка от бюрото си и нареди на някого:

— Номер 1914778, сержант Рафаел Амадео да бъде оставен на постоянна служба в гвардията на Алфа Кентавър като инструктор. Командващият му офицер да докладва за неговата пригодност да изпълнява тази служба.

Той затвори, погледна Хардинг и попита почти през зъби:

— Защо си ме зяпнал така?

— Любовта е наистина забележително нещо — заяви Хардинг.

— Махай се от очите ми! — кресна му Ромейн.

РОБЪРТ ПЕЙС

ЗАТОЧЕНИЕ В ЛЕЙКХЪРСТ

Аз винаги си спомням нарисуваната върху него свастика.

Някъде в дълбокия космос, където цари абсолютна тишина, се носеше малък звездолет с формата на куршум. Вътре двамата цилиндрични на вид пътници водеха разгорещен спор.

— Добре, господин Всезнайко, а сега какво?

— О, я стига! Станалото — станало. Така или иначе няма начин да обърнем този проклет кораб назад.

— Да се беше сетил за това, преди да видиш сметката на онзи последен графз.

— Ами че аз откъде можех да зная, че не е бил опростен?

— Доколкото помня, идиот такъв, те са маркирани с бял кръст на гърба.

— Да, но както вече ти обясних, аз го приближих отпред и изобщо не видях проклетия кръст.

— Това го разправяй на отчетата.

— Казах им. Но те не ми повярваха.

— Ама, разбира се, как можах да забравя. И ето ни сега — изхвърлени от родния си дом, пратени на заточение на борда този еднопосочен кораб — наказанието за всеки ксилт, който види сметката на неопростен графз. Само не разбирам кой реши, че и спътникът на нарушителя трябва да бъде наказан?

— Можеш да благодариш на свещените текстове за това решение.

— Страхотно. Изобщо имаш ли идея къде е програмирано да кацне това чудо?

— Не... Но където и да е, явно ще кацнем съвсем скоро.

Звездолетът приближаваше голяма кафяво-синя планета. Когато навлезе в атмосферата, от вътрешността на кораба беше изпомпена защитна пяна, която го покри целия, след което се втвърди и образува здрав термоустойчив щит. Ролята на щита беше да предпази кораба при кацането. За съжаление щитът не издържа и корабът се разпадна още в горните слоеве на атмосферата. Дватама ксилти, въпреки началния шок от свободното падане, бързо се окопитиха и пуснаха стабилизиращи лъчи, които ги спряха на височина около две хиляди и четиристотин метра.

— Така-а-а-а, ето че пристигнахме. Май ще се окаже добро място за заточение тази планета.

— Поне изглежда приятна за посещение.

— Черногледец такъв.

— Да виждаш нещо ядливо там долу?

— Виждам единствено онова голямо овално нещо под нас. Голямо... овално... нещо...

— ... като графз...?

— **Храна!** — извикаха те в един глас. **Спасени сме!**

Двете създания се спуснаха стремглаво надолу.

— Виж сега, дай да не бързаеме...

— Какво има да чакаме? Сам виждаш — дълго овално тяло, четири опасни перки, *никакъв бял кръст*. Значи, това е графз.

— Не знам... май цветът му е друг...

— Кой ти гледа цвета. Сигурно е някаква местна мутация. Да вървим. Гладен съм!

Без да чака повече спътника си, ксилтът се самопреобразува в чиста енергия и се стрелна към големия обект.

— Ох! Не очаквах кожата му да е толкова твърда... И, хей, ама то е празно! Тук няма нищо, освен този странен газ...

В същия момент милионите кубични метри водород на дирижабъла Хинденбург се взривиха и осветиха нощното небе над Лейкхърст, Ню Джързи.

ФРИЦ ЛЕЙБЪР ПРИМАМКАТА

Нищо не може да се сравнява с една жена.

Фафърд Северняка сънуваше голяма купчина злато.

Сивия Мишелов Южняка, както винаги по-амбициозен в стремежа си да се докаже, сънуваше камара диаманти. Той все още не беше изхвърлил по-мътните камъни, но вече му беше ясно, че неговата сияеща камара струва повече от блещукация куп на Фафърд.

Как така в съня си той знаеше какво сънува другият беше загадка за всички в Нюхон, с изключение може би само на Безоката Шийлба и Седмоокия Нингобъл — магическите наставници съответно на Мишелова и Фафърд. Най-вероятно умовете на двамата споделяха обширно тъмно подземие.

Двамата се събудиха почти едновременно, Фафърд изостана едва забележимо, и се изправиха в леглата си.

На половината разстояние между долните табли на двете легла стоеше създание, което веднага прикова вниманието им. Тежеше около четиридесет килограма, беше висока около метър и половина, от главата ѝ се спускаха дългите кичури на права черна коса, имаше млечнобяла кожа и фигура, изваяна като деликатна шахматна фигура на Царя на Царете, изсечена от лунен камък. Създанието изглеждаше като да е на тринадесет години, но самовлюбената усмивка беше по-скоро на седемнадесет, а искрящите дълбоки очни езера искряха със синьото на разтопен глетчер от Ледниковата епоха. Тя, разбира се, беше гола.

— Моя е! — заяви Сивия Мишелов, който винаги се палеше по-бързо.

— Не, моя е! — каза Фафърд почти в същия миг, но трябваше да признае, че изреченото в началото „не“ потвърждава предимство на

Мишелова. Или поне, че Фафърд е очаквал Мишелова да реагира пръв.

— Аз принадлежа единствено на себе си и на двама-трима похотливи полудемони — произнесе дребното голо момиче, но докато говореше, удостои всеки от двамата със сладострастния поглед на опитна съблазнителка.

— Готов съм да се бия с теб за нея — предложи Мишелова.

— Приемам — отвърна Фафърд и бавно изтегли меча Сивия жезъл от ножницата, оставена до леглото му.

Мишелова на свой ред измъкна Скалпел от канията му от кожа на плъх.

Двамата герои се надигнаха от леглата си.

В този момент направо от нищото зад момичето се материализираха две създания. И двамата бяха почти три метра високи и трябваше да стоят приведени, за да не се удрят главите им в тавана. Паяжини гъделичкаха острите им уши. Гигантът от страната на Мишелова беше черен като ковано желязо и бързо измъкна меч, който изглежда беше направен от същия материал.

В същото време другият новодошъл, мъртвешки блед, извади сребрист меч, чиято сърцевина вероятно беше от стомана.

Триметровата грамада пред Мишелова замахна към главата му в явен опит да разреже черепа. Мишелова парира и оръжието на противника му с остър писък се отклони наляво. В същия момент Мишелова сръчно завъртя рапирата си обратно и отсече главата на черното изчадие, която се удари в пода със страшен трясък.

Белият демон срещу Фафърд замахна с разсичащ удар надолу, но северняка улови острието му със своето оръжие и прониза противника си, чийто сребрист меч пропусна дясното му слепоочие на косъм.

Малката нимфа тропна раздражено с голия си крак и се изпари във въздуха или пък се прехвърли в преддверието на Ада.

Мишелова понечи да избърше острието си в чаршафа на леглото, но откри, че това не е нужно и само сви рамене.

— Колко жалко за теб, друже — каза той с престорено състрадание. — Сега няма да можеш да се наслаждаваш на прелестите на девойчето, докато тя се развлича с твоята купчина злато.

Фафърд вдигна Сивия жезъл, за да го обърше на собственото си легло, но забеляза, че и по неговото острие липсва кръв. Той се смръщи.

— Ти си за оплакване, скъпи приятелю — отвърна той в същия дух. — На теб няма да ти се отдаде да ѝ се порадваш, докато тя изтяга девичите си прелести върху твоето диамантено ложе, хвърлящо отблясъци по бледата ѝ кожа.

— Остави тия артистични лигавщини, откъде знаеш, че съм сънувал диаманти? — запита Мишелова настойчиво.

— Откъде знам ли? — сам са зачуди Фафърд, преди да отговори. — Вероятно по същия начин, по който ти знаеш, че аз съм сънувал злато.

Тъкмо в този момент двата гигантски трупа, с все отсечената глава, изчезнаха без следа.

— Мишелов, започвам да подозирам, че в нашите преживелици тази сутрин има намесена някаква свръхестествена сила — произнесе Фафърд многозначително.

— Или пък сме халюцинирали, о, велики философе — отвърна Мишелова докачливо.

— Няма как да е било халюцинация, защото, виж, оръжията им са още тук.

— Вярно — съгласи се Мишелова, поглъщащ с алчен поглед остриетата на пода. — Ще можем да вземем добра цена за тях в двора на Кюрио.

През стените долетя далечния звън на Великия Гонг на Ланхмар и дванадесетте погребални обедни удара оповестиха момента, когато опечалените можеха да почнат да копаят гробове.

— Ето че явлението е последвано от знамение — заяви Фафърд. — Сега знаем със сигурност, че източникът на свръхестествената сила е била Сенчестата земя, където приключват всички погребения.

— Да — съгласи се Мишелова. — Принц Смърт, това нетърпеливо момче, отново ни е атакувал.

Фафърд напръска лицето си с вода от голямата купа до стената.

— Е, какво пък — промълви той, докато се плискаше, — поне примамката беше красива. Нищо не събужда апетита преди закуска така, както насладата от плътта на младо момиче или поне гледката на нейното голо тяло.

— Да, така е — отвърна Мишелова, докато, плътно затворил очи, триеше лицето си с шепа бяло бренди. — Тъкмо такова неопитно зайче

най-добре умее да разпали твоя сатирски вкус за новонапъпили девиси.

Във внезапно настъпилата тишина, след като пликването престана, Фафърд невинно попита:

— *Чий* сатирски вкус?

РЕЙ РЪСЕЛ

ЧОВЕШКИ КОМПЛЕКС

Нима не е в правото си?

— Buongiorno^[1]. Каква абсолютно страхотна сутрин. Обзалагам се, че няма да откажеш една хубава гореща чаша чай, нали, сладурче? Кафе? А така. И аз ще се присъединя. Prosit!^[2] До дъно. Yum sing!^[3] Ах, това ми дойде много добре. А сега, позволи ми да се представя. Казвам се Салибил и съм тук, за да изпълня три твои желания. Не, не сънуваш. Ако искаш, дай да те ощипя. Видя ли? А сега хубавичко ме чуй. В моя век ние всички сме постигнали чудни постижения. Повечето няма да ги разбереш, даже да ти ги обясня — то аз самият не ги разбирам половината. Други обаче са относително прости и даже първобитна личност като теб (не се засягай) може да ги схване. Например въздухобич, кръвопесни и небобон, такива работи. И сред всички тия нови чудесии е тая работа с изпълнението на желания. Мисля, че вие тук в тази времева зона го нямате това. Ето как работи. Всеки от трето ниво и нагоре, който си е изкарал 920-те изпита и има чисто досие, може да изпълни три желания на някой друг, стига изпълнението да се извърши във времева зона преди раждането на изпълнителя. Изпълнителят в случая c'est moi^[4]. Не ме питай защо е така. Някакви технически дивотии относно стресови фактори на времепространствения континуум. Пътуването във времето, разбира се, го усвоихме отдавна. Та така. Понеже аз си издържах изпитите с отличен вчера — макар че не става въпрос за *твое* вчера, нали — was ist los^[5], госпожо?

— *Седиш ми на крака. И съм господин, а не госпожа.*

— Опа, така по-добре ли е... господине? Тия древни традиции с постоянния пол винаги ме объркват. Дай да видим какво ще правим с

желанията, а? Не ми се ще да се бавя дълго, преди да се върна в моята времева зона.

— *Може ли първо да отида до тоалетна?*

— *Къде да ходиш?*

— *Тоалетна.*

— *¿Porqué?*^[6]

— *Ами, малко е неловко и не искам да се обяснявам излишно, но бих искал да си освободя мехура.*

— *Готово. Мехурът ти е празен.*

— *Изумително! Как го направи?*

— *Елементарно междупространствено преместване. И децата го могат. Така, какво е второто ти желание?*

— *Чакай, значи този малък номер беше първото ми изпълнено желание???*

— *Natürlich.*^[7]

— *Но аз можех и сам да се справя с тази ситуация!*

— *Не се тревожи, старче, остават ти още две. Гледай да ги измислиш добри.*

— *Да, но ми се ще да знаех...*

— *Save quid dicis!*^[8] *Не казвай „ще ми се“ или „искам“, освен ако не се отнася за някое желание.*

— *Може ли да задам един въпрос?*

— *Може.*

— *Абсолютно всичко ли мога да си пожелая? Каквото и да е?*

— *Абсолютно.*

— *И ще го получа?*

— *Със сигурност.*

— *Тогавя си пожелавам да ми изпълниш три хиляди желания, а не само три.*

— *Нет*^[9], *без такива.*

— *Но нали каза, че мога да искам всичко?*

— *Всичко, освен това. Там, пак нещо се намесват стресовите фактори.*

— *Добре, тогавя си пожелавам да живея...*

— *Дурак!*^[10] *Да не се каниш да си поискаш безсмъртие?*

— *Да... Но сигурно и то е забранено?*

— А, не, защо, позволено е, обаче слушай какво ще ти кажа. Специално в твоя случай такава желание е просто излишно. Освен това, някои от най-добрите ми приятели са безсмъртни и те уверявам, че никак не са щастливи.

— *Да речем, че ти вярвам. Тогава си пожелавам милиард...*

— Повярвай ми, не ти трябва да искаш пари.

— *Че защо не?*

— Защото няма да знаеш какво да ги правиш.

— *Ще знам и още как!*

— Само така си мислиш. Освен това, без да навлизам в подробности, нека само ти кажа, че никога няма да повярваш какво ще се случи с парите като цяло. Най-добре не си пожелавай пари.

— *Щом казваш. Тогава си желая да притежавам това, що всички мъдреци са дирили напразно...*

— По-спокойно, мъжки. Безпределна мъдрост, значи? Не ти трябва повече мъдрост, от тази, която сам си натрупал. Пък и някои от най-добрите ми приятели са мъдреци и, да знаеш, големи са сухари.

— *Изобщо не ми помагаш. И пак си седнал на крака ми.*

— Excusez-moi.^[11] Опитай пак.

— *Дай ми малко време.*

— Добре, помисли си за минутка, но само толкоз.

— *Нищо друго не мога да измисля!*

— А какво ще кажеш за секс? Чувам, че това било голяма работа в тая времева зона. Какво ще кажеш, ако всички най-привлекателни господа в света...

— *Дами! Дами!*

— Добре де, дами, прощавай. Какво ще кажеш, ако най-красивите и желани жени в света внезапно се окажат неспособни да устоят на твоя чар? Pardee, hit oghte thee to lyke.^[12]

— *Работата е там, че аз не се интересувам особено от секс. Не че съм някой моралист, просто не ме влече, т.е. не постоянно. Само от време на време.*

— Да, предположих, че ще кажеш нещо такава. Добре тогава, нищо ли няма да си пожелаеш?

— *Не, не, почакай... Измислих!*

— Сигурен ли си?

— Сигурен съм. Може да прозвучи много претенциозно, но...
Искам да знам дали има Бог или не.

— Да, има. Какво е последното ти желание?

— Последното ми желание е да видя лицето Му.

— Дадено. Стани и се погледни в огледалото.

Когато станах от леглото и се погледнах в огледалото, окачено на отсрещната стена, видях непознато лице. Някакъв странник, нито твърде млад, нито престарял, нито красив, нито грозен. Премигах и разтърках лицето с длани. След това се обърнах към Салибил, който още седеше на мястото си в долния край на леглото ми.

— Кой съм аз? — попитах го.

— Нали току-що ти казах — отвърна той.

Аз се засмях снизходително.

— Добре, чудесна шега. Сега ми кажи истината, моля.

— Истината? *Mamma mia*^[13], откъде да започна? Йоан 18:38^[14], шегаджията Пилат и прочее? Дори да можехме да постигнем съгласие по въпроса що е то Истина — имам предвид тъкмо Истината с главно И — защо пък да е известна точно на мен? И дори да ми е известна, защо да я казвам на теб? Моите знания са си за мен, ти гледай себе си.

— Престани да ме баламосваш — скастрих го аз. — Искам да знам...

— О, с желанията ти вече приключихме.

— Но мога поне да задавам въпроси, нали?

— Питай, *Mungu*^[15].

Аз седнах в горната част на леглото — в стаята нямаше други мебели.

— Ти твърдиш, че си от друга времева зона — Салибил кимна в отговор. — От коя година идваш?

— Година Лилага, Цикъл Епсилон-десет.

Аз тихичко простенах.

— Кой век тогава?

— Петнадесети. От съвсем новата ера — т.е. петнадесет века след Тъмната Зора. Така става ли ясно?

— Не.

— Така си и мислех. *Alors*^[16]... аз ще се изнасям обратно към моето си време — обяви Салибил и скочи от леглото.

— Почакай! — спрях го аз. — Още един въпрос.

Салибил въздъхна.

— Да го чуем.

— Коя година сме сега?

— Че ти не знаеш ли?

— Аз дори името си не знам!

— Не мога да ти помогна за годината. В тази времева зона хората има адски сбъркана система за маркиране на годините.

— Добре, тогава ми кажи името на тази планета.

— Каква планета?

— Планетата, на която се намираме в момента.

— А защо мислиш, че сме на планета?

— Добре, да поставим въпроса така — в твоята времева зона вие на планета ли живеете?

— Не ставай глупав, добри ми господине. Да не мислиш, че летим като ангели из небесата? — отвърна Салибил троснато.

— Добре. Тогава как се казва вашата планета?

— Ние я наричаме Нашия Свят.

— Но всяка планета е свят!

Салибил сви рамене многозначително.

— Дай ме под съд тогава.

Аз опитах друг подход.

— Колко планети има във вашата слънчева система? И коя поред е вашата откъм слънцето?

Салибил смръщи лице в озадачена гримаса.

— Ний сме си едничката планетка около слънчицето.

— Разбирам...

— Разправят, че преди имало и други планети около нашето слънце, но нещо им се случило.

— Какво по-точно?

— ¿Quién sabe?^[17]

След малко аз отново се обърнах към него, при това съвсем спокойно.

— Да ти кажа ли какво мисля?

— Мислех, че никога няма да предложиш.

— Мисля, че това е психиатрична клиника и аз съм тук, защото съм си изгубил паметта. А ти си друг пациент, който се е измъкнал от

стаята си. Промъкнал си се при мен, само за да ме събудиш и да ми наговориш всички тия дивотии.

— Краставите магарета се надуват — изкиска се Салибил.

— Или — продължих аз, понеже ми хрумна друга възможност, — ти не си пациент, а лекар. И цялата тая история с трите желания е някакъв вид експериментално лечение, добронамерен опит да излекуваш моята амнезия, да разбудиш ума ми...

— Божке, ами че ако това с желанията не беше вярно, как ще обясниш оная работа с празния мехур, а, приятел?

Салибил беше прав, но аз продължих да настоявам.

— Не знам, някакво постхипнотично внушение вероятно. Впрочем има и трета възможност — аз бих могъл да съм затворник на някой тоталитарен режим и ти се опитваш да ме манипулираш чрез твоите психо-трикове, за да издам някаква тайна. Или искаш да ме объркаш и съсипеш, като ми казваш, че съм...

Салибил ме прекъсна.

— Може ли да направя едно предложение?

Аз кимнах неуверено.

— Да приемем, че не те будалкам, а ти казвам истината. Има начин да провериш сам?

— Как?

— Просто така — кажи „Да бъде светлина“ или нещо подобно. Опитай да създадеш човек от пръст или каквото решиш. И да видим какво ще се случи.

Това успя да ме развесели.

— Няма да се хвана толкова лесно. Това е стара тактика. Ако ме убедиш да се включа в твоя шарж, ти ще постигнеш целта си наполовина, защото ще ме накараш да призная, че има поне вероятност да казваш истината.

Салибил изглеждаше обезкуражен, но аз знаех, че се преструва.

— Какво пък, мога да си призная, когато съм победен, но поне си свърших работата и ти изпълних трите желания. Това беше цялата причина за посещението ми, така че най-добре да изчезвам. Но погледни на нещата по този начин. Има един куп meshugganah^[18] люде, които се мислят за бог. В тази зона го наричан Месиански комплекс. Но какво би станало, ако самият Бог вземе, та превърти? Не е ли възможно Той да си въобрази, че е обикновен смъртен? Психо-

докторите вероятно биха го нарекли Човешки комплекс или нещо
такова.

— Хитро. Много хитро. Сбогом, Салибил.

— Sayonara. Adjö. Farvel. Istenhózzád. Hyvästi. Adiaŭ. Shalom...

[19]

ДОКЛАД ОТ САЛИБИЛ:

Начало на доклада. Открих Субекта и влязох в контакт с Него в подходяща далечна времева зона. Използвах новия прикрит метод, одобрен при последното заседание (кодово название: „Три желания“). Резултатът беше подобен на постигнатия с други техники, а именно пълна липса на успех. Субектът демонстрира способност да разсъждава логично и разумно в рамките на цялостната Си патологична заблуда. Парира всяко предложение умело, дори майсторски и упорито отказва да приеме истинската Си самоличност. Отхвърля Своите отговорности и отказва да се върне към изпълнение на задълженията Си. Колегите докладват, че Той също по никакъв начин не реагира, когато Му предават зловредните слухове, разпространени след настъпването на Неговата криза (т.е., че никога не е съществувал или, че е мъртъв и пр.). Ето защо аз реших изобщо да не ги споменавам. При цялото ми уважение и с огромно съжаление трябва да предложа състоянието на Пациента да се класифицира като неизлечимо. LASCIATE OGNI SPERANZA.^[20] ELI, ELI, LAMA SABACHTHANI?^[21] Край на доклада.

---

[1] Добро утро (ит.) — Б.пр. ↑

[2] За твое здраве (нем.) — Б.пр. ↑

[3] Да изпразним чашите (кантонски) — Б.пр. ↑

[4] Това съм аз (фр.) — Б.пр. ↑

[5] Какво ще бъде (нем.) — Б.пр. ↑

[6] Защо? (исп.) — Б.пр. ↑

[7] Естествено (нем.) — Б.пр. ↑

[8] Внимавай какво говориш (лат.) — Б.пр. ↑

[9] Не (рус.) — Б.пр. ↑

[10] Глупак (рус.) — Б.пр. ↑

[11] Извинявам се (фр.) — Б.пр. ↑

[12] Цитат от поемата „Дом на славата“ на Джефри Чосър. Приблизително: „Това би трябвало да те удовлетвори.“ — Б.пр. ↑

[13] Майчице (итал.) — Б.пр. ↑

[14] От Евангелие на Йоан, 18:37-38 (съгласно превод на Библията от 1940 г.): „37 Загова Пилат Му каза: Тогава, Ти цар ли си? Исус отговори: Ти право казваш, защото Аз съм цар. Аз за това се родих, и за това дойдох на света, да свидетелствувам за истината. Всеки, който е от истината, слуша Моя глас. / 38 Пилат Му каза: Що е истина? И като рече това, пак излезе при юдеите и каза им: Аз не намирам никаква вина в Него.“ — Б.пр. ↑

[15] Бог (суахили) — Б.пр. ↑

[16] Тогава (фр.) — Б.пр. ↑

[17] Кой знае (исп.) — Б.пр. ↑

[18] Умствено нестабилен, луд (идиш) — Б.пр. ↑

[19] Сбогом (яп.), (шв.), (дат.), (унг.), (фин.), (есперанто), (иврит) — Б.пр. ↑

[20] Цитат от „Божествена комедия“ на Данте Алигиери; надписът над портите на Ада: „Надежда всяка тука оставете“. — Б.пр. ↑

[21] Евангелие от Матей, 27:47 (превод на Библията от 1940 г.), това са последните думи на разпнатия Христос: „Боже Мой, Боже Мой, защо си Ме оставил?“ — Б.пр. ↑

РОБЪРТА ГИДАЛИЯ ПРИЯТЕЛКИ?

Като любител на котки, изцяло одобрявам.

— Мац-пис-пис, ела, коте, хайде ела — умоляваше тънкото гласче.

Седмици наред Дори беше наблюдавала котката на старицата, която живееше в съседната къща. Беше забелязала, че котката става все по-слаба и се чудеше защо е така.

Накрая един ден тя запази парче риба от обяда си и сега се опитваше да примами котката, като приканващо протягаше рибата към нея.

— Мац-пис-пис — отново повика Дори.

Котката остана безразлична и напълно пренебрегна детето.

Момиченцето се огледа и като се увери, че майка ѝ не може да я чуе, си позволи да повиши глас.

— Ела, коте, хубаво коте, защо не дойдеш при мен?

Майка ѝ често се караше, когато Дори искаше да гали уличните котки, но тази котка не беше улична. Тя принадлежеше на странната госпожа Стъбс, която живееше в порутената съседка къща. Макар да беше измършавяла и жалка, котката не беше изгубила своята гордост и царственото си поведение. Докато се канеше да заеме нова поза и да продължи да пренебрегва молбите на детето, котката извъртя глава назад към Дори. Тъкмо тогава тя улови миризмата на рибата и моментално заряза всякаква гордост. Веднага се запъти към Дори, като пристъпваше по двора съвсем бавно.

Дори от своя страна продължи да я приканва, като възгласите ѝ ставаха все по-въодушевени, колкото повече приближаваше котката.

„Какво мило мъниче“, помисли си котката Саси^[1]. „Интересно, досега не съм я забелязвала. Но пък аз никога не съм обръщала

внимание на човешките деца.“

Котката продължи да пристъпва напред, все така предпазливо, сякаш се опасяваше, че това може да е капан.

„О, колко е красива“, помисли си Дори и усети, че я обзема особена емоция. „Толкова горда и грациозна. Защо мама не може да разбере колко много обичам животни? Е, може би някой ден...“

Междувременно, колкото и бавно да се движеше, котката беше стигнала до мястото, където седеше Дори и любопитно я оглеждаше.

Дори едва се удържа да не изписка от щастие, но тъй като това щеше да привлече вниманието на майка ѝ и да прогони котката, тя си наложи да запази тишина. Съобразителността ѝ беше богато възнаградена. С един скок котката се озова в скута на детето, а зелените ѝ очи бързо се местеха между Дори и рибата в дланта ѝ. Дори внимателно протегна ръка, като позволи на котката да прецени ситуацията. Саси подуши рибата и набързо я излапа. Рибата изчезна, но не и котката. Тя остана на място и продължи да се взира с истинско обожание в момичето, което се беше проявило като нейна благодетелка.

Дори се стараяше да стои съвсем мирно, за да не стресне котката. Колебливо тя вдигна ръка и я погали по главата. В отговор откъм котешкото гърло се надигна одобрително мъркане. Ако можеше, детето би замъркало с нея. Те се спогледаха и никоя от тях не можеше да се сети някога да се е чувствала по-добре в целия си живот.

Никой човек никога не беше проявявал нежност към Саси и никое животно не беше демонстрирало обич към Дори. За момент времето за тях сякаш спря и те с удоволствие попиваха това ново чувство на взаимност.

Котката Саси, винаги досега самостоятелна и независима, отвърщаше безрезервно на проявената от детето доброта.

От своя страна малката Дори беше напълно зависима от други хора и ограничена в своята инвалидна количка. Тя разчиташе за всичко на майка си.

Изглеждаше странно, че точно тези две създания бяха толкова неударжимо привлечени едно към друго.

Когато Дори спря да гали котката, Саси близна лицето ѝ. Колко необичайно беше усещането на бодливия малък език, който

отвърщаше на проявената ласка. В следващия момент двете се втренчиха една в друга.

— Приятелки? — попита Дори с пресеклив глас.

— Мррряу — отвърна Саси.

— Дори! — кресна майка ѝ и дотърча откъм къщата. — Какво правиш с тази котка?

— О, мамо, моля те не я гони. Нека да остане с мен. Съседката ни изобщо не я иска. Виж колко е отслабнала. Моля те, моля те, нека да остане. Обещавам да съм много послушна!

Майката на Дори и котката Саси, която се беше скрила под количката, се изгледаха изпитателно една друга. Внезапно при вида на изпосталялото животно гневът на майката беше заменен от състрадание.

„Ами че то горкото е кожа и кости. Ни живо — ни умряло“, помисли си тя. „Ако съседката се е отнасяла толкова лошо с едно животно, трябва наистина да е вещица.“

— Дори, първо трябва да попитам госпожа Стъбс — произнесе тя на глас, а на ум си помисли: „Какво ме прихваща? Никога досега не са ме интересували никакви животни, а сега ми е толкова мъчно за тази котка.“

Със смесени чувства майката на Дори остави двете нови приятелки на верандата тръгна през двора към вратата на съседската къща.

„Колко е занемарена всичко“, помисли си тя, докато стъпваше внимателно между туфи избуяла трева и си проправяше път през обраслия с бурени съседски двор към порутената къща. „Къщата даже прилича на вещерска колиба.“

— Госпожо Стъбс — повика тя и почука на вратата, която беше увиснала на пантите си.

— Кой е? — чу се глас отвътре.

— Аз съм вашата съседка. Моля ви отворете. Искам да попитам за котката ви.

Вратата се отвори малко, колкото да се подаде главата на старицата.

— Какво е направила тая проклетница сега? — попита тя с лице, изкривено в отвратителна гримаса.

— Не, нищо не е направила, доколкото знам. Но, виждате ли, котката толкова много допадна на дъщеря ми, че тя би искала да я задържи, ако е възможно.

— Хи-хи-хи — изкиска се старицата. — Значи вашето сакамо момиче иска моята котка, а? Ами вземайте я и много ви здраве. Обаче едно да знаете, тая котка е същински дявол. Където и да отиде, върши само злини, ще видите.

— Благодаря ви, госпожо Стъбс, обещавам да се грижим добре за нея.

— За ваше добро гледайте да ѝ угаждате, че иначе ще има да си патите. И още нещо — от сега нататък я дръжте далеч от мен. Ако пак я хвана в моя двор, ще я утрепя — изписка старицата пронизително и затръшна вратата.

„Каква глупава старица. От къде на къде ще изкарва котката зла. Ами че това са бабини деветини. Пълни глупости.“

От този ден нататък Дори и майка ѝ наистина се грижеха най-старателно за котката. Тя се превърна в истинска красавица, точно както очакваше детето. Тялото ѝ доби обичайните си котешки форми и козината ѝ стана съвсем лъскава.

Дори беше удивена от внезапната промяна у майка си, но беше толкова щастлива най-после да си има домашен любимец, че не се замисли особено сериозно по въпроса.

Отново и отново детето и котката изпълняваха своя ритуал.

— Приятелки? — питаше Дори.

— Мррряу — отвърщаше Саси, сякаш да потвърди връзката между двете.

Всеки път, когато майката на Дори срещнеше госпожа Стъбс, старицата повтаряше своето предупреждение за злата котка и настояваше да държат животното далеч от къщата ѝ, защото иначе била решена да го убие.

Дори и Саси бяха неразделни и си ставаха все по-близки. Майката на Дори понякога се чудеше що за връзка имат двете, но бързо забравяше притесненията си, като виждаше колко щастлива и жизнерадостна е дъщеря ѝ.

„Не мога да разбера откъде старата си е втълпила, че толкова безобидно животинче може да е зло“, мислеше си тя.

Една нощ, около три месеца след преместването на Саси в новия ѝ дом, се случи нещо любопитно.

Задната врата в къщата на Дори се отвори, дълго след като всички вече трябваше да са заспали и от там се измъкна Саси. Дори я последва и се спусна с инвалидната си количка по рампата, осветена от лунна светлина.

Внимателно, но без всякакви затруднения, двете си проправиха път до съседната къща.

Когато стигнаха, Саси скочи на перваза на един отворен прозорец и се вмъкна вътре. Тъй като беше живяла там дълго време, котката отлично знаеше как да подскочи и да удари вратата, така че да откачи райбера. Вратата зейна отворена и Дори влезе вътре.

Двете изненадаха старата госпожа Стъбс в спалнята ѝ на приземния етаж.

Старицата скочи от леглото и са залута из стаята, като крещеше гневно.

— Защо сте дошли, какво искате?!

Тя спря насред стаята, останала без дъх.

Като по команда, Дори завъртя колелета на количката си, засили се и с всички сила удари госпожа Стъбс. Поразена от почти свръхестествената сила на удара, старицата се олюля, падна и удари главата си на ръба на каменното огнище. Повече не мръдна, а върху лицето ѝ се спусна сянката на смъртта.

Малко по-късно в стаята на Дори котката отново седеше в скута на детето и те изпълниха своя ритуал, сякаш постигнали ново ниво на общуване помежду си. Като че ли самите им души се бяха прелели една в друга.

— Приятелки? — попита котката.

— Мррряу — отговори детето.

---

[1] Sassy (англ.) — вироглав, необуздан. — Б.пр. ↑

АРТЪР КЛАРК

ПОЕМЕТЕ ДЪЛБОКО ВЪЗДУХ

Отдавна вече съм забелязал, че хората, които никога не са напускали Земята, имат погрешни представи за условията на Космоса. Например всеки „знае“, че човек, попаднал без скафандър в безвъздушното пространство извън пределите на атмосферата, го очаква мигновена и страшна смърт. В популярната литература ще намерите множество кървави описания как експлодират космонавти и за да не ви развалям апетита, няма да ви ги преразказвам. Между впрочем много от тези разкази в основата си са правдиви. И на мен самия ми се е случвало в последния момент да измъквам от вакуумната камера заплеси, които не заслужават славното звание космонавти.

Но нали всяко правило си има изключение, така е и в случая. Та аз ли няма да зная — на гърба си съм го изпитал!

Завършвахме монтажа на „Втория Релеен Спътник“; всички главни връзки бяха готови, жилищните помещения херметизирани и на станцията предадохме бавно въртеливо движение около собствената ѝ ос, като възстановихме усещането за тежест, от което бяхме успели да отвикнем. Казах „бавно“, но станцията се въртеше със скорост тридесет мили в час. Естествено ние не усещахме движението, но центробежната сила, породена от въртенето, възвърна около половината от земното ни тегло. Това беше достатъчно, за да не плават предметите произволно из въздуха и едновременно да не се чувствуваме прекалено тромави след многото седмици пълна безтегловност.

През оная нощ, когато се случи това, нашата четворка спеше в тясната цилиндрична кабина, известна под името „Шести Кубрик“. Тя се намираше в най-долния край на станцията. Представете си велосипедно колело в което вместо шини има гирлянди от кренвирши, и „Шести Кубрик“ бе един от тия кренвирши и ние кротко си дремахме вътре в него.

Разбуди ме внезапен тласък — не такъв силен, че да се разтревожа, но във всеки случай седнах на леглото, недоумявайки какво се е случило. В космическата станция всяко необичайно явление изисква незабавна проверка и аз натиснах копчето до леглото, като включих вътрешната радиоуредба.

— Ало, централа, какво се е случило?

Никакъв отговор, линията не работеше.

Разтревожен сериозно, скочих от леглото и съвсем се смаях: притеглянето липсваше. Полетях към тавана, но успях да се заловя за подпората.

Не може цялата космическа станция изведнъж да престане да се върти. Отговорът можеше да бъде само един... излизането от строя на радиоуредбата и — както веднага констатирах — на електрическата мрежа ни разкри страшната истина: ние вече не бяхме част от станцията, по някакъв начин нашата кабина се бе откъснала и отхвъркнала в пространството също както излита попадналата на въртящия се маховик дъждовна капка.

Илюминатори няхаме, навън не можеше да се погледне, но ние не седяхме в тъмнина — бе се включило аварийното осветление, което се захранваше от батерии. Клапите на главния канал за въздух се бяха автоматически затворили, налягането бе току-що започнало да спада и известно време още можехме да съществуваме в нашата мъничка атмосфера, въпреки че тя не се обновяваше. Уви, непрекъснатото свистене показваше, че въздухът, с който разполагахме, излиташе от някаква дупка.

За съдбата на космическата станция можехме само да гадаем. Не е изключено всички съоръжения да са се разбили и другарите ни да са загинали или да се намират в същото незавидно положение като нас, да летят из Космоса в пробити кутии с въздух... Единствената ни, много слаба надежда бе, че може би само ние сме пострадали, че станцията е невредима и са изпратили спасителен отряд. Все пак отдалечавахме се със скорост не повече от тридесет мили в час и всеки реактивен скутер би могъл да ни настигне за няколко минути. В действителност наложи се да чакаме почти цял час, макар че ако не беше часовникът, никога нямаше да повярвам, че ни намериха тъй бързо. Бяхме почнали вече да се задъхваме, стрелката на уреда, на

единствения ни аварийен кислороден балон бе стигнала до последното деление преди нулата...

Почукването по обшивката прозвуча също като сигнал от друг свят. В отговор отчаяно зачукахме, след миг дочухме глух глас. Някой отвън бе опрял шлема на скафандъра си до металната обшивка и обикновената звукопроводимост ни позволяваше да го чуваме. Не тъй ясно като по радиото, но все пак можехме да се разберем.

Докато се съвещавахме, стрелката на манометъра бавно пълзеше към нулата. Преди да ни отведат на буксир до станцията, щяхме да бъдем мъртви... Но спасителният кораб беше само на няколко фута от нас, вакуумната му камера бе отворена, цялата задача се състоеше в това, как да преминем тези няколко фута без скафандри.

Подготвихме всичко много старателно и за кой ли път вече обсъждахме предстоящите действия, защото прекрасно разбирахме, че няма да имаме възможност да повторим опита си.

Поехме за последен път дълбоко въздух от кислородния апарат, като прочистихме дробовете си. И когато всички бяха готови, почуках на стената, давайки сигнал на нашите другари.

Серия последователни чукания... механичните инструменти започнаха да обработват тънката обшивка на кабината. Знаейки какво ще последва, ние здраво се заловихме за подпорите, като се стараехме да бъдем по-далеч от бъдещия вход. Всичко стана тъй бързо и внезапно, че съзнанието ни не успя да регистрира последвалите събития. Кабината сякаш експлодира, облъхна ме мощен вихър, през неволно отворените уста излетя и последният въздух от дробовете. А после — мъртва тишина и брилянтите на звездите в зейналия отвор, който представляваше пътят към живота.

Уверявам ви, нямах време да анализирам усещанията си. Като че ли (макар да не съм уверен дали всичко това не е само плод на моето въображение) усетих остра болка в очите и сякаш иглички бодяха цялото ми тяло. Беше много студено, може би защото мигновено започна да се изпарява влагата от повърхността на тялото.

Единственото, което помня съвсем точно, бе ужасната тишина. В космическата станция никога не е напълно тихо, винаги или боботят моторите или се чува шумът от въздушните помпи. И изведнъж — абсолютната тишина на вакуума, на пустотата, където няма нито една частичка въздух, която би могла да предаде звука.

Почти едновременно изскочихме от отвора под лъчите на пламтящото Слънце. В миг ослепях, но това нямаше значение, защото спасители в скафандри веднага ни подхванаха и бутнаха във вакуумната камера. С увеличаването на въздуха се възвърнаха и звуковете и ние се сетихме, че тук може да се диша. После ни разказаха, че цялата операция продължила двадесет секунди.

И тъй ние станахме членове — основатели на клуба на „Гълтачите на Пустота“. По-късно още дванадесетина души при подобни обстоятелства извършиха същото. Рекордът за престояване в пустотата днес е равен на две минути. След това кръвта започва да кипи, тъй като завира при температурата на тялото и мехурчетата бързо попадат в сърцето. Аз се отървах почти без последици. Прекарах около четвърт минута в лъчите на истинското Слънце, а не на онова хилаво сияние, което прониква през земната атмосфера. Глътката космос не ми донесе никаква вреда, но почернях така, както никога в живота си не съм почернявал.

ШЪРУД СПРИНГЪР ТЪРСЕНИЯТА НА НЕВЕРНИКА

В харема няма девственици.

Фазул, зарзаватчията, който снабдяваше султанския двор с пълпеша, излезе от Търговската порта на улицата на Куцото Магаре, където братовчед му Хамид го чакаше с камилите.

— Странникът скоро ще придобие това, което търси. Разбира се, след като се възстанови. Разпита ли из пазара що за място е това Озу?

— Всички са чували за град Озул. За Озу — никой. Аз даже не съм сигурен дали е място или човек. Ти как попадна на този странник?

— Вчера той ме заговори пред Лилавия Фес. Каза, че идва отдалече и пътува вече дълги години. Веднъж някакъв иностранец му казал, че това което търси, може да се намери в султанския палат и, понеже научил, че аз имам достъп до палата, се обърнал към мен. Когато ми разкри какво търси, аз му обясних с какви трудности ще се сблъска. Все пак, срещу десет динара се съгласих поне да го въведа в палата. От там насетне ще се оправя сам.

— И какво точно търси странникът? — запита Хамид.

— По дрехите и речта му ми се стори да принадлежи към английските неверници, които, както ти много добре знаеш, обикновено са съвсем празноглави. Каза ми, че дири една от онези малки бронзови тромби с гумен плондер в края, които лишените от пол и от език разпоредители в харема използват, за да общуват помежду си. Ти виждал ли си ги?

— Опазил ме Аллах! Много добре знаеш, че нямам достъп до харема.

— Нито пък аз, но съм научил много от прислужниците в кухнята. И така, вчера, когато отидох да взема новата поръчка за пълпеша, срещу няколко пиастри успях да въведа странника през

Търговската порта като мой чирак. Веднъж влезли вътре, аз го упътих към харема и повече не съм го виждал. Днес обаче научих, че от сутринта се чували много характерни писъци и се очаквало съвсем скоро към разпоредителите в харема да се присъедини нов евнух. Разбира се, веднага щом се възстанови.

— Колко жалко.

— Да. Аллах един знае защо пратеникът от Озу е готов да понесе такова изпитание, само за да се сдобие с евнухрoг^[1].

---

[1] Препратка към еднорозите от произведенията за Оз на Лиман Франк Баум. — Б.пр. ↑

ДЖО ПАТРУХ

ЗАКОННИТЕ ПРАВА НА МИКРОБИТЕ

Къде ще свърши всичко?

ВЕСТНИКАРСКО ЗАГЛАВИЕ: ЗАКОННИ ПРАВА ЗА МИКРОБИТЕ?

(Януари, 17-ти) Господин Феликс Гарднър, дърводелец от Демойн, Айова, днес заведе съдебен иск във федералния съд от името на всички вируси, бацили и пр. (накратко, всички микроби), живеещи в и върху човешкото тяло.

„Всяко създание, колкото и да е малко, има правото на живот“, обясни господин Гарднър. *„Като се къпем и вземаме лекарства, за да противодействаме на това, което лекарите най-арогантно наричат «болести» и «инфекции», ние прекратяваме живота на милиарди създания всеки ден.“*

На въпроса откъде е дошла идеята за този съдебен иск, господин Гарднър обясни, че според него всички наблюдавани НЛО са междузвездни кораби, управлявани от разумни създания от по-висши цивилизации, които засега се въздържат да установят контакт с нас, понеже ние показваме такова дълбоко пренебрежение към живота в разнообразните му форми. Без въобще да се замислим, ние избиваме насекоми, само за да запазим удобството на домовете си или да предпазим земеделските си реколти. Убиваме животни за храна и за удоволствие, и дори се избиваме един друг по улиците, които са заприличали на същинско бойно поле.

Миналия месец господин Гарднър попаднал на телевизионна реклама, показваща група симпатични буболечки преследвани и убивани от анимационен спрей против насекоми и започнал да се чуди какви ли са законните и морални права на насекомите. По-късно същия ден той видял още две подобни реклами, които го подтикнали да заведе съдебния си иск. Едната реклама показвала домакиня, която

пръска банята със спрей против микроби, причиняващи неприятни миризми, а другата препоръчвала препарат против лош дъх, който убива микроби в устната кухина.

„Защо микробите, които също са божии творения, да нямат право да изживеят живота си?“, запитал се господин Гарднър. *„Как може да сме толкова арогантни, та да си позволим да убиваме милиони живи същества, само за да имаме приятно миришеща баня и уста?“*

Запитан защо не е включил правата на насекомите в своя иск, той отговори, че двамата със съпругата си са решили, че насекомите заслужават отделен процес, така че на следващия ден възнамерява да се яви в съда и от тяхно име. Семейство Гарднър смятат, че всяка форма на живот е свещена и изстребването на микроорганизмите, причиняващи полиомиелит, дифтерит, тетанус и други т.нар. болести е довело до нарушаване на баланса в природата, неконтролируемо разпространение на човешкия вид и истинска екологична криза. Според тях, само като защитим правото на живот на вирусите и бацилите, ще позволим на тези микроскопични създания да си възстановят полагащото им се място в естествения, определен от Бога ред и ще разрешим световните проблеми, свързани със свръхнаселение и недостиг на енергия, храна и естествени ресурси.

Предложението на семейство Гарднър беше посрещнато със смесени чувства. Религиозните водачи поддържат мнението, че животът като цяло е свещен и смъртта не е край, а начало. Ето защо масовите болести и глад сами по себе си не са нищо лошо, а страданието и смъртта на милиони хора трябва да се разглежда единствено като временно неудобство, понеже целият материален свят по своята същност е съвкупност от страдания и мъка, през които човечеството преминава, за да достигне вечно щастие.

Бизнесмените от своя страна се отнасят към заведеното дело осъдително. Според тях, ако не се произвеждаха и продаваха големи количества дезодорант, сапун, паста за зъби, мехлем за гъбички по краката, почистващи средства, спрей против насекоми и лекарства, много хора не биха били в състояние да работят и следователно не биха могли да си купуват дезодорант, сапун, паста за зъби, мехлем за гъбички по краката, почистващи средства, спрей против насекоми,

лекарства и коли. В допълнение те изтъкват, че икономическият хаос винаги се поражда от недостатъчните продажби на автомобили.

Медицинските лица пък са раздвоени по въпроса. Двама лекари, поразени от внезапен пристъп на пробудена съвест, след като осъзнали колко много мънички същества стават жертва на техните рецепти, са се самоубили и се очаква да ги последват други. Повечето доктори обаче се придържат твърдо към своето верую, че щом печелят пари, всичко е наред и няма нужда нещо да се променя. Те изобщо отказват да вземат иска на семейство Гарднър на сериозно. *„Не виждам как може да се изкарват пари от това да оставиш пациентите си да умират. Освен ако не си погребален агент“*, изказа мнение един от тях.

Не на последно място, застрахователните компании в страната се противопоставят на про-микробната инициатива. *„Колкото по-дълго живеят хората, толкова повече вноски ще платят по своите полици и толкова по-дълго ние ще можем да събираме лихва върху техните пари“*, заявиха представители на застрахователите. *„Ако хората почнат да измират масово и ние сме принудени да изплатим обезщетението за всички, просто ще се разорим.“*

Трудно е да се предвиди какво решение ще вземе съдът по иска за законни права за микробите. Ако обаче ищците спечелят, всички в Америка ще трябва да станат, по закон, вегетарианци.

* * *

ВЕСТНИКАРСКО ЗАГЛАВИЕ: АМИ НИЕ, РАСТЕНИЯТА?

(Януари, 23-ти) Д-р Розан Амистист, безработна химичка, днес подаде във федералния съд иск за защита на американските растения от това, което тя нарича *„явен канибализъм“* от страна на американските граждани. *„Как ще ви се хареса, ако вас ви изскубят от уютната ви леха и да ви сготвят? Всички граждани трябва задължително да се хранят с химически синтезирана храна“*, заяви тя гневно. В допълнение д-р Амистист обяви, че вече е подготвила някои рецепти, които ще се радва да разработи за правителството срещу сумата от...

ФРЕДРИК БРАУН

КРЪВ

Знаете ги що за стока са репите.

Врон и Дрийна, последните двама оцелели вампири в света, използваха своята машина на времето, за да избягат в бъдещето и да се спасят от пълно унищожение. Двамата бяха сплели ръце и взаимно се утешаваха, измъчвани от страх и глад.

През двадесет и втория век човечеството ги беше разкрило. Хората бяха разбрали, че легендите за вампири, тайно живеещи сред тях, не са само легенди, а факт. Беше последвало масово изстребление, от което се бяха спасили само тези двамата. Те вече бяха почнали работа по машината на времето и бяха успели да я завършат точно навреме, за да се спасят чрез бягство. Надяваха се да попаднат достатъчно далеч в бъдещето, където дори думата *вампир* ще е вече забравена и те ще могат да живеят необезпокоявани и да създадат нови поколения вампири.

— Гладна съм, Врон. Много съм гладна.

— Аз също, Дрийна, миличка. Скоро пак ще спрем.

Бяха спирали вече четири пъти и всеки път едва се бяха разминавали със смъртта. Видът им все още *не* беше забравен. Последната спирка — преди около половин милион години — им разкри един кучешки свят. Буквално. Човешката цивилизация беше изчезнала и кучетата бяха еволюирали в новата разумна раса на планетата. Но дори и там вампирите бяха разкрити. Бяха успели да се нахранят веднъж с кръвта на една свежа млада женска, но веднага след това ги бяха погнали обратно към машината на времето и отчаяното им бягство.

— Благодаря, че пак спря — въздъхна Дрийна.

— Не ми благодари. Нямах избор. Това е краят. Изчерпахме си горивото и няма как да презаредим. Досега всички радиоактивни елементи са се превърнали в олово. Или трябва да намерим начин да живеем тук... или...

Те излязоха да огледат.

— Виж! — Дрийна развълнувано посочи една фигура, която ги приближаваше. — Ново създание. Нещо друго е заменило кучетата. И ние със сигурност сме забравени.

Приближаващото създание се оказа телепат.

„Чух мислите ви“, прозвуча гласът му направо в главите им. „Чудите се дали знаем какво е «вампир». Отговорът е, не, не знаем.“

Дрийна сграбчи ръката на Врон в абсолютен екстаз.

— Свобода! — произнесе тя хищно. — И храна!

„Освен това се чудите“, продължи безмълвният глас, „какъв е моят произход и от какво съм еволюирал. В наши дни всички живи форми на планетата са от растителен произход.“ При това той леко им се поклони. „Аз лично принадлежа към доминантната раса на планета, която някога ви е била известна като ряпа.“

Р. А. МОНТАНА

СИНДРОМЪТ „ДИАНА“^[1]

Обикновено зората е тази, която пуква.

До: Д-р Франклин П. Джеймисън, Завеждащ института Меримонт за душевноболни.

От: Д-р Т. Р. Брелин

Дата: 26-ти юни

Относно: Консултация и оценка за определяне курс на лечение на хронично остро душевно разстройство

Пациент: Конърс, Джеремая Р.

Следният текст е пълна транскрипция на моя начален разговор с пациента. Смятам ще забележиш, че той е почти идентичен с разговорите, проведени при предходните прегледи, проведени от д-р Фийлдинг и д-р Граваро. Ще откриеш моята професионална оценка и препоръки след края на транскрипцията.

Говори доктор Брелин, запис №1124, 25-ти юни, 1981 г.

Пациент: Конърс, Дж. Р.

Възраст: 45 години, неженен.

Професия: агент по недвижимо имущество

Липсва история на душевни заболявания.

Г-н Конърс: Вие бог ли сте?

Д-р Брелин: Не, аз съм обикновен лекар.

Г-н Конърс: И това ще свърши работа.

Д-р Брелин: Да не би да очаквахте някаква божествена намеса?

Г-н Конърс: Изглежда това, което очаквам и това, което получавам, са две съвсем различни неща.

Д-р Брелин: Какво очаквате?

Г-н Конърс: Да се измъкна от тази лудница и пак да видя света.

Д-р Брелин: Това е болница, господин Конърс. Вие сте психиатричен пациент и се надявам с моя помощ да успеем да постигнем тъкмо тази ваша цел.

Г-н Конърс: Вече цял месец съм се оставил в ръцете на тази ваша... институция и все повече се убеждавам, че аз съм единственият нормален тук.

Д-р Брелин: Това е заблуда, която повечето психиатрични пациенти споделят, Джери... Мога ли да ви наричам Джери?

Г-н Конърс: Можете да ме наричате и Наполеон, ако сметнете, че това съответства на моя поведенчески шаблон и ви помогне да затвърдите началната си диагноза.

Д-р Брелин: Защо мислите, че вече съм ви поставил диагноза?

Г-н Конърс: Ако не сте, значи умът ви отслабва. Забелязали ли сте този проблем да се проявява и друг път? Бих ви предложил да легнете на терапевтичната ми кушетка да го обсъдим, но ръководството съвсем е орязало бюджета за обзавеждане.

Д-р Брелин: Вие изглежда сте интелигентен човек, господин Конърс. Сигурен съм, че схващате колко е сериозна ситуацията. Лековатата ви забележка изглежда не на място.

Г-н Конърс: Както винаги съм казвал, засмееш ли се, целият свят се смее с теб, заплачеш ли, оставащ по-самотен от луната.

Д-р Брелин: Отново споменавате луната, този ваш толкова непонятен симптом.

Г-н Конърс: Никакъв симптом не е. Видях всичко със собствените си очи и да пукна, ако успеете да ми убедите в обратното, доктор Стрейнджлав^[2]!

Д-р Брелин: Имате предвид доктор Брелин.

Г-н Конърс: Да не би да имате брат в отечеството?^[3]

Д-р Брелин: Говорехме за луната, господин Конърс.

Г-н Конърс: Добре, луната. Откъде да започна? Единствен естествен спътник на Земята, на отстояние четвърт милион мили, гравитация една шеста от земната, лишена от атмосфера...

Д-р Брелин: Всички тези данни са безсмислени за мен, господин Конърс, но ще ги приема за целите на разговора.

Г-н Конърс: ... първо кацане на Луната юли, 1969 г., Армстронг прави една малка крачка...

Д-р Брелин: Какво видяхте, господин Конърс?

Г-н Конърс: Ама моля ви се, кой разказва тук, вие или аз?

Д-р Брелин: Добре, продължавайте.

Г-н Конърс: Ами, вижте, като хлапе много обичах да рисувам. Знаете, повечето деца рисуват самолети и пистолети. Аз рисувах извънземни пейзажи. Все се опитвах да си представя как би изглеждала топографията на някоя чужда планета... Полека, докторе, нещо взехте да пребледнявате. Та значи, никога не бях доволен от въображаемите образи, затова се заех да проуча най-старателно луната. Накрая можех да рисувам всичките ѝ плата и кратери със затворени очи. Ще ме прощавате за израза, но това се превърна в истинска мания за мен. Обаче виждате ли, в крайна сметка...

Д-р Брелин: Какво точно се случи, господин Конърс?

Г-н Конърс: Тя се счупи.

Д-р Брелин: Счупи се?

Г-н Конърс: Все повтарям на колегите ви да сложат някой прозорец тук, докторе, току-виж се отървете от проклетото ехо...

Д-р Брелин: Ще се опитам да се въздържам от коментар, господин Конърс.

Г-н Конърс: Благодаря. Докъде бях... А, да. Значи, лежах си на леглото, бях угасил всички светлини вкъщи и наблюдавах луната. Беше особено красива нощ. Лимонено жълтият ѝ диск сияеше по-ярко от звездите. Сякаш беше уловена там горе сред небе, издялано от абанос, както биха казали поетите. Мислех си за първото кацване, нали знаете, там, когато Армстронг казва: „Хюстън, тук база при Морето на спокойствието. Орелът кацна.“ Тези думи винаги са ми се стрували особено въздействащи. И значи, лежах си, опитвах се да открия точното място на кацането и се чудех какво ли е било усещането да стъпваш по повърхността на чужд свят и изведнъж... БУМ!

Д-р Брелин: Бум?

Г-н Конърс: Да, най-силният трясък, който можете да си представите. Като боклукчийски камион, който чувате рано сутрин в просъница. Започна с ниско ръмжене и стигна до нещо подобно на

ниагарски рев. Луната започна да се тресе, като прозорец, ударен от свръхзвукова вълна. Заприлича на грамаден плексигласов люк върху нощното небе. И после... като че някой метна бейзболна топка по нея... нещо като мъгла взе да се надига иззад напуканото нощно око... заприлича на счупен фар, който се вижда неясно през пушилката на някой тунел... и накрая... угасна. На мястото ѝ остана само един черен диск, по чиято периферия са виждаха звездите... а по лицето му пробягваха огнени проблясъци. Накрая всичко избледня и изчезна и това... и това е всичко, докторе!

Д-р Брелин: Моля ви, господин Конърс, опитвам се да ви помогна.

Г-н Конърс: Тогава помогнете ми за бога! Кажете ми, че и други са видели същото. Кажете ми, че когато изскочих навън и се развиках, че луната се е счупила, не съм звучал като някой, обявяващ второто пришествие пред събор на атеисти. Кажете ми защо никой не ми обърна внимание, а хората, които ме чува, веднага ме докараха в това убежище за откачалки? Кажете защо не мога да се събудя от този кошмар, колкото и да опитвам? Кажете ми, че не съм пълен лунатик и ме пуснете да си ходя!

Д-р Брелин: Че не сте... лунатик?

Г-н Конърс: Да, луна... аааааааааааа...

Д-р Брелин: Сестра! Веднага повикайте двама санитарии и поставете пациента в усмирителна риза!

Както виждаш, Франк, пациентът стана изключително агресивен и трябваше да бъде упоен. Трябва да кажа, че това е най-дълбоко залегналата и подробна психоза, която съм имал възможност да наблюдавам и те умолявам да ми позволиш да изкарам този случай до края.

Съгласен съм с теб, че психозата е функционална и, че състоянието на пациента, характеризиращо се с дълбока системна заблуда, клони към параноичното.

Предлагам да му бъдат прилагани инсулинови шокове и бих искал да имам възможността лично да го разпитам в моментите на прояснен разсъдък след всяка терапевтична сесия.

Не исках излишно да го разстройвам по време на началния ни разговор, като го помоля да разясни всички тези непонятни термини, които използва, но, дяволите да го вземат, Франк, ще ми е много трудно да го излекувам, ако дори не знам за какво говори. Какво, по дяволите, са тези „луна“ и „звезди“?

---

[1] Диана — древноримска богиня на Луната ↑

[2] Герой от едноименния филм „Доктор Стрейнджлав“ (1964 г.), политическа сатира относно Студената война и страхът от ядрен конфликт. — Б.пр. ↑

[3] Препратка към същия филм „Доктор Стрейнджлав“ (1964 г.) — Б.пр. ↑

ТЕОДОР Р. КОГСУЕЛ

КРИЗИСНИ ДАЖБИ

Който копае гроб другиму...

— Очевидната база за организиране на нападението, е тази изоставена малка система тук.

Кат Зул, върховният главнокомандващ на Кралската зардонианска космическа флотилия, заби пипало в една точка на сред космическата карта.

— Веднъж щом се установим там, целият соларен фланг е отворен за нас. Можем да нападнем тук, тук и тук... — Той посочваше сектор след сектор. — Те няма да имат никакъв шанс да съберат достатъчно кораби на едно място, за да ни спрат. Какво мислите, сир?

Голенът потупа масивния си корем.

— Очертава се истинско пиршество. Непременно да запазите най-гълъстите екземпляри за кралската кухня. — Оранжева слюнка се стичаше от ъгълчетата и на двете му усти. — Печен човешки бут три пъти дневно. Превъзходно! Напомни ми да те поканя на вечеря някой ден, след като се върнеш.

— Благодаря, сир. Веднага ще изпратя разузнавателни отряди. Ако всичко върви по план, ще можем да започнем изграждането на нашата база в рамките на месеца. Веднъж щом монтираме тежките оръжия, ще бъдем неуязвими. И вие ще се храните до насита, о, Могъщи!

Голенът на Зардон се оригна доволно, затвори очи и се размечта за предстоящите ястия.

Седмица по-късно по експресен куриер пристигнаха тревожни новини. Върховният главнокомандващ прегледа доклада, грабна снимките, които го придружаваха, и се втурна да информира Голена.

— Сир, изглежда човеците вече са се разселили в тази система!

— Чудесно. Изпратете ми една партида от по-сочните индивиди веднага.

— Простете, Ваше Височество, но това не е възможно. Не можем да ги докопаме. Изградихме са космическа станция, от най-солидния тип Z, с щитове, които могат да противостоят на всяко наше оръжие. Обградихме ги с наши обсадни ескадрони, които блокират комуникациите им, но трябва да действат бързо. Те успяха да изпратят сигнал за помощ, преди да успеем да неутрализираме предавателя им.

Големът пребледня до светло лилаво.

— В такъв случай — оповести той с копrienен глас, — тази вечер ти ще ми послужиш за вечеря. Ако тази система попадне под контрола на хората, целият *наш* фланг остава отворен за тях!

— Все още има надежда, сир — побърза да отговори Кат Зул. — Космическата станция не е съвсем завършена и, доколкото можахме да установим, на нея пребивава единствено строителният екип. Защитните им оръжия все още не са монтирани. Само да спуснат щита си и ще ги пипнем. След това сами ще се укрепим в станцията и от там ще контролираме цялата система.

Големът се протегна към една сребърна купа, пълна с гърчещи се *губи*, избра си една особено дебела и отхапа главата ѝ с долната си уста.

— Че защо им е да го правят? — попита в същото време с горната.

— Защо им е да правят какво?

— Защо им е да си спускат щита? Наличните им енергийни източници могат да поддържа щита активен поне сто години.

— Да, Ваше Височество, но генераторите на щита са много деликатни машини. Те изискват постоянно обслужване. Когато не останат живи хора, които да се грижат за тях, щитът ще падне от само себе си. А хората вероятно ще измрат до два месеца. Всички ги чака гладна смърт. Вчера ние заловихме кораба с провизиите им.

— Това не ми харесва. Първо, изпостелял човек не става за ядене. И второ, подкрепленията от тяхната флотилия ще пристигнат най-късно до месец. А ти ми говориш за два месеца чакане. Ще трябва да измислиш нещо по-добро, Кат Зул, или до довечера ще станеш на фрикасе!

Надвисналата кулинарна смърт се оказа изключителен стимул за мисълта на Кат Зул. Той успя да завърши новия си план в последния момент преди изтичане на крайния срок.

— В живота, Ваше Височество — подхвана той церемониално, — нещата стоят така: или изяждаш, или те изяждат.

— Това е очевидно — отвърна Голенът. — И тъй като, ако ти изядеш мен, това би било държавна измяна, втората част от твърдението ти е по-подходяща за случая. Готвач!

— Но вие не разбирате — прекъсна го Кат Зул. — В този случай ние можем да изядем, като се приготвим да бъдем изядени. Моля ви, изслушайте ме! Роботизираният кораб с провизии, който заловихме, беше натоварен с човешка храна. Ако изчакаме само две седмици, хората на станцията ще почне да ги мъчи страшен глад.

— Аз самият се измъчвам от страшен глад — скастри го Голенът. — Но ще те изслушам. Продължавай.

— Сред провизиите на кораба открихме стотици метални контейнери със странни ракообразни създания в хранителен разтвор. Те са живи!

— Е, и?

— И значи така. Можем да махнем от кораба всяка друга храна, освен тези контейнери. Тях ще отворим внимателно и ще отстраним животните вътре. След това на тяхно място в контейнерите ще влязат наши хора и пак ще ги запечатаме.

— Какво!?

— Просто гениално хрумване, Ваше Височество! Във всеки контейнер ще се скрие по един от нашите най-добри бойци. Ще пуснем роботизирания кораб с провизии да си продължи пътя към станцията и ще пратим наши патрули да го преследват проформа — те ще стрелят по него, но ще се погрижат да не го улучат. Когато хората видят, че кораба с храната им се задава и ние го преследваме, те ще отворят пролука в щита си достатъчна, за да премине корабът. След като го проверят със скенерите си, хората ще приберат кораба в станцията и веднага ще го разтоварят. Толкова ще са изгладнели, че веднага ще се хвърлят да разопаковат храната. Но, когато отворят контейнерите, вместо малки животинки, от там ще изскочат нашите хора. О, сир, ще бъде истинска кървава баня. Веднъж щом щитът падне, ние ще можем да заемем позиции в станцията и, когато

човешките подкрепления пристигнат... — Главнокомандващият се разсмя тържествуващо и острата му като бръснач предна челюст щракна като кастанети.

— Хрумването наистина е гениално, Кат Зул — обади се Голенът. — Ти самият избра ли си вече контейнер?

Обонятелните пипала на главнокомандващия щръкнаха нагоре.

— Аз? Честно казано, Ваше Височество, не бях планирал да участвам лично в нападателния отряд. Аз, виждате ли, имам лека форма на клаустрофобия и...

— Предпочиташ да останеш за вечеря?

— Ами, Сир...

— Готвач!

— Всъщност, като се замисля...

— Хей, Мак.

— Да?

— Какво, по дяволите, е *омар*?

— Идея нямам. Защо?

— В базата май някой е оплел конците. Пратили са ни към хиляда консерви с омари и нищо друго.

— Ами, отваряй ги и да видим що за чудо е това. Умирам от глад!

— Всички сме гладни, обаче тия гадини са живи. Така пише на етикета. Пратили са ги в някакъв хранителен разтвор.

— Добре де, какво като са живи. Да няма закон против това да ги извадим и да ги убием?

— Ами на етикета има и илюстрация.

— Е, и?

— Тия гадини имат големи щипки. Като нищо могат да отрежат нечий пръст. Защо им е трябвало да ни ги пращат?

— Виж, Пинки, имам си работа. Прави каквото ще правиш, но не ме разсейвай. Трябва да следя този генератор. Ако щитът падне и за секунда, с нас е свършено. Хайде изчезвай!

— Добре. Ще отворя един контейнер и да видим какво ще се случи.

Тишината се нарушаваше само от звука на усърдно дъвчещи челюсти. Яденето беше изобилно. Кат Зул, върховният главнокомандващ на Кралската зардонианска флотилия, беше разположен в далечния край на масата на почетното място. Коремът му беше издут, очите затворени.

В другия край на масата две гладни усти се разтвориха едновременно.

— Още!

Пинки се усмихна широко, вдигна подноса, върху който беше положен Кат Зул, и го подаде на двамата гладни електронни техници.

— Яжте до насита, момчета, има повече от достатъчно — Той взе още едно парче и за себе си. — Телата на тия гадини са устроени така, че има достатъчно бутчета за всички.

Той избута бялата си готварска шапка назад от потното чело и щастливо огледа малката група строители и техници. Това беше знаменит ден за него. Никой досега не беше искал допълнително от неговите гозби.

— Пинки?

— Да, Мак?

— Как каза, че се казвали тези неща?

— Омари. Обаче изобщо не изглеждат като на картинката. Тоя, дето е правил етикета, трябва да е бил един от ония *абстракционисти*. Нали знаеш, дето не рисуват нещата, каквито са, ами каквито биха били, ако бяха така.

— Аха, както кажеш — съгласи се Мак и посочи десния показалец на Пинки, който беше увит в марля. — Май все пак са успели да те докопат с щипките, а?

Пинки вдигна пръста си и го огледа.

— Порязването наистина е дълбоко, почти до кокала. Което пък ми напомня — кога някой от вас, майстори техници, ще ми оправи отваращата за консерви? Вече месец се моля и само ми обещавате.

— Още утре. Това ще ми е първата работа — обади се Мак.

— Утре, все утре! Виж ми пръста. Това не е от омара. Закачих го на ръба на контейнера. Да не съм луд да се оставя на омарите да ме хапят. Вече се канех да отворя първата консерва, обаче колкото повече гледах картинката на етикета, толкова повече няхах желание да оставя

нещо такова да ми се размотава из кухнята. И затова знаете ли какво направих?

— Не — отвърна Мак търпеливо, откъсна си още едно бутче от трупа на Кат Зул и задъвка с удоволствие.

— Ами, нали знаете, че аз по принцип готвя по интуиция...

От групата на хранещите се се надигна колективно стенание. Всяко готварско вдъхновение на Пинки обичайно включваше по една шепа къри на прах.

— Обаче този път реших да се водя по готварската книга. В рецептата пишеше да ги сложа във вряща вода за двадесет минути и аз точно това направих. Когато водата в котела завря едно хубаво, метнах дузина омара вътре с все консервите. Реших, че ще се сварят идеално и вътре в контейнерите, а пък аз няма да се наложи да се пазя от щипките им. И добре че направих така, защото само да знаете колко енергично блъскаха първите няколко минути.

Мак потръпна неловко.

— Струва ми се много жестоко така да се мъчат животинките. Следващият път най-добре отвори контейнерите и ги убий, преди да ги вариш. Ако те е страх, извикай ме, аз ще дойда да ти помогна.

— А, ама то няма нужда — отвърна Пинки. — Тия гадини нищо не усещат. В готварската книга пише, че изобщо си нямали нервна система.

— Е, щом пише, значи така трябва да е. Гледай да ги готвиш все така и всички ще сме напълно доволни.

Мак си отпусна колана, облегна се назад и въздъхна доволно.

Пинки не го слушаше. Нямахше търпение да дойде време за закуска. Всичко винаги се получаваше по-добре на вкус с една щипка къри...

АЙЗЪК АЗИМОВ

КУПУВАМ ЮПИТЕР

Това, разбира се, беше само тримерен образ.

Но бе толкова сполучлив, че хората, които имаха работа с него, отдавна бяха престанали да мислят за истинските енергетични същества, които чакаха в своя кораб от затворено пространство, обвити в нетърпимо горещ бял облак.

Образът, с могъща златиста брада и дълбоки кафяви, раздалечени очи, говореше меко:

— Ние разбираме вашите колебания и подозрения, но можем само да продължим да ви уверяваме, че не ви мислим злото. Смятам, че ви предоставихме доказателства, че обитаваме коронарните протуберанси на звездите, че вашето Слънце е твърде немошно за нас, а вашите планети са от твърдо вещество и следователно са ни напълно ненужни.

Земният пълномощник (това беше министърът на науката, който по общо мнение бе най-подходящ да оглави преговорите) заяви:

— Но вие признахте, че ние се намираме на един от вашите главни търговски пътища.

— Да, особено сега, когато нашият свят на Кимоношек е овладял нови полета с протонни флуиди.

— Добре, но тук, на Земята — прекъсна го министърът, — един търговски път може да има военна стойност, която да е много по-важна от основното му предназначение. Затова мога само да повторя, че за да спечелите нашето доверие, ще трябва да ни обясните за какво точно ви е необходим Юпитер.

Както винаги при задаването на този въпрос под каквато и да е форма, гостът изглеждаше странно объркан.

— Тук е необходима секретност. Ако хората от Ламбери...

— Точно така — отново го прекъсна министърът. — Това ни звучи направо като война. Вие и тези, които наричате хората от Ламбери...

Посланикът бързо го прекъсна:

— Но ние ви предлагаме твърде щедра отплата. Вие сте колонизирали само вътрешните планети на вашата Слънчева система, а ние не се интересуваме от тях. Ние искаме само планетата, която вие наричате Юпитер и на която, доколкото разбрах, хората никога няма да могат да живеят. В същност вие дори не можете да кацнете на нея. Размерът ѝ (при тези думи той се засмя снизходително) е твърде голям за вас.

Министърът, комуто този тон на превъзходство никак не се хареса, отвърна студено:

— Спътниците на Юпитер обаче са удобни площадки за кацане и за колонизация и ние имаме намерение в най-скоро време да ги заселим.

— Но спътниците няма да бъдат докоснати. Те са си ваши в пълния смисъл на думата. Ние искаме само Юпитер, един напълно безполезен за вас свят, и затова нашето предложение за цената е твърде щедро. Сигурно разбирате, че ако искаме, ние бихме могли да ви вземем Юпитер и без разрешение. Но ние предпочитаме да ви заплатим и да подпишем официален договор. Това ще ни спести евентуални спорове в бъдеще. Както виждате, аз съм напълно откровен.

Министърът упорито повтори въпроса си:

— А защо ви трябва Юпитер?

— Но Ламбери...

— Във война ли сте с Ламбери?

— Не съвсем...

— Защото, ако това е война и вие установите някаква военна база на Юпитер, ламберци сигурно, и то с пълно право, няма да са доволни и могат да ни отмъстят за това, че сме ви дали разрешение. Ние не можем да си позволим да бъдем намесени в една такава ситуация.

— Не ви и моля да се намесвате. Имате думата ми, че нищо лошо няма да ви се случи. Разбира се (той продължи да се връща към същия въпрос), нашата отплата ще бъде щедра. Всяка година ще получавате достатъчно контейнери с енергия за задоволяване на всичките ви нужди.

— С уговорката да посрещнете и възможните бъдещи увеличения в консумацията на енергия — добави министърът.

— До петкратно нарастване на сегашната консумация. Да.

— Добре тогава. Както вече ви казах, аз съм висш служител на правителството и ми бяха предоставени значителни права при преговорите с вас, но не и неограничени. Самият аз съм склонен да ви се доверя, но не мога да приема условията ви, без да разбера точно защо искате Юпитер. Ако обяснението ви е правдоподобно и убедително, може би ще мога да убедя нашето правителство, а чрез него и народа да ратифицира договора. Ако се опитам да подпиша договора без това обяснение, мене просто ще ме уволнят, а Земята няма да приеме този документ за валиден. Тогава вие може би ще вземете, както заявихте, Юпитер със сила, но това ще бъде незаконно присвояване, а вие сам се съгласихте, че подобно разрешение на въпроса е неприемливо.

Пратеникът нетърпеливо възрази:

— Не мога да продължавам вечно тия пазарлъци. Ламберците...

Той отново замълча, после запита:

— Имам ли вашата честна дума, че това не е машинация от страна на ламберците?

— Честна дума! — тържествено заяви министърът.

* * *

Министърът на науката се появи, бършейки челото си. Той изглеждаше подмладен с десет години.

— Заявих му, че неговите хора могат да вземат Юпитер веднага щом получа формалното съгласие на президента. Не допускам, че той би възразил, нито пък парламентът. Боже мой, господа, представете си само: ще потънем до уши в безплатна енергия, и то срещу планета, която не бихме могли да използваме в никакъв случай.

Министърът на отбраната, пурпурночервен от възмущение, възкликна:

— Но ние се съгласихме, че само една война между Мизарет и Ламбери може да обясни нуждата им от Юпитер. При тези обстоятелства, сравнявайки нашия военен потенциал с техния, смятам, че е задължително да запазим пълен неутралитет.

— Но няма никаква война — обърна се към него министърът на науката. — Пратеникът ми представи друго обяснение за желанието им да купят Юпитер, което е толкова рационално и правдоподобно, че аз веднага го приех. Мисля, че президентът ще се съгласи с мене, както и вие, господа, когато разберете всичко. В същност аз имам тук плановете им за новия Юпитер — така, както той скоро ще изглежда.

Останалите скочиха от местата си в шумен протест.

— Новият Юпитер ли? — хлъцна министърът на отбраната.

— Не чак толкова различен от стария, господа — опита се да ги успокои министърът на науката. — Ето ви екипите, оформени в подходящ за материални същества като нас вид.

Той постави листовете на масата. Познатата планета беше нарисувана с ивиците си в жълто, бледозелено и светлокафяво, на фона на кадифената чернота на небето. Но напреки върху ивиците имаше петънца и чертички, също кадифено-черни като фона на небето, наредени в странна последователност.

— Това — обясни министърът на науката — е дневната страна на Юпитер. Нощната страна е доказана на тази снимка (там планетата беше показана като тънък полумесец, ограждащ тъмно пространство, а в това тъмно пространство се виждаше подобна поредица от линии и петънца, само че този път във флуоресциращо оранжево).

— Тези знаци са чисто оптически феномен и няма да се въртят с планетата, а ще останат неподвижни в горните слоеве на атмосферата ѝ.

— Но какво е това? — запита министърът на търговията.

— Виждате ли, нашата Слънчева система сега се намира край един от главните им търговски пътища. Всеки ден средно по седем техни кораба минават на няколкостотин милиона километра от нея. От всеки кораб наблюдават с телескопи главните планети, докато минават покрай тях. Туристическо любопитство. Твърдите планети за тях са чудо.

— Но какво общо има това с тия знаци?

— Това е една форма на тяхната писменост. Преведени, тези редове означават: „ИЗПОЛЗУВАЙТЕ ЕРГОННИТЕ ХАПЧЕТА НА МИЗАРЕТ ЗА ЗДРАВЕ И ИСКРЯЩА ТОПЛИНА!“.

— Искате да кажете, че Юпитер ще се превърне в крайпътна реклама? — избухна министърът на отбраната.

— Точно така. Ламбери, изглежда, произвежда конкурентни таблетки, което обяснява настоятелността на Мизарет да установи законни права върху Юпитер, в случай че Ламбери протестира. За щастие мизаретци явно са новаци в рекламната игра.

— Защо казвате това? — запита министърът на вътрешните работи.

— Защото пропуснаха да определят ограничения върху другите ни планети. Рекламното табло на Юпитер ще бъде реклама не само за тях, но и за нашата система. А когато конкуренцията от Ламбери пристигне с гръм и трясък да провери правата на Мизарет върху Юпитер, на тях ние ще предложим Сатурн. С пръстените. И лесно ще ги убедим, че пръстените правят Сатурн много по-интересен обект за наблюдение.

— А следователно — засия лицето на министъра на финансите — ще струва доста по-скъпо.

И всички изведнъж добиха твърде доволно изражение.

ХЕНРИ СЛЕСАР СТАРЕЦЪТ

Каквото сам си направил...

Хората се бяха бунтували срещу властта на Стареца и преди, но този път Управителите бяха дотолкова притеснени, че пратиха Танго, своя шпионин, на срещата на подстрекателите. Танго беше русокос, вечно усмихнат младеж, любимец на фермерите и механиците в селото, които му прощаваха ленивостта и пълната непохватност с инструментите, защото умееше да ги развеселява, когато реколтата не беше изобилна или двигателите отказваха да работят. Никой не подозираше за неговата тайна връзка с Управителите, които живееха в каменната сграда на високия хълм.

Той пристигна на срещата нарамил еднострунната си китара и се отпусна в дъното на пещерата сред намръщените бунтовници. Всички бяха млади мъже. Винаги младежите поставяха под съмнение суверенитета на Стареца. Събралите се кимнаха на Танго и измърмориха по някое „добре дошъл“. Срещата се ръководеше от тъмноок фермерски син на име Сиера, чиято встъпителна тирада беше придружена от изразителните жестове на неговата безформена, мутирала дясна ръка. Речта му беше убедителна и за момент Танго осъзна, че сам симпатизира на каузата, но тъкмо тогава Сиера призова и други да се изкажат.

Танго се изправи, усмихна се дружелюбно и заговори.

— Вие говорите за свобода и идеята е безкрайно примамлива. Но кажете ми, какво ще прави селото без Стареца? Кой ще ни казва кога да сеем и къде? Кой ще знае кои полета са безопасни за семената ни и кои са отровни? Кой ще може да предвиди кога ще се разразят големите бури и дали дъждът ще е радиоактивен? И кой ще ни учи как да поправяме машините?

— Говориш като Управителите — отвърна му Сиера троснато. — Изброй всичките им аргументи, с които ни държат като свои роби след края на войната. Все разправят, че ние сме като хлапета в пустошта и само Старецът може да ни води, но аз казвам, че тях самите ги води единствено алчността.

Из събраното множество се разнесе одобрителен шепот. Мутиралата ръка на Сиера се вдигна над главите им и гласът му се извиси заедно с нея.

— Алчност! — провикна се той. — Алчност и властолюбие. Да, Старецът ни казва къде да сеем. А след това чрез данъците събира най-добрата реколта за себе си и своите Управители. Поколения наред нашите хора се мъчат да възстановят електричеството в селото, но всеки ват, който произведем, отива за осветлението на каменния дом, а нашите семейства тънат в мрак.

— Но ние винаги сме разчитали на Стареца — вметна Танго. — Кой знае какъв би бил животът ни без него.

— Ти виждал ли си го, Танго? — попита Сиера огорчено. — Някога канил ли те е да му попееш глупавите си песни?

— Не, никога не съм виждал Стареца — отвърна Танго. — Баща ми го е виждал веднъж и казва, че той още тогава бил вече на възраст. Бил висок и слаб с дълга бяла брада като същи Мойсей.

— И моят баща го помни — обади се друг младеж. — Той го видял като дете и казва, че бил дебел като Буда и много мъдър.

Тълпата се разсмя и Танго, като се почувства в свои води, сложи ръце на кръста си и се разсмя по-силно от всички.

— Няма значение как изглежда, той несъмнено е мъдър. Тъкмо благодарение на неговата мъдрост сме оцелели толкова дълго, Сиера, дори ти го знаеш. Нашите разузнавачи напразно претърсват земята. Явно сме сами в целия свят. Нашето село е целият свят. Ние единствени сме се спасили от смъртоносните ядрени взривове. И всичко е благодарение на него. Нима е толкова лошо в замяна да му предоставяме храна и електричество?

На бунтовниците не им се хареса неговата реч. За момент Сиера не намери какво да отговори. Почти веднага обаче той прецени обстановката и, като се съобрази с кротките думи на Танго, сам снижи глас от проповедническите си викове до благоразумен спокоен тон.

— Ти, разбира се, имаш право. Когато селото е било съвсем ново, когато войната тъкмо е била приключила, мъдростта на стареца е била жизненоважна. — Докато говореше, Сиера свойски се приближи към Танго. — Но ако той е бил старец още по времето, когато нашите бащи са били деца, Танго, колко стар трябва да е сега? На сто години? Сто и десет? Не знам по какво чудо е все още жив, но знам това! С годините артериите се втвърдяват и кръвта се разрежда. Мозъкът отслабва и забавя работата си. Старият човек се вдетинява, а понякога съвсем изгубва ума си. Нима трябва да приемем да ни управлява обезумял старец? — Тук той си позволи отново да извиси глас. — Трябва ли да си останем хлапаци завинаги? — Последните думи отекнаха в пещерата: — Не ни трябва никакъв старец, Танго!

Събралите се подеха вика му.

— Не ни трябва Старецът! Не ни трябва Старецът!

Всички скочиха на крака.

— *Не ни трябва Старецът!*

Тихо, без да бърза, Танго се оттегли към изхода на пещерата. Веднага щом се озова навън, се втурна презглава към каменната сграда на хълма.

Задъхан от усилието, той изкачи стръмната пътека, водеща към железната порта, захвърляйки китарата си, за да не му пречи. Щом стигна, заудря гръмовно по вратата, докато самият Старши управител му отвори. Като видя младежа, той бързо го дръпна вътре и нетърпеливо го изчака да си поеме дъх.

— Този път не са празни приказки — успя да произнесе Танго на пресекулки. — Събрали са се стотици мъже и всички са разярени. Трябва да предупредиш Стареца...

— Глупаци! — възкликна Управителя, кършейки нервно ръце. — Ако са недоволни от Управителите, нека да насочат гнева си само към нас. Ние всички сме готови да умрем, за да го защитим. — Той погледна тъмното стълбище към втория етаж, където нито Танго, нито друг жител на селото някога се беше качвал. — Те така и не се научиха да му се доверяват, а бащите им никога не свикнаха с това колко е важна неговата роля. Трябва да го спасим на всяка цена...

— Няма време! Те вече са се организирали. Имат си и водач. Трябва някак да се защитите, Управителю.

От горния етаж се дочу вик. Старшият управител се втурна към стълбището. Отгоре го пресрещна друг Управител в дълга роба.

— Видях ги през прозореца — произнесе той задъхано. — Бунтовниците идват насам.

Старшият управител се обърна към Танго.

— Върви, момче. Не трябва да те заварват тук. Гневът им ще се стовари и върху теб. Аз трябва да се върна към задълженията си.

Той изчака Танго да излезе. Младежът се поколеба за момент, а после се втурна надолу по пътеката. Вече виждаше колоната мъже, настъпващи решително нагоре. Видя как водачите спряха, за да разпределят хората си около каменната сграда. Тъкмо тогава го забелязаха.

— Ето го! — провикна се Сиера. — Шпионин! Как не сме го усетили по-рано!?

Танго се опита да им се изплъзне, но сред бунтовниците имаше по-бързи от него. Те го настигнаха и го повалиха. Над главата му се издигна камък, стиснат в мощен юмрук. След миг камъкът се стовари върху черепа му и го разби. После младите бунтари се насочиха към каменната постройка, като използваха един дървесен ствол, за да разбият желязната врата.

Стотина от тях нахълтаха в малкото помещение зад вратата, но се спряха при вида на хилавата, прегърбена фигура на Старшия управител, който ги пресрещна на стълбището.

— Да не сте посмели да пристъпите напред. Това е свещена територия.

Сиера си проправи път и излезе най-отпред.

— Какво, сега и на богове ли ще се правите? Искаме Стареца!

— Старецът е причината всички ние да сме все още живи и продължава да се грижи за нас. Ако го унищожите, с човешката раса е свършено.

Разбунтуваните младежи убиха Старшия управител и се втурнаха нагоре по стълбите. Останалите трима Управители бяха застанали пред стаята на Стареца като крехка барикада от старческа плът. Те също намериха смъртта си. Вратата се разтвори с трясък и множеството беше заслепено от светлината, която изпълваше стаята на Стареца.

Всички се спряха стъписани на прага и се втренчиха в непонятната сложна конструкция вътре. По машината примигваха хиляди светлинни очи, а от вътрешността ѝ се разнасяха множество механични звуци. Сега, когато програмистите бяха убити, компютърът беше напълно безпомощен.

Бунтовниците унищожиха и него — Стареца-компютър. Единствените живи хора в света измряха скоро след това.

РОЛАНД ГРИЙН

ЕТИКЕТ ПРИ ПОСРЕЩАНЕ НА ИЗГНАНИК

Боже мой, заловили са го!

Един ветроход никога не утихва напълно, дори когато е закотвен. Дъските проскърцват, докато корабът се издига и спуска с вълнението, скрипците потракват, металните помпи дрънчат. Но капитан Паркър беше прекарвал Белерофонт през бурите на северния Атлантик и през ураганите на западните Индии. Той помнеше ветрове, които се провираха през такелажа с агонизиращ вой и гръмовно разцепваха платната; помнеше непрестанното тракане на помпите докато пребледнели, потни мъже се редуваха да натискат буталата.

Беше направлявал този кораб във военни действия срещу испанци и французи под тежък оръдеен обстрел, когато гюлетата се връзваха в гредите на Белерофонт и посипваха палубите с трески. Ветроходът беше понасял разтърсващи сблъсъци, при които мачти се бяха пречупвали с трясък, а мъже бяха умирали с отчаяни писъци, покрити с кръв и пясък. Капитан Паркър отлично знаеше що за дандания може да произведе Белерофонт.

Точно сега обаче повереният му кораб стоеше почти утихнал, закотвен в залива. Капитанът се завъртя в леглото си и простена, когато движението усили главоболието му. Той нямаше желание нито да мърда, нито да мисли за предстоящите задачи или за човека, когото трябваше да качи на борда. Предната вечер брентито му се беше усладило, но трябваше да спре поне половин бутилка по-рано. Компанията обаче се беше случила отлична — двама мъже, които бяха предвождали цели батальони в последната битка на тази сякаш безкрайно проточила се война. Не се случваше често да разговаря с такива хора.

Паркър никак не завиждаше на армейците — тази война беше тъжна и безславна. Но му беше интересно да слуша истории за сухоземни битки. Припомни си думите на полковник Рийман:

— Мислехме, че сме се разположили добре на хребета с фермата от дясната ни страна и войските ни концентрирани по левия фланг. Разбира се, гъстата гора зад гърба ни щеше да направи всяко отстъпление невъзможно, но ние изобщо не очаквахме, че ще се наложи да отстъпваме! Обаче проклет да съм, ако онези не ни пръждосаха от фермата за по-малко от половин час. Пак, добре че преди да тръгнем запалихме всичко след себе си, та димът прикри десния ни фланг. Иначе тяхната артилерия щеше да погне цялата ни боева линия и да ни свие сърмите.

Другият офицер беше потвърдил думите му с кимване.

— На нас пък ни се падна особено неприятната задача да удържим центъра. То онези нищо нямаше да ги удържи, ако кавалерията ни не беше разбила на пух и прах част от тяхната пехота. Леле боже, само да бяхте видели как цялата кавалерийска бригада препуска бясно директно към фронтовата линия на противника! Това им изкара въздуха. Докато успеят да организират нова атака, германците се появиха от север и това беше краят. Поне това не може да им се отрече на холандците — появиха се точно, когато имахме нужда от тях. Господа, да прием за съюзниците на Негово Величество!

След този тост бяха последвали още доста и след всеки мъжете пресушаваха чашите си. Капитан Паркър отново простена при спомена и реши да поспи още малко.

Тъкмо тогава обаче отгоре се разнесе бумтящият глас на боцмана Коркоран.

— Марш, всички на палубата за почистване на кораба! По-живо там, проклети да сте!

Инструкциите на боцмана продължиха в същия дух и със същата сила. Коркоран беше известен в цялата флота с могъщия си глас, който можеше да се чуе на разстояние до две мили срещу порива на ураган. В моменти като този Паркър разбираше, че славата му не се носи напразно.

Едва-що буреносният Коркоранов глас беше утихнал се разрази истинска буря от тропот на крака, тракане на кофи, плискане на вода и стържене на дъски. Паркър окончателно се отказа от идеята за сън,

простена за последно, изправи се в леглото и спусна крака на ледения под. Изправи се, протегна се и си цапардоса главата в гредите отгоре.

Болката го заслепи и изтръгна от него проклятие, което можеше да съперничи по сила на Коркорановите възгласи. Не, определено нямаше желание да се заеме с днешната си задача, но нямаше как да пропусне този ден. Най-важният изгнаник в цялата Британска Империя щеше да се качи на борда на неговия кораб след около... Боже мили, след по-малко от час! Екипажът на Белерофонт щеше да се изкатери по такелажа, платната щяха да се изпънат от бриза и корабът щеше да поеме своя път на юг. Далеч, далеч на юг. Пътникът, когото очакваха, беше разбунил империята като никой друг преди него, но на остров Света Елена нямаше да пречи на никого.

И все пак, макар да отиваше на заточение, мъжът заслужаваше по-добро приветствие от това, което беше по силите на капитан Паркър в момента. Капитанът отново се изправи, погледна се в огледалото за бръснене и потвърди за себе си, че изглежда точно толкова зле, колкото се чувства. Пак седна на леглото и се провикна на стюарда да му донесе гореща вода.

Час по-късно капитан Паркър стоеше на офицерската палуба на Белерофонт. Беше успял да се избръсне, облече и закуси и се чувстваше почти човешки. Щеше да се почувства още по-добре, ако главоболието му беше напълно изчезнало или ако закуската беше по-добра.

Дали да се възползва от възможността да прати лодка на брега, за да потърси свежи провизии? Нямаше да имат случай да слязат на твърда земя, преди да стигнат острова. Някое буре с бира или дузина кокошки щяха чувствително да подобрят запасите им. В крайна сметка реши, че не е удачно. Войната беше свършила и военноморските сили на Негово Величество вече нямаха право да реквизират нужните им провизии, а силно се съмняваше, че местното население би ги снабдило с храна доброволно. Те бяха претърпели горчива загуба и, ако изобщо се съгласяха да им продадат нещо, щяха да искат безбожна цена.

А можеше да попаднат и на някой непримирим местен жител — ветеран или безразсъден младеж — който да посрещне хората му с насочено оръжие. Щеше да се стигне до сблъсък, вероятно щеше да има загинали, щеше да се наложи да се проведе разследване и цялата

работа щеше да се закучи. Не, най-добре да се задоволи с каквото му се намираше в момента.

Утринната тишина беше нарушена от поредния заповеднически глас. Моряците се изкачваха на палубата и се подреждаха под зоркия поглед на майор Стафорд. Троп, троп, бум, *тряс*. Тежки ботуши затрополиха по дъските, прикладите на мускети се удариха о палубата. Петдесет фигури в червени униформи застинаха мирно като две редици префърцунени статуетки. Майорът се изкачи енергично на офицерската палуба и отдаде чест.

— Личният състав е налице и се явява по служба, сър!

— Много добре, майоре. Всички ли са във форма?

— Сър! — Стафорд не би могъл да звучи по-възмутен, дори Паркър да го беше обвинил, че е обрал корабната каса.

— Да, знам, но искам днес да са особено представителни.

Стафорд се намръщи.

— Заради онзи проклет...

— Той е просто войник, при това много добър — прекъсна го Паркър хладно и тонът му подсказа на Стафорд да запази възраженията за себе си. Двамата офицери се обърнаха към брега на залива.

Слънцето вече разсейваше нощната мъгла. Няколко мили навътре от брега се издигаха гористи хълмове, които и се простираха докъдето стигаше погледа под бледата светлина на есенната утрин. По-наблизо от огньовете на военния лагер се издигаха тънки струи сивкав дим.

— Обзалагам се, че и на момчетата долу в лагера не им допада тази гарнизонна служба — обади се Стафорд.

— Да, най-добре ще е за всички, когато изтеглим гарнизона и оставим местните сами да си гледат работата.

— Мислите ли, че може да им се има доверие?

— Че защо не? Те загубиха войната. Ще мине доста време, преди да съберат сили, за да опитат пак и кой знае дали ще имат желание.

— Дано да е така. Бива си я земята тук. Мислех си, като си приключа службата да се установя някъде. Обаче то човек колко ли може да спести от една майорска заплата? Със сигурност не достатъчно за някой сносен имот в Англия. А тук земята едва ли не я раздават на всеки желаещ.

В този момент дочуха звука на сигнална тръба и на около миля от тях малкият тъмен силует на лодка се отблъсна от кея и се плъзна по сребристосинята вода на залива.

— Майор Стафорд, нашият пътник приближава. Предлагам да слезем да го посрещнем — обяви капитанът със строго официален тон.

Стафорд кимна и последва Паркър надолу по стълбата до главната палуба. Двамата офицери минаха покрай редиците на строените моряци и се спряха в очакване на приближаваща лодка. Първият и третият лейтенант дотърчаха изпод палубата, като последният все още закопчаваше колана на сабята си.

Откъм бака отново се надигна бумтящият глас на Коркоран.

— Какво зяпате, проклети да сте! Стига сте се мотали по палубата като шайка проклети португалци!

Последваха няколко недоволни възгласи, от които стана ясно, че хората на Коркоран разбутват излишните зяпачи. Докато виковете им утихнат, лодката вече беше преполовила разстоянието от брега. Паркър се насочи към мястото, където пътникът щеше да се качи на борда, и се опита да различи отделните фигури в лодката, но те все още представляваха една обща, сива маса.

Как *трябваше* да се обърне към него? Този въпрос беше измъчвал Паркър часове наред и той така и не беше стигнал до задоволително решение. Заповедта, която беше получил, недвусмислено изискваше да се държи почтително с изгнаника по всяко време. Това беше разбираемо, както и решението да не бъде езекутиран. Нямаше смисъл да се предизвиква гневът на всички онези хора, които изгнаникът беше предвождал. Но докъде трябваше да стигне почтителното отношение? Правителството на Негово Величество никога не беше признавало неговия чин, но както Паркър сам беше посочил, мъжът беше изключителен военен. Капитанът беше наясно с този факт открай време, но думите на един от двамата му гости предната вечер го бяха затвърдили окончателно.

— Само да го бяхте видели, яхнал коня си, увит в онази сива пелерина, хладнокръвен до последно, даже наред разгрома на цялата си армия. Ако изобщо имаше оцелели сред тях, това беше само и единствено благодарение на него. А онези шваби искаха да го разстрелят като някой престъпник или дезертьор. Така и не са му

простили за последния път, когато ги напердаши. Ние обаче не им позволихме.

Лодката съвсем беше приближила и Паркър различи отделните пътници. Един беше увит в сива пелерина. Дали да се придържа към буквата на закона или да окаже на мъжа нужната почест? Какво ли значение изобщо има буквата на закона за човек, който отива в изгнание? Паркър цял живот се беше водил по буквите на разнообразни закони, най-вече тридесет и деветте военни разпоредби. Дали си струваше да рискува доброто си име, само за да изрази уважението си към един противник, който щеше да прекара целия си останал живот в заточение?

Лодката се удари о борда на кораба и пътникът се изправи на крака. В този момент капитан Паркър взе решение. Фигурата, облечена в сиво, се изкатери на кораба с учудваща сръчност и бързина. Когато стъпи на палубата, капитан Паркър го посрещна с протегнатата ръка.

— Добре дошъл на борда, генерал Вашингтон.

Х. Л. ГОЛД

БИОГРАФИЧЕН ПРОЕКТ

Само ще надзърнем.

Имаше нещо изключително вълнуващо в откриването на Биофилм Института, дори за закоравял опитен журналист като Уелман Затс.

Арлингтън Прескот, бивш работник във фабрика за контактни лещи, беше направил опит да изобрети машина на времето. Вместо това обаче беше измайсторил биокамерата — стандартна филмова камера, като изключим звука, която прожектираше отделни темпорални лъчи, акумулираше сигнала и го фокусираше върху филм, чувствителен към темпоралната светлина. Когато беше установил, че изобретението му позволява само да наблюдава миналото, но не и да го посети, Прескот се беше отказал от проучванията си и беше заел длъжността директор на начално училище.

Въпреки това обаче изобретението беше придобило огромна популярност и беше станало причина да се основе Биофилм Института. Докато приближаваше сградата, Затс диктуваше бележките си на своя персонален диктофон, който веднага ги предаваше към вокално-печатащо устройство в новинарския офис. В по-голямата си част помещенията на института бяха разположени под земята, както беше обичайно за 23-ия век, и бяха оборудвани с хиляда биокамери. Средствата за камерите бяха осигурени безвъзмездно от Хумболт Максвел, заможен производител на хранителни капсули. Всяка камера имаше свой екип от биографи, военни анализатори, историци и пр., чиято задача беше да започнат да записват историята, точно както се е случила. Вниманието им щеше да е насочено предимно към водещи бизнесмени, политици, учени и творци от миналото, в този ред.

Проправяйки си път през залите на института, Уелман Затс не беше посрещнат особено радушно. Членовете на повечето биокепи бяха твърде заети да преравят времевите потоци за определени личности и събития. Работата беше тежка и изнервяща, затова повечето отговаряха на въпросите му кратко и троснато.

Накрая той попадна на екип, който беше малко по-приветлив. На техните монитори се виждаха сцени от времето на Елизабет I. На въпросите на Затс отговори, макар и без особен ентузиазъм, професионалният биограф на екипа, Келвин Бърнс.

— Наблюдаваме сър Исак Нютон. Забележителен човек. Искаме да установим защо така се е отклонил от началното си призвание.

Затс отлично знаеше за какво говори Бърнс. Разнообразни скандални издания векове наред бяха цитирали случая с Нютон като доказателство за съществуването на парапсихични явления. След като беше направил всичките си изумителни открития още преди да е навършил двадесет и пет години, гениалният учен от 17-ти век беше прекарал остатъка от дългия си живот в търсене на такива неща като предсказване на бъдещето, философски камък и прочее мистични явления.

— Моето предположение — обади се Моубри Глас, психиатърът, — е, че става дума за параноя, породена от чувство за отчуждение и отхвърляне в детството му.

На екрана обаче се виждаше едно щастливо момче, израстващо в обичайните за 17-ти век домашна и училищна среда. Недоумението на Глас нарастваше с напредване на темпоралната линия. Нютон синтезира своята Биномна теорема, изобрети математическия анализ с неговите подразделения — диференциално и интегрално смятане — и започна работа по гравитацията, без да прояви никакви симптоми на емоционална неуравновесеност.

— Този човек проявява най-непоклонимо логичният и практичен ум, на който съм попадал — изрази мнението си и ученият на екипа, Пинеро Шмит. — Не мога да повярвам, че е изоставил науката, за да се отдаде на мистиката.

— И все пак, точно така е станало. Ето, вижте! — привлече вниманието на всички Глас.

Сам в сумрачния си, претрупан с мебели кабинет, мъжът на екрана, облечен в сатенен жакет, впит панталон до под коляното и

дълги чорапи, внезапно вдигна напрегнат поглед нагоре. За момент погледна директно по посока на темпоралния лъч, а после започна да се визира из сенките в кабинета си. Грабна един сребърен свещник и започна да оглежда най-тъмните ъгли на стаята, като държеше тежкия свещник пред себе си като оръжие.

— Мърмори си нещо — докладва Гонзалес Карсън, който умееше да чете по устни. — Шпиони. Смята, че някой се опитва да отмъкне изобретенията му.

Това изненада Бърнс.

— Това е първият му пристъп на параноя. Но какво го е предизвикало?

— Проклет да съм, ако знам — призна си Глас.

— Да не би да е наследствено? — предположи Затс.

— Не — отговори Глас категорично. — Тази възможност вече беше проверена.

Биекипът продължи наблюдението си още дълги часове. Когато ученият беше в тридесетте си го дини, той разви навика да гледа нагоре и да се усмихва потайно. На смъртното си легло, четиридесет години по-късно, той изрече нещо с щастливо изражение на лицето си и видимо без никакъв страх.

— „Мой ангел пазителю“ — разчете по устните му Карсън, — „ти бдиш над мене през целия ми живот. Ето, че сега ще се срещнем лице в лице“.

Това имаше особен ефект върху Глас. Той бързо обиколи няколко съседни биекипа и им зададе по няколко кратки въпроса. Когато се върна, беше видимо потресен.

— Е, разбрахте ли какво се случва, докторе? — попита Затс нетърпеливо.

— Не можем да продължим да използваме биокамерите — произнесе Глас мъчително. — Разпитах колегите, които следят психозите на други знаменити личности — Робърт Шуман, Марсел Пруст и пр. Всички те рано или късно са развили мания за преследване.

— Да, но защо? — упорстваше Затс.

— Защото всички са подозирали, че някой ги шпионира. И са били прави. Шпионите сме ние!

ДЖАН ХАУЪРД ФАЙНДЪР ГРОЗДОВЕТЕ НА Г'НЕВА

Разпери си ластарите.

Сър Нипип Куут, шеф на отдел Специални разследвания в Галактическият Скотланд Ярд, бавно засмука любимата си лула от морска пяна и огледа създанието пред себе си. Су Нома Сунаф беше началник на Имперската полиция на Онив, седмата планета в орбита около звездата Антъни. Су беше хуманоид — имаше два крака, две ръце, две очи, два носа и пр.

Началник Сунаф се размърда нервно на стола си, който направи всичко по силите си да следва движенията му и да му осигури възможно най-удобната позиция за седене. Мускулите по челюстта му се свиваха в такт със свитите юмруци, докато той се стараеше да се овладее.

— Главен инспектор Куут, надявам се разбирате, че, макар това отворително престъпление да е останало ненаказано вече дълго време, аз обичайно не бих си позволил да доведа случая до знанието на вашата уважаема служба. Така се случи обаче, че този мухлясал екскремент на гроздов червей напусна Онив. Ето защо не можем да продължим следствието без вашето разрешение и, надявам се, помощ.

— Да, мисля, че ще можем да се включим в следствието. Защо не ме запознаете по-подробно със случая? За момента ми е известно само, че заподозреният изглежда е откраднал някакви лози от Имперските лозя на вашия Цезар.

— О, да, главен инспектор Куут. Такова престъпление вероятно ви се струва твърде дребно, за да предизвика подобна мащабна операция на Имперската полиция. Но, разбирате ли, Онив е бедна планета. Единственото ни предимство е, че Безподхобния Бхог Бълвато в своята безкрайна милост ни е благословил с почвите, климата и

лозите, от които се произвежда най-доброто вино в галактиката. Виното е единственият продукт, който изнасяме. Затова всеки опит да се изнесат лози от планетата се явява държавна измяна. В интерес на истината лозите вероятно изобщо не биха вирели на друго място, но няма смисъл да предизвикваме съдбата. Това, че издирваният престъпник, този изгнил куп лозови листа от изрязани болни ластари, е откраднал лози, е достатъчно тежко престъпление само по себе си. Това, че този боклук от подметката на компрометиран тъпкач на грозде, е напуснал планетата с лозите е несравнимо по-лошо. Но този... този... — началникът не намери нужните думи, — е откраднал лозите от Г'Нева, лозето на самия Цезар! Откраднал е императорски лози! Ето защо ми беше наредено да издирвам тази помия от маносани гроздови семена, докато го открия. И аз го открих! Заселил се е в хълмовете на Германия, по поречието на река Мозел, на самата планета-столица на галактическото правителство, Тера. И явно е по-умен, отколкото смятахме. Никой не може да го пипне там, защото мястото е неприкосновено убежище. Все пак, с помощта на вашите офицери, поне бихме могли да изземем контрабандата.

Главен инспектор Нипип Куут обмисли подробностите на тази винена неразбория. Сложната плетеница на събитията оформяше следната ситуация: макар престъпникът да беше неприкосновен на територията на убежището Тера, поне откраднатите от него лози можеха да бъдат върнати. Освен това всички плодове, произведени от тези лози, също подлежах на изземване съгласно Галактическите закони.

От Тера ги деляха само няколко пространствени скока между удобно разположени черни дупки. Бидейки сам любител на виното, запознат с прословутите вина на Онив, инспектор Куут придружи полицейския началник Сунаф и имперските гвардейци, на които беше възложен този случай. Гвардейците бяха внушителни на вид и се извисяваха поне една глава над Су, който никак не беше нисък за онивец.

Плавно извиващите се зелени хълмове на парка Айфел отстъпиха пред стръмните склонове на долината на река Мозел. Полицейската

совалка бързо и безшумно се спусна на земята пред малката къща, потънала в зеленина, в която се укриваше заподозреният.

Су изскочи от совалката, преди още да се е установила и се втурна към вратата, като щурмовак. Заблъска по вратата и най-безцеремонно се развика:

— Нап Тид Нап, отваряй или ще има да съжаляваш!

Вратата се отвори и на прага се появи дребен, съсухрен онивец. По лицето му се стичаха сълзи.

— О, господине, моля ви не ме убивайте.

Су видимо едва се владееше. Думите му прозвучаха задавено.

— Нап, ти утайка от проядени от рак гроздове, ако не върнеш всички откраднати лози, аз току-виж съм забравил и собствения си ранг, и злочестия факт, че тази планета се явява убежище.

— О, господине — изхлипа Нап, — пътуването ви е било напразно. Въпреки че долината на река Мозел се слави със своите лозя, гроздовете от Г'Нева не искат растат тук. Само една лоза оцеля и на нея порасна едно-единствено зрънце. Моля ви, позволете ми да го запазя, за да ми напомня за дома, където никога повече няма да мога да се върна. Толкова е красиво това зрънце. *Моля ви!*

По страните на бедния Тид Нап се стичаха горчиви сълзи. Призивът му изглежда смекчи суровото сърце на Су. Но главен инспектор Нипип Куут много добре знаеше какви са последиците от проявената мекушавост.

— Нап, сигурен съм, че зърното е чудесно — обади се инспекторът с равен, овладян глас. — Но ние сме дошли да го конфискуваме, не да му се радваме.

АНТЪНИ БЪЧЪР ГОСПОДИН ЛУПЕСКУ

*По-добре да си имаме работа с познатия
дявол...*

Чаените чаши затракаха и пламъците в камината запукаха.

— Алън, *наистина* ми се ще да поговориш с Боби.

— Това не е ли по-скоро работа на Робърт?

— О, нали го знаеш *Робърт*, постоянно е зает да върши добри дела по най-общ абстрактен начин, обикновено включващ комисии.

— И вестникарски заглавия.

— Той не може да си губи времето с такава дреболия като Господин Лупеску. Все пак, Боби не е нищо повече от негов *син*.

— И твой също, Марджъри.

— Да, мой също, но тези неща са *мъжка* работа.

Стаята беше топла и уютна. Алън протегна дългите си крака към камината и се почувства като у дома си. Присъствието на Марджъри винаги беше приятно, дори когато тя не беше в настроение. Огънят хвърляше възхитителни отблясъци по нейната коса и извивките на блузата ѝ.

В стаята влетя малко торнадо и се спря едва когато Марджъри го заговори.

— Боби! Ела да поздравим чичо Алън.

Боби поздрави, но си личеше, че е готов да изхвъркне навън.

— Алън... — подкани го Марджъри.

Алън се изправи в креслото и придоби наставническо изражение.

— Накъде така си се забързал, Боби?

— Да видя господин Лупеску, разбира се. Той обикновено идва следобед.

— Майка ти ми спомена за този господин Лупеску. Трябва да е забележителна личност.

— О, да, и още как, чичо Алън. Има голям червен нос, червени ръкавици и червени очи — ама не зачервени, както когато си плакал, ами истински червени очи, както твоите се кафяви — и малки червени криле, които все трепкат, ама той не може да лети с тях, защото каза, че били *рудиментарни*. И като говори... Ох, аз не мога като него. Той е просто страхотен.

— Лупеску е необичайно име за вълшебен кръстник, не мислиш ли, Боби?

— Че защо? Той, господин Лупеску, казва, че не е вярно, дето всички феи били от Ирландия, имало всякакви.

— *Алън!* — намеси се Марджъри рязко. — Опасявам се, че никак не помагаш. Като вземаш думите му на сериозно, само го насърчаваш. А това очевидно са празни приказки, нали Боби? Ти само се шегуваш с нас?

— Да се шегувам? За *господин Лупеску*?

— Марджъри, недей... Слушай, Боби, майка ти нямаше намерение да обиди нито теб, нито господин Лупеску. Просто тя не може да повярва в нещо, което не е виждала. И кой може да я вини? Обаче какво ще кажеш ние тримата да излезем навън и ти да ни запознаеш с него? Няма ли да е забавно?

— А, не — Боби поклати глава категорично. — Не и за господин Лупеску. Той не обича хора. Само малки момчета. И казва, че ако някога заведе някой възрастен при него, ще прати Горго да ме хване. Аз ще бягам!

И малкото торнадо изчезна.

Марджъри въздъхна.

— Добре поне, че е Горго. Боби така и не може да ми го опише съвсем точно, но явно господин Лупеску разказва *страхотии* за него. За мой късмет, ако се случи Боби да не иска да си яде зеленчуците или да си мие зъбите, достатъчно е само да спомена „Горго“ и той веднага изпълнява!

Алън се изправи.

— Не мисля, че имаш основания да се тревожиш, Марджъри. Явно господин Лупеску носи повече полза, отколкото вреда, а активното въображение не е навредило на никое дете.

— Говориш така, защото не на теб се налага да живееш с господин Лупеску.

— Ако това е цената, за да живея в къща като тази, готов съм да я платя. — Алън се разсмя. — А сега ме извини. Трябва да се връщам в моята хижа при пишещата си машина. Но ти защо наистина не помолиш Робърт да поговори с него?

Марджъри сви рамене безпомощно.

— Да, знам, винаги разчиташ на мен за най-важните неща. И въпреки това предпочете да се омъжиш за Робърт.

Марджъри се засмя.

— Не знам, има нещо у Робърт... — Тя разтвори ръце в небрежен жест, който някак успя да обхване картината на Дега над камината, сребърния чаен сервиз и дори униформения лакей, който търпеливо чакаше да разчисти масата.

Същият следобед господин Лупеску беше точно толкова страхотен, колкото го описваше Боби. Крилцата му постоянно потрепваха, сякаш нещо го гъделичкаше. Той обясни, че това е заради звездния прах, който събирал, докато пътувал из Млечния път. Там горе имал приятел, който поддържал редовна транспортна линия.

Господин Лупеску имаше много приятели и те всички се занимаваха с неща, които на човек не биха му хрумнали и за повече от трилион години. Точно затова той не харесваше хората. Защото в техните занимания нямаше нищо интересно. Те или ходеха на работа, или бяха домакини и майки, или нещо подобно.

А един от приятелите на господин Лупеску беше капитан на кораб, но такъв, който пътува във времето. И когато господин Лупеску се върнеше от някое пътешествие с кораба, той можеше да разкаже какво се е случвало точно тази минута преди петстотин години. Друг негов приятел беше радио инженер и можеше да прихваща честотите от всички феерични царства, а господин Лупеску можеше да върти червения си нос като копче на радио апарат и от устата му излизаха всички радиопредавания от фееричния свят. И, разбира се, сред приятелите на господин Лупеску беше Горго, макар че той всъщност не беше ничий приятел, даже на господин Лупеску.

На Боби му се струваше, че двамата си играят вече поне две седмици, но трябва да бяха минали само няколко часа, защото бавачката му още не го беше повикала за вечеря. Когато беше с господин Лупеску, времето ставаше много шантаво. По едно време той присви червените си очи и каза:

— Боби, хайде да влезем в къщата.

— Но в къщата има хора, а нали ти не обичаш...

— Да, знам, не харесвам хора. Точно затова ще влезем в къщата. Хайде, Боби, или ще повикам...

И на Боби не му остана нищо друго, освен да се съгласи, при положение, че не искаше дори да чува името на Горго.

Той влезе в кабинета на баща си през френския прозорец. Едно от най-строгите правила в къщата беше, че на *никого* не е позволено да влиза в кабинета на баща му, но правилата не важаха за господин Лупеску.

Баща му тъкмо говореше по телефона и казваше на някого, че ще се опита да присъства на обяда, но същия ден има сутрешно заседание на комисията и не е сигурен дали ще успее. Докато той говореше, господин Лупеску отиде до един шкаф в стаята, отвори чекмеджето и извади нещо отвътре.

Когато телефонният разговор приключи, бащата на Боби видя първо сина си и много се ядоса.

— Младежо, създаваш достатъчно проблеми на двама ни с майка ти с тия твои приказки за господин Лупеску с червените крила. Ако сега почнеш и да нахълтваш...

Боби знаеше, че човек трябва да е любезен и да представя хората, които се срещат за първи път.

— Татко, това е господин Лупеску. Виждаш ли, той наистина има червени крила.

Господин Лупеску вдигна пистолета, който беше извадил от чекмеджето, и застреля бащата на Боби в челото. Куршумът проби малка кръгла дупка отпред и направи миш-маш отзад на темето. Бащата на Боби падна на пода мъртъв.

— Слушай сега, Боби, много хора ще искат да ти задават всякакви въпроси. Ако не им разкажеш съвсем точно какво се случи тук, ще пратя Горго да те хване.

След което господин Лупеску си тръгна през френския прозорец.

— Много интересен случай, лейтенант — каза патологът. — Тъй като съм си имал малко вземане-даване с психиатрията, мога да ви дам някои насоки, преди случаят да е минал в ръцете на специалистите. Разказът на момчето, че неговият вълшебен кръстник е застрелял баща му, явно е прост механизъм на подмяна на действителността с въображаеми събития, за която може да има две интерпретации. Или бащата сам се е застрелял и детето е било толкова ужасено, че си е измислило тази алтернативна случка, или детето е застреляло баща си, да речем по погрешка, и сега прехвърля вината върху своята въображаема изкупителна жертва. Вторият вариант, разбира се, може да се разгърне в по-зловеща посока. Ако детето е ненавиждало баща си и си е създадо идеалния въображаем приятел, то може да е използвало измислицата, за да заличи действителността. Това са възможните обяснения за свидетелските показания на детето, лейтенант. Кой от двата варианта е верен, оставям да установят вашите експерти по балистика и пръстови отпечатъци. Тъгълът на огнестрелната рана е съвместим и с двете обяснения.

Мъжът с червения нос, червените очи, ръкавици и криле мина по пътеката към хижата. Веднага щом влезе вътре, той си съблече палтото и свали крилата с техния механизъм от конци и ластиси, благодарение на който те трепкаха. Сложи ги върху пригответите в камината подпалки и запали огъня. Когато той се разгоря, мъжът добави също ръкавиците. След това свали глинения си нос, размачка го, докато червената окраска се изгуби в естествения кафяв цвят на глината, натика топчето в една пукнатина в стената и го заглади. След това свали червените лещи от очите си, взе чук, натроши ги на дребно и ги изсипа в мивката.

Алън понечи да се налее питие, но за своя приятна изненада откри, че не му е необходимо. Не беше разстроен, но беше изморен. Реши да полегне и да премисли събитията от замисъла на господин Лупеску (и на Горго, и на човека с транспортния маршрут през Млечния път) през днешния несъмнен успех до близкото бъдеще, когато милата, доверчива Марджъри щеше повече от всякога да е

примамлива партия като вдовица и наследница на Робърт. А Боби щеше да има нужда от *мъжка* грижа, след като беше загубил баща си.

Алън влезе в спалнята си. Няколко години изминаха в рамките на секундите, които му бяха нужни да осъзнае какво го чака на леглото, но Времето беше толкова шантаво нещо.

Алън не намери какво да каже.

— Господин Лупеску, предполагам? — обади се Горго.

РУТ БЪРМАН

КАКВО ПРАВИХ ПО ВРЕМЕ НА МОЯТА ВАКАНЦИЯ В ПАРКА

Обратно в Райската градина!

Когато паркът идва в нашия квартал, всички етажи хлътват надолу с няколко сантиметра и всички асансьори се разминават леко с етажа, на който спират. Всички се спъват на излизане.

Ако се случи да си носите полагащия ви се чай, това е много лошо.

Обаче никой не протестира, защото паркът е там горе, кацнал върху равните покривни плочки и конвейерни линии.

Обикновено никой не се качва до последните етажи с асансьора, освен хората, които живеят там. И почти никой не се прехвърля в товарния асансьор за покрива, освен обслужващия персонал, чиято задача е да чисти филтрите или настройва соларните панели, или да прибира доставките от конвейерните линии. Но когато паркът дойде, всички се редуват да се качват по-високо от самия покрив, върху зелената площ.

А тази площ е винаги зелена. И покрита с цветя и дървета, високи колкото възрастна човек.

Обаче не е позволено да се катерят дърветата. Казват, че не били достатъчно големи за катерене. Кое е много странно, защото, като попиташ кога ще станат достатъчно големи, винаги отговарят, че повече от това няма да пораснат, защото дълбочината, до която могат да стигнат корените им, била ограничена. Но в старите приказки децата постоянно се катерят по дърветата. Не през цялото време, но доста често.

Когато паркът дойде в нашия квартал, въздухът у дома става много задушен, защото се налага да ползваме енергия от соларните

панели на другите сгради. Но в това няма нищо лошо, защото винаги можеш да се качиш да си играеш в парка, където има много свеж въздух. А въздухът винаги е свеж, когато е на открито и е свободен сам да си сменя посоката, вместо да се върти във вентилацията.

Доставките също стават нередовни и се налага да се правят по земята.

Обаче горе в парка цветята растат на открито, без никакви саксии или сандъчета. Рози и божури, и нарциси, и какви ли още не. Всички са много красиви. Ако има достатъчно от дадено цвете и получиш разрешително, даже може да си го откъснеш.

Разбира се, след това цветята умират. Но така е в природата.

Природата е много полезна и аз много я обичам. По време на моята почивка в парка аз видях всякакви природни неща. След това паркът се премести върху покривите на съседната група сгради. Паркът постоянно се движи, точно като свежия въздух. Когато идва при нас, винаги е много хубаво. Аз обичам да си взема полагащия ми се чай и да се кача в парка. Този път обаче не можах, защото го разлях. Освен това зеленината не ми се стори толкова зелена и знакът „Забранено катеренето по дърветата“ ме подразни повече от обичайното, но все пак беше хубаво.

Някой ден дърветата ще станат по-големи, сигурен съм. И аз ще се скрия в някое от тях, и ще пътувам с парка из целия район, може би дори цялата област и никога повече няма да сляза.

Освен ако аз не порасна преди дърветата. Мисля, че дори едно дърво да е два пъти по-високо от някой възрастен, той пак не би се побрал в клоните му. Не и ако иска да се скрие добре. А и вероятно ще се отрази зле на дървото.

Но аз бих могъл да се скрия, стига дърветата да пораснат само още малко.

Дърветата имат листа, освен когато имат иглички. Някои дървета произвеждат ядки, други плодове. Ако получиш разрешително, можеш да ги ядеш. Когато тръгна да пътешествам с парка, ще живея в някое ябълково дърво.

Ще видите.

ХАРИ ХАРИСЪН ОТКЪС ОТ РЪКОПИС

*Като чер хайвер за простака, Господи
помилуй!^[1]*

Зад един старинен шкаф на Бодлианската библиотека в Оксфорд попаднах на ръкопис, изписан върху два листа пергамент, привързани с кожен ремък. Открих ги съвсем случайно. Така се случи, че изпуснах една тежка британска монета от петдесет пенса, по-голяма от половин американски долар и съответстваща като стойност на осемдесет и пет американски цента. Монетата се изтърколи между шкафа и стената. Виждах я, но не можех да я стигна, затова избутах шкафа малко напред, колкото да мога да си провра ръката. Тъкмо когато се протегнах за монетата, нещо се спусна отгоре и се спря о пръстите ми. Изтеглих предмета заедно с монетата и се оказа, че това са споменатите листи пергамент.

В интерес на истината не мога да твърдя с абсолютна сигурност, че ръкописът е автентичен, т.е. не мога да потвърдя автентичността на автора му. Що се отнася до самия пергамент, неговата очевидна възраст беше потвърдена чрез химически тестове. Ако страниците действително са изгубен откъс от писанията на самия безсмъртен Бард, те са наистина безценни и хвърлят светлина върху някои неизвестни досега аспекти на неговите пиеси.

Хронологията на събитията изглежда съвсем ясна. Людовико Ариосто^[2] е написал епичната си поема „Бесният Роланд“ в началото на шестнадесети век и е общоизвестен факт, че Спенсър^[3] е използвал поемата като основа за своята „Кралица на феите“. Това е била общоприета практика за времето си. Знае се, че самият Шекспир е черпил материал от други книги за собствените си пиеси. Тъй като е написал „Сън в лятна нощ“ към края на първото десетилетие на

шестнадесети век, напълно е възможно да е познавал поемата на Ариосто — един от най-ранните фантастични романи, разказващ за пътуване до Луната. Нима не е възможно Шекспир да е решил да използва същата идея? Много е възможно откритият от мен откъс от ръкопис, копие от който прилагам по-долу, да хвърли светлина върху този въпрос.

СЪН В ЛЯТНА НОЩ — ТРЕТО ДЕЙСТВИЕ. ПЪРВА СЦЕНА. В ГОРАТА.^[4]

Влизат Клина, Талашко, Кросното, Пискуна, Носльо и Комара.

Кросното: Всички ли сме?

Клина: До един! А мястото е тъкмо за нашата репетиция. Тази полянка ще ни бъде вместо сцена, този глог ще ни е за гардероб. И ние ще представляваме точно както после пред княза.

Кросното: Слушай, Клине!

Клина: Слушам, Кросно!

Кросното: Има в тази комедия за Лунния човек едни такива неща, дето няма да се харесат. Преди всичко долита тук космичен кораб с рев и тътен. Това дамите не могат го изтрая. Прав ли съм?

Носльо: Прав си, дявол да те вземе! Много ще ги тиранизира!

Комара: Като си помисля, май ще трябва да махнем ракетата!

Кросното: Никакво махане! Знам как ще оправим работата! За всякакви ракети ще забравим. Наместо това звездната баржа като кораб безтегловен ще представим.

Носльо: Ами тази безтегловност? Ако се стреснат дамите от нея?

Кросното: Не, всичко ще е съвсем просто. Ей тук една дръжка кораба да направлява, а отгоре здрави въжета, да го държат и спуснат на мястото подбрано.

Клина: Що за място е това?

Кросното: Зад една стена, където въжетата ще откачим и така мнимият полет ще прикрием.

Носльо: Ама как се вкарва стена в стая? Какво ще кажеш ти, Кросно?

Клина: Вярно, не можем да докараме стена.

Кросното: Много просто! Един от нас ще представлява стена. Ще го намажем с глина или ще го варосаме, за да е ефикасно, че е стена. Но стига за стената. Да караме нататък. Лунният човек след туй ще се яви, пристъпвайки иззад стената, и там, пред сбраните знатни особи ще си каже речта.

Клина: Що за реч ще е това?

Кросното: Нима не знаеш? Речта, която там открихме, в онази книга на стария църковен рафт. Как Лунният човек без перипетии преплавал космическия океан. Как с хитроумните намотки постигнал пълна безтегловност и с главоломна скорост успял досущ да се откъсне.

Клина: Да откъсне откъде?

Кросното: Негодник мързелив, нима сам не прочете? Откъснал се от лунната преградка. А след туй скъсал с лекота и връзките, които, при все че са безплътни, тук на Земята ни придържат от детството до старостта.

Клина: Но как? Тез извъртени твои думи размътват бедничката ми глава.

Кросното: Аз ще те извъртя отзад, ти празнословен хленчещ Клине. Какво не ти е ясно?

Клина: Всичко.

Кросното удря Клине, който пада. Всички излизат.

Напреки на последните реплики е изписана забележка:

Не, няма да мине. Пазарът още не е узрял за НФ^[5]. Да се пренапише, най-добре в стил фантазия. Да не забравя

да се снабдя с книги с вълшебни приказки.

---

[1] Комбинация от две фрази от Действие II, Сцена II на „Хамлет“; превод Валери Петров, 1985 г. — Б.пр. ↑

[2] Людовико Ариосто — ренесансов италиански поет и драматург. — Б.пр. ↑

[3] Едмънд Спенсър — английски поет от 16-ти век. — Б.пр. ↑

[4] Всички оригинални части от откъса са съгласно превода на Валери Петров, 1985 г. — Б.пр. ↑

[5] НФ — научна фантастика. — Б.пр. ↑

ДЖЕЙМС ГАН

МОМЧЕТО С ПЕТТЕ ПРЪСТА

Каква е разликата?

Аз обичам госпожица Харисън. Другите момчета ми се смеят и казват, че госпожица Дейвис е по-красива, а госпожица Спенсър е по-добра. Но за мен това няма значение. Аз обичам госпожица Харисън.

Госпожица Харисън е моята учителка. Когато порасна, с нея ще се оженим. Когато ѝ го кажа, очите ѝ се присвиват в деликатна усмивка, както когато е доволна от нещо, и казва: „Ами добре тогава“, и аз мисля, че говори сериозно.

За първи път си го помислих в деня, когато госпожица Харисън ни разказа за учените и за Старата раса, и за Основното право. Госпожица Харисън каза, че трябва да се опитаме да следим действията на учените, защото те са най-умните хора и може би, ако знаем повече за тях, ние също ще поумнеем и може дори сами да станем учени някой ден. Но според мен на нея най-много от всичко ѝ се щеше да говори за Основното право. Всеки ден тя намира повод да говори за Основното право и, щом толкова често го споменава, то трябва да е наистина важно.

И значи така, госпожица Харисън ни разказа, че преди много, много години, преди някой от нас да е бил роден, учените открили развалини, но никой не знаел откъде са се взели и всички се чудели какво представляват, защото те били наистина големи развалини.

Някой предположил, че ние, хората сме ги построили отдавна, а после сме ги изоставили и сме забравили за тях, но никой не повярвал, че това е възможно, защото сега ние живеем в малки къщи, отдалечени една от друга и никога не сме строили нещо толкова голямо като онези развалини, нито някога сме имали желание да построим нещо такова.

После някой друг казал, че развалините са били построени от раса, която е живяла на Земята преди нас, но е измряла или нещо такова, вероятно защото условията са се променили или пък са отишли да живеят на друга планета. И всички се съгласили, че точно така трябва да е станало и започнали да наричат онази раса Старата раса, но никой не знаел как са изглеждали или с какво са се занимавали и изобщо нищо за тях, освен че са построили огромните развалини и после са изчезнали.

Години наред никой не знаел нищо повече, обясни госпожица Харисън, докато преди около година учените изровили едно място, което не било съвсем разрушено и открили статуи и снимки, и книги, и какво ли още не. Така че всички били много развълнували и работили здравата, докато открили точно какво представлявала Старата раса и какво пишело в книгите.

На това място госпожица Харисън спря и ни погледна, както прави винаги, когато се кани да ни каже нещо важно и иска всички да слушаме внимателно, за да не пропуснем нещо.

Тя каза, че учените току-що са обявили, че Старата раса всъщност не се е различавала от нас кой знае колко, а всъщност са били наши далечни прадеди. Тя също каза, че по много неща си приличаме с тях, но те са били по-особени и са правели странни неща; и ние всички трябва да ги съжаляваме, но и да сме благодарни, защото, ако те не са били толкова странни, нас вероятно нямаше да ни има сега. После тя ни обясни колко странни са били и аз много се зарадвах, че не съм живял по онова време, а че живея сега и съм в класа на госпожица Харисън и мога да я слушам, като ни разказва за Старата раса.

Повечето хора тогава живеели заедно в тези големи сгради, каза тя, като мравки в мравуняк. При това всички в класа шумно възкликнахме, защото ние всички обичаме обширните пространства. Но най-странно от всичко, обясни госпожица Харисън, било нещо друго. Тя отново спря да говори за малко и в стаята стана много тихо. Те всички, произнесе тя бавно, били съвсем еднакви.

В първия момент никой не каза нищо, а после Уили започна да се смее по неговия си начин, дето е наполовина смях и наполовина съскане и скоро всички се разсмяхме, даже и госпожица Харисън. Всички онези хора от Старата раса имали по две очи, каза тя, един нос,

една уста, две уши, две ръце и два крака. На всяка нейна дума Уили отново почваше да се киска и ние всички се заливахме от смях. И освен всичко друго, продължи госпожица Харисън, всяка телесна част се намирала на същото място във всяко тяло. В ръцете и краката им имало кости, а по средата и в края на костите имало по една става.

Макар да били съвсем еднакви, те смятали, че много се различават един от друг и заради това правели всякакви странни неща, докато накрая направили най-странното от всички неща и разрушили големите си сгради и децата им вече съвсем не изглеждали еднакви. И така постепенно те спрели да си приличат. И затова те се явяват наши прадеди, както обясни госпожица Харисън.

Тук тя спря и бавно се изправи, както прави винаги, когато иска всички да слушат много внимателно. Ние затаихме дъх. „Точно тук, в нашата стая“, произнесе тя, „ние имаме един член на Старата раса“.

Ние всички шумно издишахме и я погледнахме въпросително, но тя се засмя и каза, че не, не е тя. „Джони“, посочи ме тя, „изправи се“. И аз се изправих. И госпожица Харисън обясни, че Старата раса е изглеждала точно като мен. Всички се втренчиха в мен и аз изведнъж се почувствах много самотен. „Разбира се“, продължи тя, „нямам предвид, че Джони принадлежи към Старата раса, а че изглежда точно като тях. Даже има по пет пръста на всяка ръка.“

При това аз много се засрамах и си скрих ръцете зад гърба.

Уили пак започна да съска, но този път не от смях и тънкият му раздвоен език се стрелкаше към мен. Всички се отдръпнаха колкото може по-далеч от мен и започнаха да издават сърдити звуци. Ако бях по-малък, можеше и да се разплача, но вместо това просто останах на място и съжалявах, че не съм като Уили с раздвоен език или като Луис с количка вместо крака, или че ръцете ми не са като на Джоан, а пръстите като на Майк.

Обаче госпожица Харисън се намръщи и погледна всички, както когато е много ядосана и каза, че е разочарована и явно всичките й приказки са били напразни. Веднага след това всички утихнаха, за да не я ядосват и тя каза, че явно никой не е запомнил това, което ни е учила за Основното право.

Всеки има право да бъде различен, това е Основното право, каза тя. То е в основата на всичко и без него ние не бихме били тук сега. И според закона никой няма право да дискриминира когото и да било,

защото той е различен, нито да дава предимство на някого, защото с него изглеждат еднакво. Госпожица Харисън каза още много неща, които не запомних, защото бях страшно развълнуван и ми стана едно такова топло отвътре. Накрая тя каза, че се надява всички да сме си научили урока, защото Старата раса явно не го е научила и вижте какво им се е случило.

Тъкмо тогава реших, че обичам госпожица Харисън. Другите момчета казват, че би било по-добре, ако тя имаше врат като госпожица Дейвис, но аз не мисля така. Казват, че би трябвало да има две очи като мен или три като госпожица Спенсър, но аз я харесвам точно каквато е и харесвам всичко, което прави, като например как си увива ръката около тебешира, когато пише на дъската. Затова, както вече казах, обичам госпожица Харисън.

Когато порасна, ще се оженим. За това има много причини, но една е по-важна от всички останали.

Госпожица Харисън и аз — никой не е по-различен от нас двамата.

ФИЛИП ХОСЕ ФАРМЪР ЦАРЯТ НА ЗВЕРОВЕТЕ

Биологът развеждаше високопоставения посетител из зоологическата градина и лабораторията към нея.

— Бюджетът ни — обясняваше той — е твърде ограничен, за да си позволим да възпроизвеждаме всички изчезнали животински видове. Ето защо възпроизвеждаме само онези красиви висши животни, които най-безотговорно са били унищожени. Старая се да компенсирам до някъде жестокостта и глупостта. Може да се каже, че всеки път, когато е изтребвал някой клон от животиското царство, човекът е удралял шамар по лицето Божие.

Той млъкна и двамата се загледаха отвъд рововете и ограничителите на силовите полета. Зебрата се завъртя и препусна — огрените и от слънцето хълбоци потрепваха от възторг. Веселите мустачета на видрата щъкнаха из под водата. Горилата надзърташе от бамбуковата горичка. Странстващи гълъби ситнеха наперено. Носорогът се носеше плавно като брониран кораб. Жирафът им отпрати нежен поглед и отново се залови да хрупа клонки.

— Ето и птицата Додо. Не е красива, но затова пък е забавна. И много безпомощна. Елате, ще ви покажа самия възпроизводителен процес.

В огромната сграда те тръгнаха между редиците от високи и широки вани. През стъклените им стени и прозрачната желирана течност в тях всичко се виждаше ясно.

— Ето това са ембриони от африкански слон — обясни биологът. — Възнамеряваме да отгледаме голямо стадо слонове и да ги пуснем в новия държавен резерват.

— Амбициите ви са определено големи — рече високопоставеният служител. — Вие май много обичате животните, така ли е?

— Аз обичам всяка живинка.

— Кажете ми — продължи посетителят, — откъде взимате данните за възпроизводство?

— Най-вече от скелети и кожи, които намираме в древните музеи. И от откритите при разкопки книги и филми, които успяхме да реставрираме и преведем. А виждате ли тези огромни яйца? В тях растат пиленцетата на огромната новозеландска птица Моа. А тези тук, които вече са готови да бъдат извадени от ваната, са малките на тигър. Ще станат опасни като пораснат, но дотогава ще бъдат вече в резервата.

Посетителя спря пред последната стъклена вана.

— Само един екземпляр? — запита той. — И какво представлява това?

— Горкичкия — заговори вече тъжно биологът. — Той ще бъде безкрайно самотен. Аз обаче ще му отдам цялата си обич.

— Толкова ли е опасен? — попита посетителят. — По-страшен от тигрите, слоновете и мечките ли?

— Трябваше ми специално разрешение, за да го възпроизведа — гласът на биолога потрепваше.

Посетителят се отрърпна рязко от ваната.

— Тогава това трябва да е... Колко смело от ваша страна!

Биологът кимна.

— Да. Това е човек.

ЕРИК ФРАНК РЪСЕЛ

БЕЖАНЕЦ

Да му отдадем дължимото.

Той изплува от сгъстяващия се мрак, седна в другия край на пейката и зарея поглед отвъд езерото. Залезът беше оцветил небето в кърваво червено. Оранжеви патици плуваха сред пурпурни водни струи. Над парка се беше установило обичайното вечерно затишие. Единствените доловими звуци бяха шумоленето на листата, шепотът на усамотените любовни двойки и далечните приглушени автомобилни клаксони.

Когато усетих, че вече не съм сам на пейката, погледнах кой е новият ми съсед, като очаквах да е някой нещастен скитник, търсец евтино легло. Разликата между това, което очаквах, и това, което видях, беше толкова рязка, че не се съдържах да погледна отново, макар и косо, така че да не забележи как съм се вторачил.

Независимо от сивкавите отсенки на спускащата се вечер, новодошлият беше сякаш изрисуван в черно и бяло. Лицето му, с фини чувствителни черти, беше бяло като ръкавиците и ризата му. Извитите му вежди и великолепната коса бяха по-наситено черни от костюма и обувките му. Но нищо не можеше да се сравнява със свръхестествено дълбоката чернота на очите му, които при все това сякаш излъчваха свое вътрешно сияние.

Не носеше шапка. Елегантен абаносов бастун беше подпрян небрежно в краката му. От раменете му се спускаше черна копринена пелерина. Даже и в киното не бихте открили по-автентично изобразена фигура на благороден чужденец.

През ума ми преминаха различни предположения, което обичайно се случва, когато нечий ум е временно неангажиран. Реших,

че трябва да е европейски бежанец. Вероятно някой знаменит хирург или скулптор, а може би писател или художник.

Позволих си пак да го погледна. В светлината на угасващия ден бледият му профил изглеждаше ястребов. С настъпването на мрака сиянието в очите му се засилваше, а пелерината му придаваше особена величавост. Сякаш самите клони на дърветата наоколо се протягаха надолу към него, за да го приласкаят през дългата нощ.

Лицето му не издаваше никакви признаци на страдание и по нищо не приличаше на изтерзаните, сбръчкани изражения, запечатали завинаги мъчителните спомени за окови, бич и затвор. Тъкмо напротив, лицето на непознатия изразяваше дързост и спокойствие, сякаш беше убеден, че някой ден нещата ще се обърнат. Инстинктивно реших, че все пак е музикант. Можех съвсем ясно да си го представя как дирижира хор от петдесет хиляди гласа.

— Музиката ми допада — проговори той с нисък, мелодичен глас.

Извърна се към мен и аз забележах, че линията на косата му с острия си връх в средата на челото, придава на лицето му сърцевидна форма.

— Така ли? — Неочакваната му забележка ме хвана неподготвен. Трябва да съм размишлявал на глас без да съм усетил. С треперлив глас успях да добавя: — Какъв вид?

— Този вид. — Той вдигна абаносовия си бастун и с широк жест посочи всичко наоколо. — Въздишката на приключващия ден.

— Да, много е приятно — съгласих се аз.

— Това е моето време — продължи той. — Времето, когато на деня, като на всяко нещо, му идва краят.

— Вярно е — отвърнах аз, като не намерих какво друго да кажа.

За момент се възцари тишина. Хоризонтът бавно попиваше кървавата окраска на небето. Светлините на града постепенно оживяваха, а над покривите се издигна бледа луна.

— Вие не сте местен жител? — попитах непознатия.

— Не. — Отпуснал издължените си деликатни ръце върху бастуна, той беше зареял поглед пред себе си. — Аз нямам родина. Бежанец съм.

— Съжалявам.

— Благодаря.

Не можех да го оставя така да тъне в собствената си нищета. Или трябваше да продължа разговора, или да си тръгна. Нямах причина да си ходя, затова продължих.

— Имате ли желание да разговаряте на тази тема?

Той извърна глава към мен и ме огледа, сякаш едва сега забележа присъствието ми. Странното сияние в очите му беше почти осезателно. Лицето му се разтегна в колеблива усмивка, която разкри великолепни зъби.

— Необходимо ли е?

— Не, не е нужно да говорите, ако не искате, но понякога помага, ако човек си каже какво го мъчи.

— Съмнявам се, само ще ви изгубя времето.

— Никак даже, аз така или иначе сам го пиляя.

Той отново се усмихна и зачерта кръгове по земята с върха на бастуна си.

— В наше време моята история е съвсем обичайна. Върховен лидер, заслепен от собствената си слава и убеден, че не е способен да допуска грешки; отхвърлящ всякакви съвети и не търпящ никаква критика. Индивид, който тъне в заблуди за собственото си величие и вярва, че собственото му мнение е единствено меродавно по всякакви въпроси от раждането до смъртта, с което неминуемо провокира съпротивително движение, чиято цел е да му отнеме властта. Тиранин, който сам засява семената на собственото си унищожение. Предвид обстоятелствата това беше абсолютно неизбежно.

— И съвсем правилно! — изказах съгласието си аз. — Диктаторите да вървят по дяволите.

При това бастунът се изплъзна от ръката му, той го вдигна, размаха го и отново почна да чертае кръгове с върха му.

— Обаче съпротивата не е постигнала успех? — предположих аз.

— Не — потвърди той, загледа се в кръговете и прекара черта през тях. — Беше прибързана и твърде вяла. И беше смазана безмилостно. А след това дойде чистката. — Сияещите му очи шареха по дърветата, изправени като часовои. — Аз лично предвождах опозицията и все още вярвам, че бях прав да го направя. Но сега не смея да се върна там. Поне все още не.

— Изобщо не го мислете. Ето че сте се озовал в добра страна, където можете да живеете спокойно.

— Не мисля. Аз не съм добре дошъл тук — гласът му сякаш потъна. — Никъде не съм желан.

— О, това не е вярно! Всеки човек си намира мястото. Горе главата, не бъдете толкова мрачен. Ако не друго, тук поне сте напълно свободен.

— Никой не е напълно свободен, докато не стане недосегаем за враговете си. — Изражението му издаваше някаква дразнеща самомнителност, сякаш смяташе, че аз тепърва имам уча за нещата от живота. — При положение, че противникът ми владее всички източници на информация и пропаганда и ги използва, за да тръби навсякъде своето мнение и напълно да заглушава моето, че разпространява добре премерени лъжи вместо истината и обявява истината за лъжа, тогава за мен почти няма надежда.

— Това си е ваше мнение. Разбирам горчивината, с която си припомняте миналите преживелици, но е време да ги оставите в миналото. Тук сте попаднал в съвсем различен свят. Ние имаме свобода на словото. Всеки от нас може да каже и пише каквото мисли.

— Де да беше вярно.

— Вярно е! — уверих го аз леко раздражен. — Тук, ако щете можете да наречете някой индийски раджа надменен, паразитен хрантутник и никой не може да ви попречи, даже полицията. Нали ви казвам, ние сме свободни хора.

Той се изправи. Фигурата му сякаш се извисяваше сред околните дървета. Застанал над мен ми се стори същински исполин. На лунната светлина лицето му изглеждаше призрачно бледо.

— Вашата увереност е успокояваща, но безпочвена.

— Не е вярно!

Той се извърна. Пелерината му се развя след него от нощния бриз и заприлича на могъщи крила.

— Моето име — едва дочуто промълви странникът, — е Луцифер.

След това остана да се чува само въздишката на вятъра.

БИЛ ПРОНЗИНИ, БАРИ МАЛЦБЪРГ НАЙ-ПОСЛЕ КЛОНИНГ

Като си няма човек късмет...

— Съжалявам — каза миловидната блондинка на Лафам, — но аз никога не каня в домашния си комплекс мъже, които не познавам особено добре. Все пак, благодаря за интересната вечер.

И тя решително затвори вратата в лицето му.

На Лафам му беше писнало да чува това извинение от жените, с които излизаше. Беше му втръснало вечерите да приключват със затворени врати. Ами че годината беше 2172, истинска нова ера в междуличностното общуване, нали така? И той беше съвсем приличен на вид мъж, нали така? Да не говорим, че се явяваше доста сносно второстепенно божество за насекомовидното население на Церера и имаше множество добри качества, които включваха, без да се ограничават до: искреност, честност, точност и никакво изстискване на пъпки на обществени места. Както и никакво сваляне на превръзките, покриващи белезите от радиационно изгаряне.

И въпреки това по някаква необяснима причина той така и не допаднаше на жените.

Накрая, напълно отчаян, Лафам се реши и подаде заявление във Фондацията по клониране за създаване на негово копие от женски пол. Той сам щеше да си *направи* жена, с която да се разбира идеално. Клонирането в противоположен пол беше относително скорошно изобретение на Фондацията, въведено едва в последните десет години, и предоставено на зашеметяваща цена за нужните на хора като Лафам, които горещо се нуждаеха от сговорчив партньор с противоположна полова ориентация.

Лафам се съгласи кръвта му да бъде тествана, клетките на тялото му анализирани, мозъчните му вълни записани, съзнанието му

подложено на електромагнитен шок и интимните му телесни части най-безцеремонно манипулирани. Превръзките на лицето му обаче останаха почтително незасегнати от тази покъртително скъпа процедура (той беше наследил три четвърти от астероида Церера, което му позволи да поеме този финансов товар сравнително лесно). В края на болезнения и почти неописуем процес една свършена негова клетка беше извлечена и оставена да отлежава в сумрака на най-непристъпните дълбини на Фондацията.

Лафам изчака осемнадесет години. И в тази нова ера, както винаги, осемнадесет беше възрастта на пълнолетието и той нямаше желание да бъде осъден за сексуална злоупотреба дори със самия себе си. Годините минаваха. Лафам изобрети евтин заместител на колелото и, след като го патентова, го яхна и се разходи до Проксима Кентавър и обратно. Отегчен, той създаде по-низша форма на живот в един от тестовите си терени и го предаде на признателните си поданици от Церера. Търпеливо чакаше и намираше начин да си запълва времето от двадесет и деветата до четиридесет и седмата си година.

Умишлено реши да не се занимава с жени, докато чака. Пазеше се за себе си.

Точно в осем часа вечерта в деня на осемнадесетия си рожден ден пъпчивата клонирана блондинка каза:

— Съжалявам, но аз никога не каня в домашния си комплекс мъже, които не познавам особено добре. Все пак, благодаря за интересната вечер.

И Лафам решително затвори вратата в лицето на Лафам.

ФРИЦ ЛЕЙБЪР

X БЕЛЕЖИ ПЕШЕХОДНАТА ПЪТЕКА

*Всякакви твари, големи и малки,
имат крака.*

*Но само човекът се движи на
колела.*

Текстът се основава на Глава 7: „Първи сблъсъци между сектите на Автомобилистите и Пешеходците“, том III от монументалната „Бъргърова история на автомобилното движение“, публикувана от Фондацията за изучаване на двадесет и втория век.

Опърпаната старица с огромната пазарска чанта беше стигнала точно до средата на пешеходната пътека, когато забеляза огромната черна кола, устремена към нея.

Зад дебелото армирано стъкло седмината пътници се виждаха неясно, като да бяха във вътрешността на капсула за гмуркане.

Старицата осъзна, че няма време да стигне навреме никой от двата тротоара. Автомобилът имаше много по-голяма маневреност и тя неизменно щеше да свърши в канавката. Беше безсмислено да се опитва да ги залъже, като се престори, че продължава напред и в последния момент да хукне обратно, каквато би била обичайната реакция на всяко едно дете. Рефлексите ѝ бяха твърде бавни.

От високоговорителите на колата се разнесе любезен, безличен смях, достатъчно силен да се чуе над рева на мотора.

Откъм пешеходците, струпани по двата тротоара, се разнесоха ужасени вопли.

Старицата бръкна в торбата си и извади огромно синьо-черно автоматично оръжие. Стисна го с две ръце и откатът я заблъска, както необязден кон мята ездача си на родео.

Прицелвайки се в основата на армираното стъкло, както опитен ловец се цели през наведените напред рога в уязвимия гръбнак на галопиращ воден бивол, старицата успя да стреля три пъти, преди колата да я премаже.

От десния тротоар млада жена в инвалидна количка изкрещя сочно проклятие по адрес на пътниците в колата.

Смайтди Уинтър, шофьорът, никак не беше доволен. Последният изстрел на старицата беше поразил двама от спътниците му. Пробивайки подсиленото стъкло, стоманеният куршум беше разкъсал шията на Фипс Макхийт и беше приключил пътя си в главата на Хорвъндайл Харкър.

Вбесен, Смайтди Уинтър изви колата надясно и я засили към тротоара. Пешеходците, сред които и един младеж с патерици, се пръснаха и изпокриха в тесни улички и входи на сгради, но той успя да види сметката на момичето в инвалидната количка. След това бързо подкара напред, за да се измъкне от Гетото и да се добере до Предградията. На предната му дясна броня като своеобразен трофей се беше закачил нечий бастун. Независимо, че жертвите от двете страни бяха на равно, той се почувства гневен и депресиран. Неговият сигурен подреден свят изглежда се разпадаше.

Докато спътниците му тихичко оплакваха Хорви и Фипс и безщумно бършеха кръвта им, той придоби мрачно изражение и заклати глава.

— Не трябва да позволяват на бабките да носят магнуми — промърмори на себе си.

Уидърспун Хобс, седнал от другата страна на предния труп, се съгласи с кимване.

— Изобщо никакво оръжие не трябва да им позволяват да носят. Леле, как мразя Пешеходците — изропта той, загледан в собствените си съсухрени крака и добави надъхано: — Колела завинаги!

Последиците от инцидента веднага се усетиха из целия град. На комбинирания бдение за старицата и момичето в инвалидната количка един разгорещен оратор заклейми фашистите, укрепени зад белите стени на предградията и припомни на слушателите си преданията за стария Лос Анджелис, където пешеходците са били абсолютно

неприкосновени, дори когато не са се движили по пешеходни пътеки. Освен това, той призова за протестно шествие на подковани ботуши върху елегантните голф игрища и площадки за петанк^[1] на моторизирани.

В крематориума Сънисайд, където бяха отнесени телата на Фипс и Хорви, също тъй вдъхновен, но вероятно доста по-красноречив оратор напомни на събралите се за легендарното законодателство на Чикаго, където на пешеходците беше забранено да носят огнестрелни оръжия и дори само да стъпеха на пешеходната пътека, можеха да бъдат правомерно пожертвани. Той също съвсем недвусмислено заяви, че единственият начин да се реши проблемът с Гетото, е да се изтреби населението му с помощта на няколко туби бензин и клечка кибрит.

На здрачаване от бедняшките покрайнини на града се измъкнаха банди измършавели младежи и навлязоха в обширния кръг на предградията, където разрязваха беззащитни гуми, стреляха по скъпи кучета пазачи и драскаха мръсотии по съвършено чистите миниавтомобили на домакини, които никога не се отдалечавах на повече от шест пресечки от дома си.

В същото време екипи млади мотоциклетисти от предградията се спуснаха с рев на мотори през най-отдалечените махали на гетото, погнаха децата по тротоарите, мятаха бомби миризливки през прозорците на жилищата и пръскаха стените на колибите с черен спрей.

Инциденти бяха докладвани дори в самия градски център, който обикновено се явяваше неутрална зона — тук някой хвърлил тухла, там някой сякъл с колата си ъгъла на тротоара, дори в елегантния двор на автоклуба се появиха чудовищни бронирани пикапи.

Градската управа веднага реагира като спря всякакво автомобилно движение между Центъра и Предградията и нареди жителите на Гетото да не напускат домовете си за двадесет и четири часа. Общинските служители се придвижваха само с верижни автомобили и подскачаха на пого-стикове, за да демонстрират, че не вземат ничия страна.

Наложеният ден без всякакво движение на крака и колела беше прекаран в усърдна подготовка за жадувана мъст. Зад спуснати

гаражни врати под предните капаци на автомобилите бяха монтирани оръжия, стрелящи през фигурката на капака; незаконни подсичащи остриета бяха заварявани към джантите, а ръбовете на стоманените брони бяха заточвани до остротата на бръснач.

Докато нервни гвардейци подскачаха по опразнените тротоари на Гетото, мъже и жени с мрачни изражения и черни ленти на ръцете се придвижваха през мрежа от тайни тунели и странични врати, като разпространяваха сред жителите едрокалибрени огнестрелни оръжия и паважни плочи с шипове, струпваха каменни купчини на стратегически места по покривите и дълбаеха нагоре от тунелите, минаващи под улиците, за да приготвят капани за колите. Децата се подготвяха да заливат кръстовища с хлъзгава сапунена смес след мръкнало. Комитетът за безопасност на Пешеходците, понякога наричан Плъховете на Робеспьер, се подготви да използва осигурените тъкмо за такъв специален случай две противотанкови картечници.

След залез, в резултат от неуморните призови на правителствените служители, представители на Пешеходците и Автомобилистите се срещнаха в една обширна неутрална зона на границата между Предградията и Гетото.

Веднага се поведе разгорещен спор дали Смайтди Уинтър е пропуснал да свирне предупредително, преди да се засили към старицата, дали пък бабката не е открила стрелба преди още колата да е приближила достатъчно, за да се чуе клаксонът ѝ; колко от колелата на автомобила са се качили на тротоара, когато е ударил момичето в инвалидната количка и прочее. Докато редовите граждани се надвикваха, Висшият Пешеходец и Главният Автомобилист си размениха предпазливи намигвания и се дръпнаха настрани от останалите.

Извиващите се червени светлини на стотиците керосинови факли и загадъчното пулсиране на хилядите сигнални лампи, монтирани върху жълтите подвижни прегради, обграждащи мястото на срещата, осветяваха двете трагични, напрегнати лица.

— Преди да обсъдим най-важните неща, един въпрос — подхвана Главният Автомобилист. — Какъв е коефициентът на вменяемост при вашите възрастни?

— 41 и постоянно пада — отвърна Висшият Пешеходец. — Едва успявам да си намеря помощници, които да са поне на половина психически здрави.

— Нашият коефициент е 37 — информира го Главният Автомобилист и сви рамене безпомощно. — Колелцата в главите на хората ми се въртят все по-бавно и не мисля, че нещата скоро ще се подобрят.

— Казват, че коефициентът на вменяемост на правителството е само 52 — каза събеседникът му със също тъй примирено свиване на раменете.

— Ами, явно трябва да скалъпим още някой компромис — предложи единият мъж без ентузиазъм. — Макар че, да си призная, понякога си мисля, че ние всички сме видения в нечий параноичен сън.

След два часа напрегнати преговори беше постигнато новото споразумение между Автомобилисти и Пешеходци. Според една от неговите точки огнестрелните оръжия на пешеходците трябваше да се ограничат до по-малък калибър и мощност, а автомобилите трябваше да свирнат отчетливо три пъти, докато са все още на една пресечка разстояние от пешеходците, които се канят да прегазят на пешеходна пътека. Ако двете колела на колата се случеше да се качат на тротоара, това променяше пътнотранспортната смърт от убийство по невнимание до убийство втора степен. На слепите пешеходци се разрешаваше да носят ръчни гранати.

Правителството веднага се хвана на работа. Точките на новото споразумение бяха оповестени по високоговорители и разлепени по афиши. Групи от полицаи и психосоциални работници се пръснаха из гетото с подскоци и припълзяване, за да конфискуват незаконните оръжия и да инжектират успокоителни на най-буйните граждани. Екипи хипнотерапевти и механици минаваха от къща на къща и от гараж на гараж в предградията, припявайки конформистки мантри и сваляйки незаконните орнаменти по колите. По съвет на един независим психиатър, който твърдеше, че това ще помогне да се канализира излишната агресия, беше обявено, че ще се проведе бикоборски турнир, но плановете веднага бяха отменени, поради протести от Лигата на благоприличието, която имаше множество членове и от двете прослойки.

Призори забраната за движение навсякъде беше отменена. След няколко неловки момента стана ясно, че *статуквото* е непокътнато.

Смайтди Уинтър подкара лъскавата си черна машина по външния градски периметър. Дебел болт с две плътни подложни шайби от двете страни запълваше пробойната, направена от пистолета на старицата в предното стъкло.

От тавана на колата му отскочи парче тухла. Куршуми обсипаха страничните прозорци. Смайтди прокара носна кърпа по врата си под яката на ризата и се усмихна.

Една пресечка по-нататък по улицата търчаха хлапета, подвикваха обиди на автомобилистите и ги дразнеха. След едно от децата накуцваше дебело куче с шипове по нашийника.

Смайтди форсира двигателя си. Не удари никое от децата, но отнесе кучето.

Предупредителна светлина на таблото го информира, че предната дясна гума губи налягане. Трябва да е прегазил шиповете. Той натисна съседния бутон за аварийно напompване и светлината угасна.

Смайтди се обърна към спътника си, Уидърспун Хобс и произнесе със замислено задоволство:

— Обичам светът да е нормален и подреден. Да постигаш известен успех, но не толкова, че да те зашемети. Да търпиш известни загуби, но само колкото да те направят по-издръжлив.

Уидърспун Хобс беше примижал и оглеждаше следващата пешеходна пътека. В центъра ѝ се виждаше голямо кафеникаво петно, от което излизаха отпечатъци от автомобилни гуми.

— Виж, Смайтди, тук прегази онази старица. Едно не може да се отрече — бабката имаше хъс.

— Да, тук я прегазих — съгласи се той безстрастно.

Припомни си трагичното сбръчкано като на вещица лице, което бързо се уголемяваше пред него, тресящите се рамене, облечени в черно, белите кръгове на очите и откри, че този ден му се струва страшно скучен.

---

[1] Петанк — вид игра с топки, търкалящи се върху равна повърхност. — Б.пр. ↑

АРТЪР ТОФТ

МИСИЯТА

Мир по света.

Двете фигури пристъпиха колебливо извън малкия разузнавателен кораб. Спускането им през атмосферата на планетата беше оставило ярка следа в небето като опашка на комета. Надяваха се, че долината, където бяха кацнали, е достатъчно закътана, за да прикрие тях и кораба им.

Двамата си размениха мрачни погледи. Никак не им допадаше предстоящата мисия, нито заповедите, които ги бяха довели на тази невзрачна планета.

По-високият, който беше и по-възрастен от двамата, заговори на съскащия език на своята раса.

— Знам, че е наш дълг, но никак не съм съгласен с това, което се очаква от нас.

Другият само кимна в отговор.

Водачът подаде на спътника си малък вързоп, който беше донесъл от кораба.

— Ти го носи. Аз ще ти показвам пътя.

Той погледна нагоре към нощното небе, сякаш се надяваше да види кораба-майка, с който бяха стигнали до този див, размирнен свят. Майка, и то каква!

Огледа неспокойно тъмните очертания на околните хълмове.

— Според указанията, които ни дадоха Наблюдателите, селището е в тази посока.

Двамата бавно се заизкачваха по плавното било на хълма. Внезапно водачът протегна ръка и спря спътника си.

— Някакви странни зверове са ни препречили пътя! — той използва своя светлинен лъч, за да освети група бели, обли животни,

които стояха безмълвно пред тях. За момент животните се втрениха в светлината, а после се отдалечиха, като леко подтичваха.

— Изглежда не са опасни — обади се по-младият пришълец и премести вързопа от едната си ръка в другата.

Двамата забелязаха, че земята, по която вървяха, е суха и твърда. Растителността беше рядка и хилава. Звездите в небето блестяха с ярката светлина, характерна за студени безоблачни нощи.

Колкото повече приближаваха малкото село, толкова по-внимателно се движеха. От време на време при тях дотърчаваха малки животни, подушваха ги и излайваха тихо.

След като подминаха няколко каменни колиби и входовете на няколко пещери, водачът заговори шепнешком.

— Наблюдателите бяха прави, тези хора са съвсем примитивни. Живеят в пещери и колиби. Съмнявам се, че могат да обработват метали. Почти съм сигурен, че нямат писмен език. Истинска низша цивилизация, вероятно подобна на нашата преди две или три хиляди поколения.

Една самотна факла проблясваше пред тях. Като си проправяха път през камънаците край пътеката, те стигнаха до една дървена колиба, полуотворена към нощното небе. Двамата се прикриха наблизко и я наблюдаваха известно време.

Вътре в бараката имаше един мъжки и един женски индивид. Жената, доста млада и явно на ръба на изтощението, подаде голо бебе на мъжа, за да го държи, докато тя го облече.

Тъкмо това им бяха казали Наблюдателите, че тук ще открият новородено местно дете.

От мястото, където се бяха притаили, пришълците видяха как младата майка се отпусна с въздишка на земята. Мъжът внимателно сложи детето до нея и сам легна на пода от отъпкана пръст. След малко и двамата бяха заспали.

По-високият посетител пристъпи безмълвно напред и огледа новороденото. Устните му се движеха беззвучно и пръстчетата му безрезултатно се опитваха да сграбчат въздуха.

Пришълецът се протегна към вързопа, който спътникът му носеше, разви го и взе в ръце голо бебе. То също беше новородено.

Само след няколко мига той беше разменил местата на двете деца и беше сменил дрешките им.

Преди да си тръгнат, двамата отново огледаха спящите мъж и жена. Погледнаха за последно и детето, което бяха довели със себе си и сега щяха да изоставят на тази примитивна планета.

Сега, след като бяха приключили мисията си, двамата забързаха обратно към кораба. Този път водачът носеше откраднатото дете.

— Наблюдателите бяха прави — обади се той, когато вече бяха излезли от селцето. — Хората тук са изключително слабо развити, но изглежда забележително приличат на нас по външен вид. Повече от всяка друга раса, която сме изучавали.

— Да, нашите учени ще са доволни да получат този чудесен, съвсем здрав екземпляр.

— И все пак съжалявам, че се наложи да изоставим един от нашите сънародници на негово място.

— Както знаеш, нашата политика винаги е била да не разкриваме посещенията си пред местните жители. Точно затова се наложи да изчакаме една от жените на кораба-майка да роди, за да имаме новородено, което оставим на мястото на взетото дете.

— Но това дете, което оставихме, няма ли да се различава от местните, когато порасне? Все пак, то има зад гърба си напредъка на хиляди поколения от нашата цивилизация.

— Предполагам, че ще се различава. Ще бъде интересно да се върнем, когато е вече възрастен и да видим как се е развил в условията на този примитивен живот.

Когато стигнаха кораба си и тръгнаха да се качват по рампата, водачът се обърна отново към спътника си.

— Как се казваше това селище? Наблюдателите бяха записали името му.

— Казва се Витлеем — отвърна другият.

Ф. М. БЪЗБИ

ДОКАЗАТЕЛСТВО

Отново и отново.

— Значи това е вашата машина на времето — възкликна Джаксън. — Като излязла от книга на Х. Г. Уелс.

Всъщност времевата капсула със своите висящи кабели и непонятни контролни панели никак не приличаше на кристалния велосипед на господин Уелс.

— О, не, в никакъв случай не е моя — отвърна доктор Джерард. — Дюрел в Англия направи теоретичните математическите изчисления, а компютрите на лабораториите Бел ги преобразуваха за практичните цели на машината. Моята работа е само да планирам и проведа изпитванията, нищо повече. — Той се засмя многозначително. — Не ми се ще да ви подлъгвам, все пак вие сте известен с точните факти, които публикувате.

Закръгленото тяло на Джаксън се разтресе от сдържан кикот.

— Според шефа ми, последният път, когато съм улучил нещо вярно, е било датата на удостоверението ми за раждане. Благодаря, все пак. А сега защо не ми... Хей, я чакайте малко!

Джаксън застина, втренчен в ъгъла на стаята, зад Машината на времето, където сивата стена се извиваше в необичайна вдлъбната арка, нещо като четвърт кръг. Той познаваше тази стая. Даже след двадесет години още можеше да я разпознае. Разбира се, преди стената беше синя.

— Нещо не е наред ли, господин Джаксън?

— Не е ли това сградата, даже самата стая, в която сенатор Бъртън беше убит? По онова време аз бях само хлапе, обаче...

В новините бяха показвали стаята отново и отново, докато разнообразни обществени фигури бяха предавали своята версия на

трагичното събитие. По същото време се бяха случили доста убийства, всяко подозрително добре обяснено. В резултат у обществото се породиха дълбоки съмнения и подозрения, които директно повлияха президентските избори, проведени същата година. Джаксън ясно си спомняше шока, който беше предизвикала новината.

— Е, не е ли така? — настоя той.

— Ами да, тук се е случило. Съвсем бях забравил, било е толкова отдавна. След това сградата е била използвана като склад няколко години, а по-късно я обновиха и я дадоха на нашия отдел за обзавеждане на лаборатория.

Джаксън поклати глава.

— Няма значение. Просто споменът ме развълнува за момент — той се смръщи и си напомни, че не е това моментът да се връща към двадесетгодишната си мания по този неразгадан случай. — Да се върнем на темата, докторе. Можете ли набързо да ми разкажете какво точно прави тази машина и как го прави? Съвсем просто, като за лаици, така че аз да го сведа до петстотин лесни за четене думи за нашите читатели, които не са точно гении.

Джерард наклони глава назад и сви рамене. Джаксън разпозна жеста, почти можеше да чуе как пукат сухожилията във врата на доктора. Твърде много се напруга, помисли си журналистът.

— Като за лаици значи? Да видим. Нека започнем от формулировката на Дюрел: миналото е плътна сфера, в чийто център е Големият Взрив, а повърхността ѝ е настоящият момент. Дотук ясно ли е?

Джаксън запълваше бележника си с драскулки.

— Ясно. С това текстът ни намаля до четиристотин думи. Ще трябва да има място за илюстрация — и той кимна на по-високия си събеседник да продължава.

— За щастие хипотетичната сфера на Дюрел не е непроницаема. Поне в близост до повърхността. На теория това устройство, както е по-правилно да се нарича, вместо машина, ще направи пробив в сферата, в който ние ще можем да пратим тестови предмети.

— Т.е. ще ги пратите в миналото. А пътуване в бъдещето?

— Само в миналото е възможно. По дефиниция, бъдещето още не съществува.

— Хм. Докторе, как ще направите място в миналото за нещо, което не е било там поначало? Нали казвате, че сферата е плътна, т.е. в този наш свят няма празнини. Поне аз не съм забелязал да има. Как тогава два обекта ще могат да съществуват на едно и също място по едно и също време?

Джерард не отговори веднага. Той прекоси стаята до времевата капсула и Джаксън го последва. Под контролното табло, тъкмо пред вдлъбнатата арка, която беше направила на журналиста за миналите събития в тази стая, лежеше чук. Джерард го вдигна и го показа на Джаксън.

— Изглежда някой от работниците го е забравил. Монтажът е приключен и устройството е готово за работа, но остава да се разтреби наоколо. — Той посочи свободно висящите кабели. — Що се отнася до вмъкване на предмети в миналото, искам да погледнете главата на този чук, там където се подава краят на дръжката.

— Какво се предполага да видя?

— Клиновете. Виждате ли ги? В дръжката има забити клинове, които да разширят диаметъра ѝ и да ѝ попречат да се изхлузи. Разбирате ли, клиновете не заемат същото пространство като дървото. Те изместват дървесните нишки, притискат ги, вмъкват се между тях. Ако направим една съвсем опростена аналогия, теорията на Дюрел показва, че нашето устройство ще може да вклинява тестови обекти в миналото. Само дето те няма да са видими за никого там.

— Опасявам се, че това не ми звучи много убедително, докторе.

— Може и така да е. Повечето аналогии изгубват смисъл, ако се разтегнат излишно. Концепцията може да бъде правилно изразена само математически, а изчисленията на Дюрел изглеждат точни. Разбира се, само практическите опити могат да докажат теорията. Ние смятаме да тестваме теорията подробно, стъпка по стъпка.

— И какви са тези стъпки? Тъкмо тези неща са интересни на нашите читатели.

— Накратко, ще започнем с изпращане на неодушевени предмети като този чук, онова преспание, каквото друго ни се стори подходящо. Ще замерваме техните физически свойства преди и след изпращане в миналото. Ще последва изпращане на инструментални проби, които ще могат да съберат много повече информация. Третата стъпка ще бъде изпращането на живи субекти — обичайните мишки и

морски свинчета. Накрая, ако всичко върви по план, ще извършим най-значимия тест.

— Ще изпратите човек — довърши мисълта му Джаксън. — Имате ли вече доброволец?

— О, да. Смятам аз да съм първият тествал устройството. Нима мога да рискувам да изпратя някой друг? Но рискът ще е минимален. Предварителните експерименти ще ни покажат всичко, което имаме нужда да знаем. А аз съм дълбоко убеден, че хипотезата на Дюрел е точна.

Джаксън очевидно имаше нужда от нещо повече.

— Защо не ни опишете набързо работната си процедура — кое копче след кое се натиска, кой бутон докъде се завърта? Читателите обичат да си мислят, че разбират как са случват нещата.

— Добре тогава — Джерард посочи контролното табло. — Изглежда сложно с всички тези бутони и ключове. Това е прототип и в началото наистина беше много сложно устроен. Но сега вече всичко се свежда до четирите контролни елемента, маркирани в червено. Останалите се поддържат и оперират компютърно. Червеният лост вляво превключва от компютърен в ръчен режим, но не ми се вярва да се наложи да го ползваме. Червената шайба, под която пише *0 до 100 000* служи, за да се определи колко години назад в миналото ще се върне предметът. Предполага се, че калибровката ѝ е съвсем точна, но аз, разбира се, ще проверя дали е така. Ясно е за какво служи превключвателят *Отпътуване-Връщане*, нали? А вдясно от него последното червено копче е хронометър. Малък бонус от Лабораторията.

— Така ли? — Джаксън вече беше събрал повече от нужните му четиристотин думи, но трябваше да се прави на заинтересуван. — В какво се изразява бонусът?

— Автоматично връщане на тестовия обект след предварително определен период на престой в миналото. Много по-ефективно решение от това да седиш, да следиш часовника и да чакаш момента да натиснеш бутона за връщане. А и когато самият аз пътувам в миналото, което изглежда почти неизбежно ще се случи, ще мога да задам времето, след което да се върна, така че няма да има нужда някой друг да ме връща. Чудесно решение, не мислите ли?

— Да, наистина — съгласи са Джаксън. — Само още нещо...

Видеофонът на бюрото на доктора звънна. Той отговори, разговаря с някого за малко и затвори.

— Господин Джаксън, моля извинете ме за момент. Ще се върна възможно най-бързо.

Останал сам в стаята, Джаксън нервно закрачи из стаята. Капсулата на времето противоречеше на личните му възгледи за устройството на вселената. Но трябваше да приеме думите на доктора.

А може би не беше нужно да му се доверява сляпо. След всичко, което Джерард му беше обяснил и показал, Джаксън можеше да провери сам. Не, това би било лудост, та машината още не беше тествана. Дали да не опита първо да прати чука? Но имаше ли време за това? Джаксън се почувства дълбоко раздвоен. Дюрел беше светило в теоретичната физика, нали така? А Джерард беше готов да се закълне в теорията му.

Сенатор Бъртън — кой го беше убил точно тук, в тази стая? Джаксън беше нищил тази загадка двадесет години. Бавно той се извъртя към машината и нейното контролно табло. Тя не беше кой знае какво на вид — нещо като твърде голяма телефонна будка, без телефон вътре, осветена в бледовиолетова светлина, като от отслабваща соларна лампа. Контролното табло изглеждаше по-внушително. Натискаш едно копче и *хоп!* изчезваш от историята! Джаксън поклати глава, вгледа се по-отблизо. Как го беше казал докторът? Усети, че краката му треперят. Странно, не беше забелязал кога са се разтреперили. Той си пое дълбоко дъх и изправи решително рамене.

Добре. Той настрои скалата на годините, като се надяваше, че е изчислил правилно момента до точната дата на убийството на Бъртън. А хронометърът? Реши, че пет минути ще са достатъчни като за начало. Трябваше да се е върнал преди Джерард.

По дяволите! Нямахме да се получи. Бутонът за „Изпращане“ беше твърде далеч от капсулата. Но Джерард трябва да беше измислил как да преодолее този проблем. А, хронометърът не само че се въртеше, но и можеше да се натисне. При това започваше обратно броене 30 секунди до старта. Да, така ще се получи.

Около двадесет години назад във времето за пет минути. Натискаш бутона, сядаш в капсулата и чакаш.

Светът се изгуби изпод краката му. Пред очите му пробяга объркан фотомонтаж, включващ всичко, което се беше случило в тази стая в последните двадесет години. Всеки момент беше ясно разграничен от останалите, като да бяха книги, подредени на рафт.

Той затвори очи, но не можеше да затвори ума си. Всепроникващата информация не изчезна. Неспособен да ѝ устои, той ѝ се поддаде. Тъкмо тогава усещането за движение изчезна, като да се беше забил в стена. И Джаксън видя.

Видя една картина, един момент от историята на тази стая. Изобщо не беше това, което беше очаквал. Имаше някакво момиче, машинописка, застинала в изражение на раздразнение, едната ѝ ръка почесваше крака ѝ, тъкмо под късата пола, другата почиваше върху клавишите на пишещата машина. Фините къдрици на косата ѝ бяха изрусени почти до бяло. Устните ѝ бяха боядисани в невъзможна форма и цвят. Изглежда изпитваше дискомфорт. Като си припомни женската мода в този период, Джаксън реши, че вероятно е тъкмо така.

На него петте минути, зададени от хронометъра, му се сториха безкрайни. Когато картината започна отново да се движи, да го връща обратно, той почувства огромно облекчение.

Моментите отново започнаха да се изнизват пред очите му, но този път в обратен ред. Беше се върнал в миналото до определен момент. Очакваше, че на връщане нещата ще са подобни, картините ще са също тъй подредени по рафтовете. Оказа се, че греша.

Моментите дойдоха и останаха. Всички вкупом. Той виждаше времевата линия отстрани, като зрител наблюдаващ надбягването по пистата, а не участник в него. В единия край беше русокосата машинописка, а в другия той самият, натискащ бутона. Изглежда процесията нямаше край.

Той видя как убиват Бъртън, видя убиеца съвсем ясно. Беше съвсем непознат човек. Омръзна му да гледа тази сцена, да гледа как полицията прави грешка и изпуска извършителя.

Всичко това се разгръщаше пред него картина по картина, в застинали безкрайни кадри. Виждаше всичко едновременно, но и поред. И явно това никога нямаше да приключи. Нямаше да има край.

Ето го доктор Джерард, който му показва чука с клиновете, втъкнати в дървената дръжка. „Разбира се, само практическите опити могат да докажат теорията...“ Миналото не е съвсем твърда материя,

тъкмо му казваше Джерард. Можеш да вкараш клин и да я изместиш настрани.

Да, помисли си Джаксън, но някога пробвали ли сте да извадите забит клин?

АЙЗЪК АЗИМОВ В СВЕТА НА СЪНИЩАТА

И с това си изкарвам хляба?

Тринадесетгодишният Едуард Келър вече четири години беше страстен любител на научната фантастика. Той просто преливаше от галактически ентузиазъм.

Леля му Клара, която беше наложила в живота му абсолютен ред и дисциплина в памет на покойната си сестра, се отнасяше към неговите интереси ту със снизхождение, ту с пълно отчаяние. Тя ненавиждаше факта, че той расте, потънал в света на фантазиите.

— Трябва да приемеш действителността, Еди — често му казваше тя гневно.

Той само кимаше и продължаваше да разказва.

— А после помня, че ме подгониха марсианците. И аз имах един специален смъртоносен бластер, но атомната му батерия беше почти изтощена и...

Всяка закуска включваше яйца, препечени филийки и поредния щур сън.

Леля му Клара го скастри строго:

— Еди, някоя нощ няма да успееш да се събудиш и ще останеш завинаги в капан на съня си. И тогава какво ще правиш?

При това тя сведе ъгловатото си лице към него и го изгледа гневно.

Това предупреждение направи силно впечатление на Еди. Същата вечер той лежеше в леглото си, вперил поглед в мрака. Не искаше да остане завинаги в някой сън. Предпочиташе да се събужда, преди да е станало твърде късно. Като онзи път, когато го преследваха динозаврите...

Внезапно се озова извън къщата, на моравата и разбра, че отново сънува.

Мисълта му беше прекъснат от приглушен гръм и една сянка, която затъмни слънцето. Той погледна нагоре и изумен разпозна човешкото лице, което се извисяваше до облаците.

Беше леля му Клара! Чудовищно висока, тя се наведе неодобрително към него, изпънала пръст като корабна мачта. Гласът ѝ беше твърде мощен, за да разпознае думите.

Еди се извърна и тръгна да бяга, обзет от паника. Пресрещна го друга чудовищна леля с гръмовен глас.

Той се втурна в друга посока, само за да се натъкне на още една чудовищна, гръмогласна леля.

Той се извърна отново и продължи да бяга, като се задъхваше и препъваше.

Стигна върха на хълма и спря ужасен. В далечината видя да крачат стотици гигантски двойници на Леля Клара. Когато всяка редица го подминаваше, те всички извъртаха глави рязко към него и трещящите им гласове се обединиха в една фраза:

— Трябва да приемеш действителността, Еди. Трябва да приемеш действителността, Еди.

Еди разплакан се отпусна на земята. *Моля те, събуди се, умоляваше той себе си. Моля те, не оставай завинаги в този сън.*

Ако не успееше да се събуди, го чакаше най-страшната съдба, позната на научната фантастика. Щеше завинаги да остане в капана на свят, населен с гигантски лели^[1].

---

[1] Игра на думи, препратка към филмите на ужасите за гигантски мравки. На английски думите „ant“ (мравка) и „aunt“ (леля) звучат еднакво. — Б.пр. ↑

ПОЛ ДЖ. НАИН СРЕЩА НА ВИПУСКА

Най-добре се смее този, който...

Доктор Ричард Брийд енергично прекоси университетския паркинг, за да стигне до колата си. По пътя свойски поздрави две свои студентки и вътрешно се възрадва на тяхното нескрито възхищение от неговия внимателно поддържан, изтънчен професорски облик. Преподаването на курс по геология в университета имаше своите предимства.

Професорът се радваше на внушителен силует благодарение на идеално скроения си вълнен костюм в три части, скъпи обувки и велурена шапка, в чиято периферия беше затъкнато извито червено перо. Видът му се допълваше от копринена вратовръзка, сребърни ръкавели и джобен часовник със златна верижка за петстотин долара. Той доволно пафкаше датската си лула за двеста долара и оставяше след себе си слабо ароматизирания с ванилия дим от тютюн „Капитан Блек“. Дамите страшно си падаха по този аромат, а професорът, чието лице беше покрито с буйна рижа брада, обичаше да мисли за себе си като за мъдър викинг.

Ричард беше успял мъж. Учен и предприемач, който всяка година получаваше по сто хиляди долара от Националната научна фондация за своите геологически изследвания. Тези дни Ричард не се занимаваше със самата груба полева работа, а набираще докторанти, които да я вършат вместо него и събираше средства от Фондацията, с които да им плаща. Да не говорим за изключително щедрата му лятна заплата, равна на две девети от годишния му приход. Е, от време на време все още му се случваше да посети някой местен терен и да огледа някой и друг камък, но разчитането на сеизмологични графики

в удобството на собствения му офис пасваше много по-добре на работния му процес.

О, да, той беше загърбил шишкавия, пъпчив младеж с лош дъх от малката гимназия в южна Калифорния преди почти двадесет и пет години. Лицето му се изкриви в гримаса при спомена за бившите му съученици, на които някога беше завиждал и искрено беше мразил. Млади и арогантни, сякаш щяха да живеят вечно, те никога не го бяха приели в своята група. Винаги го третираха като аутсайдер особняк, който им внушава погнуса. Докато останалите шумно се поздравяваха по коридорите, ходеха да танцуват заедно и изобщо се радваха на златните години на младостта си, Ричард си беше прекарвал времето усамотен в библиотеката със своите учебници по математика и физика. Направо му се повдигаше от прозвища като Цайса и Четириокия. Едва в средата на последната си година в гимназията беше започнал да излиза от черупката си, след като спечели Националната олимпиада по математика. Но тогава вече беше късно да промени нещо в отношението им към него.

Дори сега, на четиридесет и една години, когато, макар и със закъснение, беше постигнал мечтаната си форма, Ричард си припомняше онези четири години с чувство на срам и неудобство, при мисълта какъв загубеняк е бил като ученик. Срамът биваше заглушен единствено от всепоглъщащата омраза към онези, които бяха отговорни за страданията му.

О, само ако онези копелета можеха да ме видят сега. Всички, които не са надули корема на осемнадесет или не са станали дребни престъпници, вероятно се трепят на някоя отвратителна службица от осем до пет или са станали пожарникари с огромни бирени търбуси. Ако можех да ги видя сега, всичко би било толкова различно!

Мисълта му се стори особено приятна и той се размечта за удоволствието, което би изпитал от завистливите им физиономии при вида на новия, подобрен и съвсем скоро световноизвестен Ричард Брийд.

Той стигна колата си и внимателно сложи издутото си куфарче на задната седалка. Беше го натъпкал със записки и цветни диапозитиви за Международната конференция по сеизмология, която щеше да се проведе следващата седмица в Монреал. Смяташе да ги прегледа още веднъж през почивните дни. Беше напълно сигурен в изчисленията си,

но информацията, която щеше да разкрие, щеше да е толкова шокираща, че със сигурност щеше да последва лавина от въпроси и той държеше да е готов да им отговори без всякакво колебание.

След Монреал непременно щяха да го изберат за член на Националната академия. Нобеловата награда за физика вероятно също нямаше да се забави. Кой знае, при избора на следващия президент и смяната на администрацията можеше дори да го поканят да заеме поста на Президентски научен съветник. И който той може би щеше да приеме, а може би не!

Той се прибра, взе от пощенската си кутия малък наръч писма, влезе в кабинета си и заключи книгата за конференцията в бюрото си. По-късно вечерта щеше да ги прегледа отново обстойно. Писмата остави върху бюрото, докато си направи коктейл с водка в кухнята. На връщане към кабинета, докато отпиваше питието с удоволствие, се замисли за пълния хаос, който щеше да последва бомбастичното му разкритие в Монреал.

След дългогодишно събиране на данни и няколко удължения на срока за приключване на дисертацията на Карсън (*Аз ще получа Нобелова награда, а той само докторска степен и асистент-професорска позиция, но такъв е животът!*), Брийд беше успял да формулира своята теорема за математическо предвиждане на земетресенията. Тестовите, проведени през последните три години, показваха абсолютна точност в предсказване на местоположението, времето и силата на земетресенията. Но да заяви, че е предрекъл вече минали земетресения, не беше достатъчно. Трябваше да заложим името и репутацията си като направи публично предсказание за голямо предстоящо събитие.

Данните за измерване на усилията, събрани от контролните станции на Калифорнийския технически университет по протежението на разлома Сан Андреас, му бяха осигурили точно това, от което се нуждаеше. Сутринта на 14-ти юни следващата година щеше да има земетресение от 8,3 степен с епицентър четиридесет мили южно от Лос Анджелис. Брийд тихичко се изкикоти, като се сети колко близо е това до старото му училище. Майката природа щеше да свърши това, което на него му се беше искало да направи преди толкова много години.

Това щеше да е лошо само по себе си, огромна жилищна територия щеше да бъде изравнена със земята. Но истинският проблем беше друг. Ако хората не вземеха предупреждението му сериозно, щеше също да има огромен взрив! Точно в центъра на зоната, която щеше да бъде засегната, съвсем близо до неговото родно малко градче, имаше огромен подземен резервоар за втечен природен газ. Този резервоар се използваше като складово стопанство от няколко петролни гиганти и цялото градче на практика стоеше върху истинско езеро от газ. За да се избегне катастрофата, целият окръг трябваше да се евакуира и резервоарът да се източи. Което щеше да е безобразно скъпо. Брийд смяташе, че властите ще евакуират хората, но ще поемат риска да оставят резервоара пълен. Какво зрелище само ги чакаше! Новинарските емисии по целия свят щяха да излъчат като водеща новина кадрите на взрива, уловени от метеорологичните сателити.

Той започна да прелиства пощата на бюрото си, докато довършваше питието. Повечето бяха обичайните сметки, банкови справки, вестникът, за който беше абониран, пристигнал само три дни след отпечатването му. Погледът му попадна върху познат адрес на отпечатана цветна брошура и той затаи дъх, докато я прочете.

ЧЛЕНОВЕ НА ВИПУСК 1958

Благодарим за ентузиазиранията реакция на предходното ни обявление за предстоящата среща на випуска следващата година по случай двадесет и петата година от дипломирането ни! Можете ли да повярвате, че е минал вече почти четвърт век от времето, когато заедно вървахме по коридорите на родното училище? Нямаме търпение да се видим отново! Но все още не сме получили отговор от всички. Получихме 82 отговора на 93 покани. Ако вие сте един от липсващите единадесет, изброени по-долу или знаете как да се свържете с някой от списъка, моля, свържете се с нас. Срещата ще започне с вечеря на 13-ти юни и ще продължи с купон до сутринта на 14-ти. Мястото, разбира се, ще е физкултурният салон на училището. Единичната резервация е 12,50 долара. За

двойки цената е 20 долара и включва вечеря, напитки и вход за танците след това.

Очакваме с нетърпение срещата!

Организационен комитет:

Дейвид Уипли

Тим Уайт

Мери (Мейсън) Уайт

Брийд беше едва ли не зашеметен да види името си в споменатия списък. Значи все пак щеше да има възможността да сложи онези нещастници на мястото им! Но какво имаха предвид с това предходно обявление? Той нищо не беше получавал.

А, разбира се. По-рано през годината беше прекарал два месеца извън страната и беше инструктирал секретарката си да му препраща само най-важната поща. Първото обявление трябва да е останало в помаловажната камара.

Погледът на Брийд обходи отново брошурата и се спря на имената в организационния комитет. Тримата най-големи злобари от целия злобен випуск. Това предизвика вълна болезнени спомени.

Беше студен, ветровит ден и учениците тъкмо се бяха преоблекли за часа по физическо. Момчетата бяха подредени от едната страна на футболното игрище, а момичетата от другата, готови за проверката. Дебеланкото Дик Брийд, както винаги, се чувстваше ужасно неловко в своите спортни шорти (номер 64) и тениска. Косата му беше крещящо рижава и кожата му никога не потъмняваше от слънцето, поради което той винаги беше призрачно блед. Зелените му шорти приличаха на плесен, обрасла по разплутото му като тесто белезникаво тяло. Брийд беше закъснял за часа по физическо. И понеже се беше преоблякъл набързо, а и мисълта му беше ангажирана с предстоящото контролно по математика следващия час, не беше видял, че си е обул шортите на обратно.

Обаче онзи противен неандерталец, Дейв Уипли, естествено беше забелязал.

— Ей, Цайс, това 64 на задника ти тегло ли е или размер?

Целият клас се разсмя, включително учителите, а на Брийд му се прищя да потъне в земята. Часът мина мъчително бавно и през цялото време проклетият номер като че ли изгаряше злощастната му задница.

От три седмици цялото училище говореше само за абитуриентския бал. Дик Брийд дни наред изпитваше непознато порано вълнение, особено в часовете по английски, където седеше зад Мери Мейсън. Всеки път, когато събереше кураж да я покани да отиде на бала с него, нещо проваляше шанса му. Времето изтичаше, нямаше да има друга възможност да я пита. Мери влезе в класната стая с група приятелки и Брийд реши да действа. Когато тя седна пред него и преди някой друг да я е заговорил, той се наведе напред и заговори с приглушен глас.

— Ъм, Мери, аз, ъм, се чудех, ако нямаш други планове, дали искаш да дойдеш на бала с мен?

За един ужасен момент на Брийд му се стори, че тя ще го пренебрегне напълно. По-късно му се щеше да го беше направила. Вместо това тя бавно се извърна на стола си, докато почти застана лице в лице с него.

— Дик Брийд, ти жаба нещастна! Как смееш да ме питаш пред всичките ми приятелки!

Тя изсъскваше всяка дума, лицето ѝ беше изкривено от злоба и Брийд откри, че се страхува от нея. Останалите ученици в стаята се събраха да видят какво става и на Брийд му се прищя да може да свие и изчезне в стола си.

— Ако искаш да знаеш, ще отида на бала с Тим Уайт и, ако той чуе какви ги плещиш, ще ти даде да се разбереш! Стой далеч от мен!

Вечерта, за първи път от години, Брийд плака в леглото си, докато накрая заспа.

Брийд седеше сам в ъгъла на столовата и ядеше обяда за деня — мазна мексиканска питка, претоплен фасул, кафеникава салата и топла лимонада. Храната беше противна, но той поглъщаше всичко с неугасимия апетит на младеж с наднормено тегло.

По съседните маси учениците се надвикваха и се смееха. Никой не говореше с Брийд. Внезапно той чу, че някой го вика по име.

— Ей, Дик, погледни насам!

Брийд вдигна поглед от храната си и с изумление видя, че Тим Уайт му маха. Самият висок, широкоплещест, привлекателен Тим Уайт, който щеше да заведе Мери на бала.

— Слушай, Дик, Джак Престън разправя, че си много сръчен в часовете по трудово. Вярно ли е?

Брийд не можеше да повярва на ушите си. Може би това най-после беше шансът му да се сдобие с приятели. Миналата седмица беше помогнал на Престън да стругова парче тръба в часа по трудово и той трябваше да е казал на всички, че шишкото Брийд не е съвсем пълен загубеняк.

— Ами, да, бива ме да работя с инструменти. Не че съм някакъв майстор, но се справям.

Видя, че на лицето на Тим грейва усмивка и това го разтревожи. Дали не беше жертва на поредния им трик?

— Ами, виж какво, Дик, аз се чудех дали ще искаш да дойдеш с нас за риба следващата седмица? Баща ми ще наеме лодка за океански риболов в Нюпорт и няма да ни е излишен някой, който го бива в ръчния труд.

Тим разтвори ръце широко, за да посочи, че всички ухилени момичета и момчета на неговата маса ще участват в пътуването. Подозренията на Брийд се изпариха. Явно Тим просто се държеше приятелски.

— Леле, боже, звучи много забавно, Тим. Мога ли да помогна с нещо за пътуването?

— И още как, Дик! Някой като теб, с такива сръчни бързи ръце, ще ни е много полезен... да ни излъска пръчките!

Уайт и приятелите му се разсмяха истерично, а Брийд, изчервен от срам, набързо се измъкна от столовата.

Професор доктор Ричард К. Брийд остана задълго като вкаменен на мястото си, стиснал чашата в изпотената си длан. Ако стъклото не беше толкова солидно, той сигурно щеше да я строши.

Накрая се размърда, вдигна слушалката на телефона и набра нечий номер. Чу превключването на предавките за разговор на дълго разстояние. Звучаха като електронни щурци. След това чу ясният сигнал на телефон, звънящ на хиляда мили разстояние.

— Здравей, Пийт, обажда се Дик Брийд. Да, всичко е наред, обаче, слушай, оказа се, че няма да мога да присъствам на конференцията в Монреал. Току-що забелязах някои аномалии в данните... не, не, в теорията няма никакви проблеми. Само няколко технически подробности в компютърните изчисления. Искам да проверя всичко отново, преди да ги представя официално. Като председател на конференцията, надявам се да намериш друг лектор на мое място и те моля да предадеш извиненията ми на другите участници. Става ли?... О, чудесно, Пийт, благодаря за разбирането. Ще се опитам да изчистя всичко за събирането в Англия следващата година. Да, винаги съм искал да прекарам коледните празници в Лондон и това ще ми даде добър повод. Пак благодаря, Пийт. Предай поздрави на Бети. До скоро.

Брийд затвори телефона, прегледа отново обявлението в ръката си, смачка го и го хвърли в коша.

— Яжте пийте и се веселете, мизерници. Аз ще чакам вечерните новини.

РИЧАРД УИЛСЪН БЕЗПОЛЕЗНОТО БЯГСТВО НА ДЖОН АРТЪР БЕН

*„Като цяло, бих предпочел да съм във
Филадельфия.“*

Надпис на
надгробния камък на У. К.
Фийлдс^[1]

Като превключи себе си на задна скорост с мрачна решителност, мъжът изостави двадесетия век далеч в бъдещето. Хиляда деветстотин петдесет и шеста година беше много подходяща за изоставяне. Джон Артър Бен видя как покрай него профуча буйното второ десетилетие на века; безгрижното девето десетилетие на предходния век и продължи да се носи все по-назад. Замисли се какво би било да управлява речна лодка по Мисисипи или да воюва под командването на Джон Пол Джоунс^[2].

Преди да се усети, за една кратка секунда се оказа съвременник на друг свой съименник от миналото, Джон Смит, и това му даде повод да се замисли за живота на червенокожите преди намесата на колонизаторите. Междувременно пейзажът беше станал крайно монотонен, изпълнен единствено със смалващи се дървета, затова Джон Артър Бен, освен назад във времето, се премести и странично в пространството. Ах, Англия.

Той подмина Бен Джонсън^[3], с когото също споделяше името си отчасти, и се замисли дали да не намали, за да се запознае със знаменития си съименник крал Артур. Но тъкмо тогава му се наложи да кихне (беше изложен на сериозно течение, а беше пропуснал да се облече по-топло) и Артур профуча и изчезна обратно в утробата някъде в западен Уелс. Докато натикваше носната си кърпа обратно в

джоба, успя да мерне само за миг част от интересна друидска церемония.

Джон Артър Бен изгуби съзнание някъде в неразборията на предхристиянската ера, както го бяха предупредили, че може да се случи и, когато се свести, откри, че лежи в доста неудобна поза, с глава наскреп туфа гъби. Гъбите и околните дървета бяха спрели да се смалчават, което подсказа на Джон, че е спрял или поне се движи много бавно. След малко той прецени, че всякакво движение е престанало и се изправи на крака.

Тук, в гората, му се стори много приятно, така че намери едно паднало дърво, на което да седне, извади от джоба си сандвич, увит в амбалажна хартия и малка вакуумна бутилка кафе. Когато приключи с храната, отиде до близък поток, изплакна бутилката и я прибра, а хартията хвърли във водата, за да я отнесе течението.

А сега какво?, помисли си той. Едва ли беше се върнал чак във времето на динозаврите. Тъкмо тогава го подгони един див глиган и го принуди да се изкатери на едно дърво. След всичко изживяно щеше да е истинско унижение да бъде убит от глиган, а, ако съдеше по бивните на животното, то беше напълно способно да го изтърбуши. Затова Джон Артър Бен се изкачи до още по-висок клон и поради упоритата обсада на глигана, се видя принуден да остане там за през нощта. Все някак успя да се унесе и да заспи. Когато съзнанието му, което се надяваше да умре в схватка с динозавър, се изплъзна, практичното му подсъзнание, което също се стремеше към самоубийство, но по доста по-обичаен начин, го извади от състоянието на обратната скорост.

Когато се събуди, той откри, че отново е във Филадельфия през 1956 година и осъзна, че това е необратимо.

Той се прибра вкъщи и се обеси в дрешника.

---

[1] Това е епитаф, който актьорът пише сам за себе си, като шега, свързана с родното му място Филадельфия. Градът дотолкова не му е харесвал, че единственото място по-лошо от Филадельфия за него би бил гробът. — Б.пр. ↑

[2] Американски морски командир, прочул се по време на Войната за независимост на САЩ. — Б.пр. ↑

[3] Английски драматург и критик от 17-ти век. — Б.пр. ↑

ДЖЕЙМС СТИВЪНС

БОЖИ СЛУЖИТЕЛИ

Богopodobната човешка форма.

— Някога, в тази слънчева система е живяла най-перверзната раса във вселената — каза свещеникът.

Той беше дребен и с форма на банан, макар да имаше ръце, крака и две пипала. Беше облечен в широка престилка, отразяваща неговия ранг, върху която беше отпечатано божественото лого — огнен пламък на черен фон. Речта му звучеше като тъничко чуруликане, типично за жителите на слънчеви системи със звезди-джуджета. Временно се беше паднало на него да води религиозните беседи с туристите.

— Тя е била унищожена от Свещените военни кораби, въоръжени с пъкдени бомби преди почти един век. И съвсем навреме, бих казал. Те вече са били поставили основите на пътуването в космоса и са били посетили спътника на планетата си и някои съседни планети. Само О'Ха знае какво би станало, ако бяха нахлули в Цивилизования космос, разпространявайки отвратителните си привички, преди да сме ги открили и успели да ги спрем.

Един шимпоиден дякон от система Алдебаран извади ръце от джобовете на робата си и енергично ги размята, за да привлече вниманието на свещеника.

— Да? — каза Зул, бананоподобният свещеник.

— Кои са били тези хора?

— Наричали са се „земляни“, макар изобщо да не са били направени от пръст — отвърна Зул.

— Никога не съм чувал за никакви „земляни“ — обади се един епископ от Бетелгиус, облечен в светски дрехи. Той приличаше на дребен щраус натикан в голям плик.

— По онова време Съветът на прелатите е решил да не разпространява тази информация — обясни Зул. — Членовете на съвета се опасявали, че вестта за откриването на тези звероподобни „земляни“ може да шокира Обединените народи до там, че да предизвика загуба на вяра и масови ритуални самоубийства. Истината е, че тази система съвсем наскоро беше отворена за теологически обиколки и цялата богохулна история беше направена достояние на вярващите.

— Как са били открити и спрени „земляните“? — попита бодлив, подобен на морски таралеж семинарист от водния свят Рил. Той беше скромно увит в чист памук и считаше, че достатъчно дълго е съблюдал обета си за мълчание.

Яркозелената кожа на Зул се разцепи по една гънка в победоносна усмивка.

— Някои го наричат шанс, чист късмет, но за мен е поредното проявление на висшата справедливост на О’Ха. Защото в опита си да разпространят своята поквара, „земляните“ са успели сами да предизвикат изтреблението си. Вървете разправяйте, че нямало бог!

— Братко! — провикна се един монах от Кентавър, носещ се като блед призрак сред ивици полупрозрачна материя. — Бог наистина съществува и ние сме Негови смирени служители! Умолявам те, разкажи ни още за чудодейните дела на нашия Господ О’Ха.

— Тези безбожни „земляни“ изпратили един диск в дълбокия космос, който бил засечен от един от нашите разузнавателни катери. Нашите свети учени и благословени математици се трудили упорито, докато накрая разгадали смисъла на символите, издълбани върху диска. Информацията включвала обичайните данни: стойността на числото пи, скицирано изображение на самите земляни и карта на тяхната слънчева система, показваща мястото на родната им планета.

— Това е чист катехизис, свещенико — обади се един жабок теолог от Тор IV, облечен в строги тесни кафяви панталони. — Всяка интелигентна раса праща свой диск с подобна информация в ранните етапи на космическите си пътувания, подобно на детето, което щастливо провъзгласява: „Вижте ме, аз мога да подскачам!“

— Да — отвърна Зул гневно, — но никоя от расите не е бивала толкова пропаднала, толкова покварена, толкова абсолютно зла, че да изпрати изображенията на своите индивиди... голи!

- Голи! — извреця шимпоидът.
- Голи! — изкреця щраусът.
- Голи! — изцвъртя морският таралеж.
- Голи! — изсвистя призракът.
- Голи! — изкряка жабокът.

— Голи! — потвърди Зул, чиито пипала се бяха се вдървили от праведен гняв. — Сега вече трябва да ви е ясно защо нашият Господ Бог О'Ха е благословил унищожаването на тези безбожници „земляните“. Една раса, толкова покварена, че да изпраца порнография в космоса, непременно трябвало да бъде премахната!

РЕЙЧЪЛ КОСГРОУВ ПЕЙС МАТИ ХАРИС, ГАЛАКТИЧЕСКА ШПИОНКА

*Хубаво заучил своя текст от важни
глупости.^[1]*

— Но, Хауи — възрази Матилда Харис, — аз просто не съм такъв човек. — На лицето ѝ се появи самодоволна усмивка. — Жените шпиони са или знойни брюнетки, или са напълно скучни и безинтересни. Нима аз попадам в някоя от тези категории?

Тя демонстративно направи няколко крачки пред Хауи Прингъл, шеф на Централната агенция за галактическа сигурност, за да демонстрира своя целомъдрен чар и стройна фигура.

— Аз съм най-обикновена секретарка. При това в момента безработна.

Тя ясно виждаше в погледа на Хауи онази страст и похот, които обичайно предизвикваше у пълнокръвните човешки мъже, а и у доста извънземни мъжки индивиди. Матилда не беше глупачка по отношение на мъжете, макар да беше същинска кралица на глуповатите блондинки. Разбира се, русата ѝ коса не беше естествена, а дългите ѝ мигли бяха залепени, но мерките на телесните ѝ извивки бяха съвсем реални и просто изумителни: 105-55-90 см. И какъв късмет имаше само, че изглеждаше толкова добре в черно. Нейният работодател и покровител, посланик Ричардс, земният представител в галактическия център, наскоро беше починал, поради което Матилда беше в траур. Облечена в прилепнало черно боди, последен писък на модата, комбинирано с мрежеста черна роба до земята, Матилда изглеждаше просто убийствено.

Най-накрая Хауи си върна дар словото.

— Матилда, тъкмо затова ще си идеалната шпионка. На кого ще му хрумне, че криеш нещо? А като секретарка на покойния посланик, ти познаваш повечето галактически дипломати.

— И още как — промърмори тя на себе си.

Макар покойният посланик да ѝ беше завещал цяло състояние, Матилда все пак искаше да знае каква ще е шпионската ѝ заплата. Макар и приказно богата, тя си оставаше работещо момиче. Когато Хауи спомена сумата, тя се намръщи.

— Както покойният ми заможен работодател, посланик Ричардс, винаги казваше: „Капка по капка скоро няма да напълни вира.“

Хауи го удари на молба.

— Матилда, направи го за Галактическата федерация.

На това тя не намери какво да възрази.

— Добре тогава. Викай ми Мати Харис, галактическата шпионка.

Хауи едва ли не се разтопи от удоволствие, но веднага се стегна и мина по същество, за да обясни първата ѝ задача.

— Довечера в земното посолство ще има прием, където ще присъства изключително важен извънземен дипломат и неговата партньорка. Техният живот е в опасност. Имаме двама заподозрени — един млад, вироглав фолкпевец от Бетелгиус IV, представител на раса подобна на канарчета, известна като Птиците, и едно съмнително аташе от враждебна планета в Каролиновата серия, членестоного на име Онта Лефник.

— И каква е моята задача?

— Да използваш внушителния си женски чар, за да откриеш кое от тези създания е потенциалният убиец.

— Но как ще ги разпозная сред цялата навалица от извънземни? Добре, единият изглежда като птица, другият като рак, но тия дни навсякъде гъмжи от птицевидни и ракообразни.

— Не се тревожи, Матилда, няма да работиш сама. Моите хора ще ти осигурят постоянна поддръжка. Когато те представят на някой от заподозрените, един от нашите агенти ще е наблизо и ще те предупреди, като използва някоя съвсем безобидна забележка, включваща съвсем обичайна дума, започваща с „К“.

Приемът в посолството беше към края си, когато Матилда пристигна.

— Както покойният ми заможен работодател, посланик Ричардс, винаги казваше: „По-добре късно и никога не чакайте“ — изчурулика тя на домакинята, съпруга на новия земен посланик.

Матилда веднага се оказа обградена от множество човешки и извънземни мъжки индивиди. На нея всички ѝ изглеждаха еднакво размазани и неясни, защото беше забравила да си сложи контактните лещи. Очарователният, открит, пленителен взор на очите ѝ не беше нищо повече от абсолютно късогледство.

Някой прошепна в ухото и: „Ти си всичко, което бих искал за Коледа.“

Матилда веднага се извърна към него.

— О, вие трябва да сте моята връзка.

— Точно за връзка си мислех — призна той.

Тъкмо тогава друг един мъж хвана ръката ѝ и решително я поведе настрани.

— Хайде да си поговорим за Ксеркс — предложи той.

— Този пък кой е? Мислех, че заподозрените са една птица и един рак на име Лефник.

— Шшшшт, аз съм вашата връзка от Централната агенция за галактическа сигурност. Затова споменах Ксеркс. Неговото име започва с „К“.

— Така ли? — Матилда беше ужасно объркана. — А тогава кой беше онзи, другият мъж? Сигурно вражески агент, който се опитваше да ме подлъже.

— Какъв друг мъж? — попита агентът разтревожен.

— Другият, който използва дума, започваща с „К“.

— Коя беше думата?

— Коледа.

— Добре, няма значение. Елате, ще ви представя на заподозрените.

Птицата беше висока почти колкото нея, имаше дълъг извит врат и четири многофасетни очи. Перата му бяха с метален оттенък. Той разнасяше странен, извънземен струнен музикален инструмент, подобен на банджо. Това веднага събуди подозренията на Матилда. Дали пък не смята да го използва като пословичния „тъп инструмент“

за нанасяне на удар? Речникът на Матилда беше богат на пословици благодарение на покойния ѝ заможен работодател, посланик Ричардс, който беше натрупал състояние от издаването на Галактическият алманах.

Лефник беше малко ракообразно членестоного, особено зловредно на вид. Даже фината му велурена роба не можеше да му придаде привлекателен вид за Матилда, въпреки че той размахваше пипалата си крайно предизвикателно в нейна посока.

Матилда беше разтревожена. Едно от тези създания смяташе да убие посланика от Рог и неговата дама. Тези създания бяха представители на една от по-странните форми на живот в галактиката. Те представляваха нещо като живи камъни и се размножаваха чрез някаква форма на кристализация, все още не съвсем добре проучена от земните учени. Повечето земляни наричаха извънземните от Рог Камъните.

Матилда слушаше внимателно, докато Птицата подрънкваше на своето „банджо“ с перата на едното си крило и пееше някаква необичайна, минорно звучаща и сякаш безкрайна песен. След това се присламчи след Лефник и известно време го наблюдава иззад колона, която беше твърде тънка, за да я прикрие добре. Ракообразното отиде до бюфета и натъпка резервоарите в щипките си с хайвер и шоколадов сладолед.

След това Лефник грабна една голяма, сребърна лешникотрошачка и я скри под робата си. Матилда реши, че е настъпил моментът да действа.

— Арестувайте този рак! — провикна се тя. — Той възнамерява да убие Камъните.

По-късно Хауи Прингъл изпрати триумфиращата Матилда до вкъщи.

— Какъв късмет, че си видяла Лефник да скрива лешникотрошачката под робата си.

— Каква лешникотрошачка? Без контактните си лещи нищичко не виждах.

— Но, ако не си видяла лешникотрошачката, как разбра, че тъкмо ракът възнамерява да натроши Камъните?

— Хауи, много е просто. Припомних си какво казваше моят гениален, заможен, покоен работодател, посланик Ричард и разбрах, че птицата не може да е убиецът.

— Защо, какво казваше посланикът?

— Не можеш да убиеш два Камъка с една Птица.

---

[1] Цитат от комедията „Както ви харесва“ на Уилям Шекспир, действие II, сцена VII. Преводът е на Валери Петров. — Б.пр. ↑

ДЖУЛИЙН БРАНТИНГАМ

ПРОМЯНАТА

Можеше да е по-зле.

След като клиентите възприеха кредитните карти и Универсалния продуктов код (УПК) и с развитието на домашния компютър/видефон, видеопазаруването най-после стана наистина практично. Това доведе до по-ниски режийни за разнообразните предприятия и облекчи претоварените пощенски и транспортни системи.

За съжаление кражбата на кредитни карти стана почти неконтролируемо престъпление. Дори възстановяването на смъртното наказание за водачите и подстрекатели на тези престъпни кръгове не даде особен резултат. От една страна все повече бизнес организации преминаваха към изцяло електронно пазаруване и счетоводство, от друга все повече потребители не желяеха да използват тази услуга. Взаимоотношенията доставчик/потребител бяха в окаяно състояние.

Решението на проблема дойде под формата на Универсалния клиентски код (УКК). Но тази относително дребна промяна в платежната процедура беше посрещната с неочаквано бурни протести.

„Популярна икономика“, май, 1997 г.

— Добро утро, господине. Обаждаме се от Западната гинекологична и педиатрична клиника, за да ви информираме, че двама пациенти — госпожа Мелани Викърс и господин Шон Робърт Викърс Мл., бяха изпратени до вашия адрес в осем часа тази сутрин с

редовната транспортна линейка. Можете да очаквате пристигането им в 8:07 ч.

От другата страна се чу кашляне и неразбираемо мърморене, а екранът остана празен.

— ... преди още да съм си изпил кафето...

— Простете, господине, не ви разбрах?

— Имах тежка нощ — обясни гласът, вече не толкова хрипкаво.
— За какво казахте, че се обаждате?

— Съпругата и синът ви, господине. Те са на път за вкъщи. Относно сметката...

— Боже, в осем часа сутринта. Ами, добре. Дайте да я видим тая сметка. Леле, по-зле е, отколкото очаквах. Каква е тази „мегавитамина терапия“? Не можехме ли просто да си купим едно шишенце хапчета? Откъде се взе тази смехотворна цена!?

— Господине, тази услуга беше изискана от вашата съпруга. Сега вече е късно да я оспорвате.

— Винаги така става.

— Ако имате нужда от разпечатка на фактурата за личния си архив, моля, натиснете съответния бутон на вашата конзола.

— Естествено, че искам разпечатка...

— Ако нямате други въпроси, моля, поставете идентификационния си код на скенера на вашата конзола.

— ... кредитната ми карта е тук някъде...

— Господине!

— Какво?

— Правилно ли ви чух да споменавате нещо за кредитна карта? Съжалявам, но нашата клиника вече премина към новата УКК система. Информирахме ви за тази промяна, когато доведохте съпругата си при нас. Вече не сме в състояние да обработваме кредитни карти.

— Как така не сте в състояние? Скенерът е точно тук пред мен. Слагам картата върху прозореца, вашият компютър я разчита, подава информацията към счетоводната ви система и моята банка прехвърля сумата. Както винаги.

Възмущението в гласа на администратора беше почти осезаемо.

— Господине, бяхте информиран за новата ситуация. Промяната цели единствено да защити вашите интереси. Все пак човекът, който

плаща с картата на Шон Робърт Викърс Ст. може изобщо да не е Шон Робърт Викърс Ст. Няма как да сме сигурни.

— Ако не бях аз, защо ще искам да плащам сметката на Шон Младши и майка му във вашата болница?

— Разяснения за новата система бяха надлежно разпространени — продължи гласът, без да му обърне внимание. — Нашият компютър вече е програмиран да разчита няколко магнитни точки, вложени в кожата на потребителя. Това е УКК системата. Огромно подобрене в сравнение със старомодните кредитни карти.

— Така ли? Ами ако ви кажа, че аз пък не съм оборудван с това УК... каквото и да е там? А? Ами, ако нямам никакви такива точки?

— Това би било лъжа, господине — отвърна гласът, без да се впечатли. — Когато болницата премина към УКК системата, ние предложихме да вложим идентификационния код на всичките си клиенти, напълно безплатно. Тук във вашето досие виждам, че сте се възползвал от услугата.

— Да, ама никой не ми каза, къде точно ще ги сложат тия точки. Точно там ли намерихте?!

— Господине, не разбирам на какво се дължи недоволството ви. Целта ни не е да обидим или наскърбим някого. Осъзнавате ли колко дълго преди въвеждане на УКК системата бяха провеждани надлежни проучвания? Мястото далеч не е избрано *случайно*. Случват се злополуки. Може да изгубите крак или ръка. Но тази част от тялото всеки я има. Сега, ще бъдете ли така добър да сложите идентификационния код върху скенера? Чакат ме и други клиенти.

Шон Робърт Викърс Ст. се примири и се предаде пред прогреса. Като се преклони пред неизбежното, той сведе главата си и положи чело върху прозореца на скенера.

РИЧАРД УИЛСЪН

РОДЕН ГРАД

Колкото и да е скромен...

Кит стоеше абсолютно запленена пред старата къща.

— О, Тад, изглежда точно като моята родна къща. Верандата, таванските прозорци... всичко.

Съпругът ѝ, Тад, който я беше познавал през целия ѝ живот, беше наясно, че нейният детски дом по нищо не беше приличал на тази къща, но предпочете да си замълчи.

— Както кажеш, Кит — отвърна той. — Досуц същата е. Хайде вече да се връщаме.

И тъкмо тогава, без да се замисли, той добави още нещо, за което му идеше сам да се ритне.

— Вече се мръква.

Наистина вече се *смрачаваше*, но само тук, вътре. И точно затова щеше да е толкова по-трудно да я накара да тръгне.

— Да, така е! — възкликна тя. — Не е ли чудесно? Уличните лампи светват една по една. Колко мека е светлината им. И виж в *моята* къща също свети.

— Хайде де, вече ме заболяха краката — отвърна Тад троснато.

— Съжалявам, скъпи, май наистина обиколихме целия град, а? Защо не поседнем в парка да починем. Толкова обичам залеза.

Седнаха на една дървена пейка. Той се отпусна на мястото си примирен. Тя седна съвсем на ръба, без да спира да върти глава насамнатам и да се възторгва при вида на всичко, попаднало пред очите ѝ — дървета, храсти, тухлената сграда на пожарната отсреща, камбанарията на църквата в края на улицата.

Тъкмо тогава Кит видя тебеширеното очертание на пътеката.

— О, виж! — възкликна тя с огромно удоволствие. — Дама! Едно-две-три-четири-пет. Колко беше забавна тази игра... Чудя се, къде ли са се изгубили децата?

— Хайде сега, Кит — обади се съпругът ѝ. — Знаеш, че няма никакви деца.

Тя се извърна и го изгледа начумерено, доброто ѝ настроение сякаш се беше изпарило.

— Защо винаги трябва да разваляш всичко? Знам много добре, не е нужно да ми напомняш. Не може ли да ме оставиш да си пофантазирам?

— Да, само дето не искам пак да... Не искам пак да се почувстваш зле, това е всичко.

— Хайде, кажи го! — изкрещя му тя. — Не искаш пак да получа нервна криза. Страх те е, че ще се побъркам, така ли? Сигурно съжаляваш, че си си избрал такава невротичка за съпруга?!

Тад се опита да я успокои.

— Ти не си невротичка, Кит. Просто ти е мъчно за дома. Случва се на всички тук, даже и на мен. Просто не мисля, че е добре да прекаляваш...

— Да прекалявам? Нищо подобно. Сега ще ти покажа как се прекалява. — Тя извади нещо от чантата си и го хвърли в първото поле на дамата. След това започна да подскача през всички останали полета. Той видя, че хвърленият предмет беше една скъпа пудриера, която той ѝ беше подарил.

Приблужи ги друга двойка, която се разхождаше из парка. Те се засмяха снизходително при вида на жената, която подскачаше по детската игра. Тад отклони поглед засрамен. Изчака докато двойката отмина, стана и сграбчи ръката на жена си.

— Кит! Няма да ти позволя да се държиш така — разтърси я той. — Стегни се! Тръгваме си.

Тя отблъсна ръката му.

— Ти си върви. Връщай се в онзи студен, стерилен свят. Нали си голям смел заселник. Аз оставам тук.

— Не можеш да останеш тук, Кит, бъди разумна.

— До църквата има хотел. Ще остана там, докато ми изтече времето. Колко остава? Още шест месеца? Може би имат отстъпки за продължителен престой.

Тя тръгна да се отдалечава от него.

— Кит, хотелът не е истински, не ти ли е ясно? Това е само фасада. Точно като киното и супермаркета и всичко друго тук.

— Млъкни! — Тя се извърна към него, очите ѝ щяха да изскочат от орбитите си. — Не говори така, не ми го отнемай отново. Не и когато тъкмо го преоткрих. Недей!

Тя захлипа, после се разсмя високо, отново заплака и накрая изгуби свят. Той я хвана, преди да падне и леко я положи на тревата — изкуствената трева, до изкуственото дърво, под фалшивото небе с фалшивите звезди.

Някой беше забелязал какво се случва и към тях вече се приближаваше линейка. Фаровете ѝ пронизваха мрака като два червеникави лъча. Трябваше да им се признае на хората, които стопанисваха това място. Даже линейката беше старомодна, като на Земята. Изглеждаше съвсем истинска, чак до регистрационните номера.

Двама мъже слязоха отвътре с носилка и вдигнаха Кит.

— Нещо сериозно ли е? — попита единият от тях.

— Не — отвърна Тад. — Обичайната реакция на лунен заселник, който вижда всичко това след три и половина години в лунната колония. Дойде ѝ твърде много.

Той се качи в линейката след тях.

Когато портите се разтвориха, постоянната неизменчива светлина на лунните тунели прогони изкуствения земен сумрак. Докато прехвърляха жена му в стандартна линейка, Тад погледна назад към надписа над портата:

РОДЕН ГРАД, ЗЕМЯ

Вход — 5 долара

ХЕНРИ СЛЕСАР НАКАЗАНИЕТО

И всеки ден издават 200 000 такива присъди.

В последния ден на процеса райската съдебна зала беше запълнена с ангели, насядали по алабастровите стъпала, обграждащи съдебния подиум. Никой от зрителите не беше привлечен от болезнено любопитство. Напротив, очите, впити в подсъдимия, бяха изпълнени със симпатия, макар и малко отегчени. Случаят на ангел Джон Матю Крес далеч не беше уникален. Неговите престъпления — презрение, суета и необоснована критика — се срещаха доста често, дори в Рая. Но, тъй като това беше последният ден, зрителите се бяха събрали, за да видят драмата по произнасяне на присъдата от журито и да чуят какво наказание ще определи св. Дейвид, регионалният съдия за Осми райски район.

Самият космос допринесе за мелодраматичното настроение през този ден. Пухкавите облаци придобиха сивкав и сякаш замърсен вид, докато участниците в процеса очакваха решението на журито. Подсъдимият седеше безучастно пред подиума на съдията, като да беше безразличен към това, което го очакваше. Крилата му изглеждаха унили и раздърпани.

Приставът, широкоплещест ангел с твърд глас, нареди на зрителите да запазят тишина и обяви идването на съдията. Чу се прошумоляване на пера и влезе св. Дейвид.

Светията в дългата си бяла роба изглеждаше много сериозен, докато заемаше мястото си зад мраморния подиум. Дори да изпитваше тъга в този момент, тя беше прикрита зад непроницаемото му изражение. Той се обърна към председателя на журито.

— Достигнахте ли решение?

— Да, ваша чест.

— Моля, обявете я пред съда.

— Намираме обвиняемия за виновен.

В залата се надигна въздишка, като да беше преминал лек бриз. Подсъдимият, чиято съдба беше решена от закон, колкото дъвен, толкова и стриктен, не помръдна.

— Подсъдимият да се изправи и да приближи подиума — обяви св. Дейвид.

Затворникът бавно стана от стола си. Крилата само му се пречкаха. Като на сън той приближи съдията и застана пред него, свел глава.

— Джон Матю Крес — подхвана св. Дейвид с изразителен глас, — признат сте за виновен в престъпленията презрение, суета и необоснована критика. Престъпления, които никак не подхождат на ангел с вашия ранг и опит. Съгрешил сте спрямо ближните си, без да помислите за вредата, която ще нанесете или наказанието, което ще заслужите. Нарушил сте светите повели, които всички съблюдаваме. Позволил сте си да проявите гордост, която е разяла вашето любящо сърце. Издигнал сте себе си над древните райски закони и ще трябва да платите за този грях.

Св. Дейвид направи пауза и придоби сурово изражение.

— Не ми остава нищо друго, освен да издам присъда, съответстваща на нашата благочестива традиция, колкото и жестоко да изглежда наказанието. Ангел Джон Матю Крес, осъждам ви на доживотна присъда.

В болницата на Кливланд се роди дете. Беше момченце, което щеше да бъде наречено Джон Матю Крес. И, като всички новородени, то не спираше да плаче сякаш беше изключително гневно.

МАГИ НАДЛЪР ХАПЧЕТО

*Колко жалко, че младостта се похабява за
младите.*

Жената, която седеше сама на верандата, загледана в планините, беше красавица. Лъчите на ранното утро блестяха в златистата ѝ коса, която падаше под раменете и играеха по великолепното ѝ като на статуя лице с тъмни очи и съвършени черти. Загорялата ѝ кожа контрастираше с бялата лятна рокля, която подчертаваше младежката ѝ, гъвкава фигура. Тя остана неподвижна на мястото си дълго време с поглед, зареян в далечината.

Вратата се отвори и на верандата се появи втора жена с чаша в ръка. Тя беше на около петдесет и пет, неугледна, с тънка сива коса и подпухнало лице, което дори в младостта ѝ не ще да е било особено привлекателно. Тя приближи седящата жена и я докосна по рамото.

— Време е за хапчето ти, мила — каза новодошлата, но другата жена не ѝ отговори. — Лекарството ти — повтори тя по-високо и когато отново не получи отговор, обиколи и застана пред стола.

Този път по-младата жена вдигна празен поглед към нея.

— Точно така, скъпа. Дай да ти помогна. Отвори уста... добро момиче.

При това тя изля съдържанието на чашата в послушно отворената уста. Чу се задавен, гъргорец звук и поне половината течност изтече обратно между равните зъби на русокосата. Сивокосата жена се насили да се усмихне.

— Точно така. Сега аз ще вляза вътре, за да свърша това-онова и след това ще се повозим, какво ще кажеш?

Вътрешно, зад престорената усмивка, изкрещя: „*Не мога повече, просто не мога да понасям това повече! Добре че всичко е уредено и*

тя заминава днес, защото просто вече не издържам!“

Но русокосата явно изобщо не я беше чула и продължи да седи в същата поза, загледана в далечината.

Малко по-късно възрастната жена отново излезе от къщата. Носеше по един малък куфар във всяка ръка и ги натовари в багажника на очукан зелен автомобил. След това се върна на верандата, помогна на русокосата жена да се изправи и бавно я поведе по пътеката до колата. Настани я на пътническата седалка и сама седна зад волана. Минути по-късно колата вече се движеше по магистралата.

Пътуването беше досадно и продължително. В пълно мълчание двете прекосиха обширна неприветлива пустош. Жената зад волана беше видимо напрегната и разтревожена, спътницата ѝ безучастно отпусната до нея. Накрая, след няколко сякаш безкрайни часа, каменистият пейзаж беше заменен от свежа зеленина. Колата отби по криволичещ път, обграден от дървета, който рязко приключи при висока метална порта с надпис: „**Зеленото имение**“. Портата беше отворена и колата продължи напред, докато стигна огромно и древно, но очевидно добре поддържано имение с малък паркинг отпред. Възрастната жена паркира близо до входа, разтовари куфарите и помогна на спътницата си да изкачи двете стъпала до откритата входна врата. Нерешително я разтвори по-широко и двете пристъпиха в просторната, безупречна рецепция, като русокосата тежко се подпираше на възрастната жена. Рецепционистката, симпатична, но някак сурова жена в елегантен костюм, вдигна глава и ги изгледа. За момент изглеждаше изненадана да ги види.

— Да? — произнесе тя.

— Аз съм Маргарет Дъгинс. А това е госпожа Нелсън, пациентката, за която ви се обадох миналата сряда. Мисля, че ни очаквате... — гласът ѝ неуверено заглъхна.

— О, да... Дъгинс... точно така. Да, очаквахме ви — отвърна рецепционистката по-меко и се провикна към отворената врата зад бюрото си: — Доти!

В отговор се появи слабо, тъмнокосо момиче на около двадесет години в униформа на медицинска сестра. Тя също изглежда се изненада да види новодошлите.

— Да, госпожо Бигс?

— Новата ни гостенка е пристигнала. Това е госпожа Нелсън. — Тя посочи русокосата, която зяпнала оглеждаше новата обстановка, а от ъгълчето на устата ѝ се стичаше струйка слюнка. — Стая 19 би трябвало да е приготвена за нея. Заведи я там и ѝ помогни да се настани.

— Да, госпожо Бигс — момичето пое ръката на русокосата енергично и я отведе.

Жената, която се беше представила като Маргарет, понечи да ги последва, но рецепционистката я повика обратно.

— Не, госпожо Дъгинс, не днес. Нашият опит показва, че е по-добре, ако роднините и приятелите в началото запазят известна дистанция. Така е по-малко объркващо за пациентите, не толкова стресиращо. По-късно, когато се настани и свикне тук, можете да я посещавате когато и колкото често решите. Не се тревожете за багажа, Доти ще го прибере.

Раздърпаната жена остана на място, но изпрати с поглед двете отдалечаващи се фигури. Коридорът беше слабо осветен. В полумрака тя различаваше фигури, отпуснати в столове и загледани в една точка, вероятно телевизор, някъде в другия край на коридора. Тя си наложи да се извърне поглед към рецепционистката.

— А сега, ако обичате, попълнете тези формуляри. Необходима ни е малко информация.

След около четиридесет и пет минути Доти, сестрата, се върна.

— Най-после успях да я приспя. Наложих се да ѝ дам две приспивателни. Но не беше лесно. Можете ли да си представите, опита се да ми се съпротивлява.

— Боже, какво жалко създание — промърмори госпожа Бигс.

— Защото се лигави ли? Те на всички им текат лигите — отвърна Доти безразлично. — Все пак жената е над деветдесетгодишна, какво очаквате?

— Не, не тя. Имам предвид дъщерята. Видя ли я?

Сестрата най-после схвана.

— И още как! Нима можех да я пропусна? Чудя се защо хората се изоставят така? Ужасно е!

— Никога няма да разбере защо някой предпочита да изглежда толкова зле, когато Хапчето на младостта е съвсем евтино и достъпно. — Рецепционистката, която беше на петдесет години, имаше среща същата вечер с един студент първокурсник.

— Аз имам такава леля — отбеляза сестрата. — Отказва да взема хапчето и оставя тялото си напълно да се похаби. Само да я видите. Вече е на осемдесет. Казва, че щом хапчето поддържа само кожата и не може да я подмлади цялата, изобщо не ѝ трябвало да го взема. Но тя е една от ония старомодни грубовати жители на Нова Англия, така че решението ѝ може да е разбираемо. Но не мога да проумея защо някой жител на Калифорния би се държал по същия начин. Като *стана* на 25 или 30, аз също смятам да почна да вземам хапчето.

По-възрастната жена въздъхна.

— Кой ги знае — отбеляза тя философски. — Има всякакви хора.

ХАРИ ХАРИСЪН

ПОСЛЕДНАТА БИТКА

Вечер, след като приключим с яденето, за нас децата настъпва най-приятния момент — всички се подреждаме около огъня, нетърпеливи да чуем поредната история, която ще ни разкаже тате.

Сигурно ще ви се стори глупаво и старомодно, при всички тези съвременни методи за забавление, но нали няма да ми се сърдите, ако посрещна с усмивка подобни укори?

Аз съм на осемнадесет и до известна степен детството е вече зад гърба ми. Но тате е такъв опитен разказвач и гласът му има такава вълшебна сила върху мене, че просто не мога да устоя на изкушението. Макар да спечелихме в края на краищата Войната, в нея загубихме ужасно много и животът сега никак не е лесен. Затова надявам се да съм млад колкото се може по-дълго.

— Разкажи ни за последната битка — най-често казват децата и това е историята, която тате най-често ни разказва. Това е страшна история, макар всички да знаем, че вече е свършила, но няма нищо по-хубаво от няколко тръпки по гърба преди лягане.

Тате отпива бавно от бирата, после избърсва с пръст пяната, полепнала по мустаците. Това е сигнал, че се готви да започне.

— Войната е ад, искам никога да не го забравяте — казва той и най-малките се размърдват неспокойно.

— Войната е ад, винаги е била ад и единствената причина, поради която ви разказвам тази история, е за да не го забравите никога. Много хора загинаха във Войната за да може сега вие да живеете спокойно. И никога, ама никога да не воювате отново. Първо — знайте, че няма нищо прекрасно, героично или величествено в битката. Нищо подобно. Това е мит, анахронизъм от времето, когато хората са водили ръкопашни схватки пред пещерите за да защитят семействата си от посегателството на нападателите. Отдавна са отминали тези дни и което е добро за отделния човек, за обществото не е нищо друго освен гибел. Нищо друго, освен **смърт**, разбирате ли?

Тате ни оглежда с големите си, сериозни очи, но никой не смее да срещне погледа му. Не знам защо, но всички се чувстваме виновни, макар до един да сме родени след края на Войната.

— Ние спечелихме Войната, но ако не научим този урок, това ще означава, че сме я загубили. Другата страна можеше първа да открие Абсолютното оръжие и тогава ние щяхме да сме избити и изчезнали от този свят. Това че спасихме нашата култура и унищожихме противника не е нищо повече, освен прищявка на историята. И трябва да запомним едно — ние не сме богове, не сме съвършени, а войната не е начин за разрешаване проблемите на човечеството. Аз участвах в нея, убивах хора и затова имам право на подобни заключения.

След това обикновено идва момента, който най-много очакваме. Всички сме затаили дъх.

— Ето го — произнася тържествено тате, като се изправя и посяга към стената. — Това е оръжието, което сее смърт от разстояние. Това е Абсолютното оръжие.

Вдигнал лъка над главата си, на фона на ярко пламтящия огън тате е величествена фигура, чиято сянка се простира чак до другия край на пещерата. Дори най-малките забравят да преследват плъховете и се вторачват с отворена уста в него.

— Нито тоягата, нито каменният нож, нито дори копието не може да се мери с лъка. Ние спечелихме Войната и трябва да използваме оръжието само за мирни цели — да ловим тигри и мамути. Това е нашето бъдеще.

Той се усмихва и окачва обратно лъка на стената.

— Епохата на войните отмина. Настъпи ерата на вечния мир.

ЛЕСТЪР ДЕЛ РЕЙ ВЕЧНИЯТ ЗЕМЛЯНИН

Няма край на скитничеството...

Минаха часове след последната официална церемония, преди Клифтън да успее да се измъкне от тълпата земляни с тяхното безкрайно бърборене, техните чудесни дъщери, тъкмо на възраст за женене и тяхната глупава самовлюбеност. Бяха си платили безбожен хонорар, за да го поканят тук и смятаха да го накарат да си заслужи всеки цент. Изходът водеше към малък балкон, който, изглежда, беше съвсем безлюден. Той пое дълбоко нощния въздух и погледът му неволно се стрелна към звездите.

Връщането на Земята се беше оказало грешка, но парите му бяха нужни. Дружеството с неограничена отговорност „Космически продукти“ искаше съвсем истински космически герой да присъства на тържествата по случай стогодишнината на компанията, а той току-що беше завършил курса Законите на Ригел, затова избраха него. Проклети да са с техните речи и награди и проклета да е Земята! Какво е една планета, когато горе, сред звездите, има милиарди други?

Изад едно растение в саксия се чу мека, колеблива въздишка. Клифтън рязко се извъртя, но се успокои, когато видя, че другият мъж не гледа него. Очите зад тъмните очила бяха вперени в небето.

— Алдебаран, Сириус, Денеб, Кентавър — прошепна мъжът с необичайно тънък глас и странен акцент. В думите му се усещаше поетична, древна страст.

Той беше дребен, сбръчкан старец. Рамената му бяха отпуснати, дълга брада и тъмни очила покриваха по-голямата част от лицето му, но не успяваха напълно да прикрият дълбоките бръчки, даже на слабата лунна светлина.

Клифтън го съжали и се приближи, макар сам да не разбираше защо.

— Не ви ли видях на подиума?

— Имате отлична памет, капитане. Наградиха ме за дългогодишната ми служба. Петдесет години най-съвестно произвеждам космически ботуши. Е, аз винаги съм бил добър обуцар и, кой знае, моите ботуши може да са били полезни на някого, там горе.

Ръката на стареца посочи звездите с широк жест и отново се спусна и сграбчи здраво парапета.

— Наградиха ме с отличен часовник, макар времето да няма никакво значение за мен, и с евтин билет за околотско пътешествие. Сякаш има някое кътче на този свят, което все още имам желание да видя — той се изсмя късо. — Простете, ако звуча огорчен, но, разбирате ли, аз никога не съм напускал Земята.

Клифтън го изгледа невярващо.

— Но всички, все някога...

— Всички, освен мен — потвърди старецът. — Не че не съм опитвал. Земята ми беше толкова омръзнала. Позволих си да мечтая за звездите. Но в началото не можех да покрия тежките изисквания за физическа издръжливост. По-късно, когато пътуванията станаха полесни, опитах отново. Странна болест плъзна из кораба и ни забраниха да излетим. Друг път имаше стачка и полетът беше отменен. Следващият се взриви на стартовата площадка и само неколцина на борда оцеляха. Тогава осъзнах, че ми е писано да си остана тук, на Земята. Тук и никъде другаде. Така че се заех да правя космически ботуши.

Явно подтикнат от съжалението, което изпитваше, Клифтън се чу да казва нещо, което изобщо не беше планирал.

— Аз потеглям за Ригел отново след четири часа и на кораба ми, Марилу, има свободна кабина. Ще дойдете с мен.

Старческата ръка, която сграбчи неговата, беше неочаквано деликатна.

— Благодаря ви, капитане, но няма да стане. Наредено ми е да остана тук.

— Никой не може да ви задължи да останете на Земята завинаги. Ще дойдете с мен, дори да се наложи да ви кача на борда насила,

господин...

— Ахасфер — произнесе старецът и се поколеба, като че ли очакваше името му да означава нещо за капитана. След това въздъхна и свали очилата си.

Клифтън срещна погледа му за част от секундата, преди да отклони очи. Макар споменът за това, което беше видял, да започна да избледнява почти веднага, той прескочи парапета на балкона и се втурна да бяга — колкото може по-далеч от Ахасфер, към своя кораб и безбрежния космос.

Зад него Скитникът евреин^[1] остана на място и продължи да чака.

---

[1] Скитникът евреин е митологична безсмъртна фигура, чиято легенда започва да се разпространява из Европа през 13-ти век. Според оригиналното предание, той бил евреин, който се подиграл с Иисус на път за разпятието и затова бил прокълнат да скита вечно по света до Второто пришествие. От седемнадесети век нататък му е приписано името Ахасфер, персийският цар от библейската книга на Естер, макар той да не е евреин и да няма реално основание за този паралел. Вероятно, защото в тази книга евреите са описани като преследван народ, пръснат по земите на цар Ахасфер. — Б.пр. ↑

ЛАРИ НИВЪН ВЪРТЯЩИ СЕ ЦИЛИНДРИ И ВЪЗМОЖНОСТТА ЗА ГЛОБАЛНО НАРУШАВАНЕ НА ПРИЧИННО- СЛЕДСТВЕНИТЕ ВРЪЗКИ

Абсолютният времеви парадокс.

— От триста години воюваме — каза Куифтинг, — и аз разполагам със средството да приключа войната. Мога да унищожа Халейнското регентство.

Той изглеждаше изключително доволен от себе си и сякаш изобщо не се впечатляваше от факта, че е изправен пред императора на седемдесет свята.

Самият император му отговори.

— Това би било хубав номер. Но само си представете какво наказание ви чака, ако се провалите. Никой от генералите ми не би дръзнал да обещае такова нещо.

— Ние с тях си служим с различни похвати.

Куифтинг се намести в изключително ценното древно масажно кресло. Той беше дребен, закръглен и без нито един косъм по тялото си, както беше обичайно за професионалистите без благородно потекло. Такава една аудиенция *би трябвало* да го стресне и изпълни с благоговение.

— Аз съм математик. Вярвам ще се съгласите, че една машина на времето би била много полезно оръжие във войната.

— Така е — съгласи се императорът. — И щом предлагате чудеса, ще си поръчам и един кораб, пътуващ по-бързо от светлината.

— Аз наистина предлагам чудеса — потвърди Куифтинг. — Но на враговете ни.

Императорът се зачуди дали ученият не е пълен безумец. Но дори да беше, това никак не го заплашваше, защото физически се намираще на противоположната, тъмна страна на планетата. Неговата половина от залата беше само холографска проекция, макар Куифтинг да не го знаеше.

Половин дузина чиновници и куриери бяха допуснали този човек в присъствието на императора. Но защо? Може би бяха преценили, че предложенията му са полезни, но можеше да е и тъкмо обратното. Понякога удостояваха с аудиенция някой забавен безумец, за да разсеят скуката на императора.

— Идеята е много стара — продължи Куифтинг съвсем сериозно. — Проследих произхода ѝ до преди около три хиляди години, когато идеята за полет в космоса е била само мечта. Мога да демонстрирам, че един масивен, безкрайно дълъг, въртящ се цилиндър може да бъде заобиколен от затворени времеподобни пътеки. Изглежда разумно да предположим, че един дълъг, но не безкраен...

— Един момент, май пропускам нещо.

— Вземате един масивен цилиндър — обясни Куифтинг отново търпеливо, — и го завъртате много бързо. Аз мога да задам курс, по който космически кораб да обиколи цилиндъра и да се върне в изходната си точка във време-пространството.

— Това ще е една функционираща машина на времето, нали така? Предполагам в цялата работа е намесена теорията за относителността. Но трябва ли цилиндърът да е наистина безкрайно дълъг?

— Не мисля. Достатъчно дълъг, съвсем краен цилиндър би имал същото поведение, освен в близост до краищата си.

— И като казвате, че можете да демонстрирате идеята си...

— На някой друг математик. Иначе нямаше да ми позволят да се срещна с Ваше Великолепие. В допълнение има исторически основания да смятаме, че не е нужно цилиндърът да е безкраен.

Това впечатли императора.

— Исторически? Наистина ли?

— Учудващо, нали? Но не е толкова трудно да се проектира една машина на времето, като имаме предвид Ефекта на Терчинг. Запознат ли сте с този ефект?

— Това е, което прави корпусите на корабите ни толкова твърди — отвърна императорът.

— Да. Нужно е цилиндърът да е много издръжлив, за да понесе въртенето, без да се разпадне на части. Разбира се, построяването му ще е изключително скъпо. Но други вече са правили подобни опити. Например Сдружението на шестте свята е започнало изграждането на такъв цилиндър по време на периода на Свободна търговия.

— Така ли?

— Имаме доказателства. Всъщност, археолозите са разполагали с тези записи още преди петдесет години, но не са имали никаква идея какъв е бил замисълът на конструкцията. Идиоти... Но това не е важно. Хиляда години по-късно, по време на Еднорасовите войни, Мао-Будистите са започнали да строят същата машина на времето в кометното сияние на Слънцето. Отделно, зад мъглявината Вьглищен чувал^[1] се намира подобен дълъг, масивен цилиндър. Представлява кух корпус, отчасти под въздействието на ефекта на Терчинг, обхващащ неутронно ядро. Смятаме, че него го е построила една чуждопланетна раса, наречена Кчиприйзи. Краищата са рупорообразни, вероятно, за да компенсират отрицателния им ефект. В близост до цилиндъра има ракетни двигатели, готови да бъдат прикрепени и да го завъртят.

— Никой никога ли не е завършвал някоя от тези машини?

— Никой! — натърти Куифтинг и лицето му се разпъна в свирепа усмивка.

Нямаше никакво съмнение, ученият не изпитваше никакво благоговение пред императора. Един математик има абсолютна власт над собствената си империя, която е много по-предвидима и се управлява по-лесно от всякаква версия на вселената, в която императорът би повярвал.

— Сдружението на шестте свята се разпаднало, когато проектът им е бил още в самото начало. Опитът на Мао-Будистите... Ами, знаете какво се случи със Слънчевата система по време на Еднорасовите войни. Що се отнася до расата Кчиприйзи, доколкото разбирам, космическите им полети, продължили поколения наред, са ги изтребили, поради разстройство на биоритмите им.

— Та това е смехотворно!

— Каквото и да се е случило, те са измрели до крак, а след себе си са оставили полузавършения артефакт.

— Аз все още не ви разбирам напълно — призна си императорът.

Той беше висок, мускулист, с телосложение на боксьор. В тази настояща ера здравословният вид беше признак на аристократично потекло.

— Опитвате се да ми кажете, че построяването на машина на времето е не особено сложно, но скъпо начинание. И, веднъж готова, машината ще може да транспортира неограничено количество кораби. Така ли е?

— О, да.

— И ние ще можем да пратим бойните си кораби назад във времето, за да изтребят предците на нашите врагове? Но явно всички други, които са опитали да направят същото, са прекъсвали или изоставяли проекта по една или друга причина.

— Точно така.

— Защо?

— Вярвате ли в причинно-следствените връзки?

— Разбира се... Но, тогава няма как да вярвам, че пътуването във времето е възможно, нали?

— Една функционираща машина на времето би унищожила причинно-следствените връзки във вселената. И, изглежда, вселената е устойчива на такава намеса. Нито една машина на времето никога не е била завършена. Ако Халейнското регентство направи опит да я построи, нещо ще ги спре. Мъглявината Въглищен чувал се намира на Халейнска територия. Всичко, което трябва да направят, е да монтират двигателите към устройството на Кчиприйзи и да го завъртят.

— С което моментално ще предизвикат собствената си гибел. *Високомерие!* Гордостта, която предизвиква самите богове. Това ми харесва. Добре, да видим...

Императорът по принцип оставяше воюването на генералите си, но проявяваше дълбок интерес към шпионирането. Сега той чукна джобния си компютър и нареди:

— Искам да говоря с директор Чилбрийз. — След това се обърна отново към Куифтинг. — Виждате ли, директорът невинаги арестува известните ни вражески шпиони. Понякога само ги държи под наблюдение. Ще му наредя да задържи някой от тях и да направи така,

че докато е арестуван, шпионинът *случайно* да попадне на изключителна важна за нас информация.

— Ще трябва да изглежда, като че сте одобрил проекта...

— Ние без друго се опитваме да си възстановим владението върху мъглявината Въглищен чувал. Ще засилим атаките в тази посока и това ще е достатъчно да убеди Халейнското регентство, че се опитваме да се докопаме до почти завършената машина на времето. Дори да се окаже, че грешите, което според мен никак не е изключено, поне ще ги накараме да пропилят част от индустриалните си ресурси. А може да подхванем и някой фиктивен диспут. За и против машината на времето, да речем. Ха! — В този момент усмивката на императора замръзна. — Ами какво ще правим, ако те наистина вземат, та построят тази машина?

— Това няма да се случи.

— Но вие казахте, че е възможно. Математическите изчисления го доказват.

— Тъкмо в това е въпросът, Ваше Великолепие. Самата вселена се противопоставя на такова действие — Куифтинг се усмихна уверено. — Нима не вярвате в причинно-следствените връзки?

— Разбира се.

Виолетово-бяла светлина блесна през прозорците зад математика и го превърна в рязко очертан черен силует. Куифтинг се втурна напред и се удари в холографската стена. Очите му бяха затворени, дрехите му тлееха.

— Какво е това? — изкрещя той. — Какво се случва?!

— Мисля, че нашата звезда избухна в свръхнова — отвърна императорът.

Стената угасна.

Един мелодичен глас обяви: *Директор Чилбрийз е на линия.*

— Вече няма значение.

Беше безсмислено да обяснява на директора как да внуши на враговете им да се опитат да построят машина на времето. Вселената отново беше предпазила своята причинно-следствена основа с безрадостна свирепост. Директор Чилбрийз беше обречен. А Куифтинг все пак беше успял да сложи край на войната. Императорът отиде до прозореца. В небето се извиваше ослепително северно сияние и светлината ставаше все по-ярка.

---

[1] Вългищен чувал — най-известната тъмна мъглявина в небето, лесно видима с невъоръжено око, като тъмна кръпка, открояваща се в южния Млечен път. Намира се на разстояние приблизително 600 светлинни години от Земята, в съзвездието Южен Кръст. ↑

ХАРЛАН ЕЛИСЪН

ГЛАСЪТ В ГРАДИНАТА

За малко!

След бомбата, последният мъж на Земята се скиташе из развалините на Кливланд, Охайо. Градът никога не беше се славил с особена жизненост или естетическа привлекателност, но сега, подобно на Детройт, Рангун, Минск и Йокохама, беше разрушен до безразборно пръснати отломки от греди, тухли, извити стоманени пилони и разтопено стъкло.

Докато си проправяше път през камарата, останала от Паметника на войниците и моряците, издигал се на Обществения площад, очите му, зачервени от сълзи, оплакващи загубата на човечеството, забелязаха нещо, което не беше видял нито в Бейрут, нито във Венеция, нито в Лондон. Движението на друго човешко същество.

В главата му прозвуча тържествен ангелски хор и той се втурна през разбитите останки на авеню Евклид. Беше жена!

Тя го видя и само по движението на тялото ѝ, той разбра, че изпитва същото изумление. Тя разбра! Завтече се към него с протегнати ръце. Двамата сякаш плуваха един към друг, като балетисти на забавен кадър. Той се препъна веднъж, но бързо се изправи и продължи. Те заобиколиха сгърчените тенекиени останки на някогашни автомобили и се срещнаха пред разбития труп на сградата, която сякаш в древни времена, беше принадлежала на Майската корпорация.

— Аз съм последният мъж! — припряно изрече той. Не можеше да удържи думите си, те напиреха да бъдат произнесени. — Последният. Съвсем последният. Всички са мъртви. Всички, освен нас. Аз съм последният мъж, а ти си последната жена и от нас зависи да подновим човешката раса. Но този път ще го направим както трябва.

Без войни, без омраза, без високомерие. Нищо друго, освен доброта. Ще го направим, ще видиш. Всичко ще е просто чудесно. Ще се роди светъл нов свят от цялата тази смърт и разруха.

Лицето ѝ беше озарено с неземна красота, която не можеше да бъде прикрита от мръсотията и изтощението.

— Да, да! — потвърди тя. — Ще бъде точно така. Аз те обичам, защото ние двамата сме последните, способни на любов в света.

Той докосна ръката ѝ.

— Аз също те обичам. Как се казваш?

Тя се изчерви.

— Ева. А ти?

— Джордж — отвърна той.

ЕДУАРД УЕЛЪН

АКО ЕВА НЕ БЕШЕ ЗАЧЕНАЛА^[1]

---

[1] Разказът съдържа нула думи и се смята, че е най-късият публикуван научнофантастичен разказ. ↑

Оформление на корицата: [gogo_mir](#), 2017 г.

За корицата е използвана оригиналната корица от [изданието от 1992 г.](#)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.